

AVOCATUL POPORULUI

RAPORT

de activitate pentru anul 2024

București
2025

Raportul a fost transmis
președintelui Camerei Deputaților și
președintelui Senatului
pentru a fi discutat în ședința Parlamentului,
conform art. 60 din Constituția României

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Telefon +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

*Domnului Ilie Bolojan,
Președintele Senatului
Parlamentul României*

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 283 / 31. IAN. 2025

Stimate Domnule Președinte al Senatului,

*În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă înaintăm alăturat, **Raportul de activitate pentru anul 2024**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.*

Cu deosebită stimă,

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București, 31 ianuarie 2025

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Telefon +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Ciprian-Constantin Șerban,
Președintele Camerei Deputaților
Parlamentul României

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 2786 / 31.1.2025

Stimate Doamnă Președinte al Camerei Deputaților,

*În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă înaintăm alăturat, **Raportul de activitate pentru anul 2024**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.*

Cu deosebită stimă,

Avocatul Poporului,

București, 31 ianuarie 2025

CUPRINS

<i>Cuvânt introductiv</i>	2
Prezentare cu caracter exemplificativ a activității instituției Avocatul Poporului în anul 2024	4
Instituția Avocatul Poporului.....	13
Anul 2024, foarte pe scurt.....	14
Volumul general de activitate.....	19
CAPITOLUL I. Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului	22
CAPITOLUL II. Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție	33
CAPITOLUL III. Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale	50
CAPITOLUL IV. Domeniul drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap	59
CAPITOLUL V. Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare	66
CAPITOLUL VI. Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe	79
CAPITOLUL VII. Activitatea birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului	89
CAPITOLUL VIII. Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analiză acte normative, relații externe și comunicare	168
<i>Secțiunea 1. Activitatea Biroului contencios constituțional și recurs în interesul legii</i> ..	168
<i>Secțiunea a 2-a. Activitatea Biroului contencios administrativ și juridic</i>	177
<i>Secțiunea a 3-a. Activitatea Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare</i>	186
CAPITOLUL IX. Resurse umane, materiale și bugetare	194
<i>Secțiunea 1. Resurse umane</i>	194
<i>Secțiunea a 2-a. Resurse materiale și bugetare</i>	195
CAPITOLUL X. Audit și managementul riscurilor	198

Cuvânt introductiv

***Domnule Ciprian-Constantin Șerban, Președinte al Camerei Deputaților,
Domnule Ilie Bolojan, Președinte al Senatului,
Doamnelor și domnilor deputați și senatori,***

Și în 2024 Avocatul Poporului a continuat să fie în primul rând vocea celor fără voce în apărarea drepturilor acestora în relația cu autoritățile publice administrative locale și centrale. În realizarea acestui mandat constituțional, Avocatul Poporului a respectat cu strictețe competențele legale conferite, a acționat ca un mediator, nesubstituindu-se altor autorități publice care au putere de decizie și sancționare.

Între instituțiile de tip Ombudsman din lume, Avocatul Poporului din România are categoric cele mai multe atribuții: primim și soluționăm petiții, ne sesizăm din oficiu de câteva mii de ori anual, pe diferite cazuri individuale sau de sistem, acordăm audiențe în fiecare județ din țară, avem dreptul să sesizăm Curtea Constituțională cu excepții sau obiecții de neconstituționalitate, putem sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție cu recursuri în interesul legii și putem sesiza, în anumite condiții, instanțele de contencios administrativ. Comparativ cu alte instituții similare din lume, deși avem cele mai multe competențe, avem un personal mult mai restrâns și un buget mult mai mic.

Raportul de față prezintă o mică parte din activitatea instituției noastre, subliniind și aspectele pozitive, faptul că am reușit să ajutăm mii și mii de persoane, precum și buna colaborare cu unele din instituțiile statului, dar și obstacolele pe care noi înșine le avem de surmontat deseori în relația cu autoritățile publice.

Din păcate, și în acest an se pare că a prezentat interes pentru lumea politică și pentru media doar exercitarea atribuției privind sesizarea sau nesesizarea Curții Constituționale, ignorându-se zecile de mii de cazuri soluționate de Avocatul Poporului în favoarea persoanelor care au apelat la noi.

Într-o încercare nedreaptă de politizare a activității noastre, am primit acuzații nefondate de partizanat politic la adresa instituției, în condițiile în care există numeroase decizii ale Curții Constituționale care precizează foarte clar că Avocatul Poporului are exclusivitate asupra deciziei de a sesiza sau nu Curtea Constituțională.

Aceasta a subliniat, de asemenea, că nimeni nu-i poate impune Avocatului Poporului să acționeze într-un sens sau altul sau într-o manieră anume. Decizia de a sesiza sau nu Curtea Constituțională nu este o măsură arbitrară a Avocatului Poporului, ci ea este rezultatul unei analize temeinice a actului normativ respectiv, prin raportare la normele constituționale și jurisprudența atât a Curții Constituționale, cât și a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Europene de Justiție.

În plus, în ultima parte a anului, în context electoral, au existat solicitări care depășeau clar mandatul instituției noastre și limitele legale în care putem acționa. Faptul ca instituția se numește Avocatul Poporului îi face pe unii să creadă că putem acționa oricând, oricum și pe orice subiect, ignorând că suntem o instituție de mediere și avem niște limite clar stabilite de lege.

Credem că din întreg Raportul anual rezultă că activitatea desfășurată în cadrul instituției este foarte diversă și este efectuată doar în sprijinul cetățenilor, așa încât orice încercare de identificare a instituției cu clasa politică este de natură a îngreuna misiunea Avocatului Poporului și pe cale de consecință, de a aduce deservicii cetățenilor care au nevoie de sprijinul instituției noastre.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București, ianuarie 2025

Prezentare cu caracter exemplificativ a activității instituției Avocatul Poporului în anul 2024

Activitatea instituției Avocatul Poporului în 2024 a fost extrem de variată. Deși este o instituție de tip Ombudsman, adică un mediator, cu rolul de a apăra drepturile persoanelor în relația cu administrația publică locală și centrală, în realitate, instituția Avocatul Poporului are, comparativ cu alte instituții similare din lume, mult mai multe competențe, poate chiar cele mai multe. Și tocmai de aceea este bine să clarificăm care sunt și puterile noastre, dar și limitele competențelor pe care le avem, încercând încă o dată să lămurim publicul că nu avem dreptul să intervenim în multe din situațiile în care ni se solicită acest lucru, plecând de la denumirea pretențioasă de Avocat al Poporului, o denumire care induce în eroare și creează false așteptări.

Așadar, în principal, activitatea noastră constă în a primi și soluționa petițiile depuse de orice persoană fizică, indiferent de cetățenia acesteia, care consideră că drepturile sale au fost încălcate de administrația publică, centrală și locală. În 2024 au fost primite peste 12.000 de petiții. Pentru a soluționa orice petiție avem la îndemână câteva proceduri, tipice unui mediator, schimburi de adrese cu respectivele autorități, discuții telefonice, anchete pentru lămurirea unor aspecte și emiterea unor Recomandări. Nu avem posibilitatea de a decide noi în locul respectivei autorități administrative și nici de a sancționa pe cineva, nici măcar atunci când autoritățile ignoră solicitările noastre și pur și simplu nu ne răspund (spre deosebire de alte instituții similare din lume care au dreptul să sancționeze autoritatea care nu cooperează, de ex. cazul Ombudsmanului spaniol, Defensor del Pueblo, de unde am împrumutat și noi denumirea). Este însă corect să recunoaștem că în marea majoritate a cazurilor, relația cu administrația publică, mai ales cea locală, este bună și foarte bună, iar intervenția și prezența instituției noastre îi ajută pe mulți din administrație să înțeleagă cum trebuie să procedeze astfel încât drepturile persoanelor să fie respectate.

Totodată, noi putem să ne sesizăm din oficiu, atât pe cazuri individuale, cât și pe cele care vizează o categorie de persoane sau probleme sistemice. Anul trecut au fost peste 3.600 astfel de sesizări la nivelul întregii instituții, adică la sediul central și la cele 15 birouri teritoriale. Pentru a ne putea sesiza din oficiu este necesar să aflăm despre o anumită situație, ceea ce se întâmplă de cele mai multe ori în urma unei semnalări din presa centrală sau locală, mai rar din rețelele sociale și foarte rar în urma semnalărilor din partea unei organizații neguvernamentale. În ce privește modalitatea de soluționare a acestor sesizări din oficiu, ea este aceeași ca în cazul petițiilor. Precizăm încă o dată că nu avem voie să ne substituim altor autorități care au prin lege obligația de a ancheta și eventual de a sancționa. Instituția noastră are doar posibilitatea de a verifica dacă acele autorități au acționat conform competențelor lor și de multe ori s-a întâmplat ca ele să își îndeplinească atribuțiile numai în urma sesizărilor venite de la Avocatul Poporului. Dar noi nu decidem și nu sancționăm.

În același timp, Avocatul Poporului are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională atunci când consideră că o lege sau o ordonanță a Guvernului încalcă în tot sau în parte prevederi constituționale. Sesizarea poate viza legi deja intrate în vigoare (excepție de neconstituționalitate), sau legi înainte de promulgare (obiecție de neconstituționalitate). În cazul ordonanțelor de Guvern, fie de urgență fie emise pe baza unei legi de abilitare, nu mai există această distincție, ordonanțele intrând în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial. Subliniem că avem dreptul și nu obligația de a sesiza Curtea Constituțională. Primim anual

cam 1.200-1.300 de petiții prin care ni se solicită să ne adresăm Curții Constituționale pe diferite texte de lege, de foarte multe ori chiar fără argumente, sau împotriva unor soluții ale instanțelor de judecată, ceea ce este categoric imposibil și unii din cei care ni se adresează lansează tot felul de acuzații, pe cât de dure pe atât de nefondate. Din păcate, există și politicieni și jurnaliști sau analiști care ne acuză de partizanat politic, deși este evident că orice decizie am lua noi, de a sesiza sau nu Curtea Constituțională, va nemulțumi pe unii și va da satisfacție altora, iar a interpreta o astfel de decizie în cheie politică este de fapt o formă de subminare a independenței și autorității instituției. Decizia de a sesiza sau nu Curtea Constituțională nu este o măsură arbitrară a Avocatului Poporului, ci ea este rezultatul unei analize temeinice a actului normativ respectiv, prin raportare la normele constituționale și jurisprudența atât a Curții Constituționale, cât și a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Europene de Justiție.

Unele din persoanele care ne solicită sesizarea Curții ne dau în judecată, solicitând instanțelor să ne oblige să dăm curs petițiilor lor așa cum doresc ei, sau chiar ne fac plângeri penale. Evident, instanțele au respins constant astfel de acțiuni și plângeri pentru că nu există o obligație a Avocatului Poporului de a face ceva anume, ci doar dreptul, posibilitatea de sesizare în urma unei analize serioase și obiective. În acest sens, s-a pronunțat și Curtea Constituțională în numeroase decizii. În plus, aceasta a subliniat că nimeni nu-i poate impune Avocatului Poporului să acționeze într-un sens sau altul sau într-o manieră anume. În anul 2024 au fost formulate două obiecții și patru excepții de neconstituționalitate.

Insistăm asupra faptului că posibilitatea de a sesiza Curtea Constituțională se referă exclusiv la neconstituționalitatea unor legi sau ordonanțe și nu poate avea ca obiect nemulțumiri generice privind situația politică și economică din țară. Nu avem competențe nici în materie electorală, nici în ceea ce privește actele Parlamentului, Președintelui sau Guvernului. Și nici în materie de justiție. Denumirea de Avocatul Poporului poate induce în eroare chiar și persoane de bună credință care pare că au dificultăți în a înțelege că există un cadru legal pe care suntem obligați să-l respectăm.

De asemenea, instituția noastră are dreptul de a sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție cu recursuri în interesul legii, o competență care nu se regăsește în mandatul niciunei alte instituții tip Ombudsman, dar pe care noi am realizat-o tocmai în vederea apărării unor drepturi ale persoanelor, anul trecut formulând două astfel de recursuri în interesul legii, ambele admise de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Începând cu anul 2023, am inițiat un program de acțiuni la instanțele de contencios administrativ, *strategic litigation*, adică acele cazuri care, chiar dacă privesc persoane individuale, sunt de interes public și au un impact asupra unor categorii de persoane, de cele mai multe ori aparținând unor grupuri vulnerabile.

În cursul anului 2024, au fost formulate un număr de 17 acțiuni în contencios administrativ, la instanțe din întreaga țară. Trebuie spus că nu putem iniția astfel de acțiuni din oficiu, întotdeauna trebuie să existe un petent ale cărui drepturi să fie afectate și care să își însușească în fața instanței acțiunea pe care o facem. Merită subliniat că am avut câștig de cauză integral sau parțial în toate aceste dosare, iar consecințele au determinat chiar modificări legislative.

Trebuie menționate de asemenea și cele peste 10.000 de audiențe acordate în 2024, atât la sediul central, cât și în toate județele țării prin intermediul birourilor noastre teritoriale.

A reduce activitatea instituției Avocatul Poporului la sesizarea sau nesesizarea Curții Constituționale este nu doar o mare greșeală, ci este nedrept în raport cu miile de cazuri (de fapt vorbim de zeci și zeci de mii de cazuri de-a lungul timpului) soluționate în favoarea petenților, a oamenilor obișnuiți din această țară ale căror drepturi au fost respectate în urma intervenției Avocatului Poporului, adică îndeplinirea scopului pentru care instituția a fost creată de Constituția României. Vă oferim mai jos doar câteva exemple de cazuri din activitatea noastră, cu mențiunea că Raportul însuși se limitează la a evidenția succint cele mai importante aspecte ale muncii desfășurate în 2024, întreaga activitate a instituției fiind mult mai laborioasă.

Principala concluzie pe care am tras-o din petițiile primite în 2024 privește nemulțumirea în legătură cu nivelul de trai, condițiile de muncă, de educație, sănătate, recunoașterea dreptului de proprietate, respectarea drepturilor de pensie ori de alte asigurări sociale. În același timp, remarcăm din partea unor petenți și o atitudine de nerecunoaștere a autorităților și a deciziilor luate de către acestea, generate, cel mai probabil, în primul rând, de lipsa de încredere în serviciile statului și în funcționarii săi, iar în al doilea rând, de lipsa de transparență sau comunicarea deficitară din partea autorităților statului, care nu au găsit cea mai bună cale pentru transmiterea către cetățeni nu numai a informațiilor de interes public dar și a informațiilor cu consecințe directe asupra drepturilor și libertăților acestora.

Nici instituția Avocatul Poporului nu a fost ocolită de critici sau de acuzații de atitudine părtinitoare, cu toate că, privind în mod obiectiv activitatea instituției se remarcă, pe lângă competențele multiple și rezultatele obținute (atât în cazuri individuale, cât și în cele de sistem) și dificultăți care duc la temporizarea sau chiar nesoluționarea cazurilor analizate.

Ceea ce vrem să subliniem încă o dată, pentru cetățeni, care sunt principalii beneficiari ai serviciilor noastre, este faptul că instituția Avocatul Poporului, în calitatea sa de mediator, poate acționa doar prin instrumentele juridice recunoscute de legea de organizare și funcționare, nu are putere de decizie, cu caracter obligatoriu ori sancționatoriu și nu se substituie altor autorități, care sunt obligate să își îndeplinească propriile competențe legale.

Pentru formarea unei opinii de ansamblu asupra activității instituției, vom prezenta câteva situații analizate, lucrate și rezolvate la nivelul instituției din diverse domenii, care nu sunt specifice doar cazurilor individuale, ci pot avea caracter de generalitate. Subliniem faptul că aceste cazuri și multe altele sunt expuse mai detaliat în prezentul raport.

1. Medicamentele prescrise off-label, în afara indicațiilor terapeutice, nu pot fi primite de pacienți în regim compensat, singura cale pentru a obține accesul la tratamentul necesar în regim compensat fiind instanța de judecată. Din verificările efectuate reiese că decontarea în afara indicațiilor din prospect, doar pe baza recomandării medicului, este aproape imposibilă în lipsa unei legislații care să reglementeze clar prescrierea și decontarea medicamentelor în afara indicațiilor din prospect (off-label). În acest sens, a fost emisă o recomandare, care teoretic, a fost însușită de Ministerul Sănătății, în sensul în care am fost informați că se lucrează la crearea cadrului legal în vederea reglementării condițiilor de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label în România. În realitate, însă încă nu avem un astfel de act normativ, în pofida demersurilor multiple efectuate de instituție. Din acest motiv, dosarul astfel deschis, este încă în lucru, Avocatul Poporului urmând să reia demersul la Ministerul Sănătății, pentru a solicita informații despre propunerile de organizare a cadrului legal, respectiv care este procedura concretă de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label în România.

2. Lipsa cadrului legal și procedural care să aibă drept obiect înștiințarea rudelor victimelor accidentelor rutiere grave, accidente soldate cu persoane decedate sau rănite grav.

În perioada 2022-2024, Avocatul Poporului a semnalat faptul că nu există nicio reglementare care să expună și să definească pașii pe care îi urmează un polițist atunci când este nevoit să anunțe o familie despre decesul ori vătămarea corporală gravă a unei persoane, prin urmare, lucrătorii din poliție nu au această atribuție, iar în cazurile în care totuși o fac, ei anunță familia din motive umanitare, morale sau din "obișnuință". Inițial, am fost informați că se va realiza formarea profesională a polițiștilor cu privire la modalitatea de înștiințare a acestor categorii de persoane, avându-se în vedere și impactul psihologic pe care îl generează astfel de evenimente. Au trecut însă mai mult de doi ani (august 2022) de la acea dată fără ca această formare profesională să aibă loc, astfel că Avocatul Poporului a solicitat, printr-o recomandare, Ministerului Afacerilor Interne luarea măsurilor legale care se impun pentru urgentarea adoptării procedurii privind anunțarea membrilor de familie și reprezentanților legali ai victimelor, precum și a persoanelor juridice care custodiază, asigură protecția sau ocrotesc diferite persoane fizice victime ale infracțiunilor/accidentelor rutiere.

3. Refuzul unor părinți de a-și mai trimite copiii la școală din cauza unui elev bătăuș

Urmare intervenției Avocatul Poporului și implicarea în soluționarea acestei situații a mai multor autorități, situația a fost detensionată și copiii s-au putut întoarce la cursuri.

În principal, s-au efectuat următoarele: elaborarea unui Plan de măsuri de sprijin pentru elevii școlii, fiind inclus și elevul respectiv în program de consiliere individuală; activități de prevenție vizând violența școlară de către Biroul Siguranță Școlară din cadrul IPJ și de către consilierul școlar la nivelul clasei respective; comisia de violență din cadrul școlii a analizat incidentul propunând măsuri de sprijin la nivelul clasei, consilierea elevilor implicați (agresor, victimă), dar și măsuri ce urmează a fi luate de cadrele didactice la clasă pentru detensionarea climatului; evaluări specifice, reprezentanții legali ai elevului primind recomandări pentru întocmirea documentelor necesare pentru evaluarea complexă și pentru asigurarea unei atenții sporite supravegherii acestuia pentru prevenirea situațiilor de violență, dar și pentru includerea acestuia în programe specifice; s-a colaborat atât cu familia, cât și cu școala pentru găsirea modalităților potrivite de evitare, depășire și rezolvare a situației conflictuale a copilului în relaționarea cu ceilalți colegi la școală; informarea și consilierea părinților cu privire la îndatoririle părintești pentru asigurarea condițiilor optime de creștere și dezvoltare a fiului lor, necesitatea colaborării cu specialiștii, fiindu-le adus la cunoștință un plan de recomandări în privința evaluării complexe și educaționale a copilului; s-a menținut permanent legătura cu familia copilului, sprijinind părinții în demersurile pe care le aveau de îndeplinit; s-au purtat discuții cu directorul și învățătorul, abordându-se aspecte referitoare la gestionarea situațiilor de criză și găsirea unor soluții potrivite de rezolvare și depășire a conflictelor la nivelul clasei; la nivelul școlii, s-a stabilit un program de activități cu copiii și cadrele didactice având ca scop informarea și prevenirea violenței. Urmare acestor demersuri, dar și a beneficiilor de serviciile unui profesor de sprijin, situația comportamentală a copilului s-a ameliorat, nemaifiind semnalate agresiuni fizice.

4. Lipsa de susținere a preșcolarilor și elevilor dezavantajați care beneficiază de sprijin educațional pe bază de tichete sociale pe suport electronic acordate din fonduri externe nerambursabile și luarea unor măsuri în domeniul educației.

O petentă, mamă a doi elevi de la o școală gimnazială, și-a exprimat nemulțumirea cu privire la faptul că, deși a depus la unitatea școlară, în termenul legal prevăzut, o cerere prin care a solicitat ca celor doi copii ai săi să li se elibereze tichete sociale pe suport electronic, a constatat că aceștia nu le-au primit, deși astfel de tichete sociale au fost distribuite celorlalți beneficiari de la aceeași unitate de învățământ.

Întrucât din situația analizată, Avocatul Poporului a reținut faptul că cei doi copii îndeplinesc condițiile de eligibilitate prevăzute de legislația în vigoare, a efectuat demersuri în scopul clarificării cazului expus. În urma acțiunii instituției noastre, cei doi elevi au fost înregistrați în platforma S.I.I.R., ca beneficiari eligibili de tichete sociale pe suport electronic pentru sprijin educațional. Distribuirea tichetelor a fost confirmată prin declarația dată de mama celor doi elevi în momentul remiterii celor două carduri.

5. Soluționare favorabilă a unui caz de dispariție a unei minore

În urma semnalării în presa locală a unui caz de dispariție a unei minore și a demersurilor efectuate, a reieșit faptul că anterior plecării voluntare de la domiciliu, minora la care se făcea referire în presă s-a aflat în grija bunicii, fără delegarea autorității părintești, mama acesteia fiind plecată la muncă în străinătate de aproximativ 9 ani. Aceasta nu a contribuit financiar la creșterea și educarea copilului și nu a revenit niciodată în țară în această perioadă. Fișa de identificare a riscurilor a fost completată de către compartimentul de asistență socială din cadrul primăriei de la domiciliul minorei abia la data semnalării dispariției acesteia, deși situația fusese cunoscută anterior acestei date. Raportat la rezultatele evaluării situației minorei în cauză, întrucât la nivelul comunității locale nu au fost identificate rude/persoane resursă care să poată prelua responsabilitățile privind creșterea, educarea și supravegherea atentă a acesteia, în favoarea minorei în cauză a fost instituită o măsură de protecție specială. Pe perioada măsurii de protecție specială, minora a înregistrat o evoluție favorabilă atât în familia asistentului maternal profesionist, cât și în mediul școlar. Totodată, aceasta a fost inclusă într-un program de consiliere personalizat. Primarul localității și-a însușit recomandarea emisă de Avocatul Poporului, în sensul în care în urma listelor nominale primite de la unitatea de învățământ de pe raza comunei au fost identificați și alți copii cu părinte unic sau cu ambii părinți plecați la muncă în străinătate, iar în urma vizitelor la domiciliu acestora au fost desemnate rudele care să se ocupe de întreținerea și supravegherea copiilor pe perioada absenței părinților și au fost completate fișe de identificare a riscurilor. Astfel, în prezent, cazurile identificate sunt monitorizate și beneficiază de servicii primare (consiliere, informare, îndrumare), precum și de beneficii sociale.

6. Verificarea respectării dreptului la învățătură al minorilor arestați la domiciliu, raportat inclusiv la insuficienta reglementare legală (invocată de autorități)

La momentul inițierii demersurilor, Avocatul Poporului a considerat că prevederea legală aplicabilă în astfel de cazuri, este lipsită de predictibilitate, nu prevede în mod expres, clar și precis, modalitatea de școlarizare a minorilor aflați în arest la domiciliu, procedura și modul în care elevii pot beneficia de acces la educație în sistem hibrid/online și impune o sarcină excesivă elevului sau reprezentantului legal care ar trebui să se adreseze unei instanțe de judecată (fără a se preciza care instanță anume pronunță o astfel de hotărâre). Instituția Avocatul Poporului a început o amplă corespondență cu instituțiile statului și a solicitat informații, inclusiv de la unele unități de învățământ - acolo unde au existat minori arestați la domiciliu, cărora li s-a aprobat frecventarea cursurilor școlare, în sistem on line - pentru verificarea respectării dreptului la educație al acestor elevi, precum și modul în care s-a dispus această măsură.

Ca urmare a celor transmise și constatate, Avocatul Poporului a emis o recomandare către Ministrul Educației, care ne-a comunicat, în principal că, în metodologia privind desfășurarea activităților în sistem online sau hibrid în unitățile de învățământ, este reglementată modalitatea de desfășurare a activităților didactice în sistem online și hibrid. În ceea ce privește modalitatea concretă de colaborare a Ministerului Educației cu Ministerul Justiției, respectiv cu Administrația Națională a Penitenciarelor, ni s-a menționat încheierea a două protocoale de colaborare de la finalul anului 2022, valabile pe o perioadă de cinci ani.

7. Refuzul unor primării de domiciliu de a angaja un asistent personal pentru persoane încadrate în grad de handicap grav cu asistent personal, de a elibera cardul/tichetul de vacanță, respectiv de a nu achita sumele aferente plății concediului de odihnă

Deși sunt cazuri, după cum se poate constata din conținutul raportului, în care unele primării dau curs solicitărilor Avocatului Poporului și dispun angajarea petenților în funcția de asistent personal, încheind în acest sens contracte individuale de muncă, ori plata drepturilor salariale, în practică sunt întâlnite și situații de refuz al autorității de a proceda legal, invocând diverse motive, printre care și lipsa resurselor financiare.

În urma unui astfel de caz, Avocatul Poporului a emis o recomandare către primarul reclamat pentru ca acesta să întreprindă demersurile necesare care să conducă la angajarea petentei în funcția de asistent personal a copilului încadrat în grad de handicap grav cu asistent personal și la cuprinderea în bugetul local a sumelor necesare din care se suportă salarizarea și transportul asistenților personali, potrivit legii. Recomandarea nu a fost însușită, autoritatea administrației publice locale menținându-și punctul de vedere cu privire la refuzul de a angaja reprezentantul legal al minorei ca asistent personal, cu plata în continuare a indemnizației lunare, aceasta din urmă fiind considerată o formă eficientă de soluționare a problemei. Cu toate acestea, primăria în cauză a precizat că urmează a analiza problema în cauză, și să dispună măsurile legale, ținând cont atât de recomandare, cât și de disponibilitățile bugetare în acest sens. Față de faptul că situația petentei nu a fost soluționată favorabil, în cauză, Avocatul Poporului a formulat o acțiune în contencios administrativ.

Într-un alt caz, în care în care petiționara a revenit la instituția noastră, la doi ani, după ce, tot prin intermediul Avocatului Poporului, i-au fost recunoscute drepturile legal convenite, ne-a adus la cunoștință că deși s-a adresat primăriei în vederea acordării drepturilor prevăzute de lege, de fiecare dată reprezentanții unității administrativ teritoriale au invocat probleme legate de bugetul local precum și lipsa fondurilor.

În urma demersurilor întreprinse de instituția noastră, petenta a fost îndrumată să meargă la sediul UAT pentru a-și completa cererea pentru efectuarea concediului de odihnă și solicitarea voucherelor de vacanță aferente anului 2023. Ulterior, i-au fost asigurate salariul, indemnizația de hrană și un program de lucru care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână. Totodată, s-au făcut demersuri pentru emiterea cardului/voucherului de vacanță, acesta fiind achiziționat și înmănat, urmând ca aceasta să beneficieze de compensări pentru concediul de odihnă aferent anului 2023. Petenta ne-a informat că situația sesizată a fost remediată, adresând totodată mulțumiri instituției.

8. Recomandare însușită de către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale în ceea ce privește soluționarea cererilor privind indemnizația pentru creșterea copilului, cazuri în care sunt aplicabile atât prevederile legislației naționale cât și cele internaționale

O doamnă ne-a adresat o petiție prin care ne aducea la cunoștință situația cu care se confrunta în calitate de mamă a cărei cerere de acordare a concediului și a indemnizației pentru creșterea copilului a fost respinsă de Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială, deși persoana în cauză depusese documente din care reieșea că a lucrat în România și în Austria, realizând venituri din salarii, pentru o perioadă mai mare de 12 luni anterioare datei nașterii copilului. Instituția noastră a apreciat că petenta a fost dezavantajată după ce și-a exercitat libertatea de circulație plecând să lucreze în Austria, întrucât la întoarcerea în România nu a mai avut un loc de muncă, astfel că este în situația de nu avea dreptul la concediu și la indemnizație pentru creșterea copilului, fapt ce este susceptibil să constituie o restricție privind libera circulație a lucrătorilor.

Ca urmare a problemelor identificate, Avocatul Poporului a emis o recomandare prin care a solicitat conducerii Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, reanalizarea cererii

petentei, în sensul înaintării solicitării de acordare a concediului și a indemnizației pentru creșterea copilului către statul membru competent, Austria. Ministerul Muncii ne-a informat că Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială a dus la îndeplinire Recomandarea Avocatului Poporului, și ulterior prin intermediul platformei EESSI-JINA, a fost transmis formularul H065 privind transferul cererii/dosarului petentei.

9. Propunere de modificare legislativă, în sensul înființării unui registru electronic unic la nivel național, în care să fie consemnate toate internările nevoluntare

Cu ocazia unei vizite efectuate la un spital de psihiatrie, reprezentanții acestuia au adus la cunoștința echipei MNP (Mecanismul Național de Prevenire din cadrul instituției Avocatul Poporului) cazul unui pacient internat nevoluntar, dispărut din spital, care nu a fost găsit de organele de poliție. Pentru soluționarea situației juridice a acestuia s-a luat legătura cu instanța de judecată, care a menținut măsura internării nevoluntare, apreciind că spitalul dispune de metodele necesare pentru a readuce pacientul în unitate. În consecință, acesta figura în evidențelor lor ca internat nevoluntar (în evidențe consemnate „pacient fugit”). În tot acest timp, cum au aflat ulterior, pacientul (consumator de droguri) a fost internat la un spital clinic de psihiatrie. La solicitarea lor, pacientul a revenit în spital, pentru încetarea internării nevoluntare.

Pentru a se evita astfel de situații (dubla internare), se apreciază ca necesară înființarea unui registru electronic unic la nivel național, în care să fie consemnate toate internările nevoluntare, la care să aibă acces doar instanțele de judecată sesizate în cazul procedurilor de internare nevoluntară (pentru respectarea dreptului la viață privată al pacientului).

10. Propunere de modificare a legislației privind serviciile de sănătate, în ceea ce privește cazurile medico-sociale. Este situația persoanelor cu dizabilități cu boli psihice grave, aflate în servicii rezidențiale sau în comunitate cu internări repetate în secțiile de psihiatrie acută, în vederea acordării serviciilor medicale pe perioadă nedeterminată în secții specializate de psihiatrie cronice și extinderea secțiilor existente pentru pacienții permanenți, având în vedere că aceste persoane, deși sunt cazuri sociale, nu fac obiectul serviciilor sociale, având nevoie de tratament medical și supraveghere permanentă de către personal medical specializat.

11. Admiterea de Curtea Constituțională, în anul 2024 a unei excepții și a unei obiecții de neconstituționalitate

O primă sesizare admisă, se referea la o modificare legislativă efectuată cu privire la exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local. Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate, reținând în esență, că prevederile legale criticate constituie o încălcare a dispozițiilor constituționale referitoare la principiul securității juridice și dreptul de proprietate privată întrucât echivalează cu o expropriere sui generis - decizie în faza de redactare.

O a doua sesizare admisă, se referea la sintagma „*adunare generală*” și la *alte dispoziții din Legea tinerilor*. Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului, reținând în principal, că reglementarea unui act normativ, precum Legea tinerilor, trebuie să ofere un cadru normativ clar prin care drepturile tinerilor să fie valorificate concret și efectiv. În acest scop, legea trebuie să stabilească în mod clar și predictibil care sunt motivele pentru care se poate desființa sau modifica parțial destinația actualelor baze materiale de tineret și să ofere aceleași garanții sau garanții suplimentare pentru realizarea obligației corelative a statului raportat la dreptul constituțional incident.

12. Admiterea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a două recursuri în interesul legii promovate de Avocatul Poporului

Un prim demers se referea la modalitatea de calcul al termenului de preaviz în legislația muncii. Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii și a

hotărât în principal, că *termenul de preaviz începe să curgă din ziua următoare comunicării notificării de preaviz și se împlinește în ultima zi a termenului.*

Cel de-al doilea demers se referea la modul de stabilire a procentul de 30% din suma cu titlu de amendă contravențională. Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii și a decis în esență, că *procentul din suma încasată cu titlu de amendă contravențională reprezintă o creanță bugetară care se execută prin intermediul executorilor fiscali.*

13. Modificare de Hotărâre de consiliul local referitoare la accesul la locuință socială. Deși legea prevede clar criteriile pentru acordarea unei locuințe sociale, un consiliu local a adăugat la lege, instituind un criteriu suplimentar, anume nedeținerea în proprietate sau folosință a unui autoturism sau a unei motociclete cu o vechime mai mică de 10 ani. În urma demersurilor efectuate în acest caz de instituția Avocatul Poporului, au fost exceptate de la condiția nedeținerii unui autoturism/motocicletă cu o vechime mai mică de 10 ani, cele adaptate pentru persoanele cu handicap sau destinate transportului acestora sau persoanelor dependente, precum și persoanele cu dizabilități.

14. Acțiune în contencios administrativ referitoare la anularea prevederilor Regulamentului privind procedura de atestare a persoanelor fizice în vederea dobândirii calității de administrator de condominii și obligarea primarului municipiului la emiterea unui atestat de administrator condominii. Acțiunea a fost admisă pe fondul cauzei, instanța constatând nelegalitatea dispozițiilor atacate, fiind dispusă în acest sens anularea parțială a actelor administrative menționate emise de autoritatea locală, cu referire la condiția adăugată, respectiv, aceea ca domiciliul solicitantului să fie pe raza municipiului. A fost obligat primarul municipiului la emiterea către reclamantă a atestatului de administrator condominii.

15. În materie de analiză acte normative, Avocatul Poporului și-a exprimat opinia cu privire la un proiect de ordonanță de urgență referitor la instalarea unor sisteme de supraveghere audio-video în vederea asigurării pazei și protecției persoanelor, bunurilor și valorilor, precum și în scopul prevenirii actelor de violență fizică și/sau psihică care pot apărea în spațiul școlar.

În principal, a arătat că normele legale care reglementează prelucrarea datelor cu caracter personal în cazul copiilor/tinerilor, trebuie să respecte principiul reducerii la minimum a datelor; trebuie să țină cont de faptul că, simpla înregistrare a datelor referitoare la viața privată constituie o ingerință în sensul art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului; divulgarea de informații privind identitatea copiilor/tinerilor (chiar și accidentală) pune în pericol demnitatea și bunăstarea acestora într-o manieră extrem de gravă având în vedere vulnerabilitatea mare a acestora; statul are obligația pozitivă de a lua în considerare vulnerabilitatea specifică copiilor și tinerilor și de a institui măsurile necesare, rezonabile și eficiente pentru protecția și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale acestora.

În urma argumentelor aduse prin punctul de vedere exprimat și prin participarea la dezbaterile organizată de Ministerul Educației, parte din dispozițiile criticate au fost amendate sau eliminate, în sensul în care s-a reglementat că este nevoie de acordul majorității simple a părinților sau reprezentanților legali ai elevilor minori și a elevilor majori și salariaților unității de învățământ, respectiv s-au precizat spațiile în care se pot instala sisteme de supraveghere audio-video și excepțiile de la această supraveghere.

Cazurile prezentate mai sus constituie o mică parte din activitatea instituției, din cuprinsul raportului, el însuși, fiind doar o prezentare succintă a lucrului în cadrul instituției, putându-se evidenția, pe lângă situațiile care și-au găsit o rezolvare și chestiuni care au fost și rămân în atenția Avocatului Poporului cum ar fi: cazurile de bullying; situațiile și condițiile

de viață ale persoanelor vulnerabile; lipsa de personal în instituțiile care au în îngrijire persoane vulnerabile și în penitenciare; plata drepturilor de pensie și a altor asigurări sociale a celor care lucrează sau au lucrat în străinătate etc.

În concluzie, din cele prezentate, rezultă că activitatea desfășurată în cadrul instituției este extrem de variată, dat fiind mandatul general al Avocatului Poporului și este efectuată doar în sprijinul cetățenilor, așa încât orice discuție/alipire/identificare a instituției față de sau cu clasa politică, este de natură a îngreuna misiunea Avocatului Poporului și pe cale de consecință, de a aduce deservicii cetățenilor care au nevoie de sprijinul instituției noastre.

Întreg Raportul de activitate pe anul 2024 se găsește pe pagina de internet a instituției, <https://avp.ro/index.php/activitatea-avp/rapoarte-anuale/>, unde pot fi găsite, de asemenea, numeroase rezumate ale dosarelor soluționate.

INSTITUȚIA AVOCATUL POPORULUI

Domeniul drepturile omului egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale

Domeniul drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap

Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului

Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare

Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe

Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție (Mecanismul Național de Prevenire): Centrul Zonal București, Centrul Zonal Alba, Centrul Zonal Bacău, Centrul Zonal Craiova

Birouri teritoriale:
Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Slobozia, Suceava, Târgu-Mureș, Timișoara

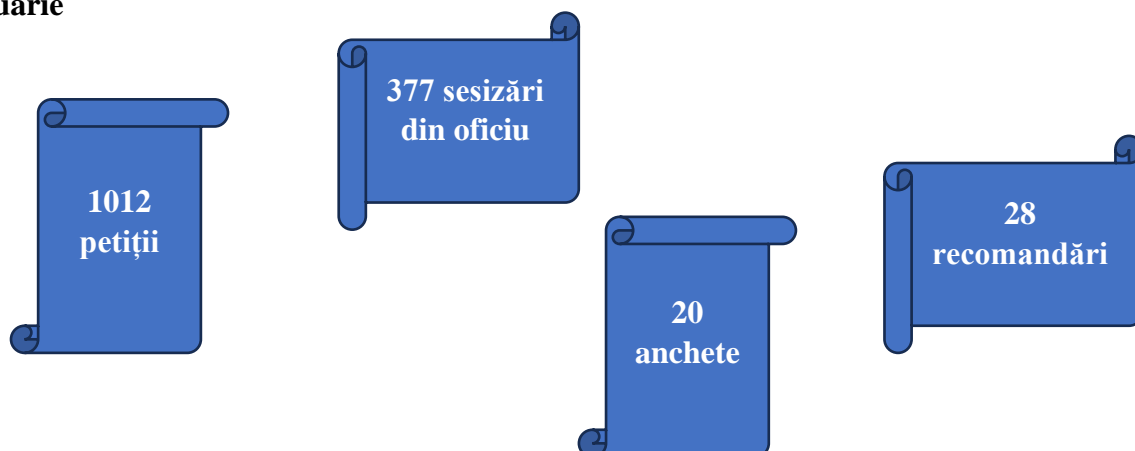
Biroul financiar, salarizare și resurse umane,
Biroul administrativ

Audit Public Intern

Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analiză acte normative, relații externe și comunicare: Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii, Biroul contencios administrativ și juridic, Biroul analiză acte normative, relații externe și comunicare

Anul 2024, foarte pe scurt

Ianuarie

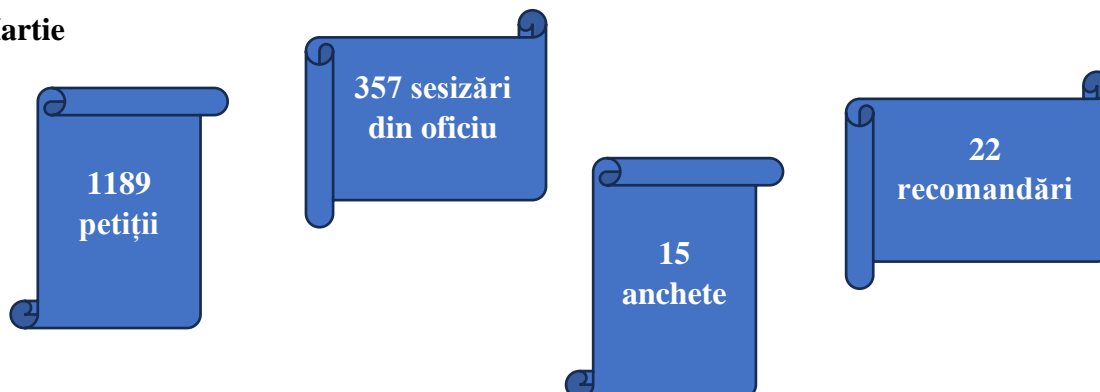

Lansarea *Raportului special privind monitorizarea implementării deciziilor CEDO în cazul internărilor nevoluntare în spitalele de psihiatrie*, înaintat prim-ministrului, președinților celor două camere ale Parlamentului, ministrului sănătății, ministrului afacerilor interne, ministrului justiției, președintelui Comisiei pentru sănătate și familie din Camera Deputaților, președintelui Comisiei pentru sănătate din Senat

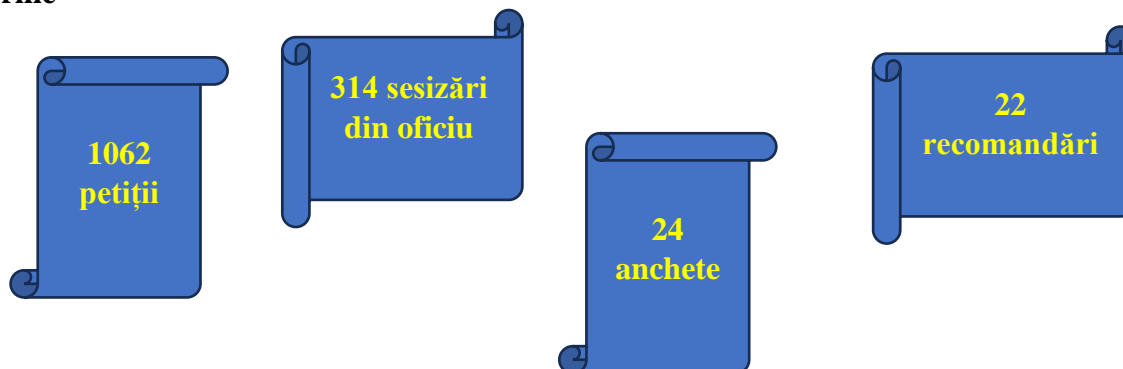
Februarie

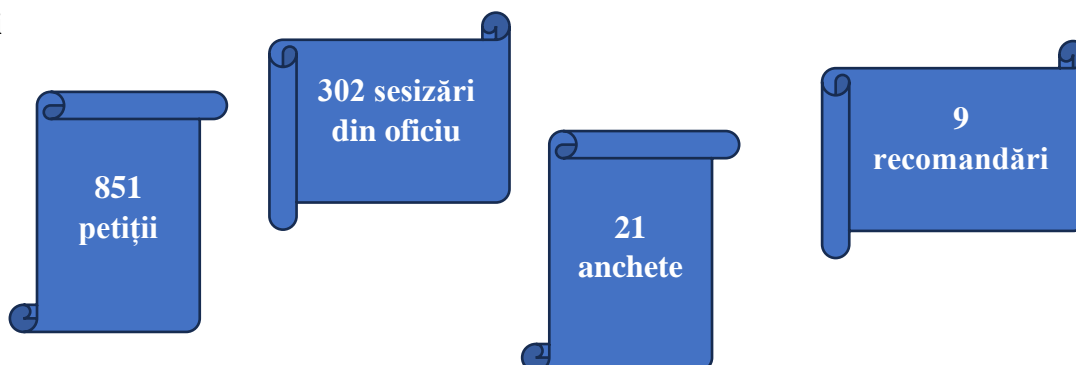
Recurs în interesul legii privind interpretarea și aplicarea neunitară a dispozițiilor art. 75 alin. (1) și art. 278 alin. (1) din Codul muncii, raportate la prevederile art. 2553 alin. (1) din Codul civil și ale art. 181 alin. (1) pct. 2 și alin. (2) din Codul de procedură civilă având ca obiect modalitatea de calcul al termenului de preaviz, în sensul de a se stabili modalitatea de calcul a termenului de preaviz, respectiv dacă acesta include sau nu și ziua în care a fost comunicată notificarea privind încetarea contractului individual de muncă, respectiv ziua în care s-a împlinit termenul

Martie

Lansarea *Raportului special privind dificultățile pe care le întâmpină persoanele cu dizabilități, respectiv pacienții a căror situație socială determină prelungirea spitalizării*, înaintat prim-ministrului, președinților celor două camere ale Parlamentului, ministrului sănătății, ministrului muncii și solidarității sociale și președintelui Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

Aprilie

Acțiune în contencios administrativ, la Tribunalul Buzău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în anularea unei dispoziții a primarului comunei Costești, județul Buzău și obligarea UAT comuna Costești la plata indemnizației de asistent personal al persoanei cu certificat de încadrare în grad de handicap grav cu asistent personal

Mai

Vizita comună de monitorizare a situației respectării drepturilor și libertăților ambelor minorități naționale (comunități), respectiv minoritatea română din Ucraina și minoritatea ucraineană din România în Ucraina, la inițiativa domnului dr. Dmytro Lubinets, Comisar Parlamentar Ucrainean pentru Drepturile Omului (Ombudsman). Prima vizită a avut loc în orașul Cernăuți, în data de 28 mai 2024, unde au avut loc întâlniri cu membrii comunității de

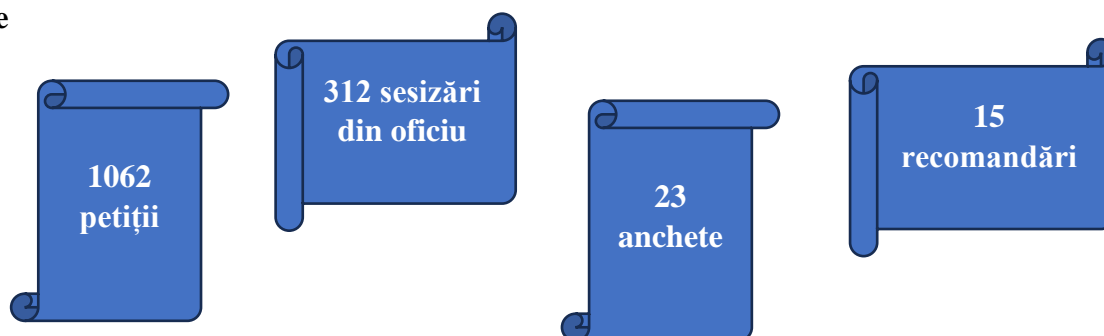
români, iar în data de 29 mai 2024, delegația comună româno-ucraineană s-a deplasat la Sighetul Marmației, unde au avut loc întâlniri cu membrii comunității de ucraineni

Iunie

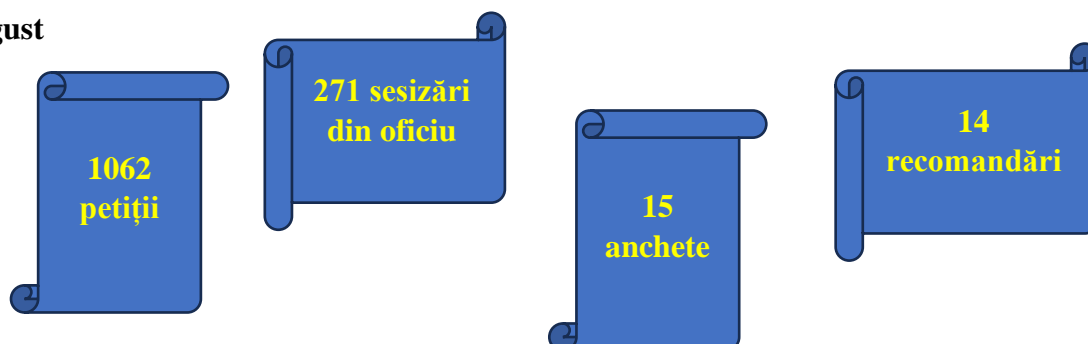
Finalizarea unui demers de 6 ani pentru îmbunătățirea legislației în domeniul protecției persoanelor și a bunurilor în cazul interacțiunilor cu urșii care au devenit în ultimii ani un pericol real pentru viața și integritatea fizică a persoanelor cu care intră în contact. Pe parcursul demersului, instituția a militat pentru asigurarea protecției persoanelor și dezvoltarea unui cadru legislativ care armonizează acest aspect cu reglementările privind speciile protejate

Iulie

A acțiune în contencios administrativ, la Tribunalul Galați - Secția de contencios administrativ și fiscal, privind anularea unei hotărâri a Consiliului local al municipiului Tecuci, județul Galați, referitoare la achitarea taxelor de salubritate percepute pentru imobilele nelocuite aflate în municipiul Tecuci

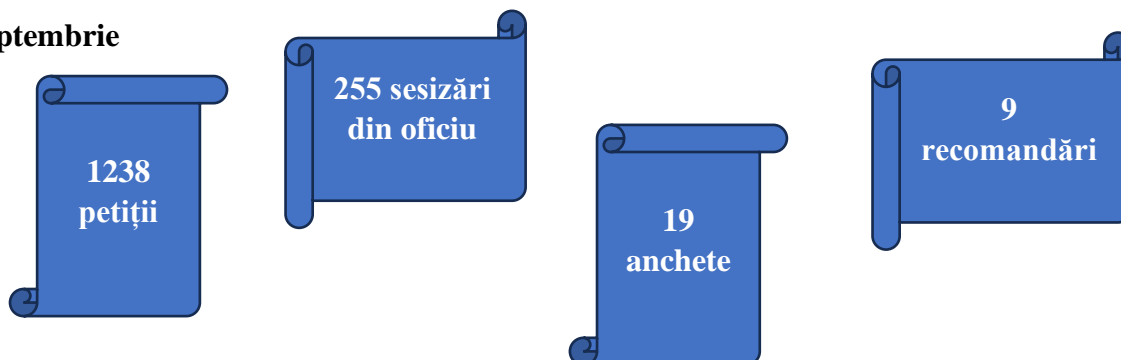
August

Recurs în interesul legii privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 3 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2011 privind înființarea Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transport Rutier, modificată și completată, în sensul de a se stabili dacă procentul de 30% din suma cu titlu de amendă contravențională reprezintă venit la bugetul I.S.C.T.R. și se poate

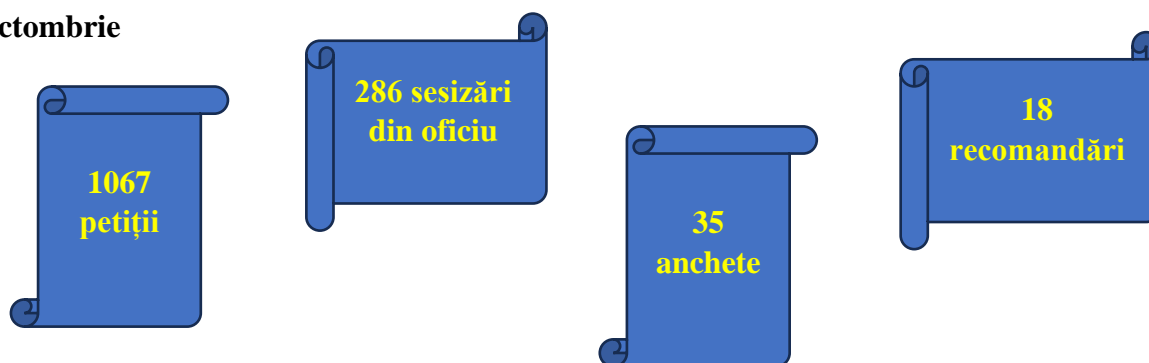
executa prin intermediul executorilor judecătorești sau se face venit la bugetul general consolidat și se execută prin intermediul executorilor fiscali

Septembrie

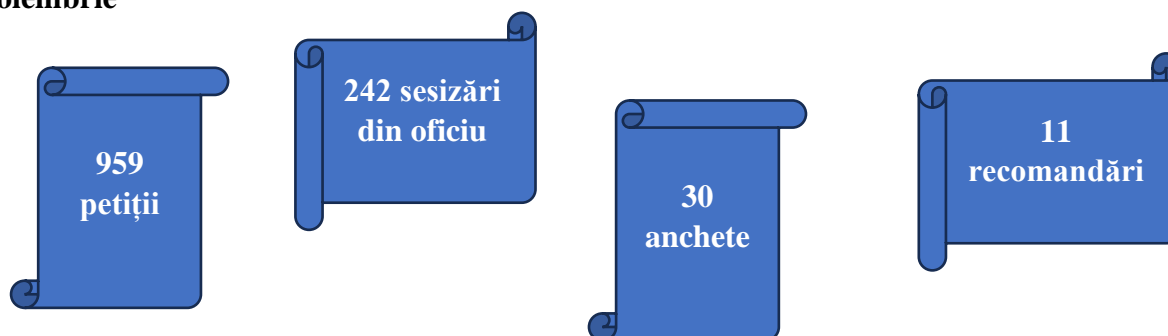
Acțiune în contencios administrativ, la Tribunalul Giurgiu, în obligarea UAT comuna Ghimpați, județul Giurgiu, la angajarea unui asistent personal pentru un copil încadrat în grad de handicap grav cu asistent personal

Octombrie

Acțiune în contencios administrativ, la Tribunalul Suceava - Secția contencios, în obligarea UAT comuna Dumbrăveni, județul Suceava, la compensarea în bani a concediului de odihnă cuvenit și neefectuat pentru întreaga perioadă lucrată de salariat până la încetarea contractului individual de muncă (obligație scadentă la încetarea contractului individual de muncă)

Noiembrie

Obiecția de neconstituționalitate referitoare la Legea pentru completarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat (PL-x nr. 540/2024)

Decembrie

**945
petiții**

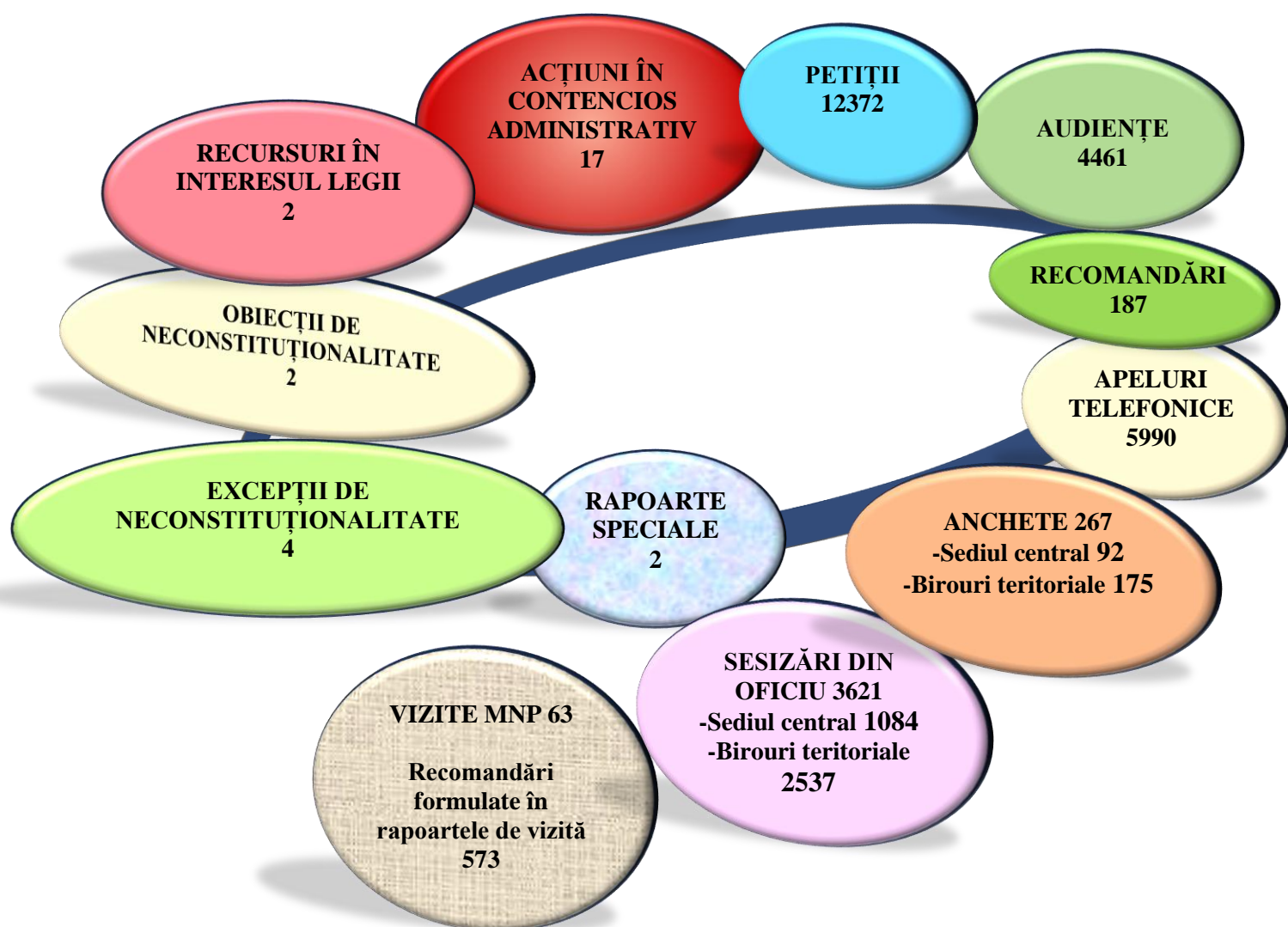
**185 sesizări
din oficiu**

**16
anchete**

**10
recomandări**

Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (1) teza finală din Legea nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, cu modificările și completările ulterioare

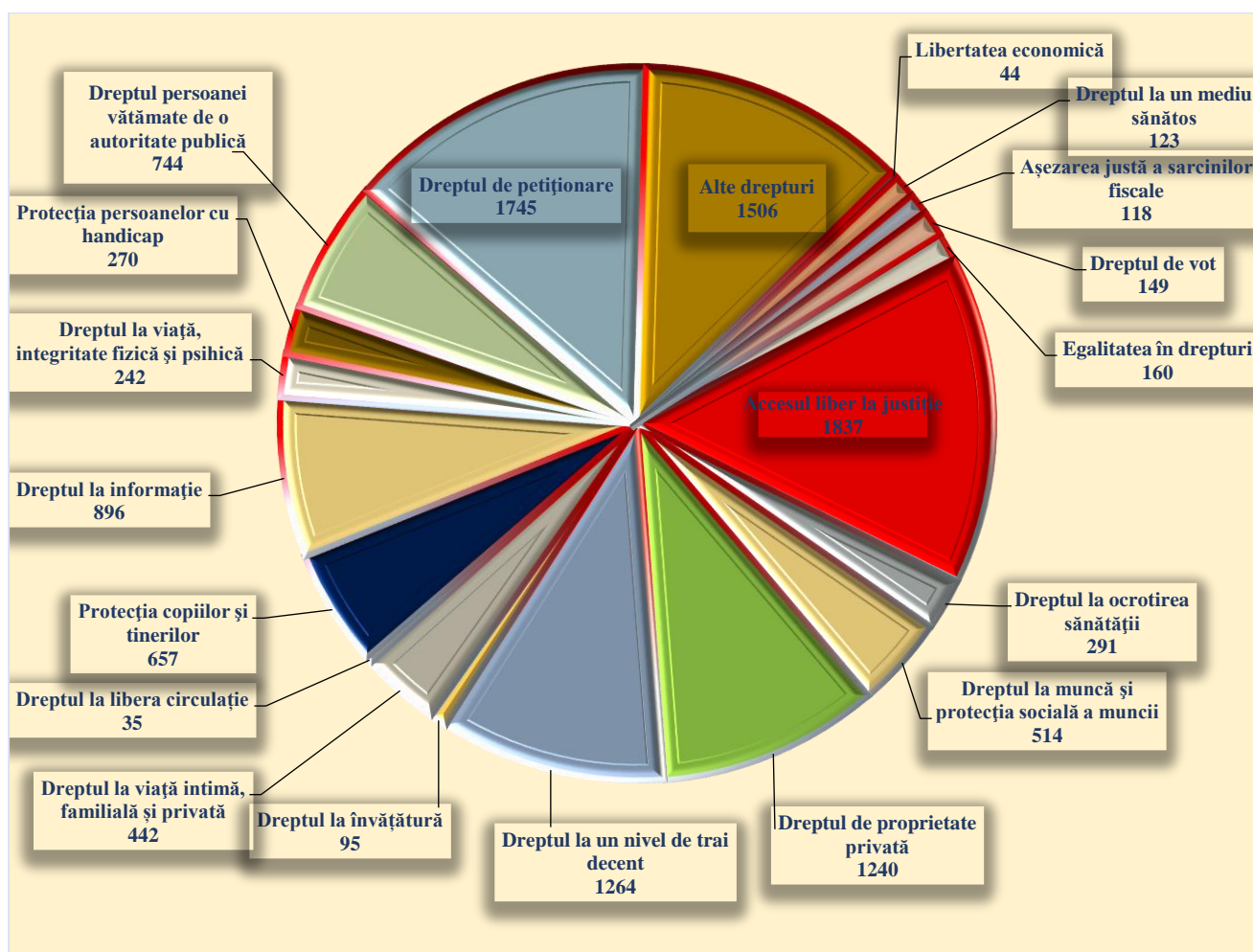
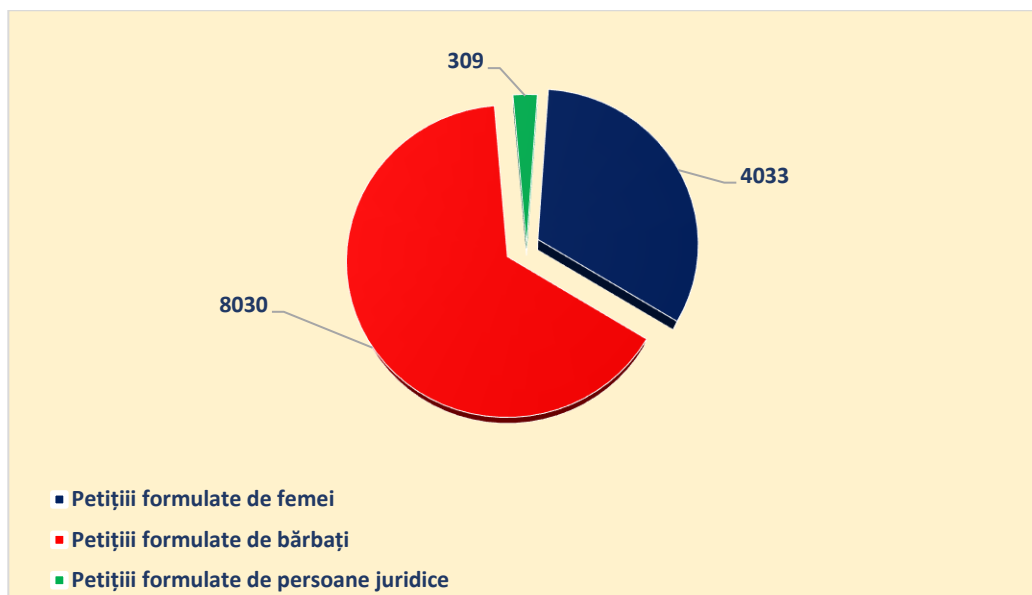
VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

PETIȚIILE ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE

Nr. crt.	Drepturi constituționale	Nr. petiții
1.	Cetățenia (art.5)	2
2.	Egalitatea în drepturi (art. 16)	160
3.	Străini și apatrizi (art. 18)	6
4.	Dreptul de azil, extradare, expulzare (art. 19)	3
5.	Accesul liber la justiție (art. 21)	1837
6.	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22)	242
7.	Libertatea individuală (art. 23)	1
8.	Dreptul la apărare (art. 24)	5
9.	Dreptul la libera circulație (art. 25)	35
10.	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	442
11.	Secretul corespondenței (art. 28)	3
12.	Libertatea conștiinței (art. 29)	3
13.	Libertatea de exprimare (art. 30)	10
14.	Dreptul la informație (art. 31)	896
15.	Dreptul la învățătură (art. 32)	95
16.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	291
17.	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	123
18.	Dreptul de vot (art. 36)	149
19.	Dreptul de a fi ales (art. 37)	34
20.	Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	11
21.	Libertatea întrunirilor (art. 39)	1
22.	Dreptul la asociere (art. 40)	8
23.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	514
24.	Dreptul la grevă (art. 43)	1
25.	Dreptul de proprietate privată (art. 44)	1240
26.	Libertatea economică (art. 45)	44
27.	Dreptul la moștenire (art. 46)	20
28.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	1264
29.	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	8
30.	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	657
31.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	270
32.	Dreptul de petiționare (art. 51)	1745
33.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	744
34.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53)	24
35.	Așezarea justă a sarcinilor fiscale (art. 56)	118
36.	Dreptul la un proces echitabil (art. 6 din CEDO)	10
37.	Alte drepturi	1356
TOTAL GENERAL:		12372

La totalul de **12372 petiții**, se adaugă **53 de cereri formulate în temeiul Legii nr. 544/2001** privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL I

DOMENIUL APĂRAREA, PROTECȚIA ȘI PROMOVAREA DREPTURILOR COPILULUI

În anul 2024, la nivelul **Domeniului apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului** au fost înregistrate un număr total de:

- **658 de petiții;**
- **2119 de sesizări din oficiu;**
- **63 de anchete;**
- **66 de recomandări;**

- **174 participări** la dezbateri, conferințe, simpozioane având ca tematică promovarea și respectarea drepturilor copiilor.

Dintre acestea, la sediul central au fost înregistrate **498 de petiții, 599 de sesizări din oficiu**, au fost efectuate **7 anchete**, au fost emise **7 recomandări** și **70** participări la dezbateri, conferințe, simpozioane având ca tematică promovarea și respectarea drepturilor copiilor, iar din activitatea birourilor teritoriale, detaliată la Capitolul VII, rezultă: 160 petiții, 1523 de sesizări din oficiu, 56 de anchete, 59 de recomandări, 104 participări la dezbateri, conferințe, simpozioane având ca tematică promovarea și respectarea drepturilor copiilor, 149 audiențe acordate, 369 apeluri la dispecerat, care au vizat posibile încălcări ale drepturilor copilului.

Totodată, au fost realizate 72 activități de mediatizare având ca obiect prezentarea atribuțiilor Avocatului Copilului, precum și alte teme incidente protecției și promovării drepturilor copilului.

Petițiile și sesizările din oficiu au vizat, în principal, următoarele categorii de problematice: plecări voluntare ale minorilor de la domiciliu; abuzuri sexuale asupra minorilor; violența în familie; violența în mediul școlar; consumul și traficul de substanțe interzise; minori implicați în cauze penale; accesul la tratamente medicale sau modul în care acestea sunt acordate; solicitarea de informații privind stabilirea paternității copilului minor; încredințarea copiilor și respectarea obligațiilor părintești în urma desfacerii căsătoriei; fenomenul alienării parentale; exercitarea formelor de violență verbală și fizică asupra minorilor; acordarea alocației de stat pentru copii; transcrierea actelor de stare civilă emise în străinătate; situația unor minori preluați de serviciile sociale de pe teritoriul altor state; conducerea vehiculelor fără a deține permis, implicarea minorilor în accidente rutiere ș.a.

De asemenea, menționăm că formarea profesională continuă a personalului a reprezentat și în acest an o prioritate, sens în care amintim participarea la următoarele activități: Instruirea profesională a personalului de execuție al Avocatului Poporului, privind protecția și prelucrarea datelor cu caracter personal; formare profesională organizată de Agenția pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene *Strengthening the use of the Charter at national level - Romania; Curs de pregătire profesională și schimb de bune practici în materia contenciosului administrativ. Cazuri și litigii relevante.*

În plus, la nivelul domeniului au fost organizate webinarii lunare, cu următoarele teme: *Justiția restaurativă pentru copii; Implementarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar; colaborarea între unitățile de învățământ, DGASPC-uri și Birourile de Siguranță Școlară; Abuzul asupra copilului în mediul școlar; Dreptul*

membrilor familiei extinse de a primi în plasament copii, în cazul persoanelor care au avut sau au copii față de care s-a stabilit măsură de protecție specială; Opoziția reprezentantului legal al copilului abuzat, neglijat sau supus oricărei forme de violență - impediment la stabilirea plasamentului în regim de urgență de către directorul DGASPC; Fenomenul violenței în școli: identificarea cauzelor, factorilor de risc și măsurile de intervenție specializată pentru prevenirea violenței în școli; Minorii care manifestă tentativă de suicid. Cauze și motive, mijloace de intervenție atât în cazul autorităților publice, cât și al instituției Avocatul Poporului; Colaborarea dintre DGASPC și organele de cercetare penală.

De asemenea, reprezentanții Domeniului Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului fac parte din mai multe grupuri de lucru: Grupul de lucru inter-instituțional din cadrul Proiectului „Protecția victimelor infracțiunilor”, Grupul de lucru pentru modificarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, constituit la nivelul Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse; Grupul de lucru pentru Drepturile Copilului, Grupul de Lucru pentru Drepturile Femeilor și Fetelor Rome, coordonat de Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse, Grupul de lucru pentru Combaterea Segregării Școlare, coordonat de Ministerul Educației, Grupul de lucru privind Datele pentru Copii (UNICEF România); Grupul de lucru al proiectului i-Restore 2.0 - Terres des Hommes; Grupul de lucru nr. 4 „Eliberarea tuturor prizonierilor și deportaților” înființat sub egida Formulei de Pace avansate de Președintele Ucrainei - Coaliția internațională pentru returnarea copiilor ucraineni deportați ilegal și strămutați forțat de către Federația Rusă - Bring Kids Back UA; Comitetul Național de Coordonare al Inițiativei localități Prietene ale Copiilor (UNICEF România); Comitetului de Coordonare al Proiectului „România pentru fiecare copil” (UNICEF România).

Alte **activități relevante** ale Domeniului apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului:

- ◆ Participare la acțiunile de prevenire ale Agenției Naționale Antidrog: în nopțile de 22-23 august 2024 și 5-6 septembrie 2024, Agenția Națională Antidrog (ANA), a desfășurat în zona Centrului Vechi al Capitalei, o acțiune având ca scop depistarea persoanelor fără adăpost, a copiilor neînsoțiți, precum și a minorilor care consumă droguri/alcool/tutun. Acțiunile au fost organizate în colaborarea cu Direcția Generală de Poliție a Municipiului București (DGPMB) - Sectoarele 3 și 4 Poliție, Direcția Generală de Jandarmi a Municipiului București, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, Serviciul de Ambulanță București - Ilfov, Brigada de Combatere a Criminalității Organizate.

- ◆ Semnarea unui Protocol de colaborare cu Asociația SOS Satele Copiilor, având ca scop consolidarea eforturilor ambelor părți în protejarea și promovarea drepturilor copilului.

- ◆ Participări la întâlnirile de lucru ale Consiliului de Coordonare al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție.

- ◆ Participare la ședința tehnică de lucru a Consiliului Național Consultativ pentru Aplicarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor.

- ◆ Participare la Convocarea structurilor pentru siguranța școlară organizată la nivelul Poliției Române - Ministerul Afacerilor Interne - Inspectoratul General al Poliției Române - Direcția Siguranța Școlară.

- ◆ Verificarea, la nivel național, a măsurilor luate de autorități raportat la fenomenul determinat de provocarea de pe TikTok numită „Superman Challenge”, care a făcut deja zeci de victime în rândul copiilor.

Participări la **conferințe internaționale**: Coaliția internațională pentru returnarea copiilor ucraineni deportați ilegal și strămutați forțat de către Federația Rusă - Bring Kids Back UA - Guvernul Ucrainei și Guvernul Canadian (participarea la reuniunile plenare și la

întâlnirile de lucru ale Coaliției, precum și la evenimentele de lansare ale Rapoartelor realizate de către Task Force-ul Bring Kids Back UA); *Rolul societății civile în facilitarea integrării copiilor refugiați și a familiilor lor în Europa - RE: think bridges* - Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil, Care France, Consiliul Internațional al Agențiilor de Voluntariat și EUROCHILD; *Mai bine pregătiți pentru integrarea copiilor migranți – bune practici și provocări* - Salvați Copiii România în parteneriat cu Salvați Copiii Norvegia; *Seminar Internațional -Prevenirea și combaterea violenței de gen. Studiu de caz România-Spania*, organizat de Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse și Senatul României.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 33424/2024 - sesizare din oficiu privind verificarea situației minorilor aflați în stare de arest, în Centrele de Reținer și Arestare Preventivă din țară.

S-au avut în vedere, printre altele, următoarele:

- situația punctuală, ca urmare a unei anchete efectuate la Centrul de Reținer și Arestare Preventivă Câmpina de către consilieri din cadrul Departamentului armată, justiție, poliție, penitenciare, în Dosarul nr. 31841/2024;

- aspectele constatate ca urmare a anchetei efectuate, printre care: cazarea persoanelor minore împreună cu persoanele adulte, lipsa unui psiholog care să asigure serviciile de asistență psihologică în cazurile prevăzute de lege, lipsa unui asistent medical care să asigure asistența medicală și administrarea tratamentului medicamentos persoanelor private de libertate;

- prevederile Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (art. 264 Regimul minorilor arestați: alin. (1) – „Cazarea persoanelor minore reținute sau arestate preventiv se realizează, în comun, de regulă, separat de persoanele adulte, cu respectarea principiului separării pe sexe”.

Avocatul Poporului a dispus verificarea aspectelor prezentate și au fost solicitate informații de la: Inspectoratul de Poliție Județean Prahova - Centrul de Reținer și Arestare Preventivă, pentru a se verifica situația minorilor aflați în Centrul de Reținer și Arestare Preventivă Câmpina și de la Inspectorul General al Poliției Române - Serviciul Coordonare Centre de Reținer și Arestare Preventivă, pentru a se verifica situația minorilor din Centrele de Reținer și Arestare Preventivă din țară, pe fiecare centru în parte.

Din cele comunicate, au rezultat următoarele:

- la data de 12.11.2024, la nivelul Centrelor de reținer și arestare preventivă din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române erau încarcerate 50 de persoane private de libertate minore;

- cele 50 de persoane private de libertate minore erau cazate separat de persoanele private de libertate majore;

- potrivit datelor centralizate de la centrele de reținer și arestare preventivă din subordine, a rezultat faptul că la nivelul acestora există asistent medical/medic care să asigure asistența medicală și administrarea tratamentului medicamentos persoanelor private de libertate;

- la data supusă centralizării, 8 persoane private de libertate minore figurau în evidențe ca beneficiind de tratament medicamentos;

- au fost asigurate servicii de asistență psihologică;

- conform datelor centralizate, a rezultat faptul că Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului competentă a fost sesizată în toate cazurile în care acest lucru s-a impus, fără a fi identificate sincope din această perspectivă;

- cu privire la respectarea drepturilor persoanelor private de libertate minore nu au fost constatate nereguli, acestea fiind exercitate de către persoanele în cauză conform prevederilor legale în vigoare;

- minorii custodiați în Centrul de reținere și arestare preventivă din cadrul IPJ Prahova au fost cazați separat de persoanele private de libertate majore. Aceștia beneficiaseră de dreptul la asistență psihologică, fiind consiliați de psihologi din cadrul Școlii de Agenți de Poliție „Vasile Lascăr” Câmpina, în conformitate cu prevederile unei dispoziții a Inspectorului General al Inspectoratului General al Poliției Române.

Dosar nr. 21450/2024 Petenta ne-a solicitat sprijinul în calitate de reprezentant legal al unei minore încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal. În context, amintim faptul că anterior, în anul 2022, petenta a mai apelat la instituția Avocatul Poporului, cu privire la refuzul Primăriei comunei Glodeanu Sărat, județul Buzău de a o angaja în calitate de asistent personal a minorei, conform legii.

Urmare demersurilor dispuse de instituția Avocatul Poporului, la momentul sesizării inițiale, situația petentei fost soluționată în mod favorabil.

Ulterior, petenta a revenit și ne-a solicitat sprijinul raportat la refuzul Primăriei comunei Glodeanu Sărat, județul Buzău de a elibera cardul/tichetul de vacanță, respectiv cu privire la neachitarea sumelor care îi revin acesteia din plata concediului de odihnă.

Totodată, aceasta a sesizat faptul că sumele aferente concediului de odihnă nu au fost achitate nici pentru anul 2023.

De asemenea, petenta a relatat faptul că s-a adresat reprezentanților primăriei și i s-a comunicat că aceste drepturi i se vor acorda atunci când va exista un buget în acest sens.

Față de aspectele sesizate, petenta a invocat faptul că s-a adresat primăriei în vederea acordării unui drept prevăzut de lege, însă de fiecare dată reprezentanții unității administrativ teritoriale au invocat probleme legate de bugetul local precum și lipsa fondurilor.

În vederea clarificării aspectelor prezentate, am considerat oportun să ne adresăm Primăriei comunei Glodeanu Sărat, județul Buzău și Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Buzău.

Inspectoratul Teritorial de Muncă Buzău ne-a transmis că au fost dispuse verificări cu privire la aspectele reclamate, iar pentru neregulile constatate Primăria comunei Glodeanu Sărat va informa inspectoratul în scris, cu privire la modul în care au fost remediate deficiențele constatate.

AJPIS Buzău ne-a comunicat următoarele aspecte:

- la data efectuării controlului petenta nu avea depusă cere pentru efectuarea concediului de odihnă și nici pentru solicitarea voucherelor de vacanță aferente anului 2023;
- primăria a avut prevăzut în buget sume pentru acordarea voucherelor de vacanță și a acordat acest drept asistenților personali, la momentul controlului fiind achiziționate și voucherele de vacanță (aferente anului 2023).

Având în vedere cele constatate, petenta a fost îndrumată să meargă la sediul Unității Administrativ Teritoriale Glodeanu Sărat pentru a-și completa cererea pentru efectuarea concediului de odihnă și solicitarea voucherelor de vacanță aferente anului 2023.

Primăria comunei Glodeanu Sărat ne-a comunicat următoarele aspecte:

- dosarul petentei conține toate documentele prevăzute de legislația în vigoare, iar acesteia i-au fost asigurate salariul, indemnizația de hrană și un program de lucru care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână.

- referitor la concediul de odihnă și voucherul de vacanță pentru anul 2023 ne-a fost indicat faptul că petenta nu a depus o cerere pentru efectuarea concediului de odihnă și nici pentru a solicita voucherul de vacanță.

- Primăria comunei Glodeanu Sărat a avut prevăzut în buget sume pentru acordarea voucherelor de vacanță.

- având în vedere faptul că ulterior, petenta a depus o cerere pentru cele două drepturi în data de 23.07.2024, Primăria comunei Glodeanu Sărat a făcut demersuri pentru emiterea cardului/voucherului de vacanță, acesta fiind achiziționat și înmănat, urmând ca aceasta să beneficieze de compensări pentru concediul de odihnă aferent anului 2023 la data lichidării în bani a drepturilor salariale ale lunii iulie 2024.

În data de 29 iulie 2024, **petenta ne-a informat că situația sesizată a fost remediată**, adresând totodată mulțumiri instituției.

Dosar nr. 2268/2024 Petenta ne-a sesizat cu privire la modul în care un cadru didactic al Școlii Gimnaziale nr. 194 București, profesor și diriginte, îl tratează pe fiul său, elev al acestei unități de învățământ. În acest sens, petenta susținea că dirigintele îi aduce fiului său acuzații neadevărate, țipă la el, îl dă afară din clasă sau îl ține toată ora în picioare, îl umilește și îi incită pe ceilalți elevi împotriva sa.

În urma demersurilor întreprinse în acest sens, Școala Gimnazială nr. 194 București ne-a comunicat următoarele:

- unitatea de învățământ a demarat procedura de cercetare disciplinară a cadrului didactic în cauză;

- împotriva acestui cadru didactic nu au existat până la acest moment sesizări din partea elevilor, părinților sau altor cadre didactice privind un comportament necorespunzător;

- pentru a preveni eventuale fapte similare, conducerea unității de învățământ a luat legătura cu consilierul școlar, pentru ca acesta să discute cu elevii, în cadrul orelor de Educație socială, despre necesitatea și procedura semnalării eventualelor comportamente nepotrivite ale cadrelor didactice în relațiile cu elevii.

Dosar nr. 3651/2024 - sesizare din oficiu în urma articolului *Doi elevi de la o școală de elită din Brașov, acuzați că își terorizează colegii*, care prezenta o situație cu care se confruntă Școala Gimnazială nr. 5 Brașov.

În urma demersurilor întreprinse în acest sens, Școala Gimnazială nr. 5 Brașov și Inspectoratul Școlar Județean Brașov ne-au comunicat următoarele:

- în urma incidentului dintre cei doi elevi s-au luat următoarele măsuri: s-a discutat cu părinții elevilor implicați; s-a răspuns la sesizările părinților; s-au trimis înștiințări la Biroul de Siguranță Școlară a Inspectoratului de Poliție Brașov și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov;

- reprezentanții acestor instituții vor intensifica activitățile cu caracter preventiv, activități desfășurate și până acum;

- elevii identificați cu abateri comportamentale au fost sancționați în funcție de gravitatea faptelor lor; unul dintre elevi a fost sancționat cu mutare disciplinară într-o altă clasă și este monitorizat permanent, pentru a se evita contactul cu cel de-al doilea elev;

- Comisia pentru prevenirea și combaterea violenței în mediul școlar a analizat cazul și a stabilit mai multe măsuri pentru combaterea fenomenului de violență în mediul școlar;

- în timpul pauzelor, profesorii de serviciu monitorizează activitatea tuturor elevilor și orice incident apărut este adus imediat la cunoștința conducerii unității școlare și a diriginților;

- școala este partener în proiectul inițiat de Primăria Brașov „*fără lacăte pe curtea școlii*” și beneficiază de pază în intervalul orar 13:00-19:00, iar agentul de pază vine în sprijinul profesorilor de serviciu;

- Regulamentul de Ordine Interioară interzice orice formă de violență, iar toate informațiile necesare prevenției fenomenului de bullying și violență sunt afișate și inscripționate chiar și pe holurile școlii și la intrarea elevilor în școală;

- în Consiliul de Administrație din data de 31.01.2024 s-au prevăzut măsuri cu privire la diminuarea cazurilor de violență în școală;

- elevul victimă, dar și elevii cu comportament agresiv beneficiază de consiliere în afara școlii, deoarece părinții nu și-au dat acordul pentru consiliere școlară;

- fenomenele acestea de violență ar putea fi diminuate dacă ar exista sprijinul real al părinților, în sensul existenței comunicării constructive bazate pe respect reciproc.

Dosar nr. 36062/2024 - sesizare din oficiu în urma articolului *Un adolescent din Săcele a agresat mai multe femei și fete pe stradă, ziua în amiaza mare. Polițiștii l-au identificat, după ce unul dintre incidente a fost surprins de o camera de supraveghere și a fost făcut public.*

Urmare cercetărilor efectuate, au reieșit următoarele:

- minorul se află în evidența Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, acesta beneficiind de măsura plasamentului familial la domiciliul bunicilor materni. Copilul este diagnosticat cu afecțiuni medicale ce au determinat încadrarea acestuia în grad de handicap;

- în cursul anului 2024, starea de sănătate minorului s-a înrăutățit, motiv pentru care Comisia pentru Protecția Copilului Brașov a eliberat Certificatul medical de încadrare în grad de handicap cu asistent personal, comportamentul acestuia devenind agresiv verbal și fizic atât în mediul social, cât și în mediul școlar, reprezentanții școlii menționând că elevul *manifestă un comportament problematic, amenințător verbal, cu impact asupra siguranței colegilor;*

- urmare actelor de violență săvârșite de minor a fost deschis un dosar penal, fiind cercetat în calitate de suspect pentru săvârșirea infracțiunilor de lovire sau alte violențe;

- în dosarul penal aflat pe rolul Judecătoriei Brașov, prin încheierea Camerei de Consiliu din data de 22.11.2024, s-a dispus internarea medicală provizorie a minorului într-o unitate specializată de asistență medicală până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol;

- la data de 27.11.2024, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov s-a pronunțat asupra contestației formulate împotriva încheierii din data de 22.11.2024 a judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Judecătoriei Brașov și a respins-o ca nefondată, hotărârea rămânând definitivă;

- Direcția de Sănătate Publică Brașov a pus în executare măsura internării medicale dispusă cu privire la suspectul minor. Cercetările în acest caz sunt continuate de către angajații Secției 3 Poliție Brașov sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de lovire sau alte violențe.

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 11446/2024 - sesizare din oficiu în urma articolului *Băut și fără permis, un bărbat din Dolj s-a urcat pe scuter cu fiul de 10 ani. Copilul, dus la spital cu un elicopter SMURD după ce tatăl s-a izbit de o mașină.*

În vederea clarificării aspectelor prezentate în mass-media, au fost întreprinse demersuri la nivelul Inspectoratului de Poliție Județean Dolj, Spitalului Clinic de Urgență Craiova, Primăriei comunei Dobrotești, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj, iar din răspunsurile comunicate au rezultat următoarele:

- tatăl minorului locuiește pe raza comunei Dobrotești împreună cu minorul accidentat și cu fratele acestuia;

- situația minorilor a intrat în atenția Direcției după demersurile efectuate de către instituția Avocatul Poporului;

- cei doi frați se aflau în grija tatălui, care era cunoscut ca o persoană violentă, agresându-i fizic în repetate rânduri pe cei doi copii, lovindu-i cu cureaua și palmele atunci

când consumă băuturi alcoolice. Copiii erau trimiși să procure băuturi alcoolice tatălui și să muncească în gospodăriile localnicilor. Acesta nu avea o locuință proprie, locuind într-un imobil unde condițiile igienico-sanitare erau improprie, minorii mai locuiau din când în când la diverse persoane din localitate.

- paternitatea față de unul dintre minori nu era recunoscută;
- mama minorilor era plecată din localitate de aproximativ 6 ani și a declarat că nu se poate ocupa de creșterea și îngrijirea acestora, întrucât nu deține condiții materiale și financiare și locuiește fără forme legale pe raza altui județ;
- minorii frecventează cursurile școlare;
- pe raza localității nu se află persoane din familia extinsă a celor doi părinți.

Având în vedere situația de risc în care se află minorii, Avocatul Poporului a emis

Recomandarea nr. 126/2024, către primarul comunei Dobrotești, județul Dolj.

De asemenea, s-au făcut demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj pentru a analiza posibilitatea instituirii unei măsuri de protecție specială pentru minori.

Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj a comunicat instituției Avocatul Poporului că: în urma evaluării situației minorilor, s-a constatat faptul că aceștia se aflau într-o situație de risc, fiind astfel instituită o măsură de protecție specială în cadrul Direcției, precum și includerea acestora într-un program personalizat de consiliere psihologică.

Primăria comunei Dobrotești a comunicat că și-a **însușit** Recomandarea nr. 126/2024.

Dosar nr. 23915/2024 - sesizare din oficiu în urma articolului *Accidentul din parcare* Parcului Pantelimon, soldat cu moartea unui copil și cu rănirea altuia - Șoferul mașinii, de 17 ani, arestat preventiv / Un tânăr de 19 ani care l-a lăsat să conducă și care era pasager, plasat sub control judiciar

În vederea clarificării aspectelor publicate, au fost solicitate date și informații mai multor autorități, respectiv: Direcției Generale de Poliție a Municipiului București; Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 și 3; Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii "Grigore Alexandrescu" București, cu privire la minoră/ familie/ caz, precum și primarului Sectorului 3 al Municipiului București, pentru a ne comunica punctul de vedere în ceea ce privește faptul că parcare de lângă Parcul Pantelimon nu are trotuar, pietonii putându-se afla în situație de risc în această zonă.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, toate instituțiile solicitate, cu excepția primarului Sectorului 3, au răspuns corespunzător, din acestea rezultând că: fetița supraviețuitoare accidentului a depășit trauma suferită, fiind implicată într-o foarte mare măsură în activitățile școlare, totodată, aceasta are o stare de sănătate bună, urmând să fie supusă mai multor proceduri medicale specifice în vederea creșterii calității vieții sale; familia în cauză a beneficiat de consiliere psihologică în cadrul spitalului pe perioada internării fetiței, dar nu a dorit ajutor de specialitate din partea DGASPC Sector 3, fiind informată de către această instituție că, în cazul în care consideră necesar, poate accesa oricând suportul oferit în cadrul acesteia; minorului care a provocat accidentul, i-au fost respectate toate drepturile cu ocazia audierii sale în calitate de suspect și inculpat; ca urmare a cercetării efectuate la fața locului de către un reprezentant al instituției Avocatul Poporului s-a constatat că, informațiile publicate referitor la lipsa trotuarului se confirmă; drumul public pe care s-a produs accidentul, respectiv aleea/parcare paralelă cu Șos. Gării Cățelu nu era prevăzută cu trotuare sau acostamente, și prin urmare, victimele circulau regulamentar conform legii.

Având în vedere că răspunsurile formulate/transmise de structurile de specialitate din cadrul Primăriei Sector 3 au fost neconforme cu solicitarea adresată, Avocatul Poporului a

emis **Recomandarea nr. 156/2024**, adresată primarului Sectorului 3 al Municipiului București, pentru ca, acesta să analizeze oportunitatea amenajării/reamenajării/organizării unui trotuar/acostament pe aleea – parcare, care este amplasată în paralel cu Șos. Gării Cățelu, pe lungimea gardului care delimitează parcul de această alee, pentru ca pietonii să nu mai fie obligați să se deplaseze către intrarea în parc printre mașinile din parcare, staționate sau aflate în mișcare.

Ca urmare a numeroaselor demersuri întreprinse de instituția Avocatul Poporului, în perioada de timp de peste 83 de zile scurse de la sesizarea din oficiu a Avocatului Poporului, structurile competente din cadrul Primăriei Sectorului 3 București ne-au comunicat că au luat la cunoștință recomandările transmise, iar în măsura atribuțiilor, vor lua măsurile necesare pentru punerea acestora în aplicare.

În **completarea** celor transmise, Primăria Sectorului 3, prin adresa Direcției Administrarea Domeniului Public, în data de 17.12.2024, ne-a comunicat că **a demarat procedurile de întocmire a documentației tehnice necesare pentru obținerea autorizației de construire necesară în vederea începerii lucrărilor de amenajare a aleii destinate circulației pietonilor, la locația indicată de instituția Avocatul Poporului**, ceea ce reprezintă faptul că autoritatea publică în cauză și-a însușit Recomandarea Avocatului Poporului.

Dosar nr. 26161/2024 - sesizare din oficiu în urma articolului *Percheziție corporală asupra unor adolescenți în Râmnicu Vâlcea. Ei stăteau pe o bancă în spatele unui bloc...*

În vederea clarificării aspectelor publicate au fost solicitate informații Inspectoratului de Poliție Județean Vâlcea (IPJ), iar în urma celor comunicate s-a concluzionat că, raportat la prevederile legale invocate în răspunsul transmis, interpretarea acestora a fost considerată eronată, întrucât părea vădit părtinitoare în favoarea polițiștilor care au efectuat percheziția și fără a ține seama de vulnerabilitatea minorilor percheziționați. Având în vedere cele constatate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 160/2024**, adresată împluternicului șef al Inspectoratului de Poliție Județean Vâlcea, pentru ca, acesta, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, în principal, să:

- analizeze nivelul de profesionalism/ instruire al celor doi polițiști în cauză, precum și oportunitatea aplicării de sancțiuni acestora;
- dispună instruirea personalului de specialitate din subordine în ce privește aplicarea legislației în vigoare, în litera și spiritul acesteia, în cazul persoanelor minore;
- dispună însușirea de către personalul de specialitate din subordine a prevederilor Procedurii specifice în ce privește percheziționarea persoanelor minore, iar în cazul în care personalul specializat nu beneficiază de acest document să dispună întreprinderea demersurilor necesare pentru întocmirea/ punerea la dispoziție a acestuia.

Ca urmare a celor recomandate, IPJ Vâlcea ne-a comunicat că potrivit prevederilor legale incidente, privind Statutul polițistului, referitoare la acordarea recompenselor și răspunderea disciplinară a polițiștilor **a fost angajată răspunderea disciplinară în sarcina polițiștilor care au intervenit la evenimentul din data de 17.08.2024**, de asemenea, în raport cu prevederile respectivei recomandări, **s-a dispus instruirea personalului de specialitate din subordine în ce privește aplicarea legislației în vigoare, în litera și spiritul acesteia, în ceea ce privește persoanele minore, respectiv instruirea și însușirea de către personalul de specialitate din subordine a prevederilor procedurii specifice în ceea ce privește principalele măsuri polițienești**; totodată, ulterior evenimentului din data de 17.08.2024, reprezentanții legali ai minorilor au fost informați în ceea ce privește acțiunea polițiștilor, context în care nu au formulate sesizări sau plângeri.

Astfel, considerăm că instituția în cauză și-a însușit Recomandarea emisă de Avocatul Poporului, la adresa de răspuns fiind anexată Metodologia de aplicare a principalelor măsuri polițienești, aprobată prin dispoziția Inspectorului General al Inspectoratului General al Poliției Române nr. 41/17.05.2024, din analiza căreia am constatat că aceasta prevede reguli specifice de abordare a persoanelor, de către polițiști, inclusiv a celor minore.

Dosar nr. 9789/2024 Petentul s-a adresat instituției Avocatul Poporului și a adus la cunoștință faptul că a depus o solicitare la Primăria Sectorului 3 - Direcția de Evidență a Persoanelor - Serviciul de Stare Civilă, în data de 29.11.2022, privind schimbarea numelui pe cale administrativă pentru fiul său minor, la care nu a primit niciun răspuns și nici nu a fost soluționată.

Instituția Avocatul Poporului a efectuat numeroase demersuri la: Primăria Sectorului 3 - Direcția de Evidență a Persoanelor - Serviciul de Stare Civilă, Primăria Municipiului București - Direcția Juridic, Direcția Generală de Evidență a Persoanelor a Municipiului București și Primăria Municipiului București - Primar General.

Din toate documentele transmise a rezultat faptul că, la data de 23.02.2023, dosarul în cauză a fost înregistrat la Cabinet Primar General în vederea emiterii dispoziției, dar aceasta nu fusese încă semnată de către primarul general al Municipiului București.

Având în vedere, pe de o parte dispozițiile Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, care prevăd în art. 41¹² alin. (2) că dispoziția Primarului General al Municipiului București (de admitere sau de respingere a cererii de schimbare a numelui pe cale administrativă) se emite în termen de 30 de zile, iar pe de altă parte, principiul interesului superior al copilului, care trebuie să prevaleze în toate demersurile și deciziile care îl privesc pe acesta, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei **anchete** la sediul Primăriei Municipiului București.

Urmare discuțiilor telefonice purtate la Primăria Generală a Municipiului București - Cabinet primar și a corespondenței inițiate, în data de 30.09.2024, s-a comunicat răspunsul PMB, însoțit de Dispoziția privind schimbarea numelui pe cale administrativă pentru minorul în cauză.

Menționăm faptul că sunt sincope în colaborarea cu Primăria Municipiului București, cel puțin în ceea ce privește sesizările transmise de către instituția Avocatul Poporului privind emiterea Dispozițiilor de Primar General privind schimbarea numelui pe cale administrativă (atât la adulți, cât și la minori), în sensul că nu se răspunde în termenul legal adreselor, inclusiv celor de revenire, astfel că se întârzie soluționarea dosarelor aflate în lucru la instituția Avocatul Poporului, cu atât mai mult cu cât dosarele petenților sunt complete și se află în așteptare de 2-3 ani, fără a fi soluționate.

Propuneri de modificări legislative:

Dosar nr. 197/2024 Analizând informațiile prezentate în mass-media referitoare la minori și observând că și în preajma sărbătorilor de iarnă 2023-2024, la fel ca și în anii anteriori, au fost prezentate numeroase articole/reportaje cu privire la copii care au fost răniți din cauza utilizării articolelor pirotehnice de tip „petardă”, Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu**.

În acest sens, au fost transmise adrese către: Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Comisia juridică, de disciplină și imunități din cadrul Camerei Deputaților, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări din cadrul Senatului, cu solicitarea de a analiza **oportunitatea modificării și/sau completării legislației în vigoare în sensul interzicerii utilizării, comercializării, producerii și importului de articole pirotehnice tip „petarde”**.

Din analiza celor comunicate de către autoritățile sesizate, s-au desprins următoarele concluzii:

- Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale sunt autorități competente în elaborarea legislației specifice din domeniul articolelor pirotehnice;
- Ministerul Afacerilor Interne susține demersurile pentru îmbunătățirea cadrului normativ în domeniul folosirii articolelor pirotehnice;
- PL-x nr. 472/2022 și PL-x nr. 151/2019, ambele intitulate Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 126/1995 privind regimul materiilor explozive, urmăresc îmbunătățirea cadrului legislativ de referință;
- PL-x nr. 472/2022 vizează, printre altele, interzicerea spre comercializare a acestor articole pirotehnice, cunoscute sub denumirea de „petarde”;
- deși aceste proiecte de lege nu vizează modificările legislative propuse de Avocatul Poporului, se observă că sunt menite totuși să aducă îmbunătățiri cadrului legal existent;
- demersurile necesare modificării și/sau completării legislației în vigoare în sensul aplicării mai riguroase a condițiilor de utilizare, comercializare, producere și import de materiale pirotehnice de tip „petarde”, excedează domeniul de competență al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență;
- Comisia juridică, de disciplină și imunități din cadrul Camerei Deputaților și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări din cadrul Senatului nu au răspuns solicitărilor formulate.

Dosar nr. 2745/2024 Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a dispus verificarea respectării dreptului la învățatură al minorilor arestați la domiciliu, raportat inclusiv la insuficiența reglementare legală (invocată de autorități), prevăzută de Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, precum și cu privire la faptul că în Regulamentul de organizare și funcționare al unităților de învățământ preuniversitar (ROFUIP) aprobat prin OME 5.726/2024, s-a prevăzut în art. 9 alin. (4) – Suspendarea cursurilor cu prezență fizică se poate face, după caz: **lit. c): „la nivel individual, la cererea elevului major sau a părintelui/reprezentantului legal al acestuia, pentru elevii aflați în arest la domiciliu, în limitele hotărârii judecătorești; în această situație activitatea didactică se va desfășura în sistem hibrid sau online, în limitele hotărârii judecătorești.”**

Această prevedere legală este lipsită de predictibilitate, **nu prevede în mod expres, clar și precis, modalitatea de școlarizare a minorilor aflați în arest la domiciliu, procedura și modul în care elevii pot beneficia de acces la educație în sistem hibrid/online și impune o sarcină excesivă în rândul elevului/reprezentantului legal care ar trebui să se adreseze unei instanțe de judecată** (fără a se preciza care instanță anume pronunță această hotărâre).

Instituția Avocatul Poporului a început o amplă corespondență cu instituțiile statului și a solicitat informații de la: Ministerul Educației, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Inspectoratul General al Poliției Române - Serviciul de Probațiune, Direcția Națională de Probațiune, Inspectoratele Școlare Județene Argeș, Bacău, Brăila, Cluj, Dâmbovița, Dolj, Gorj, Suceava, Vaslui și de la unele unități de învățământ - acolo unde au existat minori arestați la domiciliu, cărora li s-a aprobat frecventarea cursurilor școlare, în sistem on line - pentru verificarea respectării dreptului la educație al acestor elevi, precum și modul în care s-a dispus această măsură.

Ca urmare a celor comunicate și constatate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 1372024**, către ministrul educației, prin care a recomandat:

- **luarea de urgență a tuturor măsurilor ce se impun în vederea respectării dreptului fundamental la învățatură al minorilor aflați în arest la domiciliu și dreptul**

acestora de a beneficia de acces la educație în sistem hibrid/online, prin elaborarea unui cadru legal corespunzător clar, precis și fără echivoc și prin adoptarea în Metodologia privind desfășurarea activităților în sistem online sau hibrid în unitățile de învățământ a modalității de exercitare de către aceștia a dreptului la învățatură;

- dispunerea unor măsuri privind reglementarea și stabilirea unei modalități concrete de colaborare cu Ministerul Justiției și Ministerul Public pentru a asigura continuitatea educației minorilor care sunt sub supravegherea autorităților judiciare.

Ministerul Educației ne-a comunicat următoarele:

În vederea respectării dreptului fundamental la educație al elevilor, art. 9 din Regulamentul cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin OME nr. 5726/ 06.08.2024 și care a intrat în vigoare începând cu anul școlar 2024-2025, prevede în alin. (4) „*Suspendarea cursurilor cu prezență fizică se poate face, după caz: (...) lit. c) la nivel individual, la cererea elevului major sau a părintelui/reprezentantului legal al acestuia, pentru beneficiarii primari aflați în arest la domiciliu, în limitele hotărârii judecătorești; în această situație activitatea didactică se va desfășura în sistem hibrid sau online, în limitele hotărârii judecătorești; (...)*”.

1. În situațiile prevăzute la alin. (4), activitatea didactică se poate desfășura în format online sau hibrid - alin. (6).

2. În situațiile prevăzute la alin. (4) în care activitatea nu s-a putut desfășura în format online sau hibrid, suspendarea cursurilor este urmată de măsuri privind parcurgerea integrală a programei școlare prin modalități alternative stabilite de consiliul de administrație al unității de învățământ - alin. (7).

Se menționează că, în cadrul Anexei 1 - Metodologia privind desfășurarea activităților în sistem online sau hibrid în unitățile de învățământ din actul normativ mai sus-menționat, este reglementată modalitatea de desfășurare a activităților didactice în sistem online și hibrid, prin intermediul tehnologiei și al internetului, în vederea utilizării tehnicilor pedagogice pentru o învățare la distanță rezilientă și favorabilă incluziunii, precum și preluarea, gestionarea și prelucrarea datelor cu caracter personal ale participanților la acest tip de activități.

În ceea ce privește modalitatea concretă de colaborare a Ministerului Educației cu Ministerul Justiției, se menționează Protocolul de colaborare dintre Ministerul Educației (nr. 15081/22.11.2022) și Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor (nr. 39635/18.11.2022), valabil pe o perioadă de cinci ani.

CAPITOLUL II

DOMENIUL PRIVIND PREVENIREA TORTURII ÎN LOCURILE DE DETENȚIE - MNP

Drepturile omului sunt atacate [...] Tema din acest an (Drepturile noastre, viitorul nostru, chiar acum) ne reamintește că drepturile omului sunt despre construirea viitorului - chiar acum [...] Trebuie să susținem toate drepturile - întotdeauna.

Secretarul general al ONU, António Guterres

Activitatea MNP constă, în principal, în: efectuarea de vizite periodice, anunțate sau inopinate, în locuri de detenție; formularea de recomandări către conducerile locurilor vizitate și autoritățile ierarhic superioare; formularea de propuneri de modificare legislativă; activități de mediatizare a mandatului MNP și pregătirea profesională a personalului care își desfășoară activitatea în locurile de detenție, cu privire la interzicerea torturii și prevenirea relelor tratamente; menținerea legăturii cu Subcomitetul de prevenire a torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante (SPT).

Pentru desfășurarea activităților MNP sunt cooptați și colaboratori externi, în baza unor contracte de prestări servicii, selectați de către Avocatul Poporului, pe baza propunerilor primite de la Colegiul Medicilor din România, Colegiul Psihologilor din România și de la Colegiul Național al Asistenților Sociali. Astfel, în anul 2024, instituția Avocatul Poporului a avut 63 de colaboratori externi (9 medici, 10 asistenți sociali și 44 psihologi). De asemenea, la desfășurarea activității de prevenire a torturii participă reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale active în domeniul protecției drepturilor omului, selectate de către Avocatul Poporului. În prezent, sunt încheiate Protocoale de colaborare cu 44 de organizații neguvernamentale.

Vizite de monitorizare a locurilor de detenție

În cursul anului 2024, MNP a efectuat **63 de vizite** în locurile de detenție (o parte dintre vizite fiind de verificare a implementării recomandărilor formulate prin rapoarte de vizită anterioare):

- **Penitenciare - 15 vizite:** Penitenciarul Ploiești; Penitenciarul de Femei Ploiești-Târgșorul Nou; Penitenciarul Constanța-Poarta Albă; Penitenciarul Găești; Penitenciarul București-Jilava; Penitenciarul Giurgiu; Penitenciarul Slobozia; Penitenciarul Spital Constanța-Poarta Albă; Penitenciarul Spital București-Jilava; Penitenciarul Târgu Jiu; Centrul de Detenție Craiova; Penitenciarul Satu Mare; Penitenciarul Codlea; Penitenciarul Iași; Penitenciarul Focșani;

- **Spitale de psihiatrie - 5 vizite:** Spitalul Orășenesc de Urgență Târgu Cărbunești - Compartimentul Psihiatrie, județul Gorj; Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni-Grajduri, județul Iași; Spitalul Județean de Urgență Giurgiu - Secția exterioară psihiatrie Vadu Lat, județul Giurgiu; Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca, județul Ilfov; Spitalul de Psihiatrie Voila, municipiul Câmpina, județul Prahova;

- **Centre de Reținere și Arestare Preventivă - 11 vizite:** Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județeană (IPJ) Dâmbovița; Centrul

de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Buzău; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nr. 1 din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Călărași; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Teleorman; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Tulcea; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Prahova; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Olt; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Bihor; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Cluj; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Bacău;

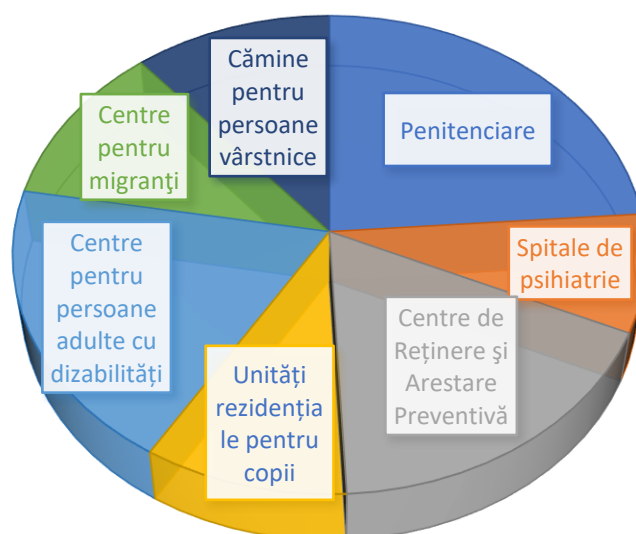
- **Unități rezidențiale pentru copii - 6 vizite:** Centrul de Plasament Sulina, județul Tulcea; Centrul Rezidențial Azur din cadrul Complexului de Servicii Sociale Râmnicu Sărat, județul Buzău; Centrul de Primire în Regim de Urgență al Copilului 3-18 ani Slobozia, județul Ialomița; Casa de Tip Familial Destinată Protecției Rezidențiale a Copiilor „Huluba”, județul Gorj; Centrul de Plasament pentru copilul cu dizabilități din cadrul Complexului de Servicii „Princhindelul” Sibiu, județul Sibiu; Centrul de asistență pentru copilul cu cerințe educative speciale Galați, județul Galați;

- **Centre pentru persoane adulte cu dizabilități - 12 vizite:** Centrul de Asistență Medico-Socială Fierbinți-Târg, județul Ialomița; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități sat Manasia, comuna Cernătești, județul Buzău; Centrul de Îngrijire și Asistență Pitești, județul Argeș; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități - Tabacovici, județul Arad; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Geoagiu, județul Hunedoara; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni, județul Botoșani; Complexul de locuințe protejate pentru persoana adultă cu dizabilități nr. 1 Vaslui, județul Vaslui; Centrul rezidențial de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Casa Toma Breaza, județul Prahova; Centrul de abilitare și reabilitare persoane adulte cu dizabilități Stejărel, sector 1, municipiul București; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități „Gema” din cadrul Complexului de Servicii Comunitare Mislea, județul Prahova; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități Sindrom Down „Ștefan Ionescu” Câmpina, județul Prahova; Centrul de abilitare și reabilitare a persoanelor adulte cu dizabilități Stîlpu, județul Buzău;

- **Centre pentru migranți - 7 vizite:** Centrul Regional de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil Giurgiu, județul Giurgiu; Serviciul Teritorial al Poliției de Frontieră Constanța - Camera de triere, județul Constanța; Centrul de Cazare a Străinilor Luați în Custodie Publică Otopeni, județul Ilfov; Camera de triere din cadrul Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Tulcea, județul Tulcea; Centrul Regional de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil Timișoara, județul Timiș; Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil - Șomcuta Mare, județul Maramureș; Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil Rădăuți, județul Suceava;

- **Cămine pentru persoane vârstnice - 7 vizite:** Centrul social pentru recuperare persoane vârstnice Zimnicea, județul Teleorman; Centrul Rezidențial pentru Persoane Vârstnice Nikolas, sat Schitu, comuna Costinești, județul Constanța; Ansamblul Rezidențial de Îngrijire și Asistență Socială pentru Persoane Vârstnice Moșia Bunicilor - Casa Nuci, sat Nuci, comuna Vasilați, județul Călărași; Căminul pentru Persoane Vârstnice Fălcoiu, județul Olt; Căminul pentru Persoane Vârstnice Socolu de Câmpie, județul Mureș; Căminul pentru Persoane Vârstnice Sebeș, județul Alba; Centrul Social „Pietricica”, județul Neamț.

VIZITE MNP

Colaborarea autorităților cu echipele MNP în timpul desfășurării vizitelor

În anul 2024, în cazul tuturor unităților vizitate a existat o foarte bună colaborare a conducerii și a personalului cu membrii MNP, atât în timpul vizitelor, cât și ulterior. A fost permis accesul echipelor de vizită în toate spațiile pe care acestea au dorit să le viziteze și au fost furnizate toate informațiile și documentele solicitate.

Cu ocazia vizitelor de feedback, s-a constatat preocuparea personalului pentru implementarea recomandărilor MNP. În cadrul vizitei efectuate la **Centrul social pentru recuperare persoane vârstnice Zimnicea**, echipa MNP a reținut că de la vizita anterioară, din anul 2023, au fost puse în aplicare, în mare parte, recomandările MNP și a apreciat pozitiv preocuparea și demersurile întreprinse de conducerea centrului și autoritățile locale pentru implementarea acestora și pentru îmbunătățirea condițiilor beneficiarilor: toate spațiile din unitate erau foarte curate și igienizate, camerele de locuit erau foarte spațioase, aerisite, luminoase, călduroase, confortabile, dotate cu mobilier corespunzător, cu tv, cu aer condiționat și cu grup sanitar propriu, dotat adecvat (spre exemplu: mână curentă; scaun pentru duș și covorașe anti-alunecare); toate camerele de cazare erau prevăzute cu buton de panică, ce notificau, odată declanșate, personalul angajat, atât printr-o alarmă sonoră, cât și printr-o lumină intermitentă (la intrarea în centru, pe hol, erau montate 7 casete corespunzătoare fiecărei camere de cazare/dormitor, putând fi identificat foarte repede din ce cameră suna alarma); au fost achiziționate 4 paturi mobile cu acționare electrică și saltele antiescară.

La **Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil - Șomcuta Mare**, echipa de vizită a constatat o îmbunătățire semnificativă a condițiilor de locuit oferite migranților, fapt datorat unui amplu proces investițional, efectuându-se lucrări de renovare și amenajare a spațiilor centrului.

Exemple de bune practici constatate pe parcursul vizitelor de monitorizare

- În cadrul vizitei efectuate la **Centrul Social „Pietricica”**, s-a constatat preocuparea personalului pentru implicarea beneficiarilor, persoane vârstnice, în diverse activități: sala de socializare era o cameră luminoasă, spațioasă, dotată cu aproximativ 100 de scaune comode și noi, sistem de sonorizare, cu calculator, proiector video, dulapuri pentru cărți, masă, unde, la momentul vizitei, mai mulți beneficiari participau la o activitate de grup. Din discuțiile cu

beneficiarii centrului, a reieșit că aceștia participă în mod frecvent la astfel de activități, la care se adăugau concursuri și jocuri distractive, organizarea de excursii și plimbări în aer liber, aniversarea zilelor de naștere.

- La **Penitenciarul de Femei Ploiești -Târgșorul Nou** s-a deschis, începând cu data de 1 martie 2024, Comunitatea terapeutică destinată femeilor cu depresie, anxietate și tulburări de personalitate, în vederea compensării nevoilor identificate și pentru a facilita reintegrarea persoanelor în comunitate; la data vizitei, erau incluse 16 deținute.

- În timpul vizitei la **Casa de Tip Familial „Huluba”**, copiii au menționat echipei MNP atașamentul personalului față de ei, erau mulțumiți de condițiile din casă, relatând cu plăcere diverse aspecte din activitățile desfășurate (sărbătorirea zilelor de naștere, excursii organizate, ieșiri la unele activități socio-culturale în comunitate, spectacole organizate etc.). Au mai menționat că sunt sprijiniți și supravegheați pentru realizarea în bune condiții a activităților școlare și extrașcolare.

- În curtea interioară a locației în care funcționau **Serviciul Independent de Reținere și Arestare Preventivă (SIRAP) și Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nr. 1 București**, a fost finalizată reabilitarea unei capele. În cadrul discuțiilor purtate de către membrii echipei MNP cu persoanele private de libertate, acestea au declarat că toate persoanele custodiate au primit, cu ocazia Învierii, pachete cu alimente permise de lege, specifice sărbătorii Pascale și că s-au bucurat (mai ales persoanele care nu primiseră vizite de la aparținători). De asemenea, persoanele arestate au precizat că au participat și la slujba Învierii, organizată în acest context.

- În cadrul vizitei efectuate la **Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități „Gema”**, echipa MNP a constatat preocuparea personalului centrului pentru facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități locomotorii, la toate activitățile desfășurate în centru, nu numai la cele uzuale. Majoritatea beneficiarilor utilizau fotoliu rulant, ceea ce nu constituia un impediment, beneficiarii fiind observați, de echipa MNP, în spațiile comune din centru și în curte. În clădire existau rampe de acces la intrare și inclusiv la cabine de toaletă, fotolii rulante, scaune pentru îmbăiere, dar și o platformă pentru scări, tip lift, pentru deplasarea persoanelor cu dizabilități între nivelurile clădirii. Reprezentanții MNP au surprins transportul cu platforma a unei persoane cu dizabilități, constatând că era efectuat în condiții de siguranță, atât pentru beneficiarul aflat pe fotoliu rulant, cât și pentru celelalte persoane care manevrau platforma sau care erau în imediata apropiere.

Toate aceste dotări (chiar dacă nu era accesibilizat spațiul în totalitate, urmând să fie rezolvate și deficiențele existente la momentul vizitei) și mai ales preocuparea personalului pentru îngrijirea corespunzătoare a beneficiarilor nu se regăsesc frecvent în centrele pentru persoane cu dizabilități.

- La data vizitei în **Penitenciarul Constanța-Poarta Albă**, administrația penitenciarului avea implementate o serie de lucrări de reparații curente în vederea acordării unor condiții de cazare decente, dar și pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru personalul angajat (de exemplu, reparații curente și igienizări la un număr de 31 camere de deținere - băi, cambuze din cadrul a 8 secții de deținere). De asemenea, în penitenciar erau în derulare investiții, ce aveau ca rol dezvoltarea infrastructurii existente, cum ar fi, de exemplu, amenajarea și dotarea, conform standardelor, a cel puțin 1.140 de locuri noi de deținere:

- Secțiile IV-V, Obiectiv de investiții cuprins în Memorandum, construcție nouă, pe actualul amplasament al secțiilor ce vor fi dezafectate și demolate. Obiectivul de investiții va avea minim 363 locuri de cazare regim semideschis și arestați preventiv (regim închis), săli de mese, curți plimbare, cabinete medicale, săli de sport, lectură, cabinete asistență socială, educatori și psihologi;

- Complex Corecțional, care va include și un Pavilion Multifuncțional și un Pavilion de deținere cu 80 de locuri, regim deschis și semideschis. La data vizitei, lucrarea era în execuție, la stadiul financiar de 69% și stadiul fizic de 75%, termen estimat de finalizare fiind 25 februarie 2025.

• **Ansamblul Rezidențial de Îngrijire și Asistență Socială pentru Persoane Vârstnice Moșia Bunicilor - Casa Nuci** oferea rezidenților continuitatea vieții „ca acasă”, indiferent de modificările apărute urmare fenomenului de îmbătrânire. Rezidenții locuiau în clădiri în funcție de starea lor de sănătate, atât fizică cât și psihică, astfel: Clădirea Nuci era destinată cazării persoanelor autonome (erau cazați rezidenții care erau mobili, cu boli în faza incipientă); Clădirea Brazi-Castani era destinată persoanelor semiautonome (erau cazați rezidenții semimobili, la care boala a avansat ușor); Clădirea Sălcii era destinată persoanelor la care starea de sănătate era într-o degradare mai gravă (erau cazate persoane imobile sau semimobile, cu boli psihice într-o fază mai avansată). Astfel, era asigurată în permanență activitatea de îngrijire a rezidenților în diferitele stadii ale bolilor lor. Chiar dacă rezidentul se caza în clădirea Nuci cu o anumită stare de sănătate, iar în timp aceasta se degrada, acesta era transferat într-una din clădirile adaptate nevoilor sale. În același timp, dacă starea de sănătate i se îmbunătățea, acesta era transferat în clădirea adaptată necesităților sale.

• În **Centrul de Îngrijire și Asistență Pitești**, dormitoarele erau elegante, luminoase și spațioase, într-o stare foarte bună de curățenie, cu ferestre mari din termopan, dispuneau de sisteme de încălzire și ventilație naturală/artificială (aer condiționat) și pavimentul placat cu gresie. Fiecare dormitor era decorat diferit, personalizat, cu obiecte decorative, aparate tv, era adaptat corespunzător pentru persoanele cu dizabilități, iar spațiile comune degajau o atmosferă prietenoasă.

• În **Penitenciarul Târgu Jiu**, deținuții cu afecțiuni psihice erau incluși în proiecte de activitate și programe specifice, consiliere psihologică, activități sportive, moral-religioase și tehnico-aplicative. Exista o comunicare reciprocă permanentă între Sectorul Reintegrare socială și Cabinetul medical pentru identificarea acestor deținuți, precum și pentru asistarea cât mai optimă a acestora pe perioada detenției.

• În **Căminul pentru Persoane Vârstnice Sebeș**, curtea și grădina centrului erau foarte bine întreținute, cu alei pavate, mese cu scaune și umbrele de soare, bănci, căsuțe cu cărți, o filigorie cu grătar, o fântână arteziană, spații verzi unde erau plantate flori, o livadă cu pomi fructiferi (meri, peri, pruni, cireși, vișini) și o mică grădină de legume. Serviciile de asistență psiho-socială acordate în centru erau organizate eficient, iar beneficiarii erau implicați în variate activități recreative și de socializare.

• La **Centrul de Plasament pentru copilul cu dizabilități din cadrul Complexului de Servicii „Princhindelul” Sibiu**, pentru cei 9 minori din centru au fost realizate demersurile privind adopția.

• La **Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil - Șomcuta Mare**, Inspectoratul General pentru Imigrări a dotat cabinetul psihologic cu un aparat prin intermediul căruia se asigură traducerile; în centru existau traducători care asigurau traducerile, și o bază de date cu interpreți ai limbajului mimico-gestual, la care se apela pentru sprijinul beneficiarilor cu dizabilități, în funcție de nevoi.

• **Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Bihor** avea în dotare un club/ bibliotecă, cu un fond de 250 de titluri de carte, în limbile română, maghiară, arabă și ebraică.

• **Penitenciarul Satu Mare** dispunea de o sală de sport interioară, cu o suprafață de 138 mp, foarte bine dotată, de o bibliotecă, dotată cu aproximativ 12.200 titluri de carte, în limbile română, maghiară și ucraineană, cu sală pentru lectură și activități culturale.

Penitenciarul deținea o Gospodărie Agro-Zootehnică (GAZ), situată la periferia municipiului Sau Mare, care se întindea pe o suprafață de 45 de hectare, unde se desfășurau activități de zootehnie și producție vegetală/ legumicultură, producția obținută fiind folosită pentru hrănirea persoanelor deținute.

• Personalul medical din cadrul **Spitalului de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca** era bine instruit cu privire la prevederile procedurii privind internarea nevoluntară, elaborată în cadrul spitalului.

Exemple de deficiențe constatate pe parcursul vizitelor de monitorizare

Deficiențe sistemice constatate de către MNP în anii anteriori, precum **supraaglomerarea, condiții de cazare necorespunzătoare, personal insuficient și necorespunzător instruit** s-au regăsit și în anul 2024. De exemplu, în ceea ce privește supraaglomerarea, în penitenciare precum Ploiești, Slobozia, Satu Mare, Constanța-Poarta Albă, aceasta era de cca. 150%, iar în Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Pădureni-Grajduri, supraaglomerarea era de 160%.

Un alt aspect îngrijorător, constat de echipele MNP în timpul vizitelor de monitorizare, este **suprasolicitarea personalului**, aflat în număr insuficient, în toate tipurile de locuri de detenție. Volumul mare de activități, raportat la complexitatea acestora și numărul angajaților, poate conduce la apariția fenomenului de burn-out, prin suprasolicitarea personalului existent.

Astfel de situații au fost regăsite, de exemplu, în Centrele de Reținere și Arestare Preventivă (nr. 1 București, Dâmbovița, Buzău, Prahova), precum și în Penitenciarul de Femei Târgșor (unde procentul de încadrare la nivelul Cabinetului medical era de sub 50%, cu toate demersurile făcute de unitatea penitenciară pentru ocuparea posturilor vacante). Situația era similară și în centre rezidențiale: în Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități „Gema”, conducerea centrului și membri ai personalului au menționat echipei MNP, pe parcursul vizitei, necesitatea încadrării mai multor infirmieri (*nu mai facem față*) – era nevoie de cel puțin încă un infirmier pe sector, având în vedere afecțiunile beneficiarilor, iar unii dintre beneficiari necesitau prezența permanentă a personalului de îngrijire, pentru a nu se autoagresa.

În Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca, personalul spitalului considera că este insuficient, raportat la numărul pacienților și diagnosticile acestora. Într-una dintre fișele de raportare inițială a evenimentelor adverse asociate asistenței medicale identificate (EAAAM), verificate de echipa MNP, se reținea ca și cauză a incidentului (agresivitate a pacientului asupra altor pacienți și a unui membru al personalului): *imposibilitatea monitorizării și supravegherii adecvate a pacienților cu riscuri (heteroagresivitate, risc suicidar, risc de cădere etc.) din cauza personalului insuficient raportat la numărul de pacienți*. Conform declarațiilor reprezentanților spitalului, suprasolicitarea la locul de muncă a fost una dintre cauzele decesului unui membru al personalului auxiliar, care suferea de comorbidități.

Conducerile locurilor de detenție, la recomandările echipelor MNP, au identificat posibile soluții privind lipsa de personal.

De exemplu, în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Prahova unde, la compartimentul pază și supraveghere, erau 12 funcții încadrate și 2 funcții vacante, iar la compartimentul escortă arest-transfer erau 10 funcții încadrate și 5 funcții vacante: • a fost inițiată procedura de cedare a unui indicator de agent de poliție către IPJ Ialomița în schimbul mutării unui agent de poliție cu experiență din cadrul acestei unități către centru; • a fost identificat un agent de poliție căruia i-au fost modificate raporturile de serviciu prin mutarea la centru - Compartiment Pază Arest; • a fost aprobată scoaterea la

concurs prin încadrare din sursă externă a 3 posturi de agent de poliție, procedura urmând a fi demarată în următoarea perioadă.

În Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități Sindrom Down „Ștefan Ionescu” Câmpina, unde erau vacante 11 posturi din 20 posturi aprobate (1 șef centru, 1 asistent social, 1 psiholog, 1 medic, 1 psihopedagog, 1 instructor de ergoterapie, 1 asistent medical, 2 infirmier, 1 administrator și 1 muncitor calificat întreținere), conducerea Asociației s-a preocupat de atragerea de personal, atât cu contract de muncă, cât și în regim de voluntariat. În cursul anilor 2023 și 2024, au fost organizate concursuri pentru posturile de instructor ergoterapie și asistent social, care însă nu au fost ocupate. La data vizitei, era publicată o ofertă de angajare pentru un post de infirmier. Pentru asigurarea serviciilor sociale și psihologice, Asociația avea încheiate contracte de colaborare cu mai mulți prestatori. De asemenea, desfășurau activitate în cadrul centrului, în regim de voluntariat: managerul de caz al beneficiarilor, care era membru al Asociației; 3 instructori de ergoterapie; un medic de medicină generală; un infirmier.

În multe dintre locurile vizitate, **nu erau respectate prevederile Legii privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap nr. 448/2006, în ceea ce privește accesibilizarea spațiului pentru persoanele cu dizabilități locomotorii.** Astfel, în cele mai multe unități vizitate, membrii MNP au reținut lipsa rampelor pentru accesul în clădire, precum și lipsa cel puțin a unei camere de cazare și a unui grup sanitar amenajat și dotat corespunzător pentru persoane cu dizabilități (de exemplu, în penitenciare și centre de reținere și arestare preventivă, dar și la Camerele de triere din cadrul Poliției de Frontieră). În Spitalul Județean de Urgență Giurgiu - Secția exterioară psihiatrie Vadu Lat, spațiile nu erau accesibilizate pentru persoane care se deplasează în fotoliu rulant. Astfel cum erau dispuse spațiile, precum și existența pragurilor la intrare în salon/grup sanitar, făcea improbabilă ieșirea acestora în aer liber.

O altă problemă constatată de MNP, în special în cazul spitalelor de psihiatrie și a centrelor rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități, este **colaborarea defectuoasă cu unele unități spitalicești**, în unele cazuri fiind de natură a pune în pericol starea de sănătate a pacienților psihiatrici/beneficiarilor. De exemplu, un pacient adus la camera de gardă a Spitalului de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca pentru agitație urmare a ingestiei de medicamente este redirecționat către un alt spital; pacientul revine după 3 ore de la Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon” București, unde a fost transportat de ambulanță, cu un set de analize uzuale și fără niciun consult; a fost încă o dată redirecționat către Spitalul Clinic de Urgență București - secția toxicologie, de unde a revenit ulterior cu consult toxicologic și a fost internat.

Deficiențele întâlnite de MNP, în funcție de tipul locului de detenție vizitat:

- **centre pentru persoane adulte cu dizabilități:** ● condiții de cazare necorespunzătoare: camerele nu erau personalizate, pentru a fi un ambient cât mai familiar; erau montate câte 2 wc-uri în aceeași încăpere (similar grupurilor sanitare dintr-o grădiniță de copii), despărțite de o chiuveță, fără a exista un perete despărțitor sau perdele, pentru asigurarea intimității beneficiarilor, în cazul în care erau utilizate în același timp; unele grupuri sanitare/saloane prezentau praguri la intrare, care pot constitui un risc de cădere pentru beneficiari; centrul asigura materialele igienico-sanitare necesare beneficiarilor, dar acestea nu erau la dispoziția beneficiarilor, aceștia fiind nevoiți să solicite hârtie igienică de fiecare dată când își satisfăceau nevoile fiziologice, ceea ce nu este de natură a încuraja autonomia acestora (din contră, această abordare infantilizează beneficiarii, având în vedere și dispunerea wc-urilor, câte două în încăpere); marcajele de diferite culori, cu scop de semnalizare a gradului de mobilitate/imobilitate a persoanelor cazate în încăperile respective, nu

corespundeau cu statusul locomotor al persoanelor din camere; ● un centru nu dispunea de supraveghere video în spațiile comune și exterior sau de pază umană; ● într-un centru se utilizau, eronat, termeni: *pacient* în loc de *beneficiar*, *salon* în loc de *cameră*, *internare* în loc de *admitere*, *Registru de internări* în loc de *Registru de evidență a beneficiarilor* etc., în majoritatea documentelor existente la nivelul centrului (Regulament de Organizare și Funcționare, Regulament Intern, proceduri de lucru etc.), care conduceau la o interpretare eronată a scopului serviciului social și provocau confuzii, inclusiv pentru potențialii beneficiari și aparținătorii acestora; ● nu se realiza reevaluarea situației beneficiarului cel puțin anual, sau atunci când situația o impunea, respectiv dacă apăreau modificări semnificative ale stării de sănătate și ale statusului funcțional fizic și/sau psihic al beneficiarului și nu se întocmeau Planuri Individualizate de Asistență și Îngrijire/Planuri de Intervenție așa cum este prevăzut, ca instrumente de lucru în legislația specifică domeniului asistenței sociale; ● la nivelul centrului nu era elaborat un Plan de activități care să fie afișat pentru a fi cunoscut de beneficiari și angajați; de asemenea, nu era întocmit un Registru de activități în care să se consemneze activitățile în care sunt implicați beneficiarii, ca activități recomandate de specialiști în planurile de intervenție; ● la nivelul unui centru nu era elaborat un plan anual de instruire și formare profesională care să cuprindă sesiunile de instruire cu teme de interes și nu exista un registru de evidență privind perfecționarea continuă a personalului; majoritatea temelor din Plan anual de formare profesională pentru personalul angajat se refereau la aspecte medicale, de igienă, regulamente și reguli interne, fără a fi cuprinse și noțiuni privind legislația națională și internațională privind drepturile omului; ● la nivel de centru/DGASPC nu erau încheiate protocoale de colaborare cu spitale, privind asistența medicală a beneficiarilor din centru; conform declarațiilor reprezentanților centrului, au existat dificultăți la trimiterea beneficiarilor la spital, unii medici de gardă acceptând cu dificultate evaluarea beneficiarilor sau chiar refuzând internarea, cum a fost cazul unei beneficiare din cadrul Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități „Gema” care necesita o evaluare ortopedică și care a fost trimisă în cursul nopții la centru (a doua zi a fost din nou adusă de personalul centrului, de data aceasta fiind examinată).

- **cămine pentru persoane vârstnice:** ● existau dosare ale beneficiarilor, care nu conțineau Planurile individualizate de asistență și îngrijire; ● lipseau reevaluările periodice, în cazul mai multor dosare ale beneficiarilor; ● centrul nu asigura servicii de recuperare/reabilitare în scopul menținerii sau ameliorării autonomiei funcționale a beneficiarului, iar planurile individualizate de asistență și îngrijire și fișele de monitorizare servicii ale beneficiarilor nu detaliau astfel de servicii, neexistând personal pentru asigurarea acestui tip de servicii și nici Registru de evidență a programelor de recuperare/reabilitare funcțională; ● nu erau asigurate condițiile necesare pentru derularea activităților de socializare și petrecere a timpului liber, prin diversificarea activităților de petrecere a timpului liber (organizarea unor excursii, sărbătorirea zilelor de naștere, a sărbătorilor religioase, a activităților de divertisment etc.); ● cabinetul psihologic nu era dotat metodologic cu instrumente de lucru licențiate; activitățile psihologice nu se consemnau într-un Registru de evidență a actelor profesionale; ● programul personalului de îngrijire (infermieri) se desfășura în ture de câte 24 de ore, ceea ce contravine prevederilor art. 115 alin (2) din Legea nr. 53/2003 (republicată) - Codul muncii; ● personalul nu a participat pe parcursul anului, la nicio sesiune de instruire privind cunoașterea procedurilor de lucru utilizate în centru și nu era întocmit un Plan anual de instruire și formare profesională; ● pe ușile camerelor nu erau afișate indicatoare de culori corespunzătoare statusului locomotor al persoanelor cazate în camere.

- **spitale de psihiatrie:** ● condiții de cazare necorespunzătoare: lipsa patului individual pentru fiecare pacient (Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni-Grajduri); paturi alipite sau foarte apropiate și lipite de ferestre; lipsa de personalizare a saloanelor; lenjerie de pat și saltele uzate; obiecte de mobilier insuficiente și deteriorate; lipsa spațiilor pentru păstrarea obiectelor personale, sub cheie, pacienții păstrându-și obiectele personale sub pat; pereți goi și decojiți; ferestre cu cadrul metalic exterior rupt; pardoseli murdare cu mozaic crăpat; grupuri sanitare nefuncționale și deteriorate, fără uși, nefiind asigurată intimitatea pacienților; instalații electrice nesecurizate; wc-uri (turcești și clasice) și dușuri în saloane, separate de restul încăperii unde se aflau paturile pacienților printr-un perete, fără a exista ușă, iar chiuvetele erau dispuse în imediata vecinătate a unora dintre paturi; nu se asigura pacienților, în saloane, lumină naturală în mod corespunzător, iar întrerupătoarele de lumină nu erau accesibile pacienților, fiind montate în exterior, lângă ușa de acces în salon și manevrate de către personal, fără a consulta, în prealabil, pacienții; săli de mese în număr insuficient sau inexistente; pacienții aveau un aspect neîngrijit, îmbrăcămintea și încălțăminte erau murdare și uzate.

În unele unități psihiatrice aspectul general era de închisoare, care nu era de natură a asigura o stare de bine pacienților: la Secția exterioară psihiatrie Vadu Lat, de exemplu, existau gratii atât la geamuri, cât și pe culoarul dintre saloane, la ușa care separa saloanele pentru femei de cele pentru bărbați; majoritatea ferestrelor din saloane erau acoperite cu folii opace, pacienții neavând posibilitatea de a privi pe geam, în condițiile în care mai mulți pacienți au sesizat echipei de vizită faptul că sunt scoși foarte rar în aer liber.

În Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca secțiile erau mixte, pe același etaj fiind saloane pentru femei și saloane pentru bărbați; această dispunere a saloanelor crea probleme, existând plângeri de agresiune sexuală; în rapoartele de tură, verificate de echipa MNP, era consemnat faptul că un infirmier a găsit un pacient, după ușa unui salon, dezbrăcând o pacientă în scopul de a întreține relații sexuale.

- în unele saloane erau montate camere video, fiind încălcat astfel dreptul la viață privată al pacienților;
- în Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca, echipa MNP a constatat existența, în cursul anilor 2022 și 2023, a unor fapte de agresiuni verbale (injurii), fizice (lovituri cu pumnii) și sexuale asupra pacienților, din partea personalului spitalului/agenți de pază, cercetate disciplinar și validate; unii pacienți reclamau inclusiv faptul că li s-a solicitat, de către un membru al personalului auxiliar, *să care dubele cu mâncare* și, atunci când a fost refuzat, acesta le-a adresat injurii (*retardați, jechoși, împuțiți*);
- consultul efectuat de către medic se desfășura, de regulă, și în prezența personalului de supraveghere, nefiind respectat dreptul la intimitate și confidențialitatea datelor medicale ale pacientului (prezența personalului de supraveghere trebuie să fie permisă doar la solicitarea expresă a medicului, dacă există elemente de risc pentru medic și/sau pentru pacient);
- nu erau respectate prevederile legale privind procedura internării nevoluntare: ● termenul de întrunire a Comisiei de Internare Nevoluntară (CIN) la maximum 48 ore de la notificarea cu propunerea internării nevoluntare - internările de vineri erau văzute luni de către CIN, ● termenul de evaluare a pacientului la fiecare 30 de zile, după ce instanța a confirmat decizia de internare nevoluntară; ● în ceea ce privește sesizarea instanței cu privire la confirmarea deciziei de internare nevoluntară, în termenul legal de 24 ore, aceasta nu putea fi sesizată la sfârșit de săptămână sau în zilele de sărbătoare legală, neavând program de lucru; ● audierea pacienților de către judecători se efectua, ca regulă, prin videoconferință, în timpul videoconferinței fiind prezent și asistentul social sau un membru al personalului RUNOS, inclusiv un coleg pentru a asigura partea tehnică; tot prin videoconferință avea loc și întrederea pacientului cu avocatul desemnat din oficiu sau nu avea loc deloc; în Spitalul de

psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca, discuțiile pacient - avocat, dar și pacient - judecător, aveau loc inclusiv telefonic, în cazul pacienților care nu se puteau deplasa pentru videoconferință), ceea ce duce în derizoriu relația pacientului cu avocatul său și audierea pacientului de către instanță; ● conținutul mecanic se aplica cu încălcarea prevederilor legale: pentru potențial heteroagresiv, ceea ce denotă faptul că nu era aplicată în toate cazurile ca ultimă soluție; aplicare a măsurii pentru un interval de 4,5 - 7 ore, pe timpul nopții, contrar legislației în materie (aplicarea conținutului pentru maximum 4 ore); în aceste perioade, funcțiile vitale erau monitorizate și la interval de o oră (în condițiile în care legea prevede verificarea funcțiilor vitale la fiecare 15 minute) și nu apăreau consemnări cu privire la îndeplinirea nevoilor fiziologice; conținutul se aplica și la patul pacientului; la aplicarea conținutului participa și agentul de pază; utilizarea ca mijloace de conținut a cămășilor de forță, mijloace care nu sunt prevăzute în legislația în materia sănătății mintale în vigoare; ● nu existau afișe informative cu privire la drepturile pacientului și date de contact ale diverselor instituții cu competențe în sfera drepturilor pacientului, care să fie accesibile pacienților; ● nu exista cutie pentru sesizări/reclamații; ● în cazul internărilor voluntare, nu toate formularele de consimțământ erau semnate de pacienți, iar în cazul unora dintre ele nu se putea aprecia dacă pacientul a fost de acord sau nu, inclusiv cu internarea și administrarea de medicamente, întrucât nu era bifată opțiunea acestuia (DA sau NU); ● prezența cazurilor sociale, menținerea acestora în spital realizându-se printr-un sistem de externare/internare în evidențe, și prelungirea șederii în spital pentru o altă perioadă de timp, care, deși nu necesitau/nu mai necesitau spitalizare, nu puteau reveni în sistemul de protecție socială, din lipsă de locuri, fiind un factor de creștere al gradului de ocupare al spitalului, în condițiile în care, de mai mult de 1 an, a crescut adresabilitatea persoanelor pentru serviciile de psihiatrie; ● pacienții nu erau implicați în activități de terapie ocupațională sau ergoterapie, întrucât nu exista personal care să coordoneze aceste activități;

- **penitenciare:** ● condiții de cazare necorespunzătoare: prezența insectelor (gândaci, ploșnițe); camera de tranzit necesita intervenții de reparații și întreținere ample, întrucât starea de fixație a instalațiilor sanitare era învechită, ruginită și cu funcționalitate redusă; toalete urât mirositoare urmare posibilă și a unor deficiențe privind o canalizare deficitară; saltele erau deteriorate (rupte și/sau murdare); erau insuficiente spații pentru depozitarea obiectelor personale; un număr mare de paturi erau situate la al treilea nivel; camerele nu aveau mobilier, deținuții fiind obligați să mănânce în pat; ● nu exista o evidență a persoanelor încadrate într-un grad de handicap sau de invaliditate; ● nu existau programe și activități diversificate adresate persoanelor private de libertate cu nivel de studii medii și superioare, ținând cont și de noile realități pe piața muncii; ● un procent de 17% din rapoartele de incident întocmite în cadrul Penitenciarului Slobozia (37 rapoarte de incident, din 213 rapoarte întocmite în perioada ianuarie – august 2024) au fost clasate de comisia de disciplină; or, potrivit Regulii 38 din Ansamblul minim de reguli ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților „Regulile Nelson Mandela”, *administrația penitenciarelor este încurajată să utilizeze, în măsura posibilă, prevenirea conflictelor, medierea sau orice alte mecanisme alternative de soluționare a litigiilor pentru a preveni încălcările disciplinare sau pentru a soluționa conflictele*; ● s-au aplicat sancțiuni privind dreptul de a primi vizite pe o perioadă de cel mult 3 luni (de exemplu, 25 sancțiuni în perioada ianuarie - august 2024, în Penitenciarul Slobozia), în condițiile în care, conform Regulii nr. 43 din Regulile Nelson Mandela, sancțiunile disciplinare sau măsurile restrictive nu presupun interzicerea contactelor cu familia; aplicarea sancțiunii disciplinare constând în suspendarea dreptului la vizite afectează relația deținuților cu familiile și reintegrarea psihosocială post liberare a persoanelor private de libertate.

- **centre de reținere și arestare preventivă:** ● condiții de cazare necorespunzătoare: suprafețele camerelor erau de dimensiuni reduse, existând foarte puțin spațiu personal pentru persoanele custodiate; nu era asigurat iluminatul de veghe în toate camerele; curtea de plimbare nu era dotată conform prevederilor legale, astfel încât persoanele private de libertate să poată să-și exercite dreptul la plimbare în mod corespunzător; ● nu exista un paravan pentru efectuarea percheziției corporale cu respectarea dreptului la intimitate al persoanei custodiate; ● nu era amenajată o cameră pentru izolarea persoanelor private de libertate care se pot manifesta violent; ● cele mai multe persoane arestate/reținute nu știau că puteau beneficia de servicii de asistență psihologică - o situație des întâlnită de MNP în centrele de reținere și arestare preventivă; ● nu era respectat principiul separației pe vârste (prevăzut de art. 43 ale Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal) - de exemplu, la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Buzău, la data vizitei echipei MNP, un minor era cazat cu 2 adulți; reprezentanții centrului au precizat că acesta fusese transferat cu câteva zile înaintea vizitei, de la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul IPJ Neamț pe motiv de supraaglomerare și a fost pus în cameră cu cei 2 adulți (34 de ani și 61 de ani), întrucât, la momentul introducerii acestuia în centru erau multe persoane custodiate, nu existau persoane minore sau de vârste apropiate, iar cei doi adulți cu care a fost cazat erau din județul Neamț, îl cunoșteau pe minor și manifestau empatie față de acesta; ● nu exista un spațiu prevăzut pentru acordarea comunicărilor online.

Majoritatea centrelor de reținere și arestare preventivă sunt amplasate la demisolul clădirilor. Referitor la recomandările MNP privind identificarea unor locații supratereane pentru toate centrele de reținere și arestare preventivă, care să corespundă standardelor europene sub aspectul suprafeței, volumului, ventilației și care să nu fie situate la demisolul clădirilor, conform răspunsului comunicat de Inspectoratul General al Poliției Române (IGPR), a fost aprobat și adoptat Planul de Acțiune pentru perioada 2020-2025 (elaborat în vederea executării hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României). În scopul aducerii la îndeplinire a măsurilor prevăzute în documentele de referință, IGPR a inițiat măsuri de creștere și modernizare a capacității de cazare la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă. Locurile noi/modernizate de deținere vor respecta standardele menționate de CEDO prin hotărârea pilot Rezmiveș și vor garanta spațiul de minimum 4 mp.

- **centre pentru migranți:** ● condiții de cazare necorespunzătoare: camere de cazare neigienizate și nezugrăvite, cu pereți murdari/scoroșiți și igrasie; cazarmament vechi/uzat; lipsa dulapurilor pentru depozitarea bunurilor personale ale persoanelor private de libertate; lipsa sistemelor de aer condiționat, care să asigure o temperatură optimă pe perioada verii, ținând cont că în ultimii ani, temperaturile au atins praguri de peste 40 de grade Celsius; cabinetele de duș nu aveau perdele pentru asigurarea intimității celor care le utilizau; ● în situația persoanelor custodiate, polițiștii de frontieră asigurau îmbrăcăminte necesară acestora, întrucât nu exista un fond în acest sens (Camera de triere din cadrul Serviciului Teritorial al Poliției de Frontieră Tulcea); ● posturi vacante (psiholog, ofițer, îngrijitor, fochist, instalator); schema de personal pentru pază era insuficientă pentru derularea activităților specifice centrului; ● la fișa de consultații nu era atașat consimțământul informat pentru accesul la tratamentele care se impuneau; ● persoanele custodiate nu aveau la dispoziție activități care să le ajute la petrecerea timpului în centru; ● procedura de sistem privind organizarea și funcționarea Camerei de triere nu conținea informații în ceea ce privește admiterea persoanelor cu afecțiuni medicale care au asupra lor medicamente, a persoanelor cu patologii psihiatrice sau a celor cu medicație psihotropă cronică, care sunt reținute până la încheierea procedurilor de identificare;

- **unități rezidențiale pentru copii:** ● condiții de cazare necorespunzătoare: camere neaerisite; persistența unor mirosuri neplăcute; pereți goi, fără obiecte decorative (tablouri, ornamente etc.); lipsa personalizării camerelor; pe pardoseli nu existau covoaie, traverse sau mochete; ● nu au existat consemnări privind desfășurarea unor sesiuni de informare a beneficiarilor cu privire la drepturi; ● nu erau întocmite fișe de evaluare psihologică a copilului, a rapoartelor trimestriale privind evoluția dezvoltării fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale a copilului și a modului în care acesta este îngrijit, a planurilor de intervenție psihologică personalizată; ● nu era asigurată permanența asistenței medicale; ● beneficiarii nu erau consultați la alcătuirea meniurilor zilnice; ● posturi vacante (educator, asistent social, îngrijitor) sau care nu erau prevăzute în organigramă; ● nu erau organizate cursuri de formare profesională continuă a personalului; ● computerele la care-și desfășurau activitatea specialiștii, inclusiv asistenții sociali, erau depășite moral și fizic; ● în fișele de incident nu erau consemnate măsurile ulterioare luate, dacă beneficiarii implicați au primit consiliere psihologică; de asemenea, nu era completate rubricile privind starea actuală a persoanei și ce schimbări ale situației au intervenit.

► În cadrul rapoartelor de vizită întocmite de MNP în anul 2024, au fost formulate **573 recomandări** către unitățile monitorizate și autoritățile ierarhic superioare. **În mare majoritate, recomandările au fost implementate.**

În cazul recomandărilor aflate în curs de implementare, au fost precizate termene de implementare, iar în cazul recomandărilor rămase neimplementate, motivele au fost justificate (în principal, lipsa fondurilor necesare, cadrul legal care stipulează suspendarea ocupării posturilor vacante prin concurs sau examen, până la data de 31 decembrie 2024, dar și lipsa candidaților).

Astfel, în cazul **Centrului de Asistență Medico-Socială Fierbinți-Târg**, unde era necesară reconfigurarea băilor, prin înlocuirea căzilor vechi de fontă cu spații de duș adaptate nevoilor locomotorii ale beneficiarilor, la recomandarea MNP în acest sens, conducerea centrului a comunicat următoarele: *Problema grupurilor sanitare este una complexă. Conducerea Centrului a avut ca prioritate principală în acest an recondiționarea totală a grupurilor sanitare, însă datorită resurselor financiare limitate nu am reușit să realizăm în totalitate obiectivele propuse, intervenind doar acolo unde era imperios necesar. Odată cu noul an bugetar vom înainta CJ Ialomița solicitarea noastră de alocare a sumelor necesare recondiționării totale a grupurilor sanitare.*

În cazul **Penitenciarului Slobozia**, la recomandarea MNP de încadrare cu personal medical (medici, asistenți) a posturilor vacante și/sau contractarea de servicii medicale cu colaboratori externi, conform răspunsului comunicat, posturile unice vacante au fost scoase la concurs în anul 2024, dar nu au fost încadrate: pentru postul de conducere de medic șef nu au existat candidați înscriși; postul unic de execuție de asistent medical (stomatologie) a fost scos la concurs de 2 ori în cursul anului 2024, fără a fi încadrat (în cazul primului concurs, ambii candidați înscriși nu au promovat etapa testării psihologice, iar în cadrul celei de-a doua sesiuni nu au existat candidați înscriși); pentru postul unic de execuție de asistent medical (igienă) nu au existat candidați înscriși.

În consecință, în vederea asigurării dreptului persoanelor private de libertate la asistență medicală, singurele soluții de moment, în contextul legislației actuale pentru exercitarea atribuțiilor funcției de medic de la nivelul Penitenciarului Slobozia au fost asigurarea prezenței în unitate a unui medic de medicină generală din cadrul altei unități penitenciare, desemnat de către Direcția de Medicală din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor sau încheierea unui contract de prestări servicii cu un medic din afara sistemului penitenciar.

Conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Bacău a motivat neîndeplinirea recomandării MNP în sensul modificării/suplimentării structurii organizatorice conform nevoilor reale ale centrului, invocând cadrul legal care nu permite efectuarea de angajări, precum și faptul că sunt necesare demersuri legale care implică programări de investiții și cheltuieli neprevăzute.

În cazul **Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni-Grajduri**, unde supraaglomerarea era de 160%, conducerea spitalului a invocat faptul că internările și externările în/din instituție sunt dictate exclusiv de sentințele penale conform art. 110, respectiv art. 109 Cod penal emise de către instanțele de judecată abilitate.

Exemple de recomandări implementate cu succes

- La recomandarea MNP adresată către **Ministerul Afacerilor Interne (MAI)**, având ca obiect crearea unui instrument standardizat, unic, de tipul interviului structurat, aplicat de medic la vizita medicală, în **centrele de reținere și arestare preventivă**, în care să se menționeze și faptul că persoana reținută/arestată a fost informată în legătură cu posibilitatea de a beneficia de asistență psihologică, Direcția Medicală a MAI a comunicat că urma să se propună formarea unui grup de lucru, cu ocazia convocării șefilor centrelor medicale județene, în vederea realizării unui astfel de instrument standardizat, care să cuprindă elementele menționate de Avocatul Poporului.

- La **Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni**, urmare recomandărilor MNP, a fost achiziționat mobilierul necesar pentru desfășurarea activității în cabinetul medical (pat de consultații, paravan și dulapuri suficiente pentru depozitarea medicamentelor și a materialelor medicale).

- Urmare recomandărilor MNP ce vizau condițiile de cazare, **Serviciul Teritorial al Poliției de Frontieră Constanța** a comunicat că Serviciul Logistic din cadrul Gărzii de Coastă a stabilit lucrările necesare și a calculat sumele de bani aferente pentru igienizarea și modernizarea spațiului destinat Camerei de triere, iar în anul 2025 se vor face demersuri privind solicitarea fondurilor necesare.

- În **Centrul de Plasament Sulina**, la recomandarea MNP, au fost achiziționate laptopuri/computere pentru copii, în vederea deprinderii de cunoștințe informatice și dezvoltării de abilități legate de facilitarea accesului la digitalizare.

- La **Penitenciarul Găești**, la recomandarea echipei MNP de reducere a supraaglomerării, s-au întreprins toate măsurile necesare în vederea continuării lucrărilor la obiectivul de investiții „Transformare atelier producție în spații detenție”, pentru crearea a 48 noi locuri de cazare. De asemenea, pentru obiectivul de investiții „Transformare pavilion administrativ III în spații deținere”, care presupune demolarea și reconstruirea unei secții noi cu o capacitate de 48 locuri, au fost contractate lucrările și emis ordinul de începere a lucrărilor de demolare.

- În cadrul **Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni-Grajduri**, urmare recomandării MNP, a fost completată organigrama cu un post de asistent social, suplimentar față de cel existent și au fost efectuate demersuri pentru ocuparea acestuia.

- În **Penitenciarul Slobozia**, la recomandarea MNP, în sensul eliminării sau reducerii gradului de supraaglomerare, găsirea unor soluții și cu privire la persoanele deținute aflate în tranzit, întrucât aglomerarea atâtor persoane în același spațiu ridică probleme de igienă, de disconfort ridicat, care se adaugă la problemele deja existente ale deținuților, conform răspunsului comunicat, administrația penitenciarului a întreprins următoarele demersuri:

- a informat directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) în vederea redistribuirii persoanelor private de libertate în alte locuri de deținere, precum și a celor care nu se încadrau în prevederile referitoare la profilarea penitenciarului; a înaintat liste

cu deținuți clasificați în regim închis, deschis și semideschis, care au primit aviz favorabil de la comisia pentru individualizarea regimului de executare, în vederea transferării acestora la alte unități penitenciare de profil;

- a monitorizat efectivele de deținuți, fiind luate măsuri de echilibrare a efectivelor de deținuți, în cadrul secțiilor de deținere și a camerelor de cazare, ținându-se cont de criteriile de separațiune;

- în vederea maximizării capacității de cazare a persoanelor private de libertate, în luna octombrie 2024, Penitenciarul Slobozia a transmis către ANP o notă conceptuală și tema de proiectare „Intervenție Pavilioane de deținere Penitenciarul Slobozia”, în vederea avizării, demers prin care se urmărește suplimentarea locurilor de cazare, amenajarea și dotarea acestora, astfel încât să se permită aplicarea legală a regimurilor de executare a pedepselor privative de libertate, cu respectarea dispozițiilor ordinului ministrului justiției OMJ 2772/C/2017 prin care se aprobă normele minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate.

În cazul aceluiași penitenciar, la recomandarea MNP, în perioada 23-26 septembrie 2024 a avut loc o instruire pe linie medicală din partea ISU „Barbu Catargiu” Ialomița care a vizat tot personalul Penitenciarului Slobozia; activitatea a avut drept scop instruirea personalului pentru acordarea primului ajutor și folosirea aparatului defibrilator.

- În **Centrul de Îngrijire și Asistență Pitești**, urmare recomandării MNP, conducerea centrului a organizat sesiuni de instruire cu personalul, cu privire la teme precum: Egalitatea de șanse; Respect pentru diversitate; Respect și încurajare pentru autonomia individuală și independența persoanelor cu dizabilități.

- La recomandarea MNP, adresată conducerii **Centrului Regional de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil Timișoara**, a fost identificată o cameră în Pavilionul E al centrului, care a fost pusă la dispoziția solicitanților de azil pentru desfășurarea de activități religioase.

- În cadrul **Penitenciarului Satu Mare**, urmare vizitei MNP, au fost actualizate toate datele din fișele psihologice și fișele de desfășurare a intervențiilor, precum și din celelalte documente cu consemnări incomplete, din dosarele de educație și asistență psihosocială a persoanelor private de libertate.

- Urmare vizitei efectuate la **Spitalul Județean de Urgență Giurgiu - Secția exterioară psihiatrie Vadu Lat**, conform răspunsului comunicat de Consiliul Județean Giurgiu (sesizat ca autoritate ierarhic superioară, întrucât spitalul nu a răspuns la unele recomandări privind condițiile de cazare, dar și pentru a sprijini spitalul care era condiționat de o finanțare foarte mică pentru executarea lucrărilor necesare), au fost dispuse măsuri în vederea ducerii la îndeplinire a recomandărilor formulate cu ocazia vizitei, astfel: au fost îndepărtate obiectele cu risc de accidentare din curtea Secției, urmând a se repara băncile și foisorul existent; s-au îndepărtat foliile opace de la geamurile saloanelor; îndepărtarea pragurilor de la intrarea în saloane și grupuri sanitare urma a se efectua până la sfârșitul anului; accesibilizarea spațiilor pentru persoanele cu dizabilități locomotorii era în curs de finalizare, termenul final fiind 15 decembrie 2024; s-a amplasat un televizor pe holul Secției psihiatrie cronici bărbați.

De asemenea, în vederea reabilitării și modernizării Secției Psihiatrie Vadu Lat, a fost întocmit DALI-ul aferent obiectivului de investiții și, ulterior, în urma desfășurării procedurii de licitație, a fost atribuit contractul de proiectare și execuție, obiectul contractului fiind „Reabilitarea și modernizarea Corp C2, C6, C7, extindere și supraetajare parțială corp C5 amenajare incintă Secție exterioară de psihiatrie Vadu Lat, inclusiv dotare”. În vederea finalizării obiectului de investiții respective, contractul de execuție a fost depus la CNI-

Compania Națională de Investiții, aflându-se, la data comunicării răspunsului, pe Lista sinteză a programului unității sanitare, derulat de Compania Națională de Investiții.

► Pe parcursul anului 2024, **MNP a colaborat cu celelalte domenii de activitate și Birouri Teritoriale ale instituției Avocatul Poporului**, prin efectuarea de anchete în comun și elaborarea de răspunsuri către diverse entități, de exemplu: ● cu Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale, privind întocmirea răspunsului către Ombudsmanul Național al Olandei, cu privire la elaborarea documentului de bune practici pentru Conferința IOI (International Ombudsman Institute) din 2024; ● cu Domeniul drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap privind lansarea Raportului Special privind implementarea hotărârilor CEDO în cazul internărilor nevoluntare în spitalele de psihiatrie; ● cu Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului - Avocatul Copilului, privind întâlnirea cu Grupul de monitorizare interdepartamental al Ucrainei în scopul evaluării șederii copiilor ucraineni în România; ● cu Biroul analiză acte normative, relații externe și comunicare, privind solicitarea Asociației „Pro Refugiu” de informații necesare la elaborarea unui raport privind România, având ca tematică aspecte care vizau azilul și migrația, solicitanții de azil și beneficiarii unei forme de protecție internațională; ● cu Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii, privind solicitarea DGPMB - Serviciul de Investigații Criminale, de informații referitoare la aplicarea măsurii conțenționării mecanice în centrele de recuperare și reabilitare neuropsihică, raportat la prevederile Legii nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată; ● cu Biroul Teritorial Alba, la efectuarea a două anchete la Inspectoratul Județean de Poliție Alba, respectiv la Penitenciarul de maximă siguranță Aiud; ● cu Biroul Teritorial Bacău, la două anchete efectuate la Centrul de Abilitare și Reabilitare Casa Colibri Războieni, județul Neamț, respectiv la Penitenciarul Bacău.

Propunere de modificare legislativă

Cu ocazia vizitei efectuate la Spitalul de Psihiatrie „Eftimie Diamandescu” Bălăceanca, reprezentanții spitalului au menționat echipei MNP cazul unui pacient internat nevoluntar, dispărut din spital, care nu a fost găsit de organele de poliție. Pentru soluționarea situației juridice a acestuia s-a luat legătura cu instanța de judecată, care a menținut măsura internării nevoluntare, apreciind că spitalul dispune de metodele necesare pentru a readuce pacientul în unitate. În consecință, acesta figura pe evidențelor lor ca internat nevoluntar (în evidențe consemnau „pacient fugit”). În tot acest timp, cum au aflat ulterior, pacientul (consumator de droguri) a fost internat la Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Alexandru Obregia”. La solicitarea lor, pacientul a revenit în spital, pentru încetarea internării nevoluntare.

Pentru a se evita astfel de situații (dubla internare), MNP apreciază ca necesară înființarea unui registru electronic unic la nivel național, în care să fie consemnate toate internările nevoluntare, la care să aibă acces doar instanțele de judecată sesizate în cazul procedurilor de internare nevoluntară (pentru respectarea dreptului la viață privată al pacientului).

Acțiuni de mediatizare a atribuțiilor MNP, participarea la conferințe, simpozioane interne și internaționale, pregătirea personalului, grupuri de lucru

La stabilirea activităților anuale, MNP are în vedere recomandarea SPT de a pune accent nu numai pe vizite, dar și pe alte activități de prevenire, precum acțiuni de mediatizare (acțiuni de sensibilizare în ceea ce privește prevenirea torturii) (CAT/OP/ROU/1).

► **Pentru sporirea gradului de conștientizare cu privire la prevenirea torturii și a relor tratamente, dar și la mandatul și activitatea MNP, membrii acestuia au desfășurat, și în anul 2024, o amplă activitate de **mediatizare/informare**, adresată atât**

persoanelor lipsite de libertate, cât și personalului din locuri de detenție și autorităților care au în subordine unități supuse monitorizării MNP, precum și organizațiilor neguvernamentale colaboratoare și colaboratorilor externi, de exemplu: • *direcții generale de asistență socială și protecția copilului* - DGASPC (Prahova, Baia Mare); *centre pentru persoane adulte cu dizabilități* (Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități - CABR Câmpina, județul Prahova; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități – CIA din cadrul Complexul de Servicii Comunitare „Cireșarii” Ploiești, județul Prahova; CIA „Sf. Anton” Timișu de Sus, județul Brașov; CIA Timișu de Sus, județul Brașov; Locuințele Protejate Lazu și Cumpăna, județul Constanța; Centrul de Îngrijire și Asistență Pitești, județul Argeș; Complexul de Servicii pentru Persoane cu Dizabilități Pitești, județul Argeș; CIA Govora, județul Vâlcea; CIA Dobrița, județul Gorj; CIA „Sfântul Dimitrie cel Nou” Filiași, județul Dolj; CIA Ocna Mureș, județul Mureș; CIA Baia de Arieș, județul Alba; Locuința Maxim Protejată pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Bărbant, județul Alba); • *cămine pentru persoane vârstnice* (Centrul rezidențial pentru persoane vârstnice „Perla Senior Snagov”, județul Ilfov; Ansamblul Rezidențial de Îngrijire și Asistență Socială pentru Persoane Vârstnice Moșia Bunicilor - Casa Nuci, județul Călărași; Centrul Rezidențial pentru Persoane Vârstnice, sat Schitu, comuna Costinești, județul Constanța; Centrul Social pentru Recuperare Persoane Vârstnice Zimnicea, județul Teleorman; Căminul pentru Persoane Vârstnice „Sfântul Andrei” Bărbant, județul Alba); • *penitenciare* (București-Rahova, București-Jilava, Drobeta-Turnu Severin, Aiud, Penitenciarul – Spital Târgu Ocna); • *centre pentru copii* (Centrul de Plasament Sulina, județul Tulcea; Casa de tip familial Sâmbăta Mare, județul Tulcea, Casele de tip familial Cocorii 1, 2 și 3 Tulcea; Complexul de Servicii de tip Rezidențial pentru Copii „Sf. Nicolae” Caracal, județul Olt; Centrul de Plasament Găvojdia – Casa de Tip Familiar „Sf. Ioan Nădrag”, județul Timiș; Centrul Maternal din cadrul DGASPC Hunedoara; Centrul Maternal Materna din cadrul DGASPC Mureș; Casele de Tip Familiar din Târgu Frumos, județul Iași; Complexul de Servicii Rezidențiale „Ion Creangă” Piatra Neamț, județul Neamț); • *spitale de psihiatrie* (Spitalul Județean de Urgență Târgoviște - Secția exterioară Psihiatrie cronici Gura Ocniței, județul Dâmbovița; Centrul de Evaluare și Tratatament al Toxicodependențelor pentru Tineri „Sf. Stelian” București); • *centre de reținere și arestare preventivă* (nr. 1 București, Călărași, Mehedinți, Teleorman, Tulcea, nr. 3 București, Caraș Severin, Mureș, Sălaj); • *organizații neguvernamentale* (Asociația Europeană a Drepturilor Omului și Protecției Sociale; Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului - Filiala Regională Craiova; Asociația Filantropia Ortodoxă Alba Iulia; Fundația RUHAMA Oradea; Asociația Pentru Parteneriat Comunitar Brașov; Asociația pentru Siguranță Comunitară și Antidrog ASCA Filiala Harghita; Asociația Umanitară Împreună pentru ei Baia Mare; Fundația Un Copil, o speranță UCOS - Sibiu); • Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna, județul Bacău; • *colaboratori externi ai MNP* (medici, psihologi și asistenți sociali).

► MNP a desfășurat **activități de pregătire profesională a personalului din unități aflate în competența sa de monitorizate**, de exemplu: Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Câmpina, județul Prahova; Locuințele Protejate Lazu și Cumpăna, județul Constanța; Căminul pentru persoane vârstnice Văratec, județul Neamț; Penitenciarul Mărgineni; DGASPC Prahova; Casa de tip familial Sâmbăta Nouă, județul Tulcea; Casele de tip familial Cocorii 1, Cocorii 2 și Cocorii 3 Tulcea, județul Tulcea, pe teme precum: conceptele de tortură și rele tratamente; importanța activităților de prevenire a torturii și a relelor tratamente în locurile de detenție și prezentarea atribuțiilor și activităților MNP; aspecte constatate în vizitele MNP etc.

► În cursul anului 2024, membrii MNP au participat (fizic sau online) la o serie de **webinarii, întâlniri, conferințe, simpozioane, organizate la nivel național și internațional** și, în concordanță cu *Liniile directe privind mecanismele naționale de prevenire*, elaborate de Subcomitetul de prevenire a torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante (SPT), au urmat, în mod regulat, **sesiuni de pregătire profesională**, pe teme precum: managementul deținuților în greva foamei; particularități ale interviului persoanelor private de libertate; modalități de identificare/depistare a semnelor de abuz sau neglijare, în cazul beneficiarilor/pacienților imobilizați la pat; reintegrarea socială a persoanelor private de libertate; Regulile Bangkok; asistența socială a femeilor private de libertate în penitenciare; pregătirea vizitei MNP; persoane aflate în situații de vulnerabilitate private de libertate; gestionarea situației determinate de refuzul de hrană a străinilor custodiați în centrele pentru cazarea străinilor luați în custodie publică; necesitatea asistenței psihologice a minorilor în centrele de reținere și arestare preventivă; asigurarea asistenței medicale în centrele de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități, în centrele de reținere și arestare preventivă și în penitenciare; desfășurarea intervențiilor de tip psihologic cu femeile private de libertate în cadrul penitenciarelor. De asemenea, au urmat cursuri organizate de Consiliul Europei, pe platforma HELP.elearnig.

Colaborarea cu SPT, APT, MNP-uri și alți parteneri internaționali

► **Subcomitetul de prevenire a torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante (SPT)**

MNP a contribuit la studiul efectuat de Echipa Regională Europeană (ERT) din cadrul SPT, privind definiția largă a termenului „privare de libertate” din art. 4 din OPCAT, care acoperă o varietate de situații de privare de libertate, care nu trebuie neapărat să fie cu sediul pe teritoriul suveran al statului parte; în acest sens, MNP s-a adresat Administrației Naționale a Penitenciarelor, Inspectoratului General pentru Imigrări, Ministerului Muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale, precum și Ministerului Sănătății, privind înțelegerile extrateritoriale referitoare la închirierea unor facilități între state (parte sau nu la OPCAT) unde persoanele pot fi private de libertate.

De asemenea, în cursul anului 2024, a avut loc o serie de întâlniri online și corespondență cu domnul Martin Zinkler, membru SPT, raportor de țară pentru România, privind activitatea MNP.

Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului (OHCHR)

La apelul OHCHR, MNP a comunicat informațiile solicitate în vederea elaborării Raportului despre religie sau credință și tortură și alte tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante.

Asociația pentru Prevenirea Torturii (APT)

În cursul anului 2024, MNP a participat la evenimentele organizate de APT pentru MNP-uri, precum și la întocmirea, de către Asociație, a Raportului global privind femeile deținute în penitenciare. Raportul a fost prezentat public în cadrul webinarului organizat de APT în data de 12 decembrie 2024.

Mecanisme Naționale de Prevenire - SEE NPM Network

MNP România este parte a Rețelei Mecanismelor Naționale de Prevenire din Europa de Sud-Est, calitate în care, și în acest an, a menținut corespondență cu membrii rețelei, dar și cu alte MNP-uri internaționale, și a participat, online, la evenimente comune, precum: „Monitorizarea condițiilor materiale de detenție și a drepturilor persoanelor aflate în arest preventiv”, eveniment organizat de Consiliul Europei, în cadrul Forumului European NPM (4-5 iunie 2024) și evenimentul de lansare a Ghidului Preventiv al MNP din Marea Britanie, organizat de MNP din Marea Britanie (27 iunie 2024).

CAPITOLUL III

DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

Domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale îi sunt arondate următoarele drepturi fundamentale protejate de Constituție, cum ar fi: dreptul la ocrotirea sănătății, dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, egalitatea în drepturi, dreptul la învățătură, dreptul la mediu sănătos, dreptul la liberă circulație, libertatea de exprimare, dreptul de vot, dreptul de petiționare, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică etc.

La nivelul domeniului, în anul 2024 a fost înregistrat un număr de **1185** de petiții, fiind deschise **84** de dosare, în care au fost efectuate demersuri către instituțiile/autoritățile publice vizate. Au fost efectuate doar **2 anchete**, necesare analizării și clarificării situațiilor semnalate de petenți și au fost emise **5** recomandări, prin care am îndemnat autoritățile să dispună măsurile necesare aplicării și respectării legii. Totodată, au fost inițiate **37** de sesizări din oficiu, fiind avute în vedere atât situații de interes general, cât și cazuri particulare.

Dintre autoritățile care au avut o **colaborare eficientă** cu domeniul, amintim: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Primăria Satu Mare.

Însă, și în acest an am putut observa că există **autorități care continuă să nu acorde sprijinul** necesar în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului. Evidențiem în acest sens Ministerul Educației care nu dă curs solicitărilor adresate, iar în cazul în care o face, refuză reformarea actelor normative, în sensul celor constatate și solicitate de instituția Avocatul Poporului.

În privința recomandărilor emise de instituția Avocatul Poporului, menționăm că două autorități publice nu au dat curs recomandărilor, anume în cazul Recomandării nr. 153/2024, referitoare la respectarea termenului legal de emitere a dispozițiilor privind schimbarea pe cale administrativă a numelor persoanelor fizice, adresată primarului general al Municipiului București, care nu a fost însușită de autoritate, respectiv al Recomandării nr. 77/2024, către Primăria comunei Ghelari, pentru a ne comunica care sunt demersurile pentru completarea documentației depuse la Compania Națională de Investiții, care i-au fost solicitate, în acest sens, recomandare neînsușită de autoritate.

Raportat la obiectul de activitate al domeniului, prezentăm mai jos câteva cazuri reprezentative din anul 2024, din perspectiva drepturilor constituționale analizate:

Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 22 din Constituție

Dosar nr. 18133/2017 Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a încheiat în anul 2024 un demers de anvergură care a vizat soluționarea situațiilor atacurilor urșilor asupra persoanelor și bunurilor.

Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu în anul 2017** urmare unei petiții transmise de președintele Consiliului Județean Harghita în calitate de împuternicit al persoanelor semnatare ale acesteia, prin care ne-au fost semnalate posibile încălcări de către Ministerul Mediului a drepturilor și libertăților garantate prin Constituție. **Demersurile realizate în**

cadrul acestui dosar au fost extrem de complexe și anevoioase și s-au derulat pe o perioadă de 6 ani, astfel:

În fapt, la data de 4 octombrie 2016, Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor, în funcție la acea dată, a anunțat suspendarea procedurii de emitere a Ordinului privind derogările acordate la vânătoria de urs, lup și pisică sălbatică. De asemenea, la data de 15 august 2017, s-a împlinit termenul anunțat de Ministerul Mediului pentru aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urși și lupi, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante.

Am apreciat la acel moment că prin neemiterea ordinelor de mai sus nu a fost posibilă extragerea exemplarelor de mari carnivore, în special urși, care în mod permanent atacă gospodăriile oamenilor, producând pagube și punând în pericol în mod permanent viața oamenilor, circulația pe timp de noapte în localitățile respective, reprezentând un risc ridicat pentru locuitorii din zonă.

Astfel, în perioada 2017-2023 au fost formulate adrese către Miniștrii Mediului din acel moment, prin care am solicitat emiterea ordinului/ordinelor privind cotele de intervenție în cazul speciilor de urs brun, acesta fiind singurul instrument normativ care ar fi putut valorifica în mod real dreptul la viață, în contextul gestionării populației de urs.

La data de 19 iulie 2019, a fost emis Ordinul nr. 724 pentru aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante.

De asemenea, la data de 21 iulie 2021, a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2021 privind aprobarea metodelor de intervenție imediată pentru prevenirea și combaterea atacurilor exemplarelor de urs brun asupra persoanelor și bunurilor acestora, în intravilanul localităților, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Din analiza conținutului actului normativ reieșea că acesta oferea la acel moment pârgii reale autorităților competente în vederea protejării vieții și bunurilor cetățenilor, putând fi considerat un act care îndeplinește cerințele art. 22 din Constituție.

Nu în ultimul rând, prin Legea nr. 13/2020 pentru modificarea și completarea Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, a fost introdus articolul 131, în sensul în care „în cazul atacurilor exemplarelor din speciile prevăzute în anexele nr. 1 și 2, soldate cu rănirea/decesul unei persoane fizice, se vor acorda victimei despăgubiri de către autoritatea publică centrală care răspunde de vânătoare și/sau de către autoritatea publică centrală care răspunde de mediu, care vor acoperi cheltuielile de spitalizare, cheltuielile de înmormântare, veniturile nete nerealizate în perioada în care victima a fost în incapacitate temporară de muncă, de la momentul producerii incidentului, precum și daune morale.”

La data de 6 ianuarie 2023, în Monitorul Oficial al României nr. 18 a fost publicată Hotărârea nr. 3/2023 privind modalitatea de acordare a despăgubirilor pentru pagubele și/sau daunele produse de speciile de faună de interes cinegetic cuprinse în anexele nr. 1 și 2 la Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 și unele măsuri de punere în aplicare a acesteia.

La data de 16 iunie 2023, a fost publicat în Monitorul Oficial Ordinul Ministerului Mediului nr. 1630/2023 privind aprobarea cotelor de recoltă pentru unele specii de faună de interes cinegetic, la care vânătoria este permisă, pentru perioada iunie 2023-14 mai 2024, astfel că putem aprecia că în prezent există cadrul legal adecvat pentru acest tip de intervenții.

Astfel, prin adoptarea Ordinului nr. 724/2019 pentru aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urs și lup, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante, Ordinului nr. 723/2022 pentru aprobarea nivelului de

intervenție și de prevenție în cazul speciei urs brun (*Ursus arctos*), în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante, Ordinului Ministerului Mediului nr. 1630/2023 privind aprobarea cotelor de recoltă pentru unele specii de faună de interes cinegetic, la care vânătoria este permisă, pentru perioada iunie 2023-14 mai 2024, dar și prin modificările aduse Legii vânătorii și fondului cinegetic nr. 407/2006, modificări survenite în anul 2024, **s-a creat un cadru legal consistent în ceea ce privește protecția vieții și patrimoniului persoanelor, în vederea prevenirii unor daune importante cauzate de urs.**

Dreptul la ocrotirea sănătății, art. 34 din Constituție

Dosar nr. 4030/2024 - sesizare din oficiu privind decontarea operațiilor pentru cataractă. În urma demersurilor efectuate de către instituția Avocatul Poporului, Casa Națională de Asigurări de Sănătate a înaintat Comisiei de Oftalmologie de la nivelul Ministerului Sănătății solicitarea analizării oportunității introducerii în valoarea tarifului pentru serviciul medical de implant de cristalin a costului lentilei intraoculare.

Dosar nr. 13662/2024 - **Sesizare din oficiu** cu privire la modalitatea de acordare a medicamentelor gratuite beneficiarilor Decretului-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat.

În vederea clarificării celor sesizate, ne-am adresat Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, care a precizat următoarele aspecte: *pentru categoriile de persoane prevăzute în legi speciale*, în condițiile stabilite de reglementările legale în vigoare, **valoarea medicamentelor** prevăzute în *Lista cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală (...)*, **prescrise conform legii**, pentru tratamentul afecțiunilor persoanelor asigurate **care fac dovada** că sunt beneficiare ale legilor speciale, se suportă din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, **în condițiile contractului-cadru** și ale normelor metodologice de aplicare a acestuia, **în procent de compensare 100% din prețul de referință** aferent sublistelor A, B, C și D, indiferent dacă realizează sau nu alte venituri.

Prin urmare, persoanele prevăzute în legile speciale beneficiază de gratuitate suportată din Fond, iar *casele de asigurări de sănătate suportă integral contravaloarea medicamentelor al căror preț pe unitatea terapeutică este mai mic sau egal cu prețul de referință*. În cazul în care medicamentele eliberate *au preț pe unitatea terapeutică mai mare decât prețul de referință*, **farmacia trebuie să obțină acordul informat și în scris al asiguratului/primitorului, pe prescripție, componenta eliberare**. De asemenea, Casa Națională de Asigurări de Sănătate a menționat că numărul actual al beneficiarilor Decretului-Lege nr. 118/1990 este de **88.977**, la nivel național și, în perioada 2023-2024, **au fost efectuate 262 de acțiuni de control**, cu privire la modul în care sunt respectate prevederile Decretului-Lege nr. 118/1990, în acordarea de servicii medicale, medicamente în ambulatoriu, precum și dispozitive medicale destinate recuperării unor deficiențe organice sau funcționale. În urma acțiunilor de control, nu au fost identificate situații de nerespectare a prevederilor Decretului-Lege nr. 118/1990.

Dreptul la mediu sănătos, art. 35 din Constituție

Dosar nr. 31623/2023 - Sesizare din oficiu cu privire la modalitatea de colectare a medicamentelor expirate și/sau neutilizate, provenite de la populație.

Ne-am adresat Ministerului Sănătății și Agenției Naționale a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale din România, cu solicitarea de a clarifica procedura aplicabilă. A fost efectuată și o **anchetă** la Ministerul Sănătății, iar, ulterior, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 57/2024**, adresată ministrului sănătății. Am recomandat luarea măsurilor

necesare pentru reglementarea modalității concrete de gestionare a deșeurilor de medicamente neutilizate și/sau expirate provenite de la populație.

Ministrul sănătății și-a însușit recomandarea, având în vedere că, la data de 10 aprilie 2024, au fost publicate în Monitorul Oficial numărul 331/10.04.2024, **Instrucțiunile nr. 6226 din 4 aprilie 2024** privind modalitatea de gestionare a deșeurilor de medicamente neutilizate și/sau expirate provenite de la populație. La **art. 3 alin. (1)** se dispune că: Deșeurile de medicamente se depun de către cetățeni la spitale publice sau private, conform programului stabilit și afișat de unitățile respective. Spitalele publice sau private pot stabili un program de colectare a deșeurilor de medicamente de la populație, în anumite zile ale săptămânii și într-un anumit interval orar.

Dosar nr. 26630/2023 - Sesizare din oficiu urmare unei știri referitoare la faptul că Primăria Orașului Otopeni a aprobat sute de construcții, fără să modernizeze și stația de epurare. Urmare demersurilor efectuate, a fost emisă **Recomandarea nr. 116/2024**, care fost însușită de Primăria Orașului Otopeni, care ne-a comunicat că urmare a discuțiilor purtate cu reprezentanții operatorului serviciului public de alimentare cu apă al orașului Otopeni, acesta și-a exprimat disponibilitatea de a finanța și realiza investiția constând în extinderea și modernizarea stației de epurare a apelor uzate.

Prin HCL al orașului Otopeni nr. 74/27.12.2023 a fost aprobat Actul adițional nr. 6 la Contractul de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din orașul Otopeni prin concesiune nr. 21847/22.12.2006 („Contractul de delegare”), prin care operatorul Serviciului își asumă realizarea investiției în extinderea și modernizarea stației de epurare a orașului Otopeni și redobândește dreptul de a presta activitatea de epurare a apelor uzate. Extinderea și modernizarea stației de epurare a apelor uzate a orașului Otopeni se va realiza de către operatorul Serviciului public de alimentare cu apă al orașului Otopeni. În perioada 2018-prezent, Sistemul de Gospodărire a Apelor Ilfov-București a aplicat orașului Otopeni, amenzi, în cuantum total de 240.000 lei, iar orașul Otopeni a achitat ½ din cuantumul minim al fiecărei amenzi, respectiv 112.500 lei.

Dosar nr. 26605/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la poluarea produsă pe o porțiune a Lacului Herăstrău, de algele în descompunere. Referitor la această situație, au fost solicitate informații de la Administrația Lacuri, Parcuri și Agreement București și de la Comisariatul Municipiului București din cadrul Gărzii Naționale de Mediu. Aceste instituții ne-au precizat că au fost prelevate probe din lac, au montat două aeratoare, în vederea unei mai bune oxigenări a apei. De asemenea, s-a efectuat procedura de barbotare a apei cu ajutorul ambarcațiunilor precum și strângerea algelor cu ajutorul unor site dese și s-a solicitat creșterea debitului/deschideri de minim 10 cm la barajele din amonte, fiind dispuse majorări maxime admise pe lacurile din amonte. S-a menționat că, în funcție de alocările bugetare, vor fi executate lucrări de decolmatare, precum și achiziția/închirierea unui utilaj pentru toate lacurile pe care le are în administrare.

Dosar nr. 10500/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la deșeurile din zona Pasajului Mărășești, fiind transmise adrese către Direcția Generală de Salubritate Sector 3 și Comisariatul Municipiului București din cadrul Gărzii Naționale de Mediu. Aceste instituții ne-au informat că au demarat operațiuni de verificare și au igienizat zona vizată.

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 52 din Constituție

Dosar nr. 28983/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la nerespectarea termenului legal de emitere a dispozițiilor privind schimbarea pe cale administrativă a numelui, de către Primarul General al Municipiului București. Au fost inițiate demersuri către Primăria Municipiului București, fiind solicitate informații referitoare la procedura de emitere a

dispozițiilor de admitere/respingere a cererilor de schimbare a numelui, precum și motivele pentru care aceste cereri nu sunt soluționate în termenul legal.

De asemenea, a fost efectuată o **anchetă** la sediul primăriei. Din discuțiile purtate și din documentele comunicate a reieșit, în esență, că de la începutul anului 2024 și până la data efectuării anchetei (10 septembrie 2024), la Primăria Municipiului București au fost înregistrate **196** de cereri de schimbare pe cale administrativă a numelui, fiind **soluționate 60** dintre acestea. Față de această situație, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 153/2024**, adresată primarului general al Municipiului București. Am recomandat luarea măsurilor necesare, astfel încât dispozițiile de admitere sau de respingere a cererilor de schimbare pe cale administrativă a numelor persoanelor fizice să fie soluționate în termenul legal de 30 de zile de la primirea documentelor. **Recomandarea nu a fost însușită până la acest moment.**

Dreptul la învățătură, art. 32 din Constituție

Ca și în anii precedenți, domeniul de activitate s-a preocupat în mod activ de situațiile care derivă din posibila încălcare a art. 32 din Constituție, referitor la dreptul la învățătură și în acest context, pe lângă situațiile punctuale în care a intervenit pe lângă Ministerul Educației, precum și pe lângă instituțiile și/sau autoritățile din coordonare sau subordine, a formulat și mai multe observații și propuneri la solicitarea acestuia.

Astfel, la data de 26 martie 2024, Ministerul Educației a transmis instituției Avocatul Poporului proiectul de Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023 și a Legii învățământului superior nr. 199/2023, în vederea formulării de observații și propuneri.

În acest context, având în vedere și sesizările primite de la cetățeni, care au învederat instituției mai multe situații în ceea ce privește acordarea bursei pentru elevi, care se pot circumscrie unui posibil caracter discriminator, situații derivate din aplicarea Legii nr. 198/2023, la nivelul instituției a fost elaborat un punct de vedere pe marginea acestui proiect de ordonanță de urgență, însoțit de propuneri concrete și în ceea ce privește capitolul referitor la acordarea bursei pentru elevi.

În acest sens, s-au reținut următoarele, în ceea ce privește situația potrivit căreia elevii din ciclul primar ar trebui să aibă vocație la acordarea bursei, inclusiv cele de merit. Astfel, acordarea bursei ar conduce la:

- a. egalitatea de șanse - bursele asigură accesul la educație pentru toți elevii aflați în sistemul de învățământ, indiferent de situația financiară a familiilor acestora, contribuind astfel la respectarea principiului egalității de șanse;
- b. motivare și performanță - acordarea de burse poate stimula elevii să depună eforturi susținute la școală și să obțină rezultate foarte bune la învățătură;
- c. încurajarea talentului - elevii talentați ar putea fi descoperiți și încurajați să își dezvolte potențialul prin acordarea acestor stimulente;
- d. investiția în viitor - educația primară este fundamentală pentru dezvoltarea viitoare a unui individ și pentru succesul său pe termen lung.

Acordarea de burse în acest stadiu poate reprezenta o investiție valoroasă în viitorul societății.

Chiar dacă în învățământul primar sistemul de evaluare este diferit, fiind folosite calificativele ca mijloc de evaluare, apreciem că pot fi identificate modalități prin care se poate realiza acest lucru, fără utilizarea notelor. De exemplu:

Se pot lua în considerare evaluările generale ale elevului în diferite domenii, cum ar fi: participarea la lecții, progresul la limba maternă, matematică, etc.

De asemenea, profesorii pot oferi recomandări și evaluări despre performanța elevilor lor, inclusiv aspecte precum implicarea, angajamentul și dorința de a învăța.

O altă abordare ar putea fi implicarea elevilor în activități extra-curriculare, precum sportul, artele sau proiectele comunitare, aspecte care pot conduce la obținerea unui astfel de stimulent.

Nu în ultimul rând, organizarea de concursuri sau proiecte speciale în cadrul unității de învățământ poate oferi oportunități pentru elevi să-și demonstreze abilitățile și să primească recunoaștere prin acordarea de burse.

Concluzionând, am apreciat că prin combinarea unor astfel de criterii și prin evaluarea performanței și nevoilor elevilor pot fi identificați cei care merită să primească sprijin financiar sub formă de burse în învățământul primar.

Colaborarea cu autorități și societatea civilă, respectiv de reprezentare externă

În anul 2024, Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a avut o prezență susținută în cadrul mai multor proiecte guvernamentale și neguvernamentale, care au vizat în esență, următoarele:

1. Prezență activă, în calitate de invitat permanent în cadrul procedurii de implementare a Strategiei pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură aferentă perioadei 2021-2023, demers finalizat în cursul anului 2024;

2. Membru cu statut permanent în procesul de elaborare a noii Strategii pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură aferentă perioadei 2024-2027;

3. Invitat permanent în cadrul procedurii de implementare a Strategiei pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură aferentă perioadei 2024-2027. Instituția Avocatul Poporului are rol în coordonarea și implementarea unui număr de 10 acțiuni principale;

Una dintre acțiunile care a beneficiat de sprijinul activ al instituției a fost crearea de module de pregătire pentru jurnaliști, editori și prezentatori, inclusiv cu sprijinul societății civile, pentru a facilita recunoașterea diferitelor forme de antisemitism, rasism, xenofobie și discurs instigator la ură. Scopul principal al formării s-a referit la consolidarea cunoștințelor jurnaliștilor în ceea ce privește standardele naționale și internaționale în domeniul drepturilor omului, cu accent pe libertatea de exprimare, nediscriminare și discurs instigator la ură și, totodată, recunoașterea diferitelor forme de rasism, xenofobie și antisemitism.

4. Implicare susținută în cadrul procedurii de implementare a Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor romani aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027, cazuistica abordată fiind structurată pe 9 direcții de acțiune, domeniul fiind reprezentat în cadrul tuturor grupurilor de lucru constituite cu această ocazie.

5. Rolul constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului este acela de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, inclusiv prin cooperarea cu societatea civilă, un exemplu de bune practici fiind parteneriatul instituției Avocatul Poporului cu Asociația ACCEPT.

Astfel, în anul 2022 a fost creat un grup de lucru privind executarea hotărârilor CEDO ce vizează orientarea sexuală și identitatea de gen, facilitat de Avocatul Poporului, ACCEPT și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu participarea Agentului Guvernamental CEDO. Grupul de Lucru a fost organizat în cadrul proiectului „Parteneriat pentru egalitatea persoanelor LGBTI: implementarea jurisprudenței CEDO privind orientarea sexuală și identitatea de gen”, derulat de Asociația ACCEPT în parteneriat cu Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în perioada

decembrie 2021-februarie 2024. Grupul de Lucru și-a propus să reprezinte o formă de cooperare interinstituțională menită să sprijine instituțiile naționale în procesul de implementare. Instituția Avocatul Poporului a facilitat dialogul interinstituțional și accesul la informații relevante cu privire la necesitatea implementării complete a deciziilor, pentru agrearea celor mai potrivite măsuri de implementare la nivel național a deciziilor CEDO cu privire la orientarea sexuală și identitatea de gen. În cadrul întâlnirilor care au avut loc pe marginea acestui subiect, participanții au fost invitați să dezbată și să identifice, printre altele, cele mai potrivite măsuri pentru implementarea hotărârii CEDO în cauzele X și Y, MC și AC, Buhuceanu și alții împotriva României, aflate în supravegherea susținută a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

De asemenea, Instituția Avocatul Poporului a susținut propunerea de grant a Asociației ACCEPT intitulată CLEAR - Litigiu Strategic și Consolidare a Capacității pentru Egalitate și Drepturi, depusă sub CERV-2024-CHAR-LITI-LITIGATION (Tema 3): Litigiu strategic. În acest sens, instituția se angajează să efectueze o evaluare strategică a nevoilor de litigii din perspectiva Ombudsmanului și să întreprindă o activitate de planificare strategică, care va avea ca rezultat un plan strategic de litigii pentru abordarea instituțională a încălcărilor drepturilor protejate de Carta Drepturilor Fundamentale a UE și CEDO. Planul operațional de litigii rezultat va fi monitorizat prin două întâlniri de revizuire. În plus, instituția Avocatului Poporului se angajează, de asemenea, să găzduiască trei vizite de lucru cu instituții relevante în domeniul drepturilor omului din diferite state din regiune, cum ar fi alte oficii ale Avocatului Poporului, organisme naționale de egalitate și actori relevanți ai societății civile. În acest context, Asociația ACCEPT va organiza trei sesiuni de instruire a personalului Avocatului Poporului în domeniul litigiilor strategice și al drepturilor omului, care să pună în evidență subiectele identificate în raportul de nevoi, precum și problema combaterii procedurilor judecătorești vădit nefondate sau abuzive împotriva jurnaliștilor și apărătorii drepturilor omului care se angajează în participarea publică.

6. Ministerul Afacerilor Externe, în contextul derulării ciclului VI de raportare privind implementarea, de către România, a dispozițiilor substanțiale din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, a transmis instituției Avocatul Poporului o solicitare de susținere a efortului comun de prezentare a raportului național periodic, în cadrul reuniunii de evaluare orală, care a avut loc la Geneva. În acest context, în perioada 13-14 februarie 2024, instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de domnul Molnár Zsolt, adjunct al Avocatului Poporului la evaluarea periodică, ocazie cu care au fost prezentate progresele realizate de autoritățile române în domeniul drepturilor omului, accentuând teme de actualitate pentru Comitetul Drepturilor Economice, Sociale și Culturale, respectiv teme vizate de comentariile și rapoartele organizațiilor non-guvernamentale Toate aceste tematici, dar și altele care au făcut obiectul recomandărilor adresate României de 87 de state membre ONU, din toate grupurile geografice, au fost abordate în cadrul dialogului interactiv din cadrul sesiunii de examinare.

7. Instituția Avocatului Poporului a fost desemnată de către Parlamentul României ca fiind instituție națională pentru protecția și promovarea drepturilor omului în sensul stabilit prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 48/134 din 20 decembrie 1993, prin care au fost adoptate Principiile de la Paris. Ca urmare a adoptării acestor principii, OHCHR a dezvoltat un sistem de acreditare a instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului cu privire la nivelul de conformare la Principiile de la Paris, nivelul superior fiind cel de statut A. Acordarea statutului A pentru o instituție națională pentru protecția și promovarea drepturilor omului recunoaște eforturile statului în promovarea și

protecția drepturilor fundamentale prin crearea și menținerea la standarde internaționale a unui mecanism specific în domeniu.

Ținând cont de toate acestea, prin modificarea din anul 2018 a Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, instituția Avocatului Poporului a fost desemnată de către Parlamentul României ca fiind instituție națională pentru protecția și promovarea drepturilor omului. Totodată, modificările succesive ale legislației privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului au dus la consolidarea și dezvoltarea mandatului instituției Avocatul Poporului, ceea ce face ca astăzi instituția noastră să fie singura instituție națională pentru protecția și promovarea drepturilor omului care este în conformitate totală cu standardele internaționale. Drept urmare, în toamna anului 2018 instituția noastră a inițiat demersurile pentru acreditarea instituției ca instituție națională pentru protecția drepturilor omului. Cu această ocazie au avut loc mai multe întrevederi cu persoane responsabile din cadrul Oficiului Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului (OHCHR) și din cadrul Alianței Globale a Instituțiilor Naționale pentru Protecția Drepturilor Omului (GANHRI), for ce organizează procedura de acreditare.

În contextul pandemiei SARS-CoV-2 a fost decalat calendarul demersului nostru de acreditare și în anul 2023 am reiterat solicitarea formulată în anul 2018 în ceea ce privește inițierea demersului de acreditare a instituției ca instituție națională pentru protecția drepturilor omului.

Având în vedere particularitatea candidaturii instituției noastre, în sensul în care și o altă instituție din România, respectiv Institutul Român pentru Drepturile Omului, a formulat o solicitare similară, și cunoscând exigențele art. 6.3 din Regulamentul de Procedură al Subcomitetului pentru Acreditare al GANHRI, care prevede reglementări speciale pentru situația în care mai multe instituții naționale aplică pentru acreditare, în luna martie 2024 instituția Avocatul Poporului a încheiat un protocol de colaborare pe această temă cu Institutul Român pentru Drepturile Omului.

Îndeplinirea obligațiilor care incumbă statului român în cadrul procesului de acreditare ca instituție națională pentru protecția drepturilor omului reprezintă atributul Guvernului României, context în care am solicitat acestuia susținerea instituției Avocatul Poporului, instituție constituțională, în vederea acreditării ca instituție națională pentru protecția și promovarea drepturilor omului cu statut A, potrivit aspectelor reținute și asumate prin Protocolul sus indicat și pus la dispoziția Subcomitetului prin corespondența anterioară.

Prin Memorandumul nr. DH/439/3 iulie 2024, prim-ministrul României a comunicat acordul Guvernului României pentru susținerea acreditării în sistemul Alianței Globale a instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului (GANHRI) a Avocatului Poporului și Institutului Român pentru Drepturile Omului.

Prin corespondența electronică din data de 19 decembrie 2024, Subcomitetul de acreditare al Alianței Globale a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI) a confirmat primirea cererilor de acreditare de la Institutul Român pentru Drepturile Omului și instituția Avocatul Poporului din România. Întrucât aceste cereri se referă la acreditarea mai multor instituții din același stat membru al ONU cu aceeași competență geografică, Subcomitetul de acreditare a solicitat Biroului GANHRI îndrumări privind politica ce trebuie urmată în acest caz, în timpul reuniunii sale din noiembrie 2024. Biroul GANHRI a decis că prevederile din Statutul GANHRI și din Regulamentul de procedură al Subcomitetul de acreditare, referitoare la acreditarea a mai mult de un NHRI dintr-un stat membru al Națiunilor Unite, trebuie clarificată. În timp ce deliberările sunt în desfășurare cu privire la o revizuire a prevederilor relevante din Statutul GANHRI cu privire la această chestiune și în așteptarea unei decizii finale, programarea cererilor de acreditare depuse de mai multe instituții din

același stat membru ONU va fi temporar întreruptă, inclusiv cererile din partea celor două instituții din România.

Odată clarificate prevederile statutului GANHRI, instituția Avocatul Poporului din România va fi informată în consecință și va continua demersurile inițiate.

CAPITOLUL IV

DOMENIUL DREPTURILE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP

În anul 2024, în cadrul **Domeniului drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap** au fost soluționate **1183 de petiții**, dintre acestea fiind instrumentate **356 de dosare**, pentru restul petițiilor fiind acordate petiționarilor îndrumări punctuale, clarificări sau informații privind competențele instituționale. Conform specializărilor domeniului de activitate, cele 1183 de petiții au fost împărțite pe subdomenii astfel: - drepturile pensionarilor: 639 petiții; - drepturile persoanelor cu handicap: 401 petiții; - drepturile tinerilor și familiei: 32 petiții; - altele: 111 petiții.

În cadrul domeniului, au fost soluționate **45 de sesizări din oficiu**, s-au efectuat **8 anchete** la instituțiile publice reclamate de petenți și au fost adresate autorităților **12 recomandări** ale Avocatului Poporului. Tot în 2024, au fost date publicității 2 rapoarte speciale: *Raport special privind monitorizarea implementării deciziilor CEDO în cazul internărilor nevoluntare în spitalele de psihiatrie* (elaborat de reprezentanții domeniului, cu colaborarea birourilor teritoriale) și *Raport special privind dificultățile pe care le întâmpină persoanele cu dizabilități, respectiv pacienții a căror situație socială determină prelungirea spitalizării* (elaborat de Biroul Teritorial Brașov).

Nu în ultimul rând, reprezentanții domeniului au participat la întâlniri lucrative cu asociații ale persoanelor cu dizabilități, dintre acestea amintim două întâlniri cu reprezentanții Asociației Nevăzătorilor din România-ANR, prima, în vederea discutării problemelor cu care se confruntă nevăzătorii și care țin de competențele instituției Avocatul Poporului, cea de-a doua vizând punctual nemulțumirile privind recalcularea pensiilor în baza Legii nr. 360/2023 (exprimate de nevăzători atât prin petițiile adresate Avocatul Poporului, cât și prin memoriile adresate ministrului Muncii și Solidarității Sociale); și întâlnirea cu reprezentanții Asociației Surzilor din România, pentru discutarea problemelor cu care se confruntă membrii asociației și în legătură cu care ar putea interveni instituțional Avocatul Poporului.

Drepturile persoanelor cu handicap

În cursul anului 2024, instituția Avocatul Poporului a intervenit pe lângă autoritățile statului în legătură cu respectarea dreptului la protecția persoanelor cu handicap, garantat de art. 50 din Constituție. În cadrul domeniului, au fost soluționate petiții individuale sau colective, transmise de persoane cu dizabilități sau de reprezentanți ai acestora.

Problematicile analizate au vizat: greșita încadrare/neîncadrarea în grad de handicap, nerespectarea termenului legal de soluționare a contestațiilor la certificatul de încadrare în grad de handicap, încălcarea demnității persoanelor cu dizabilități; refuzul unor primării de angajare a asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav cu drept la asistent personal; neacordarea unor beneficii legale recunoscute persoanelor cu dizabilități, precum prioritatea la parcare de reședință; încălcarea dreptului persoanei cu handicap dobândit în baza unei afecțiuni congenitale de a beneficia de reducerea vârstei de pensionare; dificultatea persoanelor cu handicap în a obține o locuință socială adecvată; accesibilitatea limitată la mediul fizic și informațional și altele.

Unele dintre petiții au adus în atenția Avocatului Poporului încălcări sistemice ale unor drepturi garantate persoanelor cu handicap, în legătură cu care ne-am adresat Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, miniștrilor de resort sau

comisiilor de specialitate ale Parlamentului și ne-am întâlnit cu reprezentanți ai asociațiilor persoanelor cu dizabilități.

De asemenea, au fost inițiate sesizări din oficiu cu privire la fapte ce presupuneau încălcarea drepturilor și libertăților persoanelor cu dizabilități și s-au efectuat anchete, iar în baza constatărilor reprezentanților instituției, coroborate cu prevederi legale, principii de drept și instrumente internaționale privind protecția persoanelor cu dizabilități, Avocatul Poporului a adresat recomandări autorităților publice.

Dosar nr. 26170/2024 Petentul, persoană fără adăpost, cu dizabilități, care se afla într-o situație de marginalizare socială, locuind în ghena unui bloc din sectorul 5 al Capitalei, s-a adresat instituției Avocatul Poporului, solicitând sprijin în obținerea unei locuințe. Instituția noastră a purtat un dialog instituțional insistent cu autoritățile de resort (Primăria Sector 5, DGASPC Sector 5) privind situația de dificultate în care se găsea petentul și imperativitatea găsirii unei soluții. Petentul a revenit la instituția Avocatul Poporului mulțumindu-ne că i-a fost repartizată o locuință socială, dar s-a plâns că garsoniera repartizată figurează cu datorii mari la întreținere, și se teme să nu-i fie imputate lui.

În urma demersurilor instituției Avocatul Poporului pe lângă Administrația Fondului Imobiliar - AFI, autoritatea a informat petentul că, la cererea Asociației de proprietari constituită în imobil, AFI va deconta contravaloarea cotelor de întreținere înregistrate pe perioada când locuința aflată în evidența/administrarea sa a rămas liberă de contract și de folosință.

Dosar nr. 3620/2024 Petentul s-a plâns Avocatului Poporului de faptul că persoanelor cu malformații congenitale, precum soția sa, le este afectat dreptul de a beneficia de reducerea vârstei de pensionare, potrivit art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul de pensii publice, din cauză că data dobândirii handicapului este considerată data eliberării primului certificat de handicap (data primei încadrări în grad de handicap). Petiția nu a fost singulară, Avocatul Poporului primind mai multe petiții de la persoanele cu handicap cauzat de afecțiuni dobândite la naștere.

Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei **anchete** la sediul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități - ANPDPD, pentru discutarea acestor cazuri și analizarea măsurilor legale care pot fi dispuse pentru corectarea situației.

În urma anchetei, a fost emisă **Recomandarea nr. 64/2024**, adresată conducerii ANPDPD. De asemenea, problematica analizată a fost supusă atenției președintelui Casei Naționale de Pensii Publice, ministrului Muncii și Solidarității Sociale, președinților comisiilor de resort ale celor două camere ale Parlamentului, în vederea modificării legislației. Recomandarea nu a fost încă însușită.

Dosar nr. 25167/2024 Petenta s-a adresat instituției Avocatul Poporului în calitate de mamă și reprezentant al fiului său cu dizabilități, reclamând că, începând cu anul 2012, a făcut, fără succes, demersuri pentru obținerea unei locuințe sociale pentru persoane cu handicap.

Avocatul Poporului a solicitat autorității publice locale să fie dispuse verificări în acest caz și să fie adoptate măsuri legale pentru a veni în întâmpinarea nevoii de protecție specială locativă a persoanei cu handicap. Urmare demersurilor instituției Avocatul Poporului, autoritatea publică locală ne-a informat că prin hotărârea Consiliului local, a fost repartizată o locuință socială pentru familia formată din tânărul cu handicap și reprezentanta sa legală.

Dosar nr. 15940/2024 Întrucât, în 2024, un număr mare de petenți s-au adresat instituției Avocatul Poporului în legătură cu greșita (ne)încadrare în grad de handicap, nerespectarea termenului de soluționare a contestațiilor și încălcarea demnității persoanelor cu dizabilități în procesul de evaluare în vederea încadrării în grad de handicap, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la aspectele semnalate.

În cadrul sesizării din oficiu a fost efectuată o **anchetă** la sediul ANPDPD, în vederea discutării problematicii cu președintele ANPDPD și președinta Comisiei Superioare de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap.

Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 104/2024**, prin care solicitam președintelui ANPDPD și președintei Comisiei Superioare să inițieze demersuri, de natură administrativă și normativă, în vederea eficientizării activității de soluționare a contestațiilor și a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități în cursul procesului de evaluare, inclusiv dreptul la demnitate. Recomandarea a fost însușită, fiind în monitorizare modul de implementare al acesteia.

Totodată, s-a decis constituirea unui **Grup de lucru** la nivelul instituției Avocatul Poporului, coordonat de adjunctul domeniului, care să analizeze deficiențele privind activitatea de evaluare și încadrare în grad și tip de handicap, semnalate de petenți și regăsite în hotărârile CEDO de condamnare a statului român.

Nu în ultimul rând, în 2024, a fost dat publicității *Raportul special privind monitorizarea implementării deciziilor CEDO în cazul internărilor în spitalele de psihiatrie*, cu ocazia prezentării Raportului special fiind organizată o masă rotundă cu reprezentanți ai tuturor actorilor instituționali din domeniu și ai presei.

Raportul a avut în vedere petițiile primite în legătură cu internările nevoluntare și a tratat problematica tratamentelor aplicate în spitale persoanelor cu dizabilități din sfera sănătății mintale, din perspectiva măsurilor generale și a obligațiilor impuse statului român prin hotărârile Curții de la Strasbourg, care a condamnat România în cauze privind persoane internate nevoluntar.

Ca urmare a publicării acestui Raport, instituția Avocatul Poporului a fost invitată să participe la lucrările **Grupului de lucru** constituit la nivelul Cancelariei Prim-Ministrului, în care se discutau măsurile necesare executării deciziilor CEDO privitor la domeniul sănătății mintale din România, cu scopul elaborării *Planului de acțiune în domeniul sănătății mintale (2024-2029)*, document ce urma a fi transmis Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, potrivit obligației asumate de statul român.

Drepturile pensionarilor

Prin petițiile care au fost subsumate acestui subdomeniu, au fost solicitate, în esență, informații și îndrumări privind stabilirea și modificarea drepturilor de pensie și au fost exprimate critici cu privire la legislația privind sistemul unitar de pensii publice și la activitatea instituțiilor/autorităților publice responsabile. În plan administrativ, nemulțumirile și criticile pensionarilor au vizat: întârzierile în soluționarea cererilor sau lipsa de răspuns; calcularea sau recalcularea eronată a pensiilor; refuzul caselor de pensii de a furniza informații; imposibilitatea obținerii unor documente care să ateste veniturile obținute de petenți sau nevalorificarea unor adevăruri, de către casele de pensii, la stabilirea drepturilor de pensie; dificultăți în obținerea în România a unei pensii internaționale/comunitare; întârzieri nerezonabile (de câteva luni) în plata drepturilor de pensie stabilite prin decizie; refuzul caselor de pensii de a pune în executare hotărâri judecătorești definitive prin care s-au stabilit drepturi de pensie.

O cauzistică bogată și relevantă pentru domeniu a venit în acest an din sectorul pensiilor internaționale.

Dosar nr. 18160/2023 Întrucât **multe persoane sesizau Avocatului Poporului faptul că nu pot obține recunoașterea dreptului la pensie în România, din cauză că autoritățile competente din statele (membre ale Uniunii Europene sau state terțe) unde au efectuat - în mod legal - activitate în muncă tergiversează transmiterea unui răspuns caselor de**

pensii din România, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, prin Biroul Teritorial Braşov, fiind întreprinse demersuri scrise la autoritățile naționale competente.

Ulterior, s-a apreciat ca oportună extinderea demersurilor la ombudsmanii țărilor în care fuseseră semnalate probleme, în acest sens Avocatul Poporului adresându-se omologilor săi din Italia, Grecia, Franța, Moldova, Israel, precum și ambasadorului Israelului din România.

Ombudsmanii din statele anterior menționate au răspuns invitând cetățenii români care se confruntă cu probleme legate de recunoașterea perioadelor de contribuție să li se adreseze și în mod direct. Ombudsmanii Italiei, Greciei, Republicii Moldova și cel al Israelului au inițiat demersuri proprii la autoritățile competente, iar ambasadorul Israelului în România ne-a comunicat că a solicitat lămuriri autorităților competente din Israel, pentru a se asigura că prevederile Acordului dintre România și Israel, în domeniul securității sociale, sunt implementate pe deplin. Cu referire la aspectele care vizează modul de implementare a acestui Acord, Avocatul Poporului s-a adresat și Ministerului Afacerilor Externe, din răspunsul comunicat reieșind că și la obținerea emiterii certificatelor care să ateste perioada de asigurare din Israel, acte necesare pentru obținerea pensiilor în România, au fost înregistrate dificultăți.

Dosarul va sta la baza elaborării unui raport special al Avocatului Poporului privitor la dificultățile întâmpinate pentru recunoașterea activității în muncă efectuate de cetățenii români pe teritoriul altor state, care va fi dat publicității în cursul anului următor.

Dosar nr. 7385/21056/2024 O altă importantă cazuistică legată de pensii a constituit-o cea privind **costurile pe care le presupune obținerea documentelor necesare stabilirii pensiei, de la deținătorii privați de arhive**. Petenții, pensionari sau angajați în curs de pensionare pentru limită de vârstă, s-au plâns Avocatului Poporului că trebuie să solicite eliberarea unor documente cu valoare practică - adevăruri - care să certifice salariile brute, grupele de muncă sau alte sporuri cu caracter permanent, dar nu-și permit costul acestui tip de servicii, prețurile solicitate de deținătorii de arhive private care au preluat fondul arhivistic de la fostul angajator fiind mult prea mari.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale ne-a comunicat că stabilirea tarifelor maxime pe care le pot solicita operatorii privați de servicii arhivistice cade în sarcina Arhivelor Naționale (cu consultarea operatorilor economici autorizați), începând cu data de 19 iunie 2024.

Ministerul Afacerilor Interne a răspuns demersurilor Avocatului Poporului cu o serie de propuneri care ar contribui în mod real, la soluționarea problemei cu care se confruntă pensionarii în dovedirea veniturilor din munca depusă, e.g.: luarea în calcul a salariilor la nivel de ramură/domeniu (ușor de depistat în actele normative ale perioadei); recunoașterea grupelor de muncă pentru toți cei care au lucrat în secția/microorganizația respectivă, dacă există documente ale unor foști angajați care reflectă existența acelor grupe.

Avocatul Poporului a semnalat situația și Comisiei pentru muncă și protecție socială din cadrul Camerei Deputaților, respectiv Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială din cadrul Senatului României.

Dosar nr. 24809/2024 Petentul, cetățean stabilit în Elveția, ne-a relatat faptul că din luna februarie 2024 i s-a sistat plata pensiei și în acest sens s-a adresat Casei Locale de Pensii București Sector 3, fără a primi răspuns în termen legal.

Instituția Avocatul Poporului s-a adresat acestei instituții, în urma demersului, autoritatea transmițându-ne că petentul nu a transmis în timp util certificatul de viață, dar după transmiterea acestui document, i-au fost achitate la zi toate pensiile.

Dosar nr. 26491/2024 Petenta a reclamat Avocatului Poporului Serviciul Județean Argeș al Arhivelor Naționale care i-a comunicat prelungirea cu aproximativ 12 luni a

termenului de soluționare a cererii de eliberare a unei adeverințe care să-i ateste veniturile obținute în perioada de activitate.

În urma demersurilor instituționale, Arhivele Naționale au comunicat că întârzierea e cauzată de numărul mare de solicitări înregistrate, raportat la personalul disponibil. Ministerul Afacerilor Interne a adus clarificări, în sensul că fondurile arhivistice au intrat în administrarea Arhivelor Naționale în temeiul unor hotărâri judecătorești, dar obligația preluării documentelor cu valoare practică de la creatorii de documente desființați și a eliberării de adeverințe de vechime în muncă nu a fost însoțită și de asigurarea condițiilor necesare desfășurării unei astfel de activități. Astfel, spațiile de depozitare și efectivul personalului erau subdimensionate, din această cauză fiind afectat procesul de soluționare a cererilor.

Măsurile luate pentru a se evita întârzierile în soluționarea cererilor, au constat în: monitorizarea săptămânală, de către Arhivele Naționale, a activității structurilor județene ce înregistrează întârzieri în soluționarea cererilor; modificarea planurilor anuale de activitate ale structurilor județene care înregistrează un număr mare de cereri; reducerea programului la sala de studiu de la trei la două zile pe săptămână în județele care nu au un număr mare de cercetători; recrutarea de personal la nivelul structurilor județene care înregistrează un număr mare de astfel de cereri.

Dosar nr. 9333/2024 Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** cu privire la situația a două persoane vârstnice din Municipiul Brașov, frate și soră, care, din cauza vârstei și a bolilor, nu se puteau îngriji singure și a solicitat o anchetă socială, evaluarea situației acestora și comunicarea măsurilor dispuse.

O echipă de asistenți sociali s-a deplasat la adresă, constatând că bătrânii, care nu aveau copii, locuiau singuri în apartamentul părinților. Din cauza nepriceperii și a relației de atașament dintre cei doi frați, deși domnul suferea de demență de tip Alzheimer, sora nu inițiasse demersurile necesare pentru identificarea unei alternative adecvate de îngrijire a sa. Autoritatea de resort recomandase, în trecut, instituirea unei forme de reprezentare legală, și oferise consiliere cu privire la necesitatea și modalitatea de inițiere a acestui demers, însă nicio persoană nu și-a asumat sarcina reprezentării, singurele rude fiind stabilite în străinătate. În urma anchetei, s-au realizat formalitățile de acordare a dreptului la servicii sociale adaptate, situația celor două persoane vârstnice a rămânând în atenția DAS Brașov.

Dosar nr. 3948/2024 Urmare unor informațiilor apărute în presă, din care rezulta că o persoană a decedat într-un azil din capitală, la 17 zile de la data internării sale, în stare bună de sănătate, Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu**, fiind efectuate **o anchetă** la centru și demersuri scrise pe lângă Agenția pentru Plăți și Inspecție Socială a Municipiului București, Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București, Parchetul de pe lângă Tribunalul București.

Din verificările efectuate cu ocazia anchetei, au rezultat anumite deficiențe, dintre care: personalul centrului era insuficient față de numărul beneficiarilor căminului și nu se respectau/existau protocoale clare de monitorizare a parametrilor vitali ai beneficiarilor, de consultare imediată, la internare, de către medicul specialist, de igienizare a spațiilor etc.

Față de cele constatate, au fost emise **Recomandările nr. 61/2024, nr. 62/2024 și nr. 63/2024**, adresate Direcției Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor București, Direcției de Sănătate Publică București și Agenției pentru Plăți și Inspecție Socială a Municipiului București, solicitându-se luarea de măsuri, potrivit competențelor specifice, în vederea angajării de personal suficient; asigurării prompte a asistenței medicale; elaborării și respectării unor protocoale. De asemenea, s-a solicitat Colegiului Medicilor verificarea modului de exercitare a atribuțiilor profesionale de personalul medical ce a acordat asistență beneficiarei decedate. Recomandările au fost însușite.

Drepturile tinerilor și familiei¹

Petițiile/sesizările din oficiu adresate în anul 2024 domeniului cu privire la protecția drepturilor tinerilor și familiei au avut ca obiect, între altele, situația tinerilor care au beneficiat de o măsură de protecție specială și au împlinit vârsta de 18 ani, respectiv respectarea dreptului la indemnizație lunară recunoscut acestora, în condițiile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului; sistarea pe perioada vacanței școlare a plății alocației prevăzută de dispozițiile Legii nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii; păstrarea legăturii părintelui biologic cu copilul major adoptat în afara României; acordarea vizei de lungă durată a soțului care nu este cetățean român; tergiversarea cererii de acordare a cetățeniei pentru soțul care nu are această cetățenie; condițiile de încheiere a căsătoriei în ceea ce privește starea de sănătate a viitorilor soți.

De asemenea, în cursul anului 2024, domeniul a abordat problematica violenței domestice, prin sesizări din oficiu și participare la conferințe, mese rotunde și grupuri de lucru pe această temă, instituția Avocatul Poporului încheind un parteneriat cu Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES), pentru o mai bună apărare a drepturilor persoanelor implicate în cazurile de violență domestică.

Dosar nr. 13102/2024 Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** și a făcut demersuri pe lângă autoritățile publice de resort, referitor la dreptul la indemnizație lunară acordat - în condițiile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului-tinerilor care au beneficiat de o măsură de protecție specială și au împlinit vârsta de 18 ani. Problematica referitoare la tinerii care au împlinit 18 ani și au ieșit din sistemul de protecție specială este abordată în cadrul Strategiei Naționale pentru Tineret 2024 - 2027.

Din datele comunicate de către autoritățile sesizate, a rezultat că, în perioada ianuarie-aprilie 2024, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială - ANPIS, prin agențiile teritoriale, a efectuat plăți în baza Legii nr. 272/2004. ANPIS ne-a comunicat, că în luna iulie 2024, în baza sa de date figurau ieșit din sistemul de protecție un număr de 5747 de tineri care beneficiază de indemnizația pentru tineri în valoare de 4,8 ISR (indicatorul social de referință).

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă ne-a comunicat că formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă se realizează de agențiile pentru ocuparea forței de muncă și prin furnizori de servicii de formare profesională, din sectorul public sau privat, autorizați; de asemenea, au fost transmise date statistice aferente perioadei 2022 - martie 2024.

Față de datele comunicate, dosarul a fost închis problematica rămânând în atenția noastră în vederea monitorizării respectării drepturilor tinerilor prin mijloacele specifice de acțiune ale instituției Avocatul Poporului.

Dosar nr. 23406/2024 Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** cu privire la situația Centrelor de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale din spitalele județene/de urgență Satu Mare, Piatra Neamț, Târgu-Mureș, Sibiu, Slobozia, Craiova, Bacău.

În urma demersurilor efectuate, a rezultat că Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) a implementat un program pilot de înființare a primei rețele naționale de 10 centre pentru victimele violenței sexuale, prin proiectul „Sprijin pentru implementarea Convenției de la Istanbul în România” și depune eforturi semnificative în vederea îmbunătățirii răspunsului societății la cazurile de violență sexuală și a prevenirii acestui tip de violență, în conformitate cu Strategia națională pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale „SINERGIE” 2021 - 2030 și cu Planul de acțiune aferent.

¹ include cazurile de violență de gen, violență domestică și hărțuire sexuală

În acest sens, au fost încheiate protocoale de colaborare între ANES, autoritățile locale și instituțiile medicale de la nivel local, cu referire la Centrele de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale, fiind menținut un dialog constant cu instituțiile implicate, pentru o bună coordonare a asistenței de prima linie și întărirea capacității profesionale a personalului implicat în abordarea cazurilor de violență sexuală.

Dosar nr. 5569/2024 Petenta, mamă a doi copii minori, a sesizat Instituția Avocatul Poporului cu privire la faptul că traversează o perioadă extrem de dificilă, deoarece a rămas fără locuință în urma incendiului care a avut loc în imobilul în care locuia.

În urma demersurilor realizate de instituția Avocatul Poporului la Administrația Fondului Imobiliar, Primăria Municipiului București și Primăria Sectorului 5 București, petentei i s-a repartizat o locuință temporară, un apartament cu 2 camere, pe o perioadă de 1 an cu posibilitatea de prelungire.

CAPITOLUL V

DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE

În anul 2024, **Domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare** i-au fost atribuite un număr de 3288 de lucrări la un număr de 7 angajați², repartizate pe subdomenii după cum urmează: armată -21 de petiții; justiție -1521 de petiții; poliție -194 de petiții; penitenciare -1439 de petiții; altele-113 petiții.

Petițiile soluționate în cadrul domeniului au vizat în principal nemulțumiri cu privire la: modul de sesizare al Consiliului Superior al Magistraturii prin semnătură electronică; dotarea logistică, salarizarea și condițiile de muncă în cadrul poliției; modul și termenul de soluționare a cauzelor aflate pe rolul instanțelor sau în instrumentarea parchetelor; punerea în executare a hotărârilor judecătorești și modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu de către executorii judecătorești; condițiile de detenție din penitenciare, în special cele privind hrana, violențele exercitate asupra persoanelor private de libertate de către cadrele din penitenciare, violențele dintre deținuți, neacordarea liberării condiționate și transferul în alte penitenciare; lămuriri cu privire la procedurile de urmat în diverse cauze judiciare.

De remarcat, o **creștere substanțială a sesizărilor din oficiu** față de anul precedent, de la 118 la **314**, respectiv o creștere cu 166%. Totodată, domeniul a efectuat **65 de anchete**, în urma cărora s-au formulat un număr de **46 de recomandări**, care au vizat, în principal, subdomeniile poliție și penitenciare, obiectul verificărilor referindu-se la dotări (armament, scannere vamale, mijloace de comunicație, instrumente și soluții de laborator), condiții în care cadrele își desfășoară activitatea, condițiile de cazare ale deținuților, hrana, relațiile cu cadrele dar și asistența medicală acordată în penitenciare. Ca și în anul precedent, în cadrul anchetelor derulate la nivelul domeniului s-a recurs și la audieri online, prin aplicația Skype.

Exemple de acțiuni derulate prin Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare Armată

Dosar nr. 5108/2024 Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** ca urmare a informațiilor apărute în presă, sub titlul *România nu poate doborî dronele care intră în spațiul aerian pentru că nu are legislație*.

În acest context, s-au solicitat conducerii Statului Major al Apărării informații cu privire la:

- dispozițiile legale la care se face referire în articolul de presă;
- dacă de la începutul conflictului militar din Ucraina, forțele armate române s-au aflat în imposibilitatea de a acționa în contextul unei stări de pericol create asupra teritoriului României și motivul care a generat această imposibilitate;
- dacă anterior conflictului militar din Ucraina a existat intenția de modificare a dispozițiilor legale incidente în cauză și care au fost cauzele care au împiedicat această modificare;
- demersurile întreprinse în vederea creării cadrului legislativ necesar care să permită forțelor armate române să acționeze corespunzător în caz de pericol asupra teritoriului țării.

² Față de 3342 de lucrări în 2023 la un număr de 8 angajați ai domeniului

Urmare demersului întreprins, autoritatea sesizată ne-a comunicat următoarele informații:

1. Actul normativ prin care se stabilește modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României și care asigură cadrul unui răspuns adecvat cu precădere împotriva aeronavelor civile care nu respectă regulile naționale și internaționale de utilizare a spațiului aerian al României sau sunt deturnate și pot fi utilizate inclusiv ca arme în acțiuni teroriste este Legea nr. 257/2001 privind modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, republicată. Totodată, Legea nr. 21/2020 privind Codul aerian, prin art. 1 și art. 2, fixează cadrul pentru asigurarea utilizării spațiului aerian în conformitate cu legea română și tratatele la care România este parte, ca expresie a dreptului suveran de a exercita controlul asupra teritoriului României și a spațiului aerian corespunzător acestuia.
2. Forțele armate nu s-au aflat în imposibilitatea de a acționa în situația apariției unei stări de pericol asupra teritoriului României și nici în imposibilitatea de a combate aeronave fără pilot la bord, în situațiile de utilizare neautorizată a spațiului aerian național al României de către aeronave militare, pentru realizarea unei reacții oportune.
3. În anul 2021, Legea nr. 122/2011 privind regimul armelor, dispozitivelor militare și munițiilor deținute de Ministerul Apărării Naționale și de forțele armate străine pe teritoriul României, a fost modificată și completată prin Legea nr. 283 din 6 decembrie 2021.

În ceea ce privește modificarea Legii nr. 257/2001 privind modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, anterior izbucnirii conflictului din Ucraina nu a existat intenția de modificare/completare a actului normativ sus menționat.

4. Spațiul aerian este utilizat de o gamă largă de aeronave de tipologii diverse, astfel cum se desprinde din modul de definire a acestora. Între acestea, au evoluat și aeronavele fără prezență umană la bord, definite în funcție de domeniul care reglementează astfel de vehicule aeriene.

Pe fondul unei prezențe aproape inexistente în spațiul aerian național al unor astfel de aeronave la nivelul anului 2001 și, ulterior, restrânsă până în ultima decadă, nu a fost observată necesitatea unei reglementări exprese a unui cadru juridic la nivel național pentru a contracara o utilizare neautorizată a spațiului aerian cu această categorie de aeronave.

Problemele generate de utilizarea nerestricționată a aeronavelor fără pilot au evidențiat, atât riscurile unei astfel de utilizări în spațiul aerian pentru activitățile sociale și infrastructura critică, cât și vulnerabilitățile în ce privește protejarea unor valori esențiale împotriva unei utilizări neautorizate a spațiului aerian național, inclusiv prin lipsa unei legislații adecvate pentru stabilirea unor limite sau a unor interdicții acolo unde este apreciată necesară o astfel de măsură, precum și pentru contracararea acțiunilor sau evoluției necontrolate a acestora cu echipamente adecvate.

În condițiile conflictului din Ucraina și a operațiunilor militare desfășurate în spațiul aerian al Mării Negre, creșterea masivă a incidenței utilizării aeronavelor militare fără pilot la bord sau adaptate pentru utilizare militară a creat riscuri majore la frontiera cu Ucraina și în zona de frontieră a României, respectiv pentru populație și infrastructura locală, determinate de acțiunile militare din proximitatea frontierei. De asemenea, în contextul acestui conflict, există și riscul major al survolării spațiului aerian național de către rachete lansate de pe diferite platforme.

Legea nr. 257/2001 se aplică pe întreg teritoriul național în oricare situație dintre cele prevăzute la art. 6, după determinarea locului și momentului producerii utilizării neautorizate a spațiului aerian și implică cooperarea interinstituțională, pe tipuri de riscuri și amenințări.

În ceea ce privește conduita autorităților și instituțiilor publice pentru aplicarea Legii nr. 257/2001 atunci când este constatată și determinată utilizarea neautorizată a spațiului aerian de către aeronave militare, aeronave fără pilot la bord sau în cazul survolului rachetelor, reglementarea primară nu asigură cerințele de previzibilitate, claritate și precizie a normei cu privire la măsurile corespunzătoare contracarării utilizării neautorizate a spațiului aerian al României de către astfel de vehicule aeriene, precum și pentru stabilirea unor competențe.

În consecință, este necesară abordarea distinctă prin soluțiile legislative a celor două tipuri de aeronave cu pilot la bord - cele civile și cele militare - plecând de la situațiile în care se consideră că este utilizat neautorizat spațiul aerian național și până la măsurile ce trebuie întreprinse, inclusiv autoritatea de decizie, fără a omite, desigur, măsurile întreprinse din inițiativa echipajelor aeronavelor aflate în serviciul de luptă poliție aeriană pentru propria apărare.

Soluțiile legislative pentru asigurarea controlului spațiului aerian al României prin măsurile împotriva utilizării neautorizate a acestuia trebuie să vizeze următoarele aspecte:

a) revizuirea situațiilor în care se consideră că aeronavele utilizează neautorizat spațiul aerian național și diferențierea acestora în funcție de tipul acestora (aeronave militare sau civile cu pilot la bord, aeronave fără pilot la bord);

b) stabilirea măsurilor pentru contracararea rachetelor care utilizează neautorizat spațiul aerian național;

c) revizuirea și particularizarea măsurilor, în funcție de tipul vehiculului aerian: aeronave civile, aeronave militare, rachete, aeronave fără pilot la bord.

d) precizarea modului de clasificare a aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian național și a acțiunilor întreprinse în funcție de fiecare situație în care se află aeronava civilă;

e) clarificarea utilizării forțelor și mijloacelor terestre de apărare aeriană;

f) stabilirea autorităților de decizie pentru fiecare măsură, precum și a fluxului informațional care trebuie asigurat, inclusiv în situațiile în care persoanele desemnate nu pot fi contactate, prin corelarea timpilor de reacție, tipul și evoluția vehiculului/mijlocului aerian.

La data primirii informațiilor, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Transporturilor și a Infrastructurii aveau în faza de documentare și analiză un proiect de act normativ de modificare a Legii nr. 257/2001 privind modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, sau chiar de elaborare a unui act normativ care să răspundă necesității de reglementare în ceea ce privește protejarea teritoriului României, inclusiv a spațiului aerian.

Poliție

Dosar nr. 2832/2024 Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** ca urmare a informațiilor apărute în presă, referitoare la încălcarea ordinelor de protecție emise de instanța de judecată.

Astfel, s-au solicitat informații Inspectoratului General al Poliției Române cu privire la:

- eventuale informații deținute în legătură cu aspectele menționate de mass-media;
- dacă în cauză, s-au aplicat măsuri de prevenire a nerespectării hotărârii emise de către instanțe (ordine de protecție), potrivit art. 46 alin. (6) din Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată și în ce au constat aceste măsuri;
- câte cazuri de nerespectare a ordinelor de protecție emise de instanța de judecată au fost înregistrate la nivel național de la începutul anului și până în prezent, și care sunt cauzele care au favorizat aceste încălcări.

Urmare demersului întreprins, autoritatea sesizată ne-a comunicat:

Pe aspectul gestionării situațiilor de violență domestică indicate, polițiștii de la I.P.J. Arad, Argeș și Gorj au emis ordine de protecție provizorii, unul dintre acestea fiind transformat ulterior în ordin de protecție de către instanța de judecată, în timp ce, într-una din situații, nu a fost emis ordin de protecție provizoriu, deoarece victima s-a adresat direct instanței, cu cerere.

De asemenea, în situația în care au fost constatate încălcări ale măsurilor dispuse prin ordinele de protecție provizorii/ordinele de protecție, au fost dispuse gradual și măsuri preventive, în conformitate cu prevederile legale.

Cu privire la măsurile de prevenire a nerespectării hotărârii emise de instanța de judecată, realizate de către polițiști, pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, s-a arătat că polițiștii responsabili cu supravegherea respectării acestor măsuri, au realizat astfel de activități, în conformitate cu prevederile art. 46 alin. (6) din Legea nr. 217/2003.

Față de situațiile de nerespectare a ordinelor de protecție, din datele statistice existente la nivelul I.G.P.R., rezultă faptul că, la nivel național, au fost sesizate un număr de 4.800 de infracțiuni din domeniul violenței domestice. Dintre acestea, un număr de 389 au reprezentat încălcarea de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție a oricăreia dintre măsurile prevăzute la art. 38 alin. (1), (4) și (5) lit. a) și b) și dispuse prin ordinul de protecție, faptă prev. și ped. de art. 47, alin. 1) și un număr de 66 au reprezentat încălcarea de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție provizoriu a oricăreia dintre măsurile prevăzute la art. 31 alin. (1) și dispuse prin ordinul de protecție provizoriu, faptă prev. și ped. de art. 47, alin. 2) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea violenței domestice.

Dosar nr. 15968/2024 Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** ca urmare a informațiilor apărute în presă, referitoare la diverse fapte săvârșite cu violență, care au avut drept urmare vătămări corporale sau chiar decesul unor persoane. În urma demersurilor întreprinse, Inspectoratul General al Poliției Române ne-a comunicat, în principal, următoarele:

1. Gestionarea evenimentelor înregistrate la nivelul DGPMB, IPJ Dâmbovița și Constanța:

Situațiile au fost gestionate de către polițiștii din cadrul unităților sus-menționate, iar intervenția în cadrul acestora s-a realizat cu operativitate și cu respectarea procedurilor de intervenție aflate în vigoare.

În urma producerii acestor evenimente, au fost întocmite dosare penale în supravegherea unităților de parchet competente teritorial, iar față de mai multe dintre persoanele implicate în eveniment, au fost dispuse gradual și măsuri preventive, în conformitate cu prevederile legale.

2. Cu privire la statistica existentă la nivelul IGPR:

La nivel național, în primele patru luni ale anului 2024 au fost sesizate 18.397 infracțiuni stradale, acestea reprezentând un procent de 11% din totalul infracțiunilor sesizate poliției.

În ceea ce privește numărul infracțiunilor săvârșite cu violență în segmentul stradal, având în vedere faptele penale cu un impact ridicat pentru societate (omor, tâlhărie, viol și lovituri cauzatoare de moarte), s-a constatat că acestea reprezintă un procent de 2% din totalul infracțiunilor stradale sesizate, înregistrând o scădere cu 19% față de perioada similară din 2023.

După modul de dispunere a infracționalității stradale sesizate, rezultă că aceasta este direct proporțională cu densitatea populației, manifestându-se preponderent în județele ce au mai mult de 100 locuitori/km², aici fiind înregistrate peste 500 de infracțiuni (Bihor, Cluj, Mureș, Brașov, Bacău, Brăila, Constanța, Iași și la DGPMB).

Aproximativ 60% din infracționalitatea stradală sesizată se concentrează în București (26%) și în județele cu municipii reședință de județ de rang I.

3. Cu privire la măsurile dispuse la nivel național:

Prevenirea și combaterea criminalității stradale constituie un obiectiv prioritar pentru Poliția Română, continuându-se aceeași manieră de abordare, axată pe apropierea de comunitate, pregătirea antiinfracțională a cetățenilor și perfecționarea sistemului de ordine și siguranță publică, un segment important al misiunii structurilor de ordine publică constituindu-1 sporirea fermității și eficienței activității de intervenție la evenimentele soldate cu violență.

Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr. 1.081/2023, a fost aprobată Strategia Națională de Ordine și Siguranță Publică 2023-2027, implementarea acesteia fiind necesară și datorită modului în care se reflectă în plan social activitatea structurilor cu responsabilități în domeniu, a așteptărilor populației în legătură cu aceasta, pentru configurarea unui răspuns adecvat la noile amenințări ce vizează spațiul de siguranță publică, în conținutul acesteia fiind trasate direcțiile de acțiune și responsabilitățile fiecărei instituții / autorități publice implicate.

Dosar nr. 9637/2024 - Sesizare din oficiu referitoare la modalitatea în care vor călători minorii cu avionul după ce România intră în „Air Schengen”

România a intrat începând cu data de 31 martie 2024 în spațiul Schengen, aerian și maritim, dar condițiile în care pot călători minorii români erau neclare. Asociația Aeroporturilor a cerut MAI **reanalizarea** unei propuneri de lege prin care pentru minori erau menținute controalele.

MAI și structurile din subordine au publicat pe 1 martie o ordonanță de urgență care modifică mai multe legi „în domeniul străinilor și al frontierei.” De pe 31 martie, românii nu au mai trecut prin controlul Poliției de Frontieră la călătoriile cu avionul în țări din spațiul Schengen, **însă autoritățile nu au stabilit dacă vor mai fi sau nu verificări suplimentare în cazul minorilor însoțiți**. Chiar dacă intrarea în Air Schengen prevede că românii nu vor mai trebui să treacă în aeroporturi prin controalele Poliției de Frontieră, MAI a propus ca ele să fie menținute pentru minori: „*părinții, reprezentanții legali sau persoanele care îi însoțesc pe cetățenii români minori*” trebuie să meargă „*în anumite spații special amenajate și semnalizate ca atare, în incinta aeroporturilor și porturilor*”, de unde vor obține o autorizație de călătorie pentru copii.

În ipoteza în care un părinte exercită autoritatea părintească deplină ca urmare a existenței unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile de încredințare, a decăderii din drepturile părintești, precum și în cazul decesului celuilalt părinte, se ridică problema oportunității prezentării unor documente la Poliția de Frontieră, deoarece, la momentul eliberării documentului de călătorie - reprezentantul minorului - și-a îndeplinit obligația legală de a prezenta aceste documente oficiale în original.

Deși în proiectul de ordonanță de urgență se prevede că se modifică mai multe legi „în domeniul străinilor și al frontierei”, autoritățile nu au stabilit dacă vor mai fi sau nu verificări suplimentare în cazul minorilor însoțiți.

Acest fapt induce o lipsă de predictibilitate a noului act normativ, în situația în care persoanelor care însoțesc minori în călătoriile în spațiul Schengen li se impun o serie de obligații în plus, precum instituirea unui spațiu în incinta aeroporturilor/porturilor în vederea obținerii autorizației de călătorie pentru minori.

O posibilă soluție din punct de vedere administrativ este, în opinia instituției Avocatul Poporului, aplicarea unei rezoluții a organului emitent (care potrivit legii are obligația de a verifica starea de fapt consfințită în documente oficiale originale) chiar în paginile documentului de călătorie - spre exemplu la pag. nr. 2 din Pașaportul turistic -

la rubrica „pagina rezervată mențiunilor autorităților competente pentru eliberarea pașaportului.”

Față de punctele de vedere primite de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Asociația Aeroporturilor din România, s-a aprobat sesizarea din oficiu și transmiterea unei adrese șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prin care s-a solicitat reanalizarea modalității de atestare a îndeplinirii condițiilor de ieșire din țară a cetățenilor români minori, iar ulterior a fost emisă **Recomandarea nr. 99/2024**, privind o posibilă modificare a dispozițiilor legale ce reglementează normele privind condițiile în care vor putea călători minorii români, ca urmare a intrării României în spațiul Schengen.

Considerându-se că o posibilă (și rezonabilă) soluție poate fi, din punct de vedere administrativ, aplicarea unei rezoluții de tipul *“custodie exclusivă exercitată de către...potrivit sent civ. nr..., definitivă și irevocabilă”* sau *“părinte decedat conform certificat de deces nr...”* a organului emitent (care, potrivit legii are obligația de a verifica starea de fapt consfințită în documente oficiale originale) chiar în paginile documentului de călătorie, ex. pag. nr. 2 din Pașaport-rubrica *“pagina rezervată mențiunilor autorităților competente pentru eliberarea pașaportului”*), i s-a recomandat Șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (IGPF) să aibă în vedere propunerile de modificare a procedurilor administrative.

IGPF a transmis un răspuns potrivit căruia *„raportat la competențele legale ale instituției (...) ne aflăm în imposibilitate de a modifica procedurile administrative, astfel încât să se aplice pe pașapoartele minorilor cetățeni români rezoluțiile propuse prin recomandarea Avocatului Poporului nr. 99/20.05.2024.”*

Or, această situație nu pare în acord cu eforturile continue depuse de MAI pentru îmbunătățirea și accesibilitatea serviciilor oferite cetățenilor, prin extinderea Sistemului Informatic Integrat pentru Emiterea Actelor de Stare Civilă (SIIEASC) în 25 de localități³.

Prin adresa nr. 28692 din 13 august 2024, M.A.I.⁴ ne-a transmis argumentele cu privire la condițiile în care pot călători cu avionul minorii români, în contextul aderării României la Spațiul Schengen, din care am reținut că aplicarea integrală a dispozițiilor acquis-ului Schengen în România, începând cu data de 31 martie 2024, a determinat eliminarea controalelor la frontierele interne, aeriene și maritime, respectiv a verificărilor efectuate în punctele de trecere a acestora.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2024⁵ și Recomandarea Avocatului Poporului nr. 99/2024⁶ decurg din necesitatea de stabilire a unor măsuri care să contribuie la realizarea obligațiilor ce revin autorităților române, având în vedere noua calitate a României de stat membru Schengen.

Legea nr. 248/2005⁷ stabilește la alin. (8) al art. 30 că cetățenii români minori pot ieși din România către state care aplică în totalitate aquis-ul Schengen, pe cale aeriană sau maritimă, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de lege, care stabilește că, în vederea constatării îndeplinirii de către cetățenii români minori a condițiilor de ieșire din România

³ <https://romanalibera.ro/la-zi/se-extinde-a-sistemul-informatic-pentru-emiterea-actelor-de-stare-civila/> 14 mai 2024

⁴ Răspunsul integral la <https://avp.ro/wp-content/uploads/2024/06/Recomandarea-99.pdf>

⁵ pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor și al frontierei;

⁶ <https://avp.ro/wp-content/uploads/2024/06/Recomandarea-99.pdf> privind o posibilă modificare a dispozițiilor legale ce reglementează normele privind condițiile în care vor putea călători minorii români, ca urmare a intrării României în spațiul Schengen;

⁷ privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.

către state Schengen, pe cale aeriană sau maritimă, **organele poliției de frontieră pot efectua verificări nesistematice** în porturi, aeroporturi, aerodromuri și heliporturi.

Norma permisivă de mai sus conferă polițiștilor de mai sus competența de a efectua verificări, **în mod aleatoriu**, în vederea constatării îndeplinirii condițiilor de ieșire din țară a cetățenilor români minori, fără să fie eliberată vreo autorizație de călătorie sau impuse obligații suplimentare în sarcina minorilor, respectiv a însoțitorilor.

Aceste verificări au ca fundament o serie de factori ce se raportează la situația operativă, precum și rezultatele analizei de risc realizate la nivelul structurilor de specialitate, cu atât mai mult cu cât Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen), cu modificările și completările ulterioare, stabilește că absența controlului la frontierele interne nu aduce atingere exercitării competențelor polițienești de către autoritățile statelor membre în temeiul dreptului intern.

De asemenea, o importanță deosebită o au inclusiv prevederile din Codul Frontierelor Schengen care, în cuprinsul Anexei VII, stabilesc dispoziții speciale privind efectuarea verificărilor specifice la frontieră pentru anumite categorii de persoane, inclusiv minori. Astfel, la paragraful 6.1 din Anexă, polițiștii de frontieră acordă o atenție deosebită minorilor, indiferent dacă aceștia călătoresc însoțiți sau nu, iar la paragraful 6.2 se specifică faptul că „în cazul în care minorii sunt însoțiți, polițistul de frontieră verifică existența autorității parentale a însoțitorilor asupra minorului, în special în cazul în care minorul nu este însoțit decât de un singur adult și în cazul în care există motive întemeiate de suspiciune că respectivul minor a fost luat ilegal din custodia persoanei (persoanelor) care deține (dețin) în mod legal autoritatea parentală asupra sa. În acest din urmă caz, polițistul de frontieră efectuează o cercetare aprofundată în vederea descoperirii eventualelor incoerențe sau contradicții în informațiile date”.

Așadar, actul normativ internațional stabilește că dreptul de a părăsi orice țară nu poate fi îngrădit decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege și care sunt necesare pentru protejarea siguranței naționale, a ordinii publice, a sănătății publice sau a bunelor moravuri ori a drepturilor și libertăților altora și care sunt compatibile cu celelalte drepturi recunoscute de Convenție.

Mai mult decât atât, în Recomandarea Comisiei de instituire a unui „Manual practic pentru polițiștii de frontieră” comun, destinat utilizării de către autoritățile competente ale statelor membre atunci când efectuează controlul la frontieră asupra persoanelor, și de înlocuire a Recomandării C (2006) 5186 a Comisiei din 6 noiembrie 2006, se reiterează principiul „interesului superior al copilului” cu ocazia procedurilor la frontieră.

De asemenea, demne de luat în considerare sunt și prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, care la art. 11 stabilește în sarcina statelor obligația de a lua măsuri pentru a combate acțiunile ilegale de transferare și de împiedicare a reînțarcerii copiilor în / din străinătate. Art. 18 instituie în sarcina statelor părți obligația de a depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului. Astfel, este necesar să fie adoptate măsuri care să prevină ieșirea din țară a copiilor în condiții ilegale, cum ar fi răpirea de către o persoană sau sechestrarea în altă țară de către un părinte, în condițiile în care celălalt părinte nu este de acord cu efectuarea călătoriei de către minorul cetățean român.

Referitor la mențiunile făcute cu privire la Sistemul Informatic Integrat pentru Emiterea Actelor de Stare Civilă (SIIEASC),⁸ subliniem faptul că, în afară de informația de deces, în cadrul acestui sistem nu se regăsesc alte informații relevante cu privire la situațiile precizate în corespondența Avocatului Poporului. O parte dintre informațiile care au legătură cu situația minorului în raport cu părinții săi se pot regăsi în Registrul Național de Evidență a Persoanelor, în măsura în care datele au fost prezentate/colectate cu ocazia stabilirii domiciliului minorului, însă nivelul de acuratețe a acestor informații nu permite atestarea acestor situații în mod exhaustiv, RNEP fiind constituit în alt scop. În privința propunerii de efectuare a unor mențiuni în cuprinsul documentului de călătorie, situația minorului se poate schimba de la momentul eliberării documentului de călătorie, existând posibilitatea fie de inserare a unor mențiuni multiple, fie de încetare a valabilității unor mențiuni.

Justiție

Dosar nr. 3085/2024 Petentul a criticat modalitatea de exercitare a atribuțiilor profesionale și conduita unor magistrați din cadrul Inspecției Judiciare.

Potentul ne-a informat că s-a adresat Inspecției Judiciare referitor la modul de soluționare a dosarului cu nr. XXX/Y/2023 de către Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, care ar fi refuzat să respecte sentința Curții de Apel București - Secția Penală privind tergiversarea cercetării. Potentul era nemulțumit de faptul că Inspecția Judiciară, căreia i s-a adresat, a dispus clasarea sesizării pentru neîndeplinirea condițiilor de formă, respectiv a lipsei semnăturii. Potentul a arătat că a îndreptat această eroare, însă prin adresa xyxyx/2024 sesizarea i-a fost clasată, chiar dacă aceasta a fost semnată olograf. Potentul considera că astfel i-au fost încălcate drepturile prevăzute de art. 21 și art. 51 din Constituție.

Având în vedere aspectele constatate, ne-am **sesizat din oficiu**, solicitând Inspecției Judiciare informații cu privire la aspectele sesizate.

Urmare demersurilor întreprinse, Inspecția Judiciară ne-a adus la cunoștință următoarele: Prin corespondența adresată Ministerului Justiției, prin intermediul poștei electronice simple, la data de 24.08.2024, petiționarul a transmis un memoriu reprezentat de copia scan a unui înscris semnat olograf, aceasta în condițiile în care, prin adresa Inspecției Judiciare prin care s-a răspuns unei sesizări similare, anterior viciat formulată de către petiționar, acesta a fost informat cu privire la împrejurarea că existența semnăturii scanate a semnatarului nu este suficientă pentru a sesiza în mod valabil Inspecția Judiciară cu presupuse fapte cu caracter disciplinar pretins săvârșite de judecători sau procurori. În consecință, și sesizarea ce a făcut obiectul lucrării a fost clasată pentru neîndeplinirea condițiilor de formă, respectiv lipsa semnăturii petentului, acesta fiind informat cu privire la motivul clasării prin adresa cu același număr din data de 08.09.2023. Prin adresele nr. xxx/2024 și yyy/2024, comunicate prin intermediul serviciilor poștale, respectiv, poștă electronică, Inspecția Judiciară a prezentat, la sesizarea Avocatului Poporului, argumentele de ordin legal și procedural, precum și punctul de vedere asumat instituțional, sub semnătură de către conducătorul instituției, cu privire la problematica posibilelor încălcări ale art. 21 din Constituție, privind liberul acces la justiție raportat la practica clasării sesizărilor adresate Inspecției Judiciare pentru neîndeplinirea condițiilor de formă, respectiv, lipsa unei semnăturii valabile a autorului sesizării. Ni s-a mai precizat faptul că argumentele și punctul de vedere comunicate au caracter de universalitate pe aspectele analizate, independent de conținutul sesizărilor sau identitatea autorilor acestora, clasarea pentru lipsa unei semnături valabile fiind

⁸ sistem ce va fi capabil să furnizeze informații coerente privind evenimentele de viață (naștere, căsătorie, divorț, deces) începând cu anul 2026.

dispusă în toate situațiile în care condițiile arătate prin adresele anterior menționate, nu sunt îndeplinite.

Penitenciare

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 24176/2024 Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu ca urmare a unei sesizări primite din partea aparținătorului unei persoane private de libertate aflată în forma de protest a refuzului de hrană față de condițiile de detenție din Penitenciarul Slobozia.

Au fost solicitate conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor date relevante despre situația acesteia și dacă în prezent se mai află în forma de protest a refuzului de hrană. Ulterior, ca urmare a răspunsului primit din partea autorității sesizate și a rezoluției Avocatul Poporului, pentru lămurirea situației de fapt, reprezentanții Domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare, au efectuat o **anchetă** la Penitenciarul Slobozia.

Cu ocazia audierii, deținutul și-a exprimat nemulțumirea față de condițiile de detenție precizând că apa potabilă din camera în care este cazat împreună cu alte trei persoane, nu este conformă (conține viermi). Totodată, deținutul a afirmat că dorește să fie transferat la Penitenciarul Galați, pentru a putea fi mai aproape de familie, având în vedere că are domiciliul în județul Galați.

În vederea verificării aspectelor reclamate, a fost vizitată camera de deținere în care era cazat petentul împreună cu alte patru persoane care s-au plâns de existența ploșnițelor (mai ales pe timpul nopții), de calitatea necorespunzătoare a apei și implicit a hranei la care este folosită apa.

Față de aspectele referitoare la prezența unor micro-organisme în rețeaua de apă potabilă a unității, precum și prezența dăunătorilor în camerele de detenție, a fost emisă către Penitenciarul Slobozia, **Recomandarea nr. 150/2024**, privind testarea apei potabile furnizate în camerele de detenție, verificarea rețelei de distribuție a apei potabile și eficientizarea procedurilor de dezinsecție⁹.

Penitenciarul Slobozia a comunicat faptul că, lunar, la nivelul acestuia sunt prelevate probe de apă din diferite puncte de consum, inclusiv din camerele de deținere și sunt efectuate analize microbiologice de către Direcția Sănătate Publică. Potrivit Buletinului de analiză a apei din luna octombrie emis de DSP Ialomița, din data de 29.10.2024, apa potabilă pentru persoanele private de libertate în Penitenciarul Slobozia se asigură de la rețeaua publică a orașului.

Referitor la măsurile privind eficientizarea dezinsecției la nivelul Penitenciarului Slobozia, au fost efectuate dezinsecții generale de către o firmă specializată (există procese-verbale de recepție din perioada martie - octombrie 2024). Mai mult, pe plan intern există o persoană desemnată din cadrul polițiștilor de penitenciare care asigură, la cererea deținuților, pe lângă serviciile firmei autorizate, dezinsecție de necesitate sau de prevenție, cu caracter curativ, care se efectuează cu ajutorul aparatului cu vapori de apă la temperatură și presiune ridicată Polti Vaporetto, cât și cu ajutorul substanțelor Gel împotriva gândacilor și insecticid K-othrine, disponibile în stocul unității.

Dosar nr. 21700/2024 - sesizare din oficiu privind deficitul de cadre medicale

Urmare unei anchete efectuate la Penitenciarul Brăila în vederea lămuririi aspectelor sesizate de un grup de deținuți anonimi, a rezultat faptul că lipsa cadrelor medicale este principala problemă referitoare la lipsa de personal. În prezent există un medic generalist (din trei posturi prevăzute în statul de personal) care exercită și funcția de medic șef și un medic stomatolog.

⁹ Recomandarea precum și răspunsul de însușire v. https://avp.ro/wp-content/uploads/2024/10/Recomandarea150_2024.pdf

De asemenea, Penitenciarul Brăila se confruntă cu lipsa de personal operativ, în special în ceea ce privește agenții supraveghetori (ar mai fi necesară angajarea unui număr de 25 de persoane) și ofițerii (în prezent este necesară angajarea unui număr de 18 persoane).

Având în vedere că la nivelul Penitenciarului Brăila este necesară angajarea de personal suplimentar (operativ și medical), Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 129/2024**¹⁰, urmare căreia, Administrația Națională a Penitenciarelor a identificat următoarele modalități de soluționare a situației deficitului de personal și posibilitatea de suplimentare a posturilor din cadrul Penitenciarului Brăila:

1. Suplimentarea posturilor în raport cu numărul persoanelor private de libertate

În urma analizelor realizate, Administrația Națională a Penitenciarelor a promovat un proiect de Memorandum cu tema: „Suplimentarea numărului maxim de posturi prevăzute pentru sistemul administrației penitenciare cu 1600 de posturi.” (...)

2. Aplicarea dispozițiilor art. VII din Ordonanța de urgență 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare.

În funcție de nevoile și prioritățile sistemului administrației penitenciare, în acord cu fondurile bugetare alocate cu această destinație, sub coordonarea Ministerului Justiției, instituție în a cărei subordonare se află Administrația Națională a Penitenciarelor, pornind de la situația posturilor vacante existente, în raport de deficitul existent, se va analiza posibilitatea promovării unui memorandum către Guvernul României.

Luând în considerare, aspectele prezentate mai sus facem mențiunea că, atât organizarea de concursuri pentru ocuparea posturilor vacante din poliția penitenciară, cât și demersul inițial de suplimentare a posturilor, constituie angajamente ferme pentru asigurarea drepturilor persoanelor private de libertate.”

¹⁰ Recomandarea precum și răspunsul de însușire v. <https://avp.ro/wp-content/uploads/2024/08/Recomandarea-129.pdf>

CAPITOLUL VI

DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE

În cadrul **Dominiului proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe** se examinează petițiile privind încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești prin acte sau fapte administrative, de către autorități ale administrației publice și regii autonome, care au ca obiect aspecte legate de proprietate, muncă și protecția socială a muncii, impozite și taxe.

Au fost examinate **2389** de **petiții**, au fost efectuate **43** de **anchete** la instituțiile publice reclamate, au fost emise **3 recomandări**, a fost organizată **1 întâlnire** la sediul instituției cu reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București. Totodată, Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu în 88 de cazuri**.

Proprietate

Sesizările examinate în cadrul activității subdomeniului au avut ca obiect, și în acest an, aspecte legate de încălcarea dreptului de proprietate privată, acestea vizând, în principal: modul de aplicare a legilor cu caracter reparatoriu în materia proprietății; tergiversarea punerii în posesie; procedura extrem de anevoioasă prin care Agenția Domeniilor Statului pune la dispoziția comisiilor locale de fond funciar terenurile necesare în vederea punerii în posesie a persoanelor îndreptățite; dificultăți cu privire la intabularea dreptului de proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale asupra fondului forestier; tergiversarea adoptării soluțiilor în dosarele constituite în temeiul Legii nr. 10/2001; neactualizarea prin hotărâre a Guvernului a indemnizațiilor lunare de care beneficiază persoanele persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri odată cu indexările aplicate pensiilor și celorlalte drepturi de asigurări sociale de stat; neacordarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 154/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice; imposibilitatea de a finaliza procedura de expropriere și de a plăti sumele aferente despăgubirilor persoanelor îndreptățite nici după 11 ani de la adoptarea hotărârii de Guvern de expropriere a imobilelor din cauza faptului că nu a fost finalizată acțiunea de cadastru sistematic; imposibilitatea de a folosi terenul înscris în titlul de proprietate din cauza faptului că titularilor dreptului de proprietate li s-a înscris în mod eronat sola și parcela pe raza administrativ teritorială al unei alte unități administrativ-teritoriale etc.

Pentru soluționarea situațiilor sesizate, au fost efectuate demersuri la entitățile implicate/responsabile, inclusiv anchete, prin intermediul cărora au fost clarificate aspectele prezentate. Referitor la sesizările care nu au intrat în sfera de competențe a instituției, petenții au fost informați în legătură cu procedurile ce puteau fi urmate și cu autoritățile cărora se puteau adresa pentru clarificarea/soluționarea problemelor întâmpinate.

Cea mai gravă problemă rămâne reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și, în special, a celor forestiere, proces care continuă să se desfășoare în mod anevoios, menținându-se, în mare parte, dificultățile prezentate, detaliat, în *Raportul special privind respectarea dreptului de proprietate în procesul de reconstituire/constituire a*

dreptului de proprietate privată asupra terenurilor agricole și forestiere, elaborat de instituția Avocatul Poporului în anul 2022.

Astfel, din discuțiile purtate la sediul Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor în data de 3.10.2024 cu privire la deblocarea procesului de reconstituire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor forestiere, a reieșit că proiectele de hotărâre de guvern de trecere din domeniul public în domeniul privat al statului a terenurilor forestiere trebuie să cuprindă întreaga documentație, **inclusiv evaluarea terenurilor validată de un expert autorizat de Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România, precum și extras de C.F. de dată recentă.**

În vederea simplificării procedurii de evaluare, am fost informați că există un proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, a Legii nr. 46/2008 privind Codul silvic, a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și pentru modificarea Ordonanței de urgență nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, **Pl - x nr. 724/2023**, care a fost adoptat de Senat, iar din data de 8.11.2023 se află la Camera Deputaților pentru dezbateri, care se intenționează să fie amendat, în sensul de a da posibilitatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor să aprobe norme metodologice de evaluare a terenurilor forestiere și de a standardiza conținutul documentațiilor.

Propunerea legislativă a fost avizată negativ de către Consiliul Legislativ.

Față de această situație, având în vedere dificultatea și costurile evaluării terenurilor forestiere, în data de 8.11.2024, Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu (Dosar nr. 31143/2024)** și s-a adresat Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor cu solicitarea să analizeze oportunitatea promovării unui proiect de ordonanță de urgență a Guvernului care să-i dea posibilitatea să aprobe norme metodologice de evaluare a terenurilor forestiere și de a standardiza conținutul documentațiilor care să deblocheze procesul de inițiere a proiectelor de hotărâri de Guvern de trecere din domeniul public în domeniul privat al statului a terenurilor forestiere în vederea reconstituirii dreptului de proprietate.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, ne-a informat, printre altele, că: *„În aceste condiții, în vederea deblocării situației existente, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, a formulat amendamente la propunerea legislativă Pl - x nr. 724/2023. În acest sens, vă informăm că instituția noastră, prin adresa nr. 151715/15.10.2024, a transmis Parlamentului României - Camerei Deputaților o propunere de completare a Legii nr. 165/2023, respectiv a art. 6 alin. (53), în sensul introducerii unor dispoziții referitoare la aprobarea unor norme metodologice, care să vizeze:*

a) schimbarea regimului juridic al terenurilor cu vegetație forestieră în sensul trecerii acestora din domeniul public al statului în cel privat al acestuia, în vederea reconstituirii dreptului de proprietate, aprobate prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, respectiv,

b) calculul valorii terenurilor cu destinație forestieră, în vederea înregistrării acestora în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, precum și de stabilire a valorii terenurilor ce ies din proprietatea publică, prin retrocedare, aprobate prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor.

Așadar, având în vedere cele expuse mai sus, considerăm că această propunere legislativă ar constitui o soluție în vederea continuării procesului de restituire, și pe cale de consecință, aprobării proiectelor de acte normative cu acest obiect de reglementare”.

Având în vedere cele de mai sus, în data de 19.12.2024, am sesizat Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Exemple de rezultate obținute, ca urmare a activității desfășurate

Dosar nr. 25194/2024 (în lucru) Potrivit art. 1 alin. (2) din Decretul-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare: „(2) *De aceleași drepturi beneficiază și persoana care (...) b) a fost constituită în prizonier de către partea sovietică după data de 23 august 1944 ori, fiind constituită ca atare, înainte de această dată, a fost reținută în captivitate după încheierea armistițiului, indiferent de locul reținerii*”.

Plecând de la cazul unui petent care a reclamat că nu a beneficiat de prevederile Decretului-Lege nr. 118/1990 republicat, cu modificările și completările ulterioare, din cauza faptului că certificatul eliberat de autoritatea competentă atestă doar faptul că tatăl său s-a înapoiat din captivitate în data de 3.04.1951, fără să poată fi identificată partea beligerantă al cărei prizonier a fost, ne-am adresat Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, care ne-a comunicat, printre altele: (...)

„Din arhivele istorice a rezultat că odată cu încheierea verbală a armistițiului în 23.08.1944 sovieticii au reținut în aceeași zi peste 130.000 de prizonieri, pentru a-i folosi la diferite munci, pentru reconstrucția U.R.S.S.

Prizonieratul nu este o măsură administrativă cu caracter politic, dar, pentru că, după încheierea armistițiului din 23.08.1944, U.R.S.S. a menținut în captivitate prizonieri și a capturat în aceeași zi încă 130.000 de soldați pentru a-i constitui prizonieri, persoane care să ajute la reconstrucția U.R.S.S., U.R.S.S. ocupând România ca urmare a acțiunilor Statului Român, prevederile Decretului-Lege nr. 118/1990 au fost extinse și pentru categoria prizonierilor U.R.S.S. constituiți după 23 august 1944 și pentru cei care au fost menținuți în captivitate după încheierea armistițiului pentru a participa la munca de reconstrucție tot cu începere după data de 23.08.1944.

Analizând conținutul documentelor depuse la dosar, Comisia pentru aplicarea Decretului-Lege nr. 118/1990 Alba nu a identificat în ce țară a fost ținut captiv părintele petentului, durata și tipul persecuției, elemente absolut necesare pentru stabilirea drepturilor prevăzute de Decretul-Lege nr. 118/1990”.

„În consecință, deși nu se poate nega existența unei persecuții în ceea ce-l privește pe autorul petentului, însă cum doar situația prizonieratului în U.R.S.S. este avută în vedere de Decretul-Lege nr. 118/1990 la acordarea indemnizației, legislația în vigoare nu reglementează situația „înapoiat” din captivitate fără a fi precizată partea beligerantă a cărei prizonier a fost precum și perioada persecuției, nu ne permite încadrarea tatălui petentului în categoria victimelor regimului comunist, întrucât nu sunt dovezi că ar fi fost deportat în străinătate după 23 august 1944 sau constituit în prizonier de către partea sovietică după data de 23 august 1944”.

Față de această situație, având în vedere că este un fapt istoric dovedit și recunoscut că, odată cu încheierea verbală a armistițiului în 23.08.1944, sovieticii au reținut în aceeași zi peste 130.000 de prizonieri, pentru a-i folosi la diferite munci, pentru reconstrucția U.R.S.S., în data de 13.08.2024, instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** și s-a adresat Ministerului Muncii și Solidarității Sociale cu solicitarea să analizeze oportunitatea modificării art. 1 alin. (2) din Decretul-Lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare, în sensul eliminării sintagmei „de către partea sovietică”, astfel încât persoanele care nu pot identifica partea beligerantă al cărei prizonier au fost să poată beneficia de prevederile Decretului-lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale ne-a comunicat că: *„nu a fost inițiatorul legislației ce guvernează drepturile beneficiarilor prestațiilor sociale necontributive cu caracter reparatoriu, acestea fiind inițiative parlamentare, susținute de Asociația Foștilor Deținuți Politici din România și Asociația Persoanelor Persecutate pe Criterii Etnice, care au stabilit în mod concret atât categoria de beneficiari, cât și drepturile acestora, cuprinse în textul legii, instituția noastră având doar rolul de a efectua stabilirea drepturilor prin intermediul Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială și plata acestora prin intermediul Casei Naționale de Pensii Publice și a structurilor teritoriale ce aparțin de aceste instituții”*.

Având în vedere cele de mai sus, în data de 29.11.2024, am sesizat Secretariatul General al Guvernului, cu solicitarea să analizeze oportunitatea modificării art. 1 alin. (2) din Decretul-Lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare, în sensul eliminării sintagmei *„de către partea sovietică”*, astfel încât persoanele care nu pot identifica partea beligerantă al cărei prizonier au fost să poată beneficia de prevederile Decretului-Lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Dosar nr. 32481/2023 (închis în 2024) Petentul a reclamat faptul că în urma efectuării lucrărilor sistematice de cadastru și înscrierea din oficiu a imobilelor în cartea funciară, derulate pe raza UAT Comișani, terenul pe care îl deține în proprietate, în suprafață de 2150 mp (cu deschidere la stradă de 21,3 m), situat în intravilan, înscris în CF-XXXX, în anul 2014, a fost diminuat/i-au fost modificate limitele și vecinătățile, rămânând cu o suprafață de 500 mp și o deschidere la stradă de cca. 6 m, conform Cărții Funciare XXXX, actuale. Totodată, a precizat faptul că măsurătorile cadastrale sistematice nu au fost efectuate corect, iar documentațiile tehnice ale cadastrului nu au fost mediatizate conform procedurii, în scopul verificării datelor și depunerii contestațiilor, conform Legii cadastrului și publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată. În vederea soluționării acestei situații și rectificării documentelor tehnice ale cadastrului, petentul s-a adresat Primăriei comunei Comișani (cererea nr. XXX/06.02.2023) și societății care a realizat măsurătorile, fără să obțină răspuns.

În urma demersurilor efectuate, Primăria comunei Comișani, județul Dâmbovița, ne-a adus la cunoștință faptul că *„planul parcelar a fost modificat, iar documentația privind eroarea materială a fost depusă la OCPI Dâmbovița în data de 05.03.2024, conform adresei firmei prestatoare de servicii nr. XXX/19.06.2024, petentul fiind informat asupra acestor aspecte prin adresa nr. YYY/01.07.2024.”*

Dosar nr. 16010/2020 (închis în 2024) Petentul a reclamat neemiterea unui titlu de proprietate pentru suprafața de 1,5 ha teren pe raza comunei Răchiteni, în temeiul Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În urma mai multor demersuri (inclusiv **Recomandarea nr. 211/2020**) și **anchete** atât la Comisia locală de fond funciar Răchiteni, cât și Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Iași, am fost informați că a fost emis pe numele petentului titlul de proprietate nr. XXX/20.12.2023, pentru suprafața de 1,50 ha teren pe raza comunei Răchiteni.

Dosar nr. 28851/2023 (închis în anul 2024) Petenta și-a exprimat nemulțumirile față de tergiversarea soluționării cererii acesteia de eliberare a titlului de proprietate asupra terenului solicitat în temeiul Legii nr. 231/2018 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, referitoare la terenurile aferente casei de locuit și anexelor gospodărești edificate anterior datei de 1 ianuarie 1990, precum și curții și grădinii din jurul acestora. În demersurile efectuate la Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Hunedoara am învederat faptul că prin condiționarea emiterii titlului de proprietate solicitat de plata cotei de 20% din redevența rămasă de achitat

până la data încetării contractului de comodat respectiv, sunt încălcate dispozițiile Legii nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu reiterarea faptului că dispozițiile art. 27 alin. (2³) din actul normativ susmenționat, nu existau la data semnării contractului de concesiune în cauză. Urmare demersurilor efectuate, autoritatea sesizată ne-a informat asupra faptului că a fost emis titlul de proprietate pe numele petentei.

Dosar nr. 9790/2024 Petentul a reclamat lipsa de răspuns la mai multe petiții în legătură cu nerespectarea unui contract de prestări servicii de o societate comercială, petiții transmise atât Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, cât și unor comisariate subordonate autorității. În urma demersurilor întreprinse, autoritatea ne-a comunicat răspunsul transmis petentului, răspuns prin care a fost informat că, în urma analizării sesizării sale, a documentelor însoțitoare, precum și a suplimentului de informații solicitat operatorului economic, reclamația s-a soluționat ca fiind întemeiată. Astfel, autoritatea a constatat că operatorul economic nu a respectat clauzele prevăzute în contract, fapta acestuia încălcând prevederile art. 7 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată. Totodată, s-a dispus măsura complementară de restituire a contravalorii serviciilor prestate, fiind întocmit proces-verbal de constatare a contravenției.

Dosar nr. 7128/2024 Petenta și-a exprimat nemulțumirea față de tergiversarea soluționării cererii nr. XXX/22.01.2024, prin care a solicitat obținerea certificatului de clasificare de către operatorii economici persoane fizice pentru „Apartament de închiriat (...)” de către Direcția Autorizare și Monitorizare din cadrul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului. Aceasta a precizat că i s-a solicitat acordul asociației de proprietari, deși a depus acordul vecinilor/acordul proprietarilor cu care are pereți comuni, pe plan orizontal și vertical, din care rezultă activitățile ce urmează a fi desfășurate în structura de primire turistică respectivă.

În vederea clarificării situației, în perioada 28 martie 2024-15 mai 2024, au fost efectuate demersuri la Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, învederându-se totodată faptul că, dacă la nivelul instituției publice, în cauză, se apreciază că este relevant a se completa documentația și cu alte înscrisuri/în speță cu „acordul asociației de proprietari” pentru claritatea textului legal incident este necesar a se aprecia asupra oportunității modificării/completării, în acest sens, a legislației secundare/respectiv a Normelor metodologice privind eliberarea certificatelor de clasificare a structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare și alimentație publică, a licențelor și brevetelor de turism.

Urmare demersurilor efectuate, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului ne-a adus la cunoștință faptul că „*Normele metodologice au fost modificate prin Ordinul ministrului economiei, antreprenoriatului și turismului nr. 985/2024, în vigoare din data de 10.04.2024, fiind introduse noi reglementări în ceea ce privește unele documente necesare emiterii certificatelor de clasificare a structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare (...). Totodată, în urma completării documentației, petentei i-a fost emisă Autorizația provizorie de funcționare nr. 154629/05.04.2024, iar certificatul de clasificare urmează să fie eliberat după verificarea structurii de primire turistică de către reprezentanții direcției de specialitate din Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.*”

Muncă

În ceea ce privește activitatea desfășurată pe subdomeniul muncă, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de petenți, în numeroase cazuri, cu privire la dificultățile pe care aceștia le întâmpinau din partea angajatorilor, atât instituții publice, cât și societăți comerciale, referitor la executarea contractelor de muncă.

Problematica supusă atenției instituției a vizat, printre altele, următoarele: neplata drepturilor salariale; inechități salariale între angajații pe aceeași funcție dar vechime și

experiență diferită; aplicarea dispozițiilor legale referitor la salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată; informații cu privire la cumulul pensiei cu salariul; modificarea legislației privind decontarea navetei; acordarea stimulentei de inserție.

O particularitate a reprezentant-o neachitarea pentru unele perioade a contribuției sociale de către angajatori.

De asemenea, și în acest an, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu privire la situațiile prin care se semnalau acte de hărțuire morală la locul de muncă, neadoptarea la nivelul angajatorului a Ghidului privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criteriul de sex, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă, prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 970/2023.

În acest context, în **Dosarul nr. 21860/2024**, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 178/2024**, adresată conducerii Liceului Teoretic „Avram Iancu” din Cluj-Napoca, care ne-a informat că și-a însușit recomandarea și a procedat la elaborarea Ghidului specific unității de învățământ privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criteriul de sex, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă. Ghidul a fost dezbătut și avizat în ședința Consiliului profesoral din 19.12.2024, la care a fost convocat și personalul didactic auxiliar, și a fost aprobat în ședința Consiliului de administrație din data de 19.12.2024.

Exemple de rezultate obținute ca urmare a activității desfășurate

Dosar nr. 27362/2023 (închis în anul 2024) Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la dispozițiile Ordinului nr. M.194/2022/179/2022/165/C/2023/9.507/2022/389/2022/ 48/2023/4.297/2022.

În urma analizării ordinului amintit, am constatat că în cuprinsul acestuia se evidențiază o serie de afecțiuni, ex. **gastritele cronice**, (indiferent de etiologie, documentate endoscopic și histologic), **ulcerul gastric și/sau duodenal**: a) acut, documentat clinic, radiologic și/sau endoscopic, necomplicate; **diabet zaharat**; **patologia tiroidiană**: a) hipotiroidism subclinic, post procedural, cu sau fără tratament de substituție; b) sindroame de hipofuncție tiroidiană (mixedem); c) hipertiroidism subclinic; d) hipertiroidism clinic manifest – boala Graves-Basedow, gușă nodulară toxică, adenom toxic, tiroidite subacute cu hipertiroidism etc.; e) tiroiditele acute și subacute; f) tiroiditele cronice autoimune, care fac candidatul inapt pentru a accede și participa la cursurile instituțiilor/unităților de învățământ, sau pentru a fi încadrat pe posturile de soldat/gradat profesionist pentru MApN/SRI, MAI, SPP.

În acest sens, ne-am adresat Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Telecomunicații Speciale și Serviciului de Protecție și Pază, cu solicitarea de a lua în considerare **eliminarea criteriului de afecțiuni susmenționate, pentru concursurile de admitere/recrutare/angajare în unitățile/instituțiile de învățământ militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională**. Din răspunsurile autorităților sesizate au reieșit, în principal, următoarele: *la stabilirea baremelor medicale au fost luate în considerare opiniile cu privire la fiecare boală în parte, a medicilor de specialitate din cadrul instituțiilor ce fac parte din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, aceștia dispunând de toate informațiile privind restricțiile fizice și psihice aplicabile desfășurării atribuțiilor specifice cadrelor militare; revizuirea criteriilor stabilite prin ordinul comun se realizează în consens cu instituțiile din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, cu participarea medicilor specialiști; la fiecare revizuire a baremelor medicale sunt consultați medicii specialiști/primari din toate structurile cosemnatate ale ordinului comun; există un proces în desfășurare privind revizuirea baremelor aprobate prin Ordinul nr. M 194/179/165/C/9.507/389/48/4.297/2022.*

Din răspunsurile primite de la Institutul Național de Endocrinologie „C.I. Parhon”, Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie Iași și Institutul Regional de Gastroenterologie - Hepatologie „Prof. dr. Octavian Fodor” Cluj, a rezultat că: *referitor la patologia tiroidiană și diabetul zaharat, există studii care arată că cele mai dificile condiții militare nu afectează evoluția afecțiunilor tiroidiene, permițând capacitatea normală de muncă; diabetul zaharat este o afecțiune metabolică potențial severă, care beneficiază însă de tehnologii avansate (senzori de monitorizare continuă glicemică), de tratament personalizat cu diferite variante de insulina și analogi. În actualele condiții diagnostice și terapeutice, cu educație și nutriție adecvată, se poate asigura pacienților diabetici o activitate normală aproape în orice domeniu de activitate; gastrita cronică și ulcerul gastric și/sau duodenal pot fi ținute sub control cu tratament adecvat, iar tratamentul nu afectează capacitatea de exercitare a atribuțiilor de serviciu în condiții generale cât și speciale. Tratamentul nu impiedică activitatea profesională a cursantului sau a soldatului profesionist pentru MapN, SRI/MAI/SPP.*

În acest context, a fost emisă **Recomandarea nr. 121/2024**, adresată emitenților actului normativ, care, cu prilejul revizuirii criteriilor stabilite prin Ordinul comun analizat, să aibă în vedere argumentele prezentate, în ceea ce privește afecțiunile specifice gastritelor, ulcerului gastric și/sau duodenal, diabetului zaharat, patologiei tiroidiene.

Serviciul Român de Informații, ne-a comunicat, printre altele, că *în procesul eventualelor modificări ulterioare ale Ordinului supus prezentei analize, va avea în considerare eliminarea criteriului de afecțiuni anterior menționate, pentru concursurile de admitere/recrutare/angajare în unitățile/instituțiile de învățământ militar, în măsura în care, ulterior consultărilor inter-instituționale și cu concursul medicilor specialiști implicați în activitatea de evaluare pentru încadrare, criteriul menționat se realizează cerințelor operaționale în domeniu.*

Ministerul Justiției a transmis adresa către Ministerul Apărării Naționale.

Serviciul de Informații Externe a menționat că *„va avea în vedere argumentele prezentate în cuprinsul acesteia, cu prilejul criteriilor stabilite prin acest ordin”.*

Serviciul de Protecție și Pază a considerat ca fiind inoportună eliminarea acestor boli și a considerat *necesară menținerea criteriilor medicale actuale privind bolile gastroduodenale, diabetul și afecțiunile tiroidiene în baremul de aptitudine susmenționat.*

Serviciul de Telecomunicații Speciale a menționat că *va avea în vedere argumentele indicate în cuprinsul Recomandării la momentul următoarei revizuirii a ordinului.*

Ministerul Afacerilor Interne ne-a adus la cunoștință că, în urma analizei efectuate la nivelul instituției, *a fost propusă modificarea paragrafului 102 lit. f), cap VII din Anexa la Ordinul ministrului apărării naționale, al ministrului afacerilor interne, al ministrului justiției, al directorului Serviciului Român de Informații, al directorului Serviciului de Informații Externe, al directorului Serviciului de Telecomunicații Speciale și al directorului Serviciului de Protecție și Pază nr. M.194/2022/179/2022/165/02023/9.507/2022/389/2022/48/2023/4.297/202211, în sensul introducerii Ministerului Afacerilor Interne la categoriile I și II din baremele medicale cu „Apt/inapt la aprecierea și pe răspunderea medicilor examinatori/comisiilor/comisiilor de expertiză medico-militară, după caz”; de asemenea, raportat la aplicabilitatea Baremelor medicale la nivelul tuturor instituțiilor de apărare, ordine publică și securitate națională, își manifestă întreaga disponibilitate de a pune în discuție recomandările formulate la eventualele grupuri de lucru formate din reprezentanți ai instituțiilor vizate, pe problematica de referință.*

Ministerul Apărării Naționale a menționat că baremul medical este supus periodic revizuirilor de către specialiștii din sistemul militar și civil, pentru a fi adaptat progreselor medicinei și cerințelor militare, iar propunerile de modificare trebuie foarte bine fundamentate științific și consensuale între instituțiile sistemului de apărare. Prin urmare, se *află în imposibilitatea* de a-și însuși Recomandarea referitoare la modificările criteriilor medicale actuale privind bolile gastroduodenale, diabetul și afecțiunile tiroidiene în baremul de aptitudine pentru încadrarea în M.Ap.N.

Dosar nr. 32920/2023 (închis în anul 2024) Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** cu privire la situația angajaților caselor de pensii din toată țara, care au reclamat atât salarizarea, cât și condițiile de muncă, formulându-se demers la Casa Națională de Pensii Publice, care ne-a comunicat că potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 23/2022 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, cu modificările și completările ulterioare, ministerul realizează politicile naționale, corelate cu cele la nivel european și internațional, în domeniile sale de activitate, îndeplinind rolul de autoritate de stat, strategie și planificare, reglementare, sinteză, coordonare, monitorizare, inspecție și control, asigurând coordonarea aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile sale de activitate; Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, în calitate de inițiator al legislației salarizării, a elaborat și publicat pe site la Secțiunea Transparență Decizională proiectul ordonanței de urgență pentru modificarea și completarea Legii-Cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, ordonanță prin care se vor egaliza salariile angajaților din structurile teritoriale ale caselor de pensii cu cele ale aparatului propriu al Casei Naționale de Pensii Publice (CNPP).

În urma **anchetei** efectuate la Casa Națională de Pensii Publice, s-au evidențiat următoarele aspecte: cu privire la asigurarea fondurilor necesare desfășurării activității angajaților caselor teritoriale de pensii din subordine, prin Legea bugetului de asigurări sociale de stat a fost alocat un buget în sumă de 460.547.000 lei pentru un număr de 3.480 de posturi finanțate din bugetul asigurărilor sociale de stat și un număr de 1.000 de posturi contractuale pe perioadă determinată până la 31.08.2024; la nivelul CNPP și al unităților subordonate este în derulare un proiect prin Planul Național de Redresare și Reziliență cu achiziționarea de echipamente de lucru în număr de 1470 calculatoare. Tot prin Planul Național de Redresare și Reziliență se are în vedere digitalizarea sistemelor informatice prin Jalonul 240 - Sistemul informatic din cadrul Casei Naționale de Pensii Publice Investiția 10. - Eficiență operațională și servicii electronice avansate prin digitalizarea sistemului de pensii; în ceea ce privește plata orelor suplimentare, aceasta nu se poate realiza ținând cont de prevederile art. III, alin. (1) din Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2023.

Dosar nr. 8097/2024 Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** referitor la accidentul de muncă mortal produs într-o exploatare forestieră din județul Gorj. În acest sens, au fost întreprinse demersuri la Inspectoratul Teritorial de Muncă Gorj (ITM Gorj), la Inspectoratul Județean de Poliție Gorj (IJP Gorj) și la Casa Județeană de Pensii Gorj.

IJP Gorj, ne-a comunicat, printre altele, că la producerea evenimentului lucrătorii din cadrul Poliției Orașului Novaci au fost sesizați cu privire la accidentul de muncă soldat cu decesul unei persoane, iar, în cauză, a fost întocmit dosar penal sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de ucidere din culpă, neluarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă, precum și nerespectarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă.

Față de numeroasele demersuri efectuate, ITM Gorj ne-a transmis că dosarul de cercetare a fost finalizat și a fost transmis spre avizare Inspecției Muncii, urmând ca după aceea, un exemplar după procesul-verbal de cercetare să fie transmis și Casei Județene de Pensii Gorj.

Casa Județeană de Pensii Gorj ne-a informat, printre altele, că se va acorda soției o despăgubire de deces în cuantum de 4 salarii medii, și totodată, se menționa, că soțul supraviețuitor care nu a împlinit vârsta standard de pensionare are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de durata căsătoriei, dacă decesul soțului susținător s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale și dacă în această perioadă nu realizează venituri lunare aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a) și b) sau d) din Legea nr. 360/2023 sau acestea sunt mai mici decât salariul minim brut pe țară garantat în plată.

Dosar nr. 8941/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Zeci de salariați ai Primăriei Săcelu, fără contribuții achitate de aproape doi ani.*

În urma demersului efectuat, Primăria comunei Săcelu, județul Gorj, ne-a comunicat că s-au produs erori materiale în Declarațiile 112 ale mai multor angajați din cadrul UAT Săcelu, acestea nefiind conforme venitului realizat și evidențiat în statele de plată. La nivelul autorității locale s-au luat următoarele măsuri: erorile materiale au fost îndreptate de Compartimentul Financiar - Contabil, Taxe și Impozite Locale; declarațiile 112 rectificate au fost depuse la Casa de Pensii Gorj pentru toți angajații cărora le-au fost întocmite eronat declarațiile; o singură persoană a acționat primăria în instanță, iar dosarul se află înregistrat pe rolul Tribunalului Gorj; Compartimentul Financiar Contabil Taxe și Impozite Locale va depune toate diligențele pentru a nu se mai repeta această situație în rândul angajaților.

Dosar nr. 9883/2024 Instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** cu privire la dreptul la muncă al străinilor în România. În urma demersurilor efectuate, au rezultat următoarele:

Inspekția Muncii desfășoară campanii naționale de informare, în care pune la dispoziție, pe site, informații esențiale despre condițiile de acces pe piața muncii din România, drepturile și obligațiile străinilor și ale angajatorilor, precum și pașii legali pe care trebuie să-i urmeze. În colaborare cu Inspectoratul General pentru Imigrări implementează un *Plan de cooperare operativă pentru depistarea angajaților străini ilegali și combaterea muncii nedeclarate a străinilor*; iar la nivel național și teritorial desfășoară *Campanii de informare a angajatorilor care au străini angajați și a străinilor care doresc să desfășoare activități lucrate în România, cât și Campanii de informare a străinilor aflați la studii pe teritoriul României.*

În urma controalelor, *inspectoratele teritoriale de muncă* au identificat numeroase nereguli semnalate de cetățenii străini. Cele mai frecvente sesizări au fost legate de nerespectarea timpului de muncă, neplata salariilor, muncă fără forme legale, nerespectarea clauzelor din contractul de muncă, neacordarea drepturilor salariale, precum și nerespectarea obligațiilor în privința cazării și meselor. Inspectorii de muncă au aplicat sancțiuni și au dispus măsuri. De asemenea, în timpul controalelor au fost constatate și deficiențe legate de evidența timpului de muncă, negarantarea în plată a salariului minim brut pe țară, precum și neînținerea unui exemplar al contractului de muncă. Cu toate acestea, inspectorii de muncă se confruntă cu mai multe dificultăți în desfășurarea controalelor: bariera lingvistică este un obstacol major, iar mulți lucrători străini nu sunt familiarizați cu drepturile și obligațiile lor legale, în ciuda eforturilor autorităților de a oferi informații; reticența străinilor de a furniza informații corecte poate îngreuna identificarea și soluționarea abuzurilor; dificultăți în verificarea sănătății lucrătorilor „au pair” care prestează activități casnice ușoare și îngrijirea copiilor, având în vedere că aceste activități sunt adesea nedeclarate; activitatea de intermediere a forței de muncă din țările terțe nu este reglementată adecvat, iar agențiile de recrutare nu sunt supuse unui control suficient de strict din partea autorităților române.

Un alt aspect important este legat de domeniile de activitate deficitare la nivel național, unde locurile de muncă rămân vacante, deși sunt anunțate frecvent de angajatori; conform informațiilor prezentate de *agențiile județene de ocupare a forței de muncă*, printre acestea se numără construcțiile, HORECA, serviciile de pază, transporturile, mecanica generală și fabricarea de articole de îmbrăcăminte. Motivele pentru care aceste locuri nu sunt ocupate de cetățenii români sunt variate, dar printre cele mai semnificative se află *migrarea forțată a forței de muncă autohtone în statele membre ale Uniunii Europene, deprofesionalizarea unei părți semnificative a populației active din cauza perioadelor lungi de inactivitate și declinul demografic al țării.*

Polițiștii Inspectoratului General pentru Imigrări sunt abilitați să organizeze și să efectueze, în condițiile legii, controale în mediile și în locurile frecventate de străini, în instituțiile publice sau particulare, precum și în incinta operatorilor economici, indiferent de proprietar sau deținător, atunci când există date ori indicii cu privire la existența în aceste locuri sau medii a unor străini care nu respectă prevederile legale privind regimul străinilor în România.

Ministerul Afacerilor Externe a precizat că, în favoarea cetățenilor statelor terțe, la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României (MD/OC) au fost eliberate aproximativ 122.348 de vize de lungă ședere pentru angajare în muncă (tip D/AM), precum și aproximativ 751 de vize de lungă ședere pentru detașare (tip D/DT), fiind anulate și revocate, 8.993 de vize tip D/AM, precum și 9 vize de lungă ședere tip DDT.

În același interval, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a constatat o scădere a numărului de persoane cărora li s-a interzis intrarea în România, dar și o creștere a numărului de refuzuri de intrare în semestrul I al anului 2024. Acest fenomen a fost generat de modificările legislative recente, care au avut impact asupra calculării perioadelor de ședere în spațiul Schengen.

Din cele de mai sus, au reieșit că instituțiile române desfășoară campanii de informare și conștientizare pentru a ajuta străinii să înțeleagă legislația română privind munca și pentru a proteja drepturile acestora; prin controale și campanii educaționale, autoritățile române încearcă să combată abuzurile legate de munca ilegală și să sprijine integrarea corectă a lucrătorilor străini pe piața muncii din România.

Dosar nr. 13886/2024 Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la accesul persoanelor cu dizabilități la locurile de muncă. În acest context, ne-am adresat Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Consiliului Național al Dizabilității din România, Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități (ANPDPD), Agenției Naționale de Administrare Fiscală. Din răspunsurile autorităților sesizate au reieșit, în principal, următoarele: în evidențele ANPDPD figurează ca angajate în muncă 51.753 persoane cu dizabilități; în programele de formare profesională și procesele de evaluare a competențelor organizate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, în anul 2023 au fost cuprinse 100 de persoane cu dizabilități și 9 persoane în trimestrul I/2024; ca urmare a absolvirii de programe de formare profesională finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, 11 persoane în anul 2023 au fost angajate și 1 persoană în trimestrul I/2024; în activitatea de integrare a persoanelor cu dizabilități, ANOFM s-a confruntat cu bariere/ provocări precum: angajatori rezervați în a încadra persoane cu handicap; angajatori care preferă să plătească penalitățile prevăzute de lege pentru neangajarea persoanelor cu handicap, în detrimentul adaptării unor locuri de muncă; persoane cu dizabilități care nu au încredere în propriile forțe /resurse, care nu se înregistrează ca persoană în căutarea unui loc de muncă la ANOFM; accesibilitate necorespunzătoare/ lipsa accesibilității. Persoanele cu dizabilități se confruntă cu numeroase provocări în angajarea pe

piața muncii, respectiv: persoanele cu dizabilități sunt discriminate în procesul de recrutare, fiind percepute ca mai puțin capabile de a-și îndeplini sarcinile de muncă comparativ cu persoanele fără dizabilități; angajatorii au stereotipuri negative despre capacitățile persoanelor cu dizabilități, ceea ce duce la reticență în angajare; mulți angajatori consideră taxa de handicap un procent din impozit și preferă să plătească această taxă, fără a avea angajați cu dizabilități. În urma parteneriatului încheiat de Consiliul Național al Dizabilității din România cu Ability Hub peste 2000 de persoane cu dizabilități au fost sau fost sprijinite să obțină un loc de muncă; în cursul anului 2023, în urma inspecțiilor fiscale efectuate au fost identificate un număr de 44 acțiuni de inspecție fiscală, în care au fost stabilite suplimentar contribuții la fondul de handicap pentru persoane cu handicap neîncadrate, în valoare totală de 7.098.651 lei, nefiind aplicate amenzi contravenționale.

În acest context, a fost emisă **Recomandarea nr. 163/2024**, adresată președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, în sensul ca direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului să publice pe pagina de internet informații cu privire la toate drepturile de care beneficiază persoanele cu dizabilități, precum și la modul în care le pot dobândi, inclusiv oportunități de angajare, a programelor dedicate persoanelor cu dizabilități, cu țintă, în mod special pentru persoanele cu dizabilități aflate în căutarea unui loc de muncă, în vederea facilitării inserției acestora în piața muncii precum și a beneficiilor acordate angajatorilor ca urmare a angajării persoanelor cu dizabilități; oferirea de suport psihologic pentru persoanele cu dizabilități, în scopul întăririi și consolidării încrederii în sine a acestora și, respectiv președintelui Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă în sensul ca agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă/Agenția Municipală pentru Ocuparea Forței de Muncă București să diversifice cursurile de formare profesională pentru persoanele cu dizabilități în funcție de gradul de handicap; promovarea, în rândul angajatorilor, cu ocazia organizării de burse pentru ocuparea locurilor de muncă, a beneficiilor care pot fi acordate acestora, ca urmare a angajării persoanelor cu dizabilități; intensificarea activității de informare și consiliere profesională desfășurată în agențiile teritoriale, pentru persoane cu dizabilități; încheierea de parteneriate cu ONG-urile reprezentative la nivel național pentru protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în scopul facilitării accesului la piața muncii a acestora. **Recomandarea a fost însușită.**

Protecție Socială

În cadrul acestui subdomeniu, în cursul anului 2024, au fost analizate petiții care au vizat în special: numărul redus de locuințe sociale existente, precum și solicitări ale diverșilor petenți de a le fi acordate astfel de locuințe; obținerea de carduri /vouchere sociale, de ajutoare pentru încălzirea locuinței; restituirea unor sume către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială; acordarea de sume forfetare pentru acoperirea cheltuielilor de cazare acordate de statul român cetățenilor sau apatrizilor, conform art. 1 alin. (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2022¹¹; indemnizații de hrană acordate persoanelor diagnosticate cu tuberculoză; neafișarea pe site-urile spitalelor a graficelor lunare de gardă, respectiv a liniilor de gardă aprobate etc.

Exemple de rezultate obținute ca urmare a activității desfășurate

Dosar nr. 1416/2024 Ca urmare a două petiții adresate Avocatului Poporului, instituția **s-a sesizat din oficiu** cu privire la informațiile potrivit cărora, *la nivelul Municipiului Constanța, în cazul persoanelor fără adăpost, Agenția Județeană pentru Plăți*

¹¹ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2022 privind acordarea de sprijin și asistență umanitară de către statul român cetățenilor străini sau apatrizilor aflați în situații deosebite, proveniți din zona conflictului armat din Ucraina

și Inspecție Socială Constanța - AJPIS condiționează plata indemnizației de hrană, cuvenite persoanelor diagnosticate cu tuberculoză, de existența unei adrese provizorii a acestora.

În urma demersului efectuat de Avocatul Poporului, AJPIS Constanța a transmis printre altele:

În situația în care beneficiarul optează în mod expres prin cerere, pentru plata cu numerar, la sediul AJPIS sau al dispensarului TBC unde este luat în evidență, aceste cereri se procesează separat, urmând o procedură diferită, conform art. 9 alin. (5) din Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 1822/2020 pentru aprobarea Metodologiei și a condițiilor de acordare a indemnizației lunare de hrană cuvenite persoanelor diagnosticate cu tuberculoză tratate în ambulatoriu.

Dosar nr. 5058/2024 Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, ca urmare a situațiilor întâmpinate în realitate, în ceea ce privește *neafișarea pe site-ul spitalelor a graficelor lunare de gardă și a liniilor de gardă aprobate.*

Potrivit art. 22 alin. (1) - (6) cap. II la Ordinul ministrului sănătății nr. 870/2004 pentru aprobarea Regulamentului privind timpul de muncă, organizarea și efectuarea gărzilor în unitățile publice din sectorul sanitar, cu modificările și completările ulterioare: (6) liniile de gardă stabilite în conformitate cu prevederile alin. (3) și (4) se publică pe site-ul fiecărei unități sanitare publice cu personalitate juridică.

În urma demersului întreprins, Ministerul Sănătății a transmis către Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, adresa nr. XX privind afișarea la loc vizibil, cât și pe site-ul unităților sanitare cu paturi a graficelor lunare de gardă, respectiv a liniilor de gardă aprobate.

Impozite și taxe

În materia impozitelor și taxelor, în cursul anului 2024, au fost analizate petiții ce aveau ca obiect, în principal, probleme referitoare la: modul de calcul al impozitului/taxei pe clădiri, respectiv al impozitului/taxei pe teren; conținutul deciziilor de impunere privind impozitul/taxa pe clădiri; impozitul/taxa pe teren, respectiv impozitul asupra mijlocului de transport; nemulțumiri legate de respingerea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de impunere; popriri; titluri executorii și somații privind executarea silită; taxe speciale (taxă loc de parcare, taxa de habitat, taxă de salubritate - persoane fizice, persoane fizice autorizate, persoane juridice), condiționarea eliberării anumitor documente de achitarea obligațiilor fiscale etc.

Anumite petiții au făcut obiectul demersurilor instituției Avocatul Poporului la direcțiile de impozite și taxe locale, la administrațiile finanțelor publice, la primării etc. Cu privire la cazurile care nu intrau în competența instituției, petenții au fost informați în legătură cu procedurile ce puteau fi urmate, cu indicarea bazei legale incidentă în cauză și a autorității la care se puteau adresa pentru soluționarea problemelor întâmpinate, unele dintre dosare făcând obiectul unor anchete.

Exemple de rezultate obținute ca urmare a activității desfășurate

Dosar nr. 6803/2024 Petentul ne-a făcut cunoscută nemulțumirea față de răspunsul primit din partea Primăriei comunei Hemeiuș, județul Bacău, prin care i s-a respins solicitarea de scutire de la plata impozitului, în calitate de beneficiar al prevederilor Decretului-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare. Opinia primăriei era aceea că scutirea de la plata impozitelor pentru imobile, teren și a unui mijloc de transport vizează strict bunurile care au aparținut persoanei persecutate din motive politice, etc. și care au fost moștenite. Din conținutul petiției, a reieșit că petentul este beneficiar al

prevederilor art. 5 alin. (7) din Decretul-Lege nr. 118/1990, republicat, motiv pentru care nu datorează impozitul/taxa pe clădiri, teren și mijloacele de transport.

În urma demersurilor întreprinse, Primăria comunei Hemeiș, județul Bacău ne-a comunicat că s-a reanalizat situația petentului și s-a constatat că s-a strecurat o eroare, respectiv omiterea unui text de lege actualizat, astfel cum acesta a fost modificat prin Legea nr. 296/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal. Prin urmare, primăria a admis solicitarea petentului și a dispus scutirea de la plata taxelor și impozitelor locale.

Colaborarea cu autoritățile publice

Deși relațiile instituționale pe care le avem cu autoritățile publice se desfășoară în mod corespunzător, avem și situații în care acestea exprimă puncte de vedere diferite celor sesizate de noi, uneori neîntemeiate, situațiile semnalate găsindu-și rezolvarea ulterior, prin apelarea la organele ierarhic superioare, sau prin intermediul legiuitorului.

CAPITOLUL VII

ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

La nivelul anului 2024, activitatea birourilor teritoriale s-a concretizat în: soluționarea unui număr de **2336 de petiții**, **2537 de sesizări din oficiu**, efectuarea a **175 de anchete**, acordarea a **4119 de audiențe**, înregistrarea a **4809 de apeluri telefonice** prin serviciul dispecerat, formularea a **114 recomandări** și **730 de activități mediatizare/colaborare cu alte autorități**, după cum urmează:

Biroul Teritorial Alba-Iulia

● **Biroul Teritorial Alba Iulia**: a soluționat un număr de 102 de petiții, a acordat 223 de audiențe, a înregistrat 272 de apeluri telefonice prin serviciul de dispecerat, a desfășurat 2 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 242 cazuri, dintre care 128 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 9 anchete și a formulat 9 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 4522/2024 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia reclamând tergiversarea soluționării cererii sale de recalculare a pensiei, în conformitate cu prevederile Legii nr. 74/2022 pentru completarea art. 30 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a prevederilor constituționale privind dreptul la un nivel de trai decent, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute la art. 47 și art. 52 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la Casa Județeană de Pensii Hunedoara, care a formulat un răspuns nefavorabil, precizând că decizia de recalculare nu poate fi emisă din cauze de natură tehnică.

Față de răspunsul formulat de Casa Județeană de Pensii Hunedoara, ne-am adresat Casei Naționale de Pensii Publice. Aceasta a transmis un răspuns favorabil, menționând că Direcția Generală Documente de Plată, Stagii de Cotizare și Evidență Informatizată a luat legătura cu Casa Teritorială de Pensii Hunedoara - Petroșani în vederea clarificării situației.

Casa Teritorială de Pensii Hunedoara - Petroșani a soluționat favorabil sesizarea, emițând decizia de recalculare a drepturilor de pensie de urmaș, conform prevederilor legale.

Dosar nr. 31914/2024 - Sesizare din oficiu în urma unor informații apărute în spațiul media, care relatau despre posibile fapte ce pot constitui abateri de la etica și deontologia universitară, săvârșite de un profesor de la Catedra de Psihologie din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Față de situația relatată, ne-am adresat conducerii Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, solicitând examinarea situației și transmiterea măsurilor întreprinse în conformitate cu prevederile Codului de Etică și Deontologie Universitară și ale Cartei universității. Totodată, am cerut informații despre măsurile dispuse pentru: conștientizarea prevederilor Codului-

cadru de etică și deontologie universitară din 2024; monitorizarea comportamentului cadrelor didactice și al studenților; gestionarea situațiilor conflictuale etc.

În urma demersului instituției Avocatul Poporului, Comisia de Etică Universitară a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu a pronunțat Hotărârea nr. 5 din 14.10.2024 prin care s-a dispus „trimiterea sesizării către domnul Rector al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, în vederea înaintării acesteia Parchetului de pe lângă Judecătoria Sibiu, pentru competență soluționare sub aspectul săvârșirii unor infracțiuni contra persoanei.” De asemenea, s-a hotărât „trimiterea sesizării către domnul Rector al Universității ”Lucian Blaga” din Sibiu pentru competență soluționare, în vederea verificării incidenței art. 42 și următoarelor din Regulamentul de Ordine Interioară al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, cu referire la faptele sesizate privind modul de desfășurare a activităților didactice și obligațiilor de serviciu” ale profesorului universitar.

Totodată, prin Hotărârea Senatului Universitar nr. 5927/28.11.2024 au fost aprobate modificările și completările Regulamentului Comisiei de Etică Universitară, parte integrantă a Cartei universitare, întemeiate pe Ordinul Ministrului Educației nr. 6869/2024. Regulamentul este publicat pe site-ul Universității.

În cadrul Compartimentului de Echitate, Diversitate și Incluziune, a fost desemnată o persoană responsabilă care oferă consiliere și suport pentru soluționarea amiabilă a conflictelor rezultate din acte de discriminare, hărțuire, încălcări ale demnității umane sau ale drepturilor și libertăților fundamentale. Activitatea acestui compartiment vizează stoparea acestor comportamente, fără a iniția o anchetă formală.

Comisia de Etică Universitară, în temeiul art. 10 din Regulamentul Comisiei de Etică, parte integrantă a Cartei universitare, a stabilit un calendar pentru anul universitar 2024/2025, cu întâlniri dedicate membrilor comunității universitare (studenți, cadre didactice și personal administrativ) din fiecare facultate. Scopul acestor întâlniri este promovarea eticii și deontologiei universitare prin prelegeri și prezentări. În perioada noiembrie-decembrie 2024, astfel de activități au fost desfășurate la Facultatea de Litere și Arte, Facultatea de Științe Economice și Facultatea de Științe, urmând ca restul întâlnirilor să fie organizate după data de 13.01.2025.

Regulamentul universității privind evaluarea, examinarea și notarea studenților, aprobat prin Hotărârea Senatului Universitar nr. 5260/31.10.2024, prevede că, în cazul constatării unor încălcări ale normelor și principiilor din Codul de Etică Universitară de către un profesor examinator, Comisia de Etică poate decide, la cererea studentului, înființarea unei comisii speciale de evaluare. Aceasta poate avea loc doar dacă sancțiunea aplicată nu a fost radiată de drept sau anulată de o instanță judecătorească. Regulamentul prevede și procedura pentru înființarea acestei comisii speciale.

În ceea ce privește monitorizarea comportamentului cadrelor didactice și al studenților, înainte de fiecare sesiune de examene se desfășoară procesul de evaluare a cadrelor didactice de către studenți. Aceștia sunt invitați să își exprime opinia cu onestitate și responsabilitate cu privire la desfășurarea activității didactice și comportamentul fiecărui cadru didactic. Rezultatele evaluării sunt analizate la nivelul fiecărui departament.

Dosar nr. 19806/2024 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia reclamând tergiversarea soluționării unei cereri transmise în data de 12.12.2023, prin intermediul Poștei Române, către Arhivele Naționale - Arhiva CFR Turnu Roșu. Prin această cerere, petentul solicita eliberarea unei adeverințe privind veniturile brute realizate în perioada 01.07.1990 – 03.09.2003, în calitate de angajat al Sucursalei Regionale de Transport Feroviar de Călători Brașov - Revizie Vagoane Sibiu. Adeverința era necesară pentru recalcularea pensiei pentru limită de vârstă, în baza contribuției la asigurările sociale de stat.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 47 și art. 52 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la Arhivele Naționale - Arhiva CFR Turnu Roșu, care au transmis un răspuns favorabil, precizând că adeverința a fost eliberată. Aceasta a fost transmisă petentului și ulterior valorificată prin recalcularea pensiei.

Dosar nr. 20863/2024 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia reclamând tergiversarea soluționării cererii depuse la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Alba. Cererea viza punerea în aplicare a hotărârii comisiei de soluționare a cererii de rectificare a cărții funciare CF 76713 a UAT Meteș.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44 și art. 52 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Alba, care a transmis un răspuns favorabil, precizând că cererea de rectificare nr. 22/07.03.2023 a fost admisă, fiind îndeplinite condițiile de înscriere a posesiei, conform prevederilor legale în vigoare.

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 4137/2024 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia reclamând că îi sunt încălcate drepturile constituționale privind dreptul la muncă și la protecția socială a muncii, precum și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

Față de aspectele sesizate, un reprezentant al Biroului Teritorial Alba Iulia a efectuat o **anchetă** la Liceul Tehnologic Jidvei, având următoarele obiective: verificarea aspectelor semnalate de petent privind comportamentul exercitat de conducerea și angajații liceului. Acest comportament, prin caracterul său sistematic, poate aduce atingere demnității, integrității fizice sau mentale ale petentului, punând în pericol munca acestuia și degradând climatul de lucru.

Aspectele investigate au vizat relațiile de muncă, cu scopul de a identifica posibile deteriorări ale condițiilor de muncă prin lezarea drepturilor sau demnității petentului, afectarea sănătății fizice sau mentale și compromiterea viitorului profesional. Comportamentul reclamat s-a manifestat sub următoarele forme: conduită ostilă sau nedorită, comentarii verbale, acțiuni sau gesturi.

Deficiențele constatate au determinat emiterea **Recomandării nr. 67/2024**, prin care s-a propus directorului Liceului Tehnologic Jidvei să dispună următoarele măsuri:

- conștientizarea prevederilor legale - Ordinul nr. 4831/2018 privind aprobarea Codului-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar, art. 7 alin. (1), referitor la relațiile colegiale ale personalului didactic.
- diseminarea actelor normative relevante - organizarea unor activități pentru promovarea normelor privind combaterea discriminării și hărțuirii la locul de muncă.
- monitorizarea comportamentului - supravegherea relațiilor interpersonale între cadrele didactice și elevi, precum și gestionarea situațiilor conflictuale.
- adoptarea unui comportament proactiv - îmbunătățirea relațiilor interpersonale și organizaționale.

Autoritatea a comunicat că și-a însușit recomandarea, detaliind următoarele măsuri: în cadrul Consiliului Profesorat din data de 03.03.2024 s-au discutat prevederile Ordinului nr. 4821/2018 privind Codul de etică al personalului didactic, cu accent pe crearea unui climat favorabil relațiilor colegiale; s-au desfășurat activități de asistență la ore, prin prezența directorului, directorului adjunct și profesorului consilier școlar, cu atribuții de președinte al

Comisiei de Etică; în toate structurile unității de învățământ au fost puse la dispoziția cadrelor didactice prevederile Codului de conduită etică, Regulamentului de ordine interioară și Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, acestea fiind diseminate corespunzător.

Pentru îmbunătățirea relațiilor interpersonale și adoptarea unui comportament proactiv, toate cadrele didactice din cadrul liceului pot accesa serviciile de consiliere psihopedagogică oferite de Cabinetul de Asistență Psihopedagogică al unității.

Dosar nr. 23770/2024 Petenta, în calitate de curator al fiului său, încadrat în grad de handicap grav și instituționalizat în cadrul Centrului de Îngrijire și Asistență Socială pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Uricani, a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia cu privire la faptul că îi sunt încălcate drepturile constituționale, respectiv dreptul la protecție a persoanelor cu handicap și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

Față de aspectele sesizate, reprezentanți din cadrul Biroului Teritorial Alba-Iulia au efectuat o **anchetă** la Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Handicap Uricani și la Primăria Orașului Uricani, cu următoarele obiective: verificarea anchetelor sociale desfășurate la familia persoanei adulte cu dizabilități, concluzii și recomandări; serviciile de care beneficiază familia; verificarea dosarului persoanei adulte cu dizabilități (documentele care au stat la baza instituționalizării; fișa de monitorizare a stării de sănătate; activitățile de abilitare și reabilitare la care este inclusă persoana în cauză; activități de îngrijire și asistență; respectarea drepturilor beneficiarului/beneficiarilor etc.); verificarea planului anual de instruire și formare profesională pentru personalul angajat, a registrului privind perfecționarea continuă a personalului; purtarea unor discuții cu persoana în cauză, cât și cu beneficiarii centrului, în limita posibilităților, ținând cont de situația vulnerabilă în care se află.

De asemenea, a fost transmisă o adresă către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, prin care au fost solicitate date și informații concrete referitoare la cazul prezentat, precum și dacă au fost efectuate verificări și acțiuni de monitorizare continuă și evaluare a calității îngrijirii persoanelor adulte cu dizabilități, și eventualele concluzii și măsuri dispuse.

Cu ocazia desfășurării anchetei, s-a constatat că aspectele sesizate de către petentă nu sunt în totalitate veridice, deoarece internarea în centru a fiului său s-a realizat la solicitarea acestuia. Beneficiarul este mulțumit de serviciile oferite în cadrul centrului, iar drepturile sale în calitate de beneficiar i-au fost respectate; de asemenea acesta menționează că a fost permanent informat referitor la drepturile sale în calitate de beneficiar și a fost consiliat în repetate rânduri cu privire la comportamentul său în cadrul centrului.

Din răspunsul formulat de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, reiese faptul că managerul de caz monitorizează cel puțin o dată pe lună sau la nevoie evoluția situației beneficiarului prin vizite, convorbiri telefonice, verificând, totodată modul de acordare al serviciilor sociale către beneficiar. După analiza efectelor activităților/serviciilor prevăzute în Planul personalizat al beneficiarului, al progresului și evoluției stării acestuia, a fost propusă încetarea acordării serviciilor sociale și reintegrarea în familie. Beneficiarul nu este de acord cu aceasta propunere, deși managerul de caz și echipa multidisciplinară susțin evoluția și dezvoltarea sa în familie.

Față de constatările cu ocazia anchetei, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 142/2024**, adresată conducerii Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Uricani și directorului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copiilor Hunedoara, care prin exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună: adoptarea măsurilor necesare în vederea conștientizării prevederilor Ordinului nr.

82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități; asigurarea participării angajaților Centrului, în special a celor care au contact direct cu beneficiarii, la cursuri de formare profesională continuă, cu accent pe prevenirea și gestionarea situațiilor periculoase/conflictuale; realizarea evaluării periodice a beneficiarului, inclusiv din punct de vedere social; implicarea beneficiarului în activități de socializare și petrecere a timpului liber, urmărindu-se satisfacerea nevoilor acestuia prin creșterea stimei de sine și dobândirea unor competențe sociale necesare în viața de zi cu zi; includerea beneficiarului în programe specifice de asistență psihologică, menite să faciliteze adaptarea la mediu și colaborarea eficientă cu persoanele cu care acesta interacționează (personalul centrului, alți beneficiari, aparținători); reevaluarea realistă din punct de vedere medical, psihologic, psihosocial, a nevoii de ocrotire a beneficiarului, ținând cont de istoricul medical și psihiatric; istoricul comportamental și al relațiilor psihosociale și familiale, în contextul dispunerii prelungirii, înlocuirii sau ridicării măsurii de ocrotire.

Managerul de caz s-a deplasat de mai multe ori la centru și a încercat să comunice cu beneficiarul, însă acesta a manifestat o atitudine sfidătoare și a refuzat dialogul. Refuzul constant al beneficiarului de a participa la activități și servicii identificate conform nevoilor sale este considerat a fi cauzat, în principal, de probleme de sănătate psihică.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copiilor Hunedoara a înaintat către Judecătoria Petroșani o cerere pentru încetarea măsurii de ocrotire sub curatelă și instituirea tutelei speciale, precum și pentru efectuarea unei expertize medico-legale care să evalueze capacitatea de discernământ a beneficiarului.

Personalul Centrului a fost informat cu privire la prevederile Ordinului nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități - conform Procesului-verbal nr. 4028/07.09.2024; cu privire la gestionarea conflictelor (ce sunt conflictele, care este rolul lor, gestionarea și soluționarea conflictelor); la începutul anului 2025, șeful Centrului va propune participarea personalului la cursuri de formare profesională continuă, cu accent pe prevenirea și gestionarea situațiilor periculoase/conflictuale.

Dosar nr. 2302/2024 - Sesizare din oficiu referitoare la cazul unor eleve care au încercat să plece dintr-un cămin de liceu, una dintre acestea fiind transportată la spital în urma fracturării unui picior în încercarea de a sări pe geamul clădirii.

Au fost solicitate informații de la conducerea Liceului Tehnologic de Industrie Alimentară Sibiu și de la Spitalul Clinic de Pediatrie Sibiu, pentru a analiza situația și a evalua măsurile întreprinse în vederea apărării, protecției și promovării drepturilor copilului, precum și pentru prevenirea unor astfel de incidente pe viitor.

În urma demersurilor efectuate de instituția Avocatului Poporului, conducerea Liceului Tehnologic de Industrie Alimentară Sibiu a comunicat următoarele: s-a constatat că cele două eleve implicate în incident aveau un comportament considerat exemplar și nu avuseseră abateri disciplinare anterioare; părinții au fost informați prompt, atât telefonic de către pedagogul de serviciu, cât și ulterior de conducerea liceului prin intermediul diriginților.

Elevele cu piciorul fracturat a fost operată, aflându-se în stare bună de sănătate.

Față de informațiile transmise de autorități și ținând cont de gravitatea incidentului, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 37/2024**, prin care a propus directorului Liceului Tehnologic de Industrie Alimentară Sibiu să dispună următoarele măsuri:

- revizuirea Regulamentului de organizare și funcționare al liceului sau a Regulamentului de ordine interioară, precum și continuarea diseminării acestora în rândul elevilor;

- organizarea unor activități tematice cu caracter educativ-preventiv, axate pe consecințele unor astfel de fapte. Aceste activități vor implica toți factorii interesați - elevi, personal didactic, personal auxiliar și nedidactic, precum și părinți - în vederea creșterii gradului de conștientizare în rândul elevilor a consecințelor grave ale unor astfel de comportamente/acțiuni, prin implicarea consilierului școlar și/sau reprezentanților altor autorități;

- măsuri în vederea asigurării securității și siguranței elevilor prin pază umană și pază supravegheată;

- instruirea personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic, cu privire la obligațiile în domeniul apărării, protecției și promovării drepturilor copilului, stabilite prin Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată și consecințele legale ale neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare.

Autoritatea ne-a comunicat că și-a însușit recomandarea, în sensul că:

- pentru prevenirea unor fapte similare sau a altor incidente, părinții elevelor care sunt cazate în cămin au fost informați despre situație. De asemenea, regulamentul intern a fost reanalizat și prelucrat, acest demers fiind consemnat printr-un proces-verbal, semnat de toate elevele, înregistrat la Secretariat cu numărul 421/26.02.2024.

- în ceea ce privește măsurile dispuse pentru asigurarea securității și siguranței elevilor prin pază umană și supraveghere, se efectuează demersuri pentru suplimentarea cu un post de supraveghetor de noapte, disponibil 24 de ore din 24. Este asigurată pază umană la intrarea în curtea liceului, funcțională 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână.

- au fost organizate activități cu teme educativ-preventive privind consecințele unor astfel de fapte, desfășurate în cadrul orelor de dirigenție. Acestea au inclus prelegeri și dezbateri susținute cu participarea reprezentanților Poliției, din cadrul Biroului de Siguranță Școlară al Municipiului Sibiu.

- angajații liceului au fost instruiți, în cadrul ședinței din 18 martie 2024, asupra prevederilor Legii nr. 272/2004, inclusiv asupra consecințelor legale ale neîndeplinirii acestora. Acest demers a fost consemnat printr-un proces-verbal semnat. Aspectele menționate au fost discutate și în cadrul ședinței Consiliului de administrație din 20 martie 2024, inclusiv aplicarea măsurilor propuse de instituția Avocatului Poporului.

Dintre autoritățile care au fost **deschise la colaborare** și care au acordat sprijinul lor în exercitarea atribuțiilor noastre legale, amintim: Inspectoratul de Poliție Județean Alba, Inspectoratul de Poliție Județean Sibiu, Inspectoratul de Poliție Județean Hunedoara, Primăria Municipiului Alba-Iulia, Primăria Municipiului Sibiu, Consiliul Județean Hunedoara, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara. Aceste instituții au răspuns la obiect, cu promptitudine și profesionalism, tuturor solicitărilor adresate.

În activitatea de soluționare a petițiilor, **nu au fost întâmpinate dificultăți** sau reticențe din partea autorităților.

Biroul Teritorial Bacău

● **Biroul Teritorial Bacău:** a soluționat un număr de 105 de petiții, a acordat 305 de audiențe, a înregistrat 288 de apeluri telefonice prin serviciul de dispecerat, a desfășurat 17 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, a efectuat 3 anchete, s-a sesizat din oficiu în 55 cazuri, dintre care 45 vizează protecția copiilor și a tinerilor și a formulat 1 recomandare.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 4720/2024 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Bacău în contextul art. 51 din Constituție, susținând că prin mai multe petiții s-a adresat Primăriei Municipiului Piatra Neamț și Poliției Municipiului Piatra Neamț, cu solicitarea de a se dispune măsuri în vederea amenajării unui trotuar pe strada I.I. de la Brad și a unei treceri de pietoni pe strada Fermelor, care să asigure legătura cu strada Balta Albă și în continuare legătura pietonală cu cartierul Dărmănești din municipiu, însă autoritatea administrației publice locale nu a răspuns solicitărilor sale.

Conform celor precizate de petent, strada I.I. de la Brad deservește o comunitate importantă, respectiv, cartierul Ciritei, care este o zonă foarte extinsă de case și blocuri, iar lipsa facilităților determină locuitorii din zonă să se deplaseze pe carosabil și să traverseze prin locuri nepermise, fiind astfel supuși pericolului de accidentare.

Urmare demersurilor Biroului Teritorial Bacău, autoritatea sesizată a comunicat că au fost demarate procedurile pentru încheierea unui contract de servicii *Documentație pentru reglementare trafic rutier pe strada Fermelor*, document în baza căruia se vor obține avizele necesare de la Poliția Rutieră și de la Comisia pentru Analiza și Fluidizarea Circulației Rutiere, după care se va realiza marcajul rutier solicitat.

Referitor la necesitatea amenajării unui trotuar pe strada I.I. de la Brad, s-a precizat că lucrarea de execuție nu a fost inclusă în programele de investiții din anii 2023 și 2024 din cauza bugetului limitat, astfel încât, solicitarea se va avea în atenție la rectificarea bugetară din luna iulie 2024.

Dosar nr. 5644/2024 Petentul, angajat al Primăriei comunei Livezi, județul Bacău, în funcția de asistent personal al fiului său încadrat în grad grav de handicap, a sesizat Biroul Teritorial Bacău în contextul prevederilor art. 34 din Constituție, arătând că la prezentarea la medicul de familie a constatat că nu figurează ca asigurat la sistemul public de sănătate, astfel încât nu putea beneficia de consultații medicale.

Conform celor susținute de petent, deși din adeverința emisă de angajator la data de 11 ianuarie 2024 rezulta că are calitate de persoană asigurată în sistemul public de sănătate, de pe platforma informatică a asigurărilor de sănătate rezulta contrariul.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de Biroul Teritorial Bacău, Primăria comunei Livezi, județul Bacău, a comunicat că în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că deși sumele aferente contribuției la asigurările de sănătate au fost virate lunar, din cauza unei erori în programul informatic, datele nu au fost preluate în mod corect. În acest sens, au fost depuse Declarații rectificative pentru perioada septembrie 2023-ianuarie 2024 și a fost remediată situația.

Dosar nr. 13398/2024 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Bacău cu privire la nesoluționarea de către Autoritatea Națională pentru Cetățenie a cererii privind redobândirea cetățeniei române, formulate în temeiul art. 11 din Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată, înregistrată în luna august 2023.

Conform celor relatate, după depunerea cererii a întreprins mai multe demersuri la autoritatea sesizată în vederea informării privind stadiul soluționării cererii sale, însă nu a primit niciun răspuns.

Urmare demersurilor întreprinse, Autoritatea Națională pentru Cetățenie a comunicat că prin Ordinul nr. 930.P/ din 13 mai 2024 cererea a fost aprobată, iar prin scrisoarea nr. 21229 din 16 mai 2024 petentul a fost informat cu privire la procedura depunerii jurământului de credință care urma a se realiza în Republica Moldova.

Dosar nr. 16190/2024 Petenta, persoană încadrată în gradul grav de handicap, a sesizat Biroul Teritorial Bacău cu privire la refuzul Primăriei comunei Berzunți, județul Bacău de a soluția cererea privind angajarea fiicei sale în calitate de asistent personal.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Primăria comunei Berzunți, județul Bacău, a comunicat că cererea nr. 2102 din 17 aprilie 2024 a fost soluționată favorabil, fiica petentei fiind angajată în funcția de asistent personal începând cu data de 3 iunie 2024.

Dosar nr. 12485/2024 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Bacău în contextul prevederilor art. 35 și art. 51 din Constituție, susținând că prin mai multe petiții a sesizat Garda Națională de Mediu-Comisariatul Județean Neamț în legătură cu disconfortul produs de Stația de mixturi asfaltice care funcționează în apropierea locuinței sale, a cărei activitate genera foarte mult praf, fum, miros de smoală și de asemenea producea zgomot peste limita legală acceptabilă într-o zonă de locuit, însă demersurile sale au rămas fără rezultat, neprimind un răspuns la petiții

Garda Națională de Mediu-Comisariatul Județean Neamț ne-a comunicat că în urma controlului efectuat la agentul economic, au fost constatate anumite încălcări ale normelor legale în vigoare, operatorul economic a fost sancționat cu amendă contravențională în cuantum de 15.000 lei, iar în vederea remedierii disfuncționalităților au fost stabilite măsuri și termene.

Conform celor comunicate, toate cele 5 măsuri dispuse operatorului economic au fost îndeplinite, inclusiv prin construirea unui zid de protecție fonică înalt de aproximativ 4 m. spre zona așezărilor umane, în dreptul stației de betoane.

În activitatea de soluționare a petițiilor, **nu au fost întâmpinate dificultăți** sau reticente din partea autorităților.

Biroul Teritorial Brașov

● **Biroul Teritorial Brașov:** a soluționat un număr de 155 de petiții, a acordat 325 de audiențe, a înregistrat 311 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 159 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 77 de cazuri, a efectuat 13 anchete și a formulat 5 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 9692/2024 Petentul ne-a sesizat cu privire la o posibilă vătămare a art. 21 din Constituție, privind principiul accesului liber la justiție. Din conținutul petiției adresate rezulta că, în data de 17 martie 2024, în timp ce conducea autoturismul înmatriculat, în Municipiul Brașov, un echipaj de poliție a pus în funcțiune sistemul luminos de avertizare, motiv pentru care dumnealui a oprit pe partea dreaptă a străzii. Potrivit precizărilor petentului, agentul de poliție i-a solicitat documentele personale și pe cele ale mașinii, iar după verificarea acestora, i-a solicitat să sufle într-un aparat etilotest pentru stabilirea concentrației de alcool pur în aerul expirat.

Potentul a comunicat agentului de poliție că nu dorește să fie testat cu acest dispozitiv, dar că se supune legislației în vigoare privind recoltarea de probe biologice în vederea stabilirii alcoolemiei. Ulterior recoltării acestor probe la Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, agenții de poliție i-au eliberat o dovadă înlocuitoare a permisului de conducere „fără drept de conducere”, ceea ce petentul aprecia ca fiind contrar prevederilor legale, aspect pe care l-a adus la cunoștința agenților de poliție. Potentul susținea și faptul că în dovada emisă era

menționat la „motive și locul” faptul că a condus un vehicul sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe, fiind menționat art. 336 alin. (1) Cod penal.

În acest sens, petentul menționa că în cadrul acestui dosar penal s-a dispus o măsură administrativă fără probe, ceea ce contravine prezumției de nevinovăție dar și prevederilor art. 22¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În susținerea acestor afirmații, petentul menționa că în data de 14.03.2024 a fost oprit de un alt echipaj de poliție din Municipiul Brașov, iar în urma refuzului de a fi testat cu aparatul etilotest, dar ulterior recoltării probelor biologice la Spitalul Județean Brașov, agenții de poliție i-au înmănat documentele personale, inclusiv permisul de conducere și i s-a adus la cunoștință că se va întocmi dosar penal în cazul în care rezultatul probelor recoltate va ieși cu o valoare mai mare de 0,80 g/l alcool pur în sânge. Așadar, a fost urmată o altă procedură, rezultând că la nivelul Inspectoratului Județean de Poliție Brașov nu există o procedură unitară de soluționare a situațiilor de același fel, în pofida Procedurii de sistem cu nr.PS-IGPR-DR-36 privind constatarea faptelor de conducere a unui vehicul, cu excepția celor trase sau împinse cu mâna, de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice, care a fost emisă ulterior modificărilor aduse prin art. 22¹ în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002.

De asemenea, petentul menționa că referitor la evenimentul din data de 14/15.03.2024, Inspectoratul de Poliție Județean Brașov refuză să îi furnizeze date (dacă s-a întocmit dosar penal, rezultatul primit de la Institutul Național de Medicină Legală, ce documente au fost întocmite etc.), deși a solicitat de mai multe ori acest lucru.

Cu privire la evenimentul din data de 17.03.2024, domnia sa precizează că Parchetul de pe Lângă Judecătoria Brașov a dat soluția în dosarul penal, respectiv clasare, iar în urma acestei soluții, și-a ridicat permisul de conducere. Cu toate acestea, în data de 27.03.2024, în vederea obținerii unui atestat de taximetrie, a solicitat Istoricul Sancțiunilor Rutiere de la data de 01.01.2018 până în prezent, ocazie cu care a constatat că figurează cu abaterea ”Infrațiuni – Alcoolemie peste 0,80 g/l”.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat Inspectoratului Județean de Poliție Brașov, solicitând informații cu privire la cele reclamate de petent.

Inspectoratul de Poliție Județean Brașov a precizat că aspectele pe care petentul le-a transmis au făcut obiectul verificărilor de la nivelul Biroului de Control Intern din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Brașov, rezultând următoarele:

1. La momentul solicitării din partea instituției Avocatul Poporului, precum și în prezent, **nu se află în lucru dosare penale privind regimul rutier, la nivelul IPJ Brașov, în care să fie cercetat petentul;**

La data de 08.03.2024, petentului i-au fost recoltate mostre biologice în temeiul art. 38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare și al prevederilor pct.5.4.3. din Procedura de sistem privind constatarea faptelor de conducere a unui vehicul, cu excepția celor trase sau împinse cu mâna, de către o persoană aflată sub influența alcoolului cod PS-IGPR-DR-36 care prevede: „În cazul în care subiectul nu a putut fi supus testării în vederea stabilirii concentrației de alcool pur în aerul expirat, iar în urma efectuării examinării medicale nu s-au constatat elemente clinice sugestive consecutive consumului recent de băuturi alcoolice, se procedează la recoltarea mostrelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei și **nu dispune retragerea permisului de conducere (s.n.)**.”

În cazurile prevăzute la pct.5.4.3.1 și 5.4.3.4., polițistul rutier întocmește un proces-verbal în care descrie toate împrejurările care au condus la examinarea clinică, precum și

rezultatul acesteia, document care se înregistrează în registrul de intrare-ieșire a documentelor neclasificate”.

Astfel, pentru depistarea din data de 08.03.2024, a fost înregistrată o lucrare generală la nivelul Serviciului Rutier.

2. La data de 17.03.2024, petentul a fost oprit în trafic și a fost întocmit dosar penal sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (1) Cod penal, fiindu-i recoltate mostre biologice. În acest dosar de urmărire penală a fost pronunțată **clasarea, ca urmare a rezultatului mostrelor biologice.**

3. Radierea mențiunilor din bazele de date specifice privind abaterile săvârșite de un conducător auto sunt reglementate prin Ordinul nr. 141/2014 al ministrului Ministerului Afacerilor Interne, care prevede la art. 5 alin. (3): „În situația în care, pentru faptele prevăzute la alin.(2), ordonanța de urgență nu prevede suspendarea exercitării dreptului de a conduce, datele referitoare la aceste fapte se șterg din aplicația informatică în termen de 5 zile de la data la care poliția rutieră competentă a luat la cunoștință de încetarea cauzelor care au determinat introducerea acestor date”.

Având în vedere intervalul scurt de timp de la data restituirii permisului de conducere, 22.03.2024, respectiv data la care a fost generat istoricul - 27.30.2024, mențiunea nu fusese ștearsă din aplicație. La acest moment, nu mai există mențiuni cu privire la această abatere, în baza de date.

Dosar nr. 31319/2024 Petenta s-a adresat Biroului Teritorial Brașov reclamând situația gravă a unei persoane vârstnice, domiciliată în Brașov, căreia Casa Județeană de Pensii Brașov i-a suspendat plata pensiei, începând cu luna august, vârstnica fiind în situația de a nu își mai putea achita costurile cu îngrijirea de care beneficiază în cadrul Asociației Ortodoxe Filantropia Berca.

Petenta a sesizat anterior Casa Județeană de Pensii Brașov, reclamând faptul că vârstnicei nu i-a fost virată pensia, aceasta fiind în situația de a nu-și putea achita serviciile de îngrijire, însă situația nu a fost rezolvată, persona în cauză fiind lăsată fără banii din pensie de aproximativ 3 luni.

În vederea soluționării petiției, a fost efectuată o **anchetă** la Casa Județeană de Pensii Brașov, în urma căreia s-a constatat că pensia vârstnicei a fost suspendată întrucât procura, care viza relația mandatarei cu Poșta Română și cu Casa de Pensii Brașov, a expirat. Procura depusă ulterior de petentă viza doar relația mandatarei cu o instituție financiar-bancară.

În vederea soluționării situației, petenta trebuie să se prezinte la Casa de Pensii Brașov și să depună o cerere în care să prezinte cazul vârstnicei, caz social, faptul că vârstnica nu poate achita costurile căminului, întrucât pensia i-a fost suspendată, precum și adeverința emisă de Asociația Ortodoxă Filantropia, din care reiese că persoana vârstnică nu este deplasabilă, act depus doar la Avocatul Poporului, nu și la Casa de Pensii Brașov.

Pentru evitarea suspendării plății pensiei în viitor, procura mandatarei, care vizează relația petentei cu Casa de Pensii Brașov și cu Poșta Română, trebuie reînnoită sau vârstnica trebuie să-și facă reședința la căminul unde este găzduită și îngrijită.

În urma demersurilor întreprinse, conducerea Casei de Pensii Brașov a dispus măsuri pentru repunerea vârstnicei în drepturi, astfel încât pensia să-i fie virată vârstnicei, pentru a-și putea achita costurile îngrijirii în căminul Asociației Ortodoxe Filantropia Berca.

Dosar nr. 34968/2023 - Sesizare din oficiu după publicarea unui articol pe site-ul Asociației pentru Siguranță Urbană și Mediere Brașov, în data de 14 decembrie 2023, articol din care reiese că un cetățean care și-a exprimat opinia în mediul online, printr-un comentariu publicat pe rețeaua de socializare Facebook, referitor la activitatea Poliției Locale Râșnov, a fost sancționat contravențional.

Conform datelor din procesul-verbal întocmit, cetățeanul a fost sancționat cu avertisment, întrucât *"în data de 22.11.2023, ora 11, pe pagina de Facebook Râșnovul Deschis, contravenientul a adresat expresii ignitoare la adresa polițiștilor locali, exprimate în public, respectiv în mediul online, prin comentarii la o postare. Prin fapta sa a adus atingere, a lezat demnitatea și onoarea poliției locale Râșnov. Expresiile jignitoare ale contravenientului sunt...incompetenți și lipsiți de vlagă!"*

În urma demersurilor întreprinse, Avocatul Poporului a constatat că, în condițiile în care Poliția Locală Râșnov nu are în atribuții monitorizarea spațiului online, polițistul local nu poate avea alte competențe decât strict cele prevăzute prin lege. Acționând doar pe baza acestui criteriu, *"s-a simțit lezat personal"*, persoana în cauză putea fi amendată de alți numeroși polițiști care ar fi acționat în nume personal, cetățeanul sancționat exprimându-și părerea la modul general despre modul în care polițiștii trebuie să răspundă plângerilor cetățenilor.

Rețeaua de socializare Facebook este spațiu public, conform Deciziei nr. 4546/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, **însă dacă monitorizarea spațiului virtual nu se numără printre atribuțiile polițistului local**, cum se justifică accesarea bazei de date a poliției locale pentru identificarea persoanelor? A fost polițistul local autorizat să facă astfel de constatări și să aplice sancțiuni?

Avocatul Poporului a apreciat că nu se poate vorbi despre libertatea de exprimare fără existența libertății de opinie, deoarece aceasta permite oricăror persoane fizice să participe la viața politică, socială, culturală, manifestându-și public opiniile, gândurile, credințele. Orice formă de cenzurare a acestora ar putea conduce la o ingerință gravă asupra drepturilor și libertăților fundamentale.

În cazul de față, comentariul persoanei sancționate reprezintă o apreciere subiectivă la adresa polițiștilor care soluționează plângeri, nicidecum situația nu este prezentată sub forma unei certitudini și mai mult, **limitele unor eventuale critici admisibile sunt mai ample față de agenți au autorității publice, vizați în această calitate, decât față de simpli particulari, întrucât, spre deosebire de aceștia din urmă, cei dintâi se expun inevitabil și conștient unui control atent al faptelor lor din partea cetățenilor și, în consecință, este necesar să existe o toleranță mai mare din partea acestora.**

Ca urmare a problemelor identificate, a fost emisă **Recomandarea nr. 47/2024**, prin care Avocatul Poporului a solicitat autorității sesizate:

- luarea măsurilor necesare pentru ca angajații Poliției Locale Râșnov să respecte, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, dispozițiile art. 30 din Constituția României, privind libertatea de exprimare, întrucât orice formă de cenzurare a opiniilor ar putea conduce la o ingerință gravă asupra drepturilor și libertăților fundamentale;

- să li se aducă la cunoștință angajaților Poliției Locale Râșnov jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în sensul în care, ingerințele în libertatea de exprimare pot rezulta nu numai din sancțiunile impuse efectiv, ci și din teama de sancțiuni. Libertatea de opinie și de exprimare include libertatea de a exprima idei și de a răspândi informații de orice natură care pot fi transmise unor terți, indiferent de forma acestora, și indiferent de mijloacele de comunicare în masă. Sunt incluse, de asemenea, informații și idei care pot fi considerate ca fiind critice sau controversate de către autorități sau de către o majoritate a populației, inclusiv ideile sau opiniile care pot "șoca, insulta sau neliniști" (Hotărârea CEDO, Handyside împotriva Regatului Unit, 7 decembrie 1976, punctul 49).

Primăria Orașului Râșnov ne-a comunicat următoarele informații:

- au fost însușite recomandările cuprinse în adresa înregistrată cu nr. 6751/29.02.2024, privind Recomandarea nr. 47/2024;

- au fost aduse la cunoștința angajaților Poliției Locale Râșnov dispozițiile art. 30 din Constituție, privind libertatea de exprimare, precum și aspecte legate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, privind libertatea de opinie și de exprimare.

Dosar nr. 3516/2024 Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Brașov și a reclamat faptul că Primăria comunei Zăbala, județul Covasna, a emis o adeverință care cuprinde datele sale personale și ale bunicului său, însă acest act este emis de autoritatea locală fără a exista o solicitare din partea domniei sale.

În vederea soluționării acestei petiții, au fost întreprinse demersuri la Primăria comunei Zăbala, județul Covasna, iar în data de 28 martie 2024, a fost efectuată o **anchetă** la autoritatea menționată.

Avocatul Poporului a constatat că adeverința în discuție, deși este un act care cuprinde datele cu caracter personal ale petentului și ale bunicului său, a fost emisă de Primăria comunei Zăbala fără a exista o cerere, din oficiu, pentru a fi utilizată de autoritatea reclamată într-un dosar aflat pe rolul unei instanțe de judecată.

Or, potrivit dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 33/2002 privind reglementarea eliberării certificatelor și adeverințelor de către autoritățile publice centrale și locale, **certIFICATELE ȘI ADEVERINȚELE SE ELIBEREAZĂ NUMAI LA CEREREA SCRISĂ A PERSOANEI SAU A PERSOANELOR ÎNDREPTĂȚITE ORI A MANDATARULUI ACESTORA** și numai în situația în care confirmarea, respectiv atestarea dreptului sau faptului, le privesc în mod direct.

În acest context, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 74/2024**, prin care a solicitat Primăriei comunei Zăbala, județul Covasna, luarea măsurilor legale care se impun pentru ca în procedura de emitere a adeverințelor și certificatelor, autoritatea locală să respecte dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 33/2002, mai exact să elibereze certificate și adeverințe numai la cererea scrisă a persoanei sau a persoanelor îndreptățite ori a mandatarului acestora și numai în situația în care confirmarea, respectiv atestarea dreptului sau faptului, le privesc în mod direct.

Primarul comunei Zăbala și-a însușit Recomandarea și a dispus luarea măsurilor legale care se impun privind procedura de emitere a adeverințelor și certificatelor, conform dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 33/2002 privind reglementarea eliberării certificatelor și adeverințelor de către autoritățile publice centrale și locale.

Recomandări implementate cu succes

Recomandare nr. 96/2024, însușită de ministrul sănătății - Petentul, în calitate de reprezentant al fiului său, ne-a sesizat precizând că în data de 24 octombrie 2023, a depus la Direcția de Sănătate Publică a Județului Brașov, dosarul cu documente justificative înregistrat la aceeași instituție, privind *intervenția de transplant menisc extern, genunchi stâng*, pentru fiul său, având în vedere că operația nu se poate efectua în România.

Dosarul a fost depus în temeiul Ordinului ministrului sănătății nr.50/2004, având în vedere faptul că un menisc extern compatibil a ajuns la Banca de Organe și Țesuturi din Spania, fiind propusă operarea fiului său în data de 14 decembrie 2023, la Barcelona.

Cu toate acestea, petentul nu a fost informat despre stadiul de soluționare a dosarului, la fiecare deplasare săptămânală pe care o făcea la DSP Brașov cu fiul său, fiindu-i precizate diverse informații: dosarul este la Târgu Mureș, a decedat un doctor din comisia de la Târgu Mureș, dosarul se întoarce la Brașov, dosarul este la Cluj-Napoca, comisia de la Cluj-Napoca a trimis dosarul înapoi la Brașov, dosarul este la București, comisia de la București trimite dosarul înapoi la Brașov, dosarul este la Iași, comisia de la Iași trimite dosarul înapoi la Brașov, dosarul este la Craiova. Petentul menționează că nu a mai primit alte informații legate de dosarul depus.

În urma demersurilor întreprinse de Biroul Teritorial Braşov, din analiza răspunsurilor care ne-au fost comunicate de către Direcţia de Sănătate Publică a Judeţului Braşov şi de către Ministerul Sănătăţii, precum şi a prevederilor legale în vigoare, rezultă că **nu este reglementată obligaţia comisiilor teritoriale de specialitate de a comunica Ministerului Sănătăţii modificările survenite în ceea ce priveşte preşedintele comisiei**, fapt care a condus la lipsa cunoaşterii situaţiei nefuncţionării unor comisii de specialitate teritoriale.

Astfel de situaţii pot interveni oricând, motiv pentru se consideră a fi necesară reglementarea la nivelul Ministerului Sănătăţii, a modului de comunicare între comisiile teritoriale de specialitate medicale de la nivelul centrelor universitare medicale, pe de-o parte, şi minister, pe de altă parte, respectiv între Ministerul Sănătăţii şi direcţiile judeţene de sănătate publică, în scopul prevenirii intervenirii unor astfel de situaţii în viitor, care pot reprezenta un impediment în respectarea drepturilor pacienţilor care solicită efectuarea tratamentului în străinătate în temeiul Ordinului ministrului sănătăţii nr.50/2004.

Ca atare, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 96/2024**, potrivit căreia:

- ministrul sănătăţii, în exercitarea atribuţiilor prevăzute de legislaţia în vigoare, va întreprinde măsuri care constă în elaborarea unei proceduri care să reglementeze modalitatea şi obligaţia de notificare a Ministerului Sănătăţii de către direcţiile de sănătate publică judeţene competente teritorial, a situaţiilor în care poziţia de preşedinte al comisiilor teritoriale de specialitate pentru trimiterea la tratament în străinătate devine vacantă - ceea ce conduce la incapacitatea de funcţionare a acestora, respectiv obligaţia acestora direcţii de sănătate publică judeţene de a monitoriza constant buna funcţionare a acestor comisii.

Ministerul Sănătăţii ne-a comunicat că, pentru a evita astfel de situaţii, **a revenit cu o notificare către persoanele responsabile cu activitatea de trimitere la tratament în străinătate din cadrul direcţiilor de sănătate publică judeţene şi a municipiului Bucureşti, pentru a îi comunica cu celeritate dacă se confruntă cu situaţii de acest gen, insistând în special la direcţiile de sănătate publică din centrele universitare în care funcţionează aceste comisii (s.n.)**. De asemenea, Ministerul Sănătăţii ne-a informat că se va adresa şi preşedinţilor comisiilor teritoriale de specialitate, pentru a le reaminti obligaţiile şi responsabilităţile pe care le au în îndeplinirea acestei funcţii, pentru a asigura o bună funcţionare a acestor comisii.

Recomandarea nr. 155/2024, referitoare la soluţionarea cererilor privind indemnizaţia pentru creşterea copilului, cazuri în care sunt aplicabile atât prevederile legislaţiei naţionale în vigoare (Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 111/2010), cât şi cele ale Regulamentului nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială şi ale Regulamentului nr. 987/2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului nr. 883/2004, **însuşită de către Ministerul Muncii şi Solidarităţii Sociale**

Printr-o petiţie înregistrată la Biroul Teritorial Braşov, ne-a fost adusă la cunoştinţă situaţia cu care se confruntă o mamă a cărei cerere de acordare a concediului şi a indemnizaţiei pentru creşterea copilului a fost respinsă de Agenţia Judeţeană pentru Plăţi şi Inspecţie Socială Braşov, deşi persoana în cauză depusese documente din care reieşea că a lucrat în România şi în Austria, realizând venituri din salarii, pentru o perioadă mai mare de 12 luni anterioare datei naşterii copilului.

Aşadar, petenta a avut ultima perioadă de activitate, înainte de naşterea copilului, în Austria, iar la data solicitării dreptului de concediu şi indemnizaţiei pentru creşterea copilului în România, aceasta nu se supunea legislaţiei din România, în baza activităţii (nu era salariată în România), ci se supunea legislaţiei din România doar în baza dreptului de reşedinţă (locuia în România), însă reşedinţa în România nu îi conferă dreptul de a beneficia de acest concediu şi de indemnizaţia prevăzută de lege în România.

Avocatul Poporului a constatat că, în această speță, sunt aplicabile atât prevederile legislației naționale în vigoare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010), cât și cele ale Regulamentului nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și ale Regulamentului nr. 987/2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului nr. 883/2004.

Potrivit prevederilor regulamentelor europene, instituția care primește cererea de prestații familiale stabilește competența primară sau secundară în acordarea drepturilor, pe baza informațiilor privind locul de activitate al părinților și de reședință al membrilor de familie.

În cazul acestei mame, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Brașov s-a limitat în a emite decizia de respingere a acordării dreptului la indemnizație creștere copil, fără a înainta cererea statului competent.

Petenta este dezavantajată după ce și-a exercitat libertatea de circulație plecând să lucreze în Austria, întrucât la întoarcerea în România nu a mai avut un loc de muncă, astfel că este în situația de nu avea dreptul la concediu și la indemnizație pentru creșterea copilului, fapt ce este susceptibil să constituie o restricție privind libera circulație a lucrătorilor, interzisă de articolul 45 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene.

Ca urmare a problemelor identificate, Avocatul Poporului a emis Recomandarea nr. 155/2024, prin care a solicitat conducerii Ministerului Muncii și Solidarității Sociale:

- reanalizarea cererii petentei, prin prisma aplicării prevederilor articolului 68 alin. (3) lit. a) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004, în sensul înaintării solicitării de acordare a concediului și a indemnizației pentru creșterea copilului către statul membru competent, Austria.

Ministerului Muncii ne-a informat că Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Brașov a dus la îndeplinire Recomandarea Avocatului Poporului, iar în data de 5 noiembrie 2024, prin intermediul platformei EESSI-JINA, a fost transmis formularul H065 privind transferul cererii/dosarului petentei.

Recomandări ignorate de autorități

Recomandarea nr. 27/2023. Teoretic, Ministerul Sănătății și-a însușit Recomandarea Avocatului Poporului, în sensul în care suntem informați că se lucrează la crearea cadrului legal în vederea reglementării condițiilor de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label în România. Cu toate acestea, **practic, nu avem un act normativ care să reglementeze condițiile de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label în România.**

Avocatul Poporului a constatat că, pacienții români care beneficiază de medicamente prescrise off-label, în afara indicațiilor terapeutice, nu pot primi aceste tratamente în regim compensat, singura cale în a obține accesul la tratamentul necesar în regim compensant fiind instanța de judecată. Decontarea în afara indicațiilor din prospect, doar pe baza recomandării medicului, este aproape imposibilă în lipsa unei legislații care să reglementeze clar prescrierea și decontarea medicamentelor în afara indicațiilor din prospect (off-label).

Încă din anul 2018, un petent care a sesizat Biroul Teritorial Brașov așteaptă o soluție prin care să aibă acces la tratament în mod compensat. Costul tratamentului necesar pentru a-și menține sub control afecțiunea de care suferă presupune un efort financiar major, foarte dificil de suportat, având în vedere veniturile reduse de care beneficiază, tocmai datorită invalidității cauzate de boală.

În acest sens, prin Recomandarea nr. 27/2023, Avocatul Poporului a solicitat conducerii Ministerului Sănătății: instituirea cadrului legal necesar pentru ca prescrierea off-label a medicamentelor în regim rambursat să fie reglementată; analizarea situației pacienților

care au nevoie de administrarea de medicamente pentru indicațiile terapeutice neincluse în rezumatul caracteristicilor produsului în cazul unor afecțiuni pentru care nu există alternative terapeutice sau care sunt depășite din punct de vedere terapeutic, dar și în cazul în care nu există terapii autorizate satisfăcătoare sau care nu pot intra într-un studiu clinic.

Cu toate acestea, de la transmiterea Recomandării Avocatului Poporului, Ministerul Sănătății a tergiversat stabilirea unei proceduri de analiză a solicitărilor de tratamente off-label, respectiv inițierea instituirii unui cadru legal necesar pentru ca prescrierea off-label a medicamentelor în regim rambursat să fie reglementată.

Prin intermediul mai multor răspunsuri, Direcția generală asistență medicală din cadrul Ministerului Sănătății ne-a informat că a transmis solicitările Avocatului Poporului către Grupul tehnic de lucru, constituit în baza Ordinului ministrului sănătății nr. 1610/2022 privind aprobarea înființării Grupului tehnic de lucru în scopul creării cadrului legal în vederea reglementării condițiilor de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label în România, cu modificările ulterioare.

Ni s-a comunicat că întâlnirile membrilor Grupului tehnic de lucru au loc la inițiativa președintelui grupului, iar în cadrul acestora vor fi discutate și recomandările transmise de Avocatul Poporului.

Ulterior, Direcția generală asistență medicală ne-a comunicat că în cadrul ședinței Grupului tehnic de lucru au fost purtate discuții referitoare la legislația medicamentelor off-label existentă la nivelul Uniunii Europene, însă după această întâlnire, președintele Grupului tehnic de lucru a solicitat înlocuirea din funcție, astfel, a fost desemnat un nou președinte.

După alte adrese transmise de instituția Avocatul Poporului la Ministerul Sănătății, s-au primit răspunsuri care nu luau în considerare Recomandarea Avocatului Poporului nr. 27/2023, prin care s-a solicitat expres inițierea instituirii cadrului legal necesar pentru ca prescrierea off-label a medicamentelor în regim rambursat să fie reglementată, iar de la informările privind constituirea Grupului tehnic de lucru, respectiv de la analizarea recomandărilor Avocatului Poporului în ședința Grupului tehnic de lucru, s-a trecut la informări prin care autoritatea își declină competența de soluționare a situației reclamate.

Această declinare de competență nu se justifică decât prin prisma refuzului de a iniția/de a face demersuri pentru instituirea unui cadru legal necesar pentru ca prescrierea off-label a medicamentelor în regim rambursat să fie reglementată, având în vedere prevederile art. 1 alin. (1) lit. a) din Regulament din 2009 privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009.

Prin urmare, Avocatul Poporului s-a adresat **Guvernului României**, demers în urma căruia am fost informați că, în data de 09.08.2024, a avut loc o întâlnire a membrilor Grupului tehnic de lucru constituit în baza Ordinului ministrului sănătății nr. 1610/2022, în care au fost discutate aspecte privind reglementarea condițiilor de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label, criteriile și proceduri de admitere a acestora.

De asemenea, s-a stabilit necesitatea reglementării unitare, fără să existe o diferențiere legată de costul tratamentului prescris în regim off-label, s-a admis că sunt necesare criterii clare de prescriere, respectiv de decontare/rambursare.

În urma întâlnirii, președintele Grupului tehnic a trimis tuturor membrilor un document cu tema "*Organizarea cadrului legal în vederea reglementării condițiilor de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label în România*", spre analiză, urmând a fi discutat cu ocazia următoarei ședințe.

Avocatul Poporului s-a adresat Ministerului Sănătății, iar prin adresa înregistrată cu nr. 38415 din 11 decembrie 2024, ne sunt comunicate următoarele informații:

- în data de 08.11.2024 a avut loc o întâlnire a grupului tehnic de lucru în care au fost analizate propunerile privind reglementarea condițiilor de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label, criteriile și procedurile de verificare a acestora;

- având în vedere complexitatea aspectelor privind crearea unui cadru legal pentru prescrierea și decontarea medicamentelor off-label în siguranță, implicarea comisiilor de specialitate ale ministerului, implementarea cadrului legal prin modificarea/completarea actelor normative, propunerea grupului tehnic de lucru va fi transmisă conducerii autorităților cu atribuții în domeniul sănătății.

Față de cele expuse, Avocatul Poporului va relua demersul la Ministerul Sănătății, pentru a solicita informații despre propunerile de organizare a cadrului legal, respectiv care este procedura concretă de prescriere, finanțare și decontare a medicamentelor off-label în România.

Dintre autoritățile care au fost **deschise la colaborare**, amintim: Primăria Municipiului Brașov, Instituția Prefectului Județul Brașov; Instituția Prefectului Județul Covasna; Casa Județeană de Pensii Brașov; Comisariatul Județean Brașov-Garda Națională de Mediu; Consiliul Județean Brașov; Agenția pentru Protecția Mediului Brașov; Direcția de Asistență Socială Brașov, Agenția Județeană pentru Inspecție Socială și Plăți Brașov; Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov.

Dintre autoritățile care **nu au acordat sprijinul** necesar în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, s-a evidențiat Ministerul Educației, Ministerul Sănătății.

Propuneri de modificări legislative

• **Dosar nr. 34243/2024** - Solicitare adresată Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați, ca urmare a constatării că deseori acțiunile pe care trebuie să le desfășoare direcțiile/serviciile de asistență socială în scopul protecției victimelor sunt îngreunate de lipsa unei concordanțe între competența teritorială a acestor departamente ale autorităților administrative publice de la nivel local (care se întinde pe raza teritorială a unității administrativ-teritoriale de care aparțin) și raza teritorială unde este stabilit domiciliul/reședința victimei.

Astfel, în situația în care fapta constituind violență în familie are loc pe raza teritorială a unei unități administrativ-teritoriale, direcțiile/serviciile de asistență socială intervin doar dacă victima are domiciliul/reședința în aceeași rază teritorială, ceea ce poate reprezenta un dezavantaj pentru victimă, în sensul că aceasta nu va mai beneficia în integralitate de asistența socială reglementată de legislația specială.

Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați a analizat situația creată și este de acord cu punctul de vedere a instituției Avocatul Poporului.

• **Dosar nr. 38006/2024** - Solicitare adresată Ministrului Educației de a analiza, în cadrul consultării publice, **retragerea propunerii de modificare a art. 24 alin. (1) din Metodologia-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de absolvire, licență/diplomă și disertație**, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 3691/2024, având în vedere faptul că modificările sunt aduse în mijlocul anului universitar și nu a fost adusă la cunoștința publicului fundamentarea acestor propuneri.

Ministerul Educației a publicat în Monitorul Oficial, Ordinul nr. 7843/2024, însă acesta intră în vigoare în anul universitar 2025-2026.

• **Dosar nr. 21086/2024** - Solicitare adresată Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Muncii și Solidarității Sociale și Cancelariei Prim-ministrului, de a analiza prevederile art. 29 alin. (3) din Legea Arhivelor Naționale nr. 16/1996, prin care se

crează o discriminare, între cetățenii care ajung la vârsta de pensionare, precum și cei aflați la pensie și le sunt necesare adeverințe pentru recalcularea pensiei, fără a exista un criteriu obiectiv și rațional.

Autoritățile sesizate au comunicat răspuns. Începând cu data de 19.06.2024, prevederile art. 29 alin. (3) din Legea Arhivelor Naționale nr. 16/1996, cu modificările și completările ulterioare, au fost modificate prin Legea nr.237/2024, în sensul că serviciile arhivistice se efectuează contracost pe baza unor tarife ale căror limite maxime sunt stabilite anual de către Arhivele Naționale cu consultarea operatorilor economici autorizați în prestarea de servicii arhivistice.

• Dosar nr. 16353/2024 - Solicitare adresată Ministerului Afacerilor Interne privind lipsa cadrului procedural sau dispozițional care să aibă drept obiect înștiințarea rudelor victimelor accidentelor rutiere grave, accidente soldate cu persoane decedate sau rănite grav.

Deși demersurile Avocatului Poporului au început în anul 2022, nici în prezent nu avem o normă/procedură/dispoziție care să reglementeze anunțarea membrilor de familie/reprezentanților legali ai victimelor accidentelor rutiere, de către lucrători de poliție, în situația în care victima accidentului a decedat sau este în imposibilitate de a se exprima (inconștient, în comă etc.).

În perioada 2022-2024, Avocatul Poporului a semnalat faptul că nu este emisă nicio reglementare care să expună, să definească pașii pe care îi urmează un polițist atunci când este nevoit să anunțe o familie despre decesul ori vătămarea corporală gravă a unei persoane, prin urmare, lucrătorii din poliție nu au această atribuție, iar în cazurile în care totuși o fac, polițiștii anunță familia din motive umane, morale sau din "obișnuință".

Prin Recomandarea nr. 185/2024, Avocatul Poporului a solicitat Ministerului Afacerilor Interne: luarea măsurilor legale care se impun pentru urgentarea adoptării procedurii privind anunțarea membrilor de familie și reprezentanților legali ai victimelor, precum și a persoanelor juridice care custodiază, asigură protecția sau ocrotesc diferite persoane fizice victime ale infracțiunilor/accidentelor rutiere, având în vedere că au trecut mai mult de doi ani (august 2022) de la data la care am fost informați că se va realiza formarea profesională a unor polițiști, cu privire la modalitatea de înștiințare a acestor categorii de persoane, avându-se în vedere și impactul psihologic pe care îl generează astfel de evenimente.

• Solicitări de modificări legislative reținute în Raportul special privind dificultățile pe care le întâmpină persoanele cu dizabilități, respectiv pacienții a căroră situație socială determină prelungirea spitalizării

a) Elaborarea și aprobarea legislației secundare și terțiare, precum și respectarea termenelor prevăzute de Legea nr. 7/2023 pentru a putea fi gestionate cazurile persoanelor adulte cu dizabilități ce necesită servicii sociale, fie că aceștia sunt internați în spitale, prelungindu-se în mod nejustificat spitalizarea, fie că provin din comunitate.

b) Modificarea art. 7 alin. (4) din Ordinul nr. 235/2023 privind admiterea într-un centru public rezidențial de tip criză care se efectuează pentru o perioadă de 90 de zile, urmând ca beneficiarii să fie direcționați spre un alt tip de serviciu în comunitate, având în vedere că în maxim 3 luni nu pot fi identificate serviciile adaptate persoanei în comunitate, ținând cont și de termenele de răspuns la adrese, depunere dosare, identificare, consiliere, informare familie extinsă etc.;

c) Este necesară îndreptarea Ordinului Președintelui ANPPDP nr. 359/2023 pentru aprobarea obiectivelor și indicatorilor cheie de performanță corespunzători acestora privind procesul de dezinstituționalizare și de prevenire a instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități, planificați la nivelul fiecărui județ/sector al municipiului București, în ceea ce

privește indicatorii stabiliți, care nu respectă raportarea la anul 2020 pentru toate județele, așa cum reglementează Legea nr. 7/2023 și chiar în Ordin;

d) Modificarea standardelor minime obligatorii pentru serviciile sociale de tip rezidențial, de exemplu, locuințe protejate pentru persoane adulte cu dizabilități, în vederea oferirii într-adevăr a unui mediu familial "ca în familie" (în prezent, sunt obligatorii: întocmirea meniurilor de către un medic nutriționist sau asistent dietetician, avize ISU/DSP/DSV etc.);

e) Completarea art. 4 lit. (h) și art. 26 din Legea nr. 7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative cu înființarea unui registru local al îngrijitorilor informali, astfel încât să fie prevenit și redus riscul vulnerabilizării persoanei adulte cu dizabilități care se încadrează în categoria cazurilor medico-sociale.

f) Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 548/2017 privind aprobarea condițiilor de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului personal profesionist, în ceea ce privește drepturile, prin motivarea financiară suplimentară a persoanelor care doresc angajarea ca asistent personal profesionist, având în vedere că nu există solicitări în acest sens, iar aceasta este singura modalitate susținere a dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități fără abilități de viață independentă.

g) Modificarea legislației privind serviciile de sănătate, în ceea ce privește cazurile medico-sociale - persoane cu dizabilități cu boli psihice grave, aflate în servicii rezidențiale sau în comunitate cu internări repetate în secțiile de psihiatrie acută, în vederea acordării serviciilor medicale pe perioadă nedeterminată în secții specializate de psihiatrie cronici și extinderea secțiilor existente pentru pacienții permanenți, având în vedere că aceste persoane, deși sunt cazuri sociale, nu fac obiectul serviciilor sociale, având nevoie de tratament medical și supraveghere permanentă de către personal medical specializat.

Biroul Teritorial Cluj-Napoca

● **Biroul Teritorial Cluj-Napoca:** a soluționat un număr de 135 de petiții, a acordat 339 de audiențe, a înregistrat 387 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 4 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 338 de cazuri, dintre care 259 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 13 anchete și a formulat 23 de recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 26728/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Incident grav la Penitenciarul Bistrița. Un bărbat s-a urcat pe acoperiș și s-a înjunghiat.*

În instrumentarea sesizării din oficiu, au fost solicitate date de la Penitenciarul Bistrița.

În contextul celor menționate în răspunsul primit, s-a constatat faptul că, raportat punctual la incidentul petrecut în data de 27.08.2024, reprezentanții Penitenciarului Bistrița au dispus măsurile necesare identificării unei modalități de soluționare a situației. Cu toate acestea, nu se poate face abstracție de faptul că lipsa camerei de protecție din dotarea penitenciarului a făcut imposibilă recurgerea la măsura de siguranță prevăzută de art. 23 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse

de organele judiciare în cursul procesului penal, măsură aplicabilă în ipoteza în care există indicii că un deținut intenționează să recurgă la acte de autoagresiune sau de suicid.

Urmare analizării datelor transmise, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 151/2024**, către directorul Penitenciarului Bistrița, care să depună diligențele necesare pentru înființarea la nivelul Penitenciarului Bistrița a unei camere de protecție, cu alocarea resurselor materiale și umane necesare.

Penitenciarul Bistrița a comunicat însușirea Recomandării nr. 151/2024, în sensul că în contextul în care la nivelul unității penitenciare se află în curs de implementare obiectivul de investiții „Construire Pavilion deținere 500 persoane”, urmare a recomandării Avocatului Poporului, a fost stabilită, împreună cu proiectantul lucrărilor, amplasarea unei camere de protecție în cadrul acestei clădiri care, conform calendarului de măsuri, are ca termen de finalizare data de 31 decembrie 2025.

De asemenea, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor a fost adoptată Strategia de Dezvoltare a Sistemului Penitenciar din punct de vedere al infrastructurii spațiilor de cazare a persoanelor private de libertate 2024-2030, în care este cuprins și Penitenciarul Bistrița cu Obiectivul de investiții „Modernizarea infrastructurii sistemului penitenciar - Pavilion detenție Secția IV Penitenciarul Bistrița”, aflat actualmente în faza de elaborare. În contextul Recomandării Avocatului Poporului, s-a stabilit ca în urma modernizării acestei secții de deținere, să fie prevăzută și o cameră de protecție.

Dosar nr. 15403/2024 Petenta învedera faptul că întâmpină probleme în relația cu Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților. În acest sens, petenta arată că prin Dispoziția nr. 2195/26.03.2008 emisă de Primăria Municipiului Cluj-Napoca, s-a dispus acordarea de măsuri compensatorii pentru un imobilul care nu poate fi restituit în natură, situat în municipiul Cluj-Napoca, imobil care aparține antecesorului său, decedat în Ungaria. În demersul de punere în executare a deciziei menționate, dosarul a fost trimis către Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor.

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a solicitat petentei completarea dosarului cu copia certificatului de moștenitor întocmit în urma decesului antecesorului domniei sale în Ungaria sau negație în cazul în care nu a fost dezbătută succesiunea, însoțită de extrasul pentru uz oficial de pe registrul stării civile pentru căsătorii al acestuia care să cuprindă rubrica mențiuni.

În acest context, petenta a adresat o solicitare Direcției de Evidență a Persoanelor – Serviciul de Stare Civilă a Municipiului Cluj-Napoca, solicitând eliberarea unui document care să ateste căsătoria antecesorilor săi sau a unui extras de pe Registrul de stare civilă care să constituie o dovadă în acest sens.

Direcția de Evidență a Persoanelor - Serviciul de Stare Civilă a Municipiului Cluj-Napoca a respins solicitarea petentei, invocând faptul că extrasele pentru uz oficial ale actelor de stare civilă (naștere, căsătorie, deces) se eliberează la cererea scrisă a autorităților menționate în art. 69 alin. (1)-(6) din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă. În aceeași adresă se menționa faptul că în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că în registrele de stare civilă ale municipiului Cluj-Napoca a fost înregistrată căsătoria antecesorilor petentei. Totodată, în același document se specifica faptul că, în temeiul art. 70 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, Direcția pentru Coordonarea Aplicării Legii nr.10/2001 îi pot fi comunicate datele înscrise în actul de stare civilă cu aprobarea primarului unității administrativ- teritoriale.

În contextul dispozițiilor art. 32 al Legii nr. 165/2013, care instituie termenul de decădere în procedura administrativă, de 120 de zile (în care persoanele care se consideră

îndreptățite pot completa cu înregistrări dosarele depuse la entitățile investite de lege), petenta justifică un interes în obținerea cu celeritate a documentelor solicitate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

În scopul identificării unei modalități de rezolvare a problemei pe care o întâmpina petenta, s-a procedat la transmiterea unei adrese către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, care ne-a comunicat faptul că în demersul de soluționare a dosarului petentei, s-a solicitat Primăriei Municipiului Cluj-Napoca extrasul pentru uz oficial de pe registrul stării civile pentru căsătorii al antecesorului petentei, însă înscrisul respectiv nu a fost transmis până la data redactării adresei.

Urmare acestui fapt, s-a procedat la continuarea demersurilor, solicitându-se Serviciului de Stare Civilă din cadrul Direcției de Evidență a Persoanelor Cluj-Napoca, exprimarea unui punct de vedere în privința celor afirmate în răspunsul formulat de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților. Cu toate acestea, în lipsa specificării numărului de înregistrare și a datei la care a fost transmisă solicitarea din partea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, reprezentanții Serviciului de Stare Civilă din cadrul Direcției de Evidență a Persoanelor Cluj-Napoca s-au aflat în imposibilitate de a identifica documentul respectiv, pentru a ne comunica motivul pentru care nu s-a procedat la formularea unui răspuns.

În acest context, s-a procedat la continuarea demersurilor prin transmiterea unei adrese către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, cu solicitarea de a ne comunica numărul și data sub care a fost transmisă solicitarea adresată Primăriei Municipiului Cluj-Napoca, în sensul eliberării extrasului pentru uz oficial de pe registrul stării civile pentru căsătorii al antecesorului petentei.

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților ne-a comunicat faptul că, în contextul în care dosarul petentei trebuie completat cu extrasul pentru uz oficial de pe registrul stării civile, înscrisul a fost solicitat autorității competente a-l elibera.

Primăria Municipiului Cluj-Napoca a comunicat faptul că nu deține copia certificatului de moștenitor întocmit în urma decesului și nici nu poate solicita Camerei Notarilor Publici eliberarea acestuia, întrucât decesul a avut loc în Ungaria.

Ulterior, cu prilejul audienței acordate petentei la sediul Biroului Teritorial Cluj-Napoca, aceasta a prezentat certificatele de deces ale antecesorilor domniei sale. În acest context, s-a procedat la continuarea demersurilor, prin transmiterea unei adrese către Primăria Municipiului Cluj-Napoca, cu solicitarea de a da curs solicitărilor formulate anterior de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, în sensul eliberării extrasului pentru uz oficial de pe registrul stării civile pentru căsătorii.

Serviciul de Stare Civilă al Municipiului Cluj-Napoca a comunicat faptul că atât extrasul pentru uz oficial al actului de căsătorie al antecesorilor petentei, cât și extrasele pentru uz oficial ale actelor de deces ale acestora au fost comunicate către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Dosar nr. 1721/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Romii de la Cuprom trebuie mutați până în martie*, context în care au fost întreprinse demersuri la Biroul Județean pentru Romi din cadrul Instituției Prefectului Județul Maramureș și Consiliul Local al Municipiului Baia Mare.

Biroul Județean pentru Romi din cadrul Instituției Prefectului Județul Maramureș ne-a comunicat rapoartele semestriale elaborate de Instituția Prefectului Județul Maramureș privind incluziunea minorității rome în anul 2023, Planul Județean de măsuri privind incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome la nivelul județului Maramureș, în

conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 560/2022, precum și faptul că acesta este monitorizat trimestrial și semestrial.

Consiliul Local al Municipiului Baia-Mare ne-a comunicat, punctual, următoarele informații:

În cele trei imobile Cuprom, locuiesc un număr de aproximativ 562 persoane vulnerabile, respectiv 138 de familii, din care 93 de familii au în întreținere 239 copii. Toate aceste persoane se găsesc în evidența Direcției de Asistență Socială Baia Mare, fiind efectuate evaluări de către specialiștii din cadrul DAS, identificându-se nevoile lor, urmare a cărora le-au fost acordate servicii sociale de consiliere, informare, servicii educaționale, igienizare.

Prin HCL 368/2022, Consiliul Local al Municipiului Baia Mare a aprobat Planul de acțiune locală pentru incluziunea comunităților de romi din Municipiul Baia Mare pe perioada 2022 - 2027. În anul 2023, Municipiul Baia Mare a implementat șase proiecte finanțate din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, având următoarele obiective:

1. Creșterea accesului și participării la educație prin acordarea de pachete integrate de servicii pentru elevii aflați în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și transportul acestora către instituțiile de învățământ;
2. Creșterea calității vieții și reducerea riscului de marginalizare și excluziune socială pentru un număr de 250 persoane (100 copii, 100 tineri și 50 persoane adulte), prin furnizarea unui pachet de servicii integrate respectiv de tip after school, programe educative, recreative și de petrecere a timpului liber, consiliere socială și psihologică, servicii de asistență medicală, de asistență în accesarea resurselor comunitare, servicii educative și de dezvoltare a aptitudinilor și abilităților de accesare a unui loc de muncă, dezvoltarea aptitudinilor și abilităților antreprenoriale;
3. Dezvoltarea infrastructurii de servicii sociale prin furnizarea unui pachet de servicii integrate cu accent pe creșterea aportului educației non-formale și descentralizarea locală a serviciilor publice în vederea creșterii capacității administrare și diversificare a serviciilor furnizate;
4. Reducerea numărului de persoane consumatoare de droguri și substanțe halucinogene prin acordarea de servicii specializate de dezintoxicare, asistență socio-medicală, terapie și servicii alternative.
5. Creșterea calității vieții și reducerea riscului de marginalizare și excluziune socială pentru un număr de 930 persoane (din care minim 80 tineri), prin dezvoltarea și implementarea unei scheme speciale de servicii active de ocupare personalizate;
6. Promovarea antreprenoriatului social prin dezvoltarea de Structuri de Economie Socială/ atragerea de investiții pentru crearea de locuri de muncă, adaptate condițiilor locale și grupurilor vulnerabile (romi, tineri, femei etc.) și furnizarea adecvată profilului social al grupurilor țintă de servicii pe piața muncii locale: consiliere vocațională/formare profesională / căutarea unui loc de muncă.

La nivelul Municipiului Baia Mare sunt dezvoltate servicii specifice nevoilor acestei categorii de persoane care se desfășoară în cadrul unor centre sociale realizate în proximitatea comunităților vulnerabile din zonele informale, printre care și Centrul Comunitar Românii, care se află chiar în apropierea comunității din Cuprom și prin intermediul căruia, se oferă servicii sociale primare (informare și consiliere socială), consiliere psihologică, servicii educaționale și de igienizare. Planul de acțiune locală pentru incluziunea comunităților de romi din Municipiul Baia Mare pe perioada 2022-2027 a fost transmis Instituției Prefectului Județul Maramureș în luna septembrie 2022. Monitorizarea implementării măsurilor din Planul de Acțiune Locală se realizează prin transmiterea semestrială către Instituția Prefectului Județul

Maramureș a Raportului privind stadiul implementării acestor măsuri. În structura organizatorică a Direcției de Asistență Socială este ocupat un post de - inspector de specialitate - expert pentru romi.

Pentru a rezolva această situație de criză, autoritatea publică locală a Municipiului Baia Mare are în vedere cel puțin trei soluții, respectiv:

1. Relocarea locuitorilor din cele 3 imobile în blocurile de locuințe sociale aflate în proprietatea Municipiului Baia Mare, dar care momentan fac obiectul proiectelor de reabilitare finanțate prin Programul Operațional Regional 2014 - 2020, inclusiv în clădirile publice și în sectorul locuințelor și care sunt în proporție de 75 % finalizate. Pentru diferența de 25%, s-a solicitat etapizarea proiectelor prin preluarea etapei a II-a de implementare, urmând a se semna un nou contract de finanțare, a căror finalizare se preconizează a fi realizată în acest an.

2. O altă soluție la care a apelat Municipiul Baia Mare a fost aceea de a solicita sprijinul Organizației UNICEF - Fondul Națiunilor Unite pentru Copii, având în vedere că este vorba de 293 de copii aflați în risc de separare de părinți și de abandon școlar. Astfel, în data de 12 februarie 2024, Municipiul Baia Mare a transmis acestei organizații, un Memorandum prin care a solicitat sprijinirea acestor familii cu copii, prin achiziționarea unui număr de 100 construcții modulare (40 simple și 60 duble), care ar urma să fie amplasate pe un teren - domeniul public al Municipiului Baia Mare, pentru a fi puse la dispoziția acestora.

3. De asemenea, Direcția de Asistență Socială a realizat un Studiu de Fezabilitate având Obiectivul de investiții - Construcții cu Caracter Social în Municipiul Baia Mare, Amplasament - str. Anieșului, Municipiul Baia Mare. Motivele care au condus la această investiție sunt tocmai problemele de ordin social cu care se confruntă persoanele vulnerabile din Municipiul Baia Mare, inclusiv cele din imobilele Cuprom.

Nu în ultimul rând, se impune precizarea că au avut loc discuții cu proprietarul celor trei imobile în sensul prelungirii termenului de evacuare a locatarilor până la soluționarea într-un anumit mod a situației actuale.

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 3744/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Patru tineri din Sălaj prinși de Poliție și cercetați pentru furt calificat*, context în care au fost solicitate informații de la Inspectoratul de Poliție Județean Sălaj, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj și Primăria comunei Crișeni, județul Sălaj.

În urma analizei răspunsurilor comunicate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 72/2024**, către Inspectoratul de Poliție Județean Sălaj - Secția 1 Poliție Rurală și **Recomandarea nr. 81/2024**, către Primăria comunei Crișeni, județul Sălaj.

Inspectoratul de Poliție Județean Sălaj - Secția 1 Poliție Rurală Zalău a confirmat însușirea recomandării, arătând totodată că personalul de specialitate din cadrul Secției 1 Poliție Rurală Zalău a fost instruit cu privire la aspectele menționate. În acest sens, a fost atașat răspunsului procesul-verbal nr. 315107/19.04.2024 care atestă de prelucrarea conținutului recomandării cu efectivul Secției 1 Poliție Rurală Zalău.

Primăria comunei Crișeni și-a însușit recomandarea, prin răspunsul transmis fiind detaliate demersurile realizate, după cum urmează: a) au fost consiliați părinții celor trei minori explicându-li-se că au obligația de a asigura participarea la cursuri a minorilor până la absolvirea învățământului obligatoriu; b) au fost consiliați și informați cei trei minori cu privire la faptul că au obligația să frecventeze cursurile învățământului obligatoriu, iar familiile acestora cu privire la drepturile și obligațiile părintești, precum și asupra serviciilor disponibile pe plan local; c) a fost evaluată situația celor trei minori prin raportare la situațiile de vulnerabilitate prevăzute la art. 4 și art. 5 din Legea nr. 156/2023 privind activitatea de prevenire a separării copilului de familia sa.

Față de concluziile evaluării, autoritățile locale vor monitoriza lunar, timp de 6 luni, situația acestora. Totodată, se arată că autoritățile locale nu au informații referitoare la comiterea altor fapte antisociale de către acești minori.

Dosar nr. 10934/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la situația minorilor implicați într-un incident violent petrecut la sfârșitul lunii martie, pe Calea Moldovei din municipiul Bistrița, când un minor a fost agresat fizic de către doi tineri de vârste apropiate lui, în zona unui hipermarket.

În instrumentarea sesizării din oficiu au fost solicitate date de la Inspectoratul de Jandarmi Județean Bistrița-Năsăud, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud și Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița-Năsăud.

Analizând informațiile primite de la instituțiile sesizate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 111/2024**, către Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița-Năsăud, cu următoarele obiective:

a) aplicarea cu celeritate a prevederilor art. 505 alin. (1) din Codul de procedură penală și asigurarea prezenței unui reprezentant al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, la orice ascultare sau confruntare a minorilor, în cadrul cercetărilor penale, care îi vizează.

b) sesizarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și/sau serviciul de asistență socială din cadrul primăriei de domiciliu, de fiecare dată când, în desfășurarea activității, există suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare, rele tratamente și/sau situație de vulnerabilitate dată de comportamentul delictiv al minorilor, prin raportare atât la prevederile Legii nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare cât și a Legii nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie.

c) instruirea personalului de specialitate, care, în desfășurarea activității specifice, interacționează cu minori, cu privire la obligațiile ce decurg din aplicarea Legii nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu accent pe prevederile art. 89 alin. (1) și art. 96 alin. (1);

Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița-Năsăud ne-a comunicat că s-a luat act de aspectele învederate în recomandare, sens în care întreg personalul, care în exercitarea atribuțiilor de serviciu interacționează cu minori, a fost instruit cu privire la aspectele menționate în Recomandarea nr. 111/2024.

Dosar nr. 32570/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Frica de pedeapsă i-a dus într-o „aventură” pe doi copii din Ilva Mare. Unde au fost găsiți*, context în care au fost solicitate informații de la Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița-Năsăud, Primăria comunei Ilva Mare, județul Bistrița-Năsăud și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud.

În urma analizei informațiilor și a datelor transmise de către instituțiile sesizate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 171/2024**, către primarul Comunei Ilva Mare, județul Bistrița-Năsăud.

Autoritatea a confirmat însușirea recomandării, menționând, în esență, că autoritățile locale împreună cu reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud au oferit consiliere minorilor și a adulților pentru evitarea abandonului școlar și prevenirea separării minorilor de familie. De la data sesizării cazului până în prezent, minorii nu au mai avut alte incidente, datorită programelor de consiliere efectuate. Aceste demersuri au avut un rol important în conștientizarea problemelor create, ambii minori și-au revizuit comportamentul, mergând regulat la școală.

Cele două familii vor fi monitorizate pe o perioadă de 12 luni, conform legislației în vigoare, în colaborare cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud.

Biroul Teritorial Constanța

● **Biroul Teritorial Constanța:** a soluționat un număr de 186 de petiții, a acordat 217 de audiențe, a înregistrat 510 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 62 de activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 172 de cazuri, dintre care 115 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 12 anchete și a formulat 6 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 26977/2024 Petenta ne-a sesizat în legătură cu faptul că a primit Decizia de recalculare a pensiei, emisă de Casa Județeană de Pensii Constanța și este nemulțumită de cuantumul pensiei raportat la numărul total de puncte realizate, care au fost diminuate la 2255475 de puncte de la 2571137.

Petenta susținea faptul că autoritatea i-a recalculat pensia cu numărul de puncte din decizia de invaliditate din anul 2003 și nu cu numărul de puncte din ultima Decizie de pensie pentru limită de vârstă, emisă în luna iunie 2014.

Totodată, petenta sesiza faptul că nu i s-a calculat în toți anii din 2014 de când a ieșit la pensie de limită de vârstă indicele de corecție prevăzut de Legea nr. 263/2010, nerespectându-se astfel Decizia Curții Constituționale nr. 702/2019. De asemenea, petenta a formulat două contestații cu confirmare de primire de la Casa Județeană de Pensii Constanța, la care nu a primit niciun răspuns.

Față de aspectele prezentate, am solicitat informații Casei Județene de Pensii Constanța, care ne-a comunicat faptul că în urma verificărilor, a fost emisă decizia administrativă de revizuire a pensiei în data de 18.11.2024, expediată la domiciliul petentei prin poștă, cu confirmare de primire. Cuantumul brut al pensiei a devenit astfel egal cu 2.294 lei.

Dosar nr. 1585/2024 Petentul, în calitate de avocat al unui număr de 9 clienți, persoane fizice, ne-a sesizat cu privire la faptul că Primăria Municipiului Constanța - Comisia Locală pentru Stabilirea Dreptului de Proprietate asupra Terenurilor refuză în mod nejustificat, de 12 ani, să respecte o sentință civilă, pronunțată de către Judecătoria Constanța într-un dosar din 2009, rămasă definitivă din 2012, prin respingerea recursului.

Față de aspectele prezentate, am fost efectuate demersuri la Primăria Municipiului Constanța, autoritatea comunicându-ne faptul că în data de 26.04.2024, a fost transmis către Instituția Prefectului Județul Constanța, Referatul nr.60355/20.03.2024 al Comisiei Locale pentru Stabilirea Dreptului de Proprietate asupra Terenurilor privind soluționarea cererii formulate în temeiul Legii nr. 247/2005, pentru imobilul situat în municipiul Constanța, teren arabil în suprafață de 49,3155 ha, și a fost anexată și trimisă întreaga documentație prevăzută de lege, în vederea înaintării dosarului la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Dosar nr. 14417/2024 Petenta a efectuat mai multe solicitări Penitenciarului Poarta Albă, prin e-mail și telefonic începând de pe data de 18.04.2024, în vederea acordării dreptului la vizită cu partenerul său.

Petenta susținea totodată, faptul că a solicitat drept de vizită inclusiv directorului penitenciarului, însă nu a primit niciun răspuns.

Față de aspectele prezentate, au fost întreprinse demersuri la Penitenciarul Poarta Albă, care ne-a comunicat următoarele: solicitările persoanelor private de libertate înaintate către administrația Penitenciarului Constanța - Poarta Albă sub forma unor cereri tip se soluționează într-un termen de până la 30 de zile, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Numitul PPA a formulat cerere de adăugare persoane civile la fișa de vizită în data de 23.04.2024, fiind aprobată în data de 25.04.2024, motiv pentru care solicitările persoanei civile de a se efectua programare nu au putut fi soluționate anterior acestei date. De asemenea, în conformitate cu documentele operative existente la nivelul penitenciarului, s-a constatat faptul că persoana civilă a vizitat persoana privată de libertate de mai multe ori. În ceea ce privește afirmația conform căreia au fost solicitate programări la vizită inclusiv directorului penitenciarului, petenta a înaintat în data de 24.04.2024 o adresă prin care solicita lămuriri cu privire la situația în cauză, fiindu-i ulterior transmis răspunsul unității cu explicarea procedurii, a termenelor legale și a situației de fapt în care se află persoana, privată de libertate.

Dosar nr. 33186/2024 Petentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că, a contestat decizia emisă de Casa Județeană de Pensii Constanța în baza Legii nr. 360/2023, întrucât i s-au luat în calcul în mod greșit 16096388 puncte față de cât era corect 72089808, astfel rezultând o pensie mult diminuată pentru un stagiul de cotizare de 59 ani și 10 luni.

Totodată, preciza faptul că totalul de puncte de stabilitate, nu au fost fructificate. Ca urmare, a contestat decizia de pensie, însă până la data sesizării instituției Avocatul Poporului nu a primit niciun răspuns.

În vederea clarificării problemei sesizate, ne-am adresat Casei Județene de Pensii Constanța, și după intervenția noastră petentul a primit Decizia de recalculare a pensiei conform căreia a primit o mărire cu 1.300 lei a pensiei, susținând că este foarte mulțumit.

Dosar nr. 9932/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului cu titlul *O învățătoare din Constanța, înregistrată când își jignește elevii. Nesimțit, strâmb, urât, tâmpit, bolnav... apelative folosite în timpul orelor de curs.*

În scopul verificării și clarificării situației expuse în articolul de presă, au fost întreprinse demersuri către Școala Gimnazială nr. 43 „Ferdinand” Constanța, Inspectoratul Școlar Județean Constanța, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța și Inspectoratul de Poliție Județean Constanța.

Din analiza informațiilor transmise de către instituțiile sesizate, informațiile publicate în mass-media s-au confirmat, un cadru didactic de la nivelul Școlii Gimnaziale nr. 43 „Ferdinand” Constanța și-a îndeplinit în mod deficitar atribuțiile, agresând verbal elevii clasei I, expunându-le imaginea pe pagini de socializare fără acordul părinților, a manifestat comportament inadecvat față de elevi în timpul orelor de curs.

Față de acesta au fost demarate mai multe cercetări și verificări, atât la nivelul unității școlare, cât și la nivelul inspectoratului județean și unității de poliție. Concluziile comisiilor înființate la nivelul școlii au fost în sensul celor reclamate de către părinții minorilor, măsurile dispuse fiind în sensul unei monitorizări mai atente a cadrului didactic, a îmbunătățirii relației dintre cadrul didactic și părinți, dar și a supravegherii învățătoarei prin asistența la ore.

Pe fondul scandalului mediatic, cadrul didactic și-a prezentat demisia, iar ISJ Constanța a repartizat o altă învățătoare la nivelul clasei pentru ca procesul instructiv-educativ să nu fie perturbat.

Referitor la consilierea minorilor, aceștia au beneficiat de ore de consiliere specializată oferite de consilierul școlar și de interacțiunea cu psihologii din cadrul CJRAE Constanța.

Totodată, specialiștii DGASPC Constanța au fost sesizați cu privire la situația minorilor, urmând a efectua verificările specifice și dispune măsurile corespunzătoare.

În scopul preîntâmpinării unor astfel de incidente s-au convocat ședințe la care au participat cadrele didactice ale unității de învățământ, unde au fost dezbătute evenimentele recente (cazul expus în mass-media), au fost reamintite principiile de conduită etică, valorile care stau la baza sistemului de învățământ preuniversitar, precum și viziunea și misiunea școlii.

ISJ Constanța va monitoriza în continuare activitatea instructiv-educativă și relația cadru didactic-elevi-părinți la clasa a I-a, iar IPJ Constanța va desfășura în continuare activități la nivelul școlii, pentru a se asigura de faptul că învățatoarea ce face obiectul sesizării nu mai profesează.

Dosar nr. 9940/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Femeie arestată pentru infracțiuni sexuale asupra fetei minore*, context în care au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Biroul Teritorial Tulcea

Din analiza informațiilor transmise de către instituțiile sesizate, minora în cauză figurează în perioada februarie 2023 - ianuarie 2024 ca fiind în monitorizarea lucrătorilor DGASPC Tulcea. Aceasta a beneficiat de servicii de consiliere și sprijin, efectuându-se totodată mai multe vizite la domiciliul familiei.

În luna februarie 2024, lucrători ai IPJ Tulcea au adus la Centrul de Primire Minori în Regim de Urgență Tulcea minora în cauză, întrucât s-au identificat în telefonul mamei sale materiale pornografice. Conform dispoziției directorului DGASPC Tulcea, s-a dispus plasamentul în regim de urgență a minorei la CPMRU Tulcea, începând cu data de 19.02.2024.

În cadrul centrului, minora a fost reevaluată psihologic, recomandându-se consiliere pentru depășirea situației. Planul de consiliere a avut ca obiectiv general ameliorarea simptomatologiei asociate abuzului sexual intrafamiliar.

Prin sentința civilă emisă de Tribunalul Tulcea, în data de 27 martie 2024, s-a dispus înlocuirea plasamentului în regim de urgență la Centrul de Primire Minori în Regim de Urgență Tulcea cu plasamentul la Complexul de Unități de Tip Familiar pentru Copilul cu Dizabilități Tulcea.

Ca urmare a celor constatate, DGASPC Tulcea a inițiat demersurile cu privire la decăderea din drepturile părintești a mamei, cu privire la copilul său.

Dosar nr. 18703/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *O minoră a fost agresată sexual de către unchiul său, timp de 2 luni*, context în care au fost solicitate informații de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, Serviciul de Asistență Socială din cadrul primăriei de domiciliu și Inspectoratul de Poliție Județean Tulcea.

La data de 12.06.2024, Postul de Poliție a fost sesizat prin denunț de către directorul școlii gimnaziale la care studiază minora, cu privire la faptul că aceasta ar fi agresată sexual de către unchiul său cu care locuia în aceeași casă, simțindu-se în pericol. Astfel, organele de cercetare penală au dispus începerea urmăririi penale cu privire la infracțiunea de agresiune sexuală, constituindu-se un dosar penal pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Măcin.

În urma evaluării cazului și verificărilor făcute de reprezentanții DGASPC Tulcea, s-a constatat că familia extinsă a minorei nu s-a aflat în atenția autorităților sociale, minora și frații săi beneficiază de o îngrijire adecvată, mama este implicată în creșterea și educarea copiilor, nu se impune instituirea unei măsuri de protecție de specială în acest caz. Toți membrii familiei sunt înscrși la medic de familie și beneficiază de toate drepturile legale. Deși inițial minora a menționat că nu are nevoie de serviciile direcției, ulterior a beneficiat de evaluare/consiliere în cadrul instituției.

Situația minorei în interiorul familiei va continua să fie monitorizată de specialiștii direcției, în colaborare cu cei din cadrul asistenței sociale locale.

Dosar nr. 22472/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Educatoarele de la o creșă din Constanța au terorizat copiii: „Te tund cheală dacă vin la tine, nu mai vine mami!”*

În scopul verificării și clarificării situației expuse în articolul de presă, au fost întreprinse demersuri către Grădinița „Căsuța de turtă dulce” din Constanța și Inspectoratul Școlar Județean Constanța.

Din analiza informațiilor transmise de către instituțiile sesizate, aspectele semnalate în presă s-au confirmat, iar pe fondul comportamentului necorespunzător manifestat de personalul ce deservea grupa din care fac parte un număr de 20 de antepreșcolari, au fost dispuse sancțiunile corespunzătoare. Anterior publicării articolului de presă, nu au fost înregistrate la nivelul instituției sau la inspectoratul județean sesizări din partea părinților minorilor.

Pe fondul producerii incidentului, s-a luat decizia de a monta sisteme de securitate și monitorizare video, urmând ca în scopul prevenirii unor evenimente similare să fie realizată o analiză SWOT a evenimentelor pentru îmbunătățirea calității actului educațional; să fie identificate modalități de îmbunătățire a comunicării cadrelor didactice cu părinții prin participarea la cursuri de comunicare, etică și deontologie, bullying și antiviolență; să fie realizată consiliere individuală cu întreg personalul împreună cu consilierul școlar al unității și realizarea unor planuri de îmbunătățire a calității actului educațional; să fie propuse spre completare de chestionare anonime de satisfacție la nivelul unității, pentru părinți, astfel încât sugestiile sau reclamațiile acestora să fie rezolvate cât mai rapid.

ISJ Constanța a analizat situația și a precizat faptul că pe fondul inspecțiilor de specialitate la grupă planificate în anul școlar 2024-2025, se vor realiza monitorizări periodice instituționale.

Dosar nr. 31408/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Exclusiv: Fata de 13 ani, bătută și umilită. Totul a fost filmat.*

În scopul verificării și clarificării situației expuse în articolul de presă, au fost întreprinse demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Constanța, Inspectoratul Școlar Județean Constanța Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța, Serviciul de Asistență Socială din cadrul UAT Chirnogeni și Școala Gimnazială nr. 2 din satul Plopeni, județul Constanța.

Din analiza informațiilor transmise de către instituțiile sesizate, minora a fost agresată fizic de către alte trei minore în localitatea Plopeni, comuna Chirnogeni, județul Constanța.

Având în vedere acest incident, mama minorei victimă a depus o plângere la Poliția Orașului Negru Vodă - Postul de Poliție Chirnogeni, în cadrul căreia se efectuează cercetări sub aspectul săvârșirii infracțiunii de „lovirea sau alte violențe”.

În vederea soluționării acestui caz, Inspectoratul Școlar Județean Constanța a solicitat unității de învățământ analizarea aspectelor cu privire la incident prin adresa nr. 6774/10.10.2024 și aplicarea măsurilor în conformitate cu prevederile OME nr. 6235/06.09.2023 privind aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar. Pe acest fond, s-au dispus măsuri disciplinare constând în mutarea unei din elevele agresoare la Școala Gimnazială nr. 1 Chirnogeni și scăderea notei la purtare cu două puncte. De asemenea, pentru celelalte două eleve agresoare s-a dispus scăderea notei la purtare.

Elevele implicate au fost consiliate și continuă să fie consiliate săptămânal de către consilierul școlar din unitatea de învățământ. Inspectoratul Școlar Județean Constanța a solicitat unității de învățământ să ceară sprijinul specialiștilor CJAP din cadrul CJRAE Constanța.

DGASPC a fost informat și au fost transmise situațiile solicitate de către aceștia (caracterizările și fișele psihopedagogice ale elevelor). Specialiștii de la DGASPC au stat de vorbă cu elevele la domiciliul acestora.

În prezent, există atmosferă colegială între elevele implicate, urmând ca la nivelul unității de învățământ să fie monitorizat în continuare comportamentul elevelor.

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 15212/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Constanța: 5 copii au ajuns în stare gravă la Urgența Spitalului Județean, după ce au fost spălați cu o substanță toxică folosită împotriva râiei la animale.*

În scopul verificării și clarificării situației expuse în articolul de presă, au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța, Serviciul de Asistență Socială din cadrul UAT Lipnița, Inspectoratul de Poliție Județean Constanța și Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Apostol Andrei” Constanța.

Din analiza informațiilor transmise de către instituțiile sesizate, incidentul relatat de mass-media a avut loc ca urmare a faptului că minorii s-au jucat cu câinii din curte, astfel ar fi contactat scabie. Mama acestora, a cumpărat de la farmacia veterinară Tomoxan, substanță cu care i-a spălat pe toți membrii familiei sale. Ulterior îmbăierii, atât adulții cât și minorii au început să se simtă rău și să aibă amețeli, motiv pentru care au solicitat asistență medicală de urgență. Ajunși la Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Apostol Andrei” Constanța în stare gravă, membrii familiei au beneficiat de tratament de specialitate și au fost externati cu stare ameliorată și stabilă.

Potrivit anchetei sociale efectuate la domiciliul copiilor, s-a stabilit faptul că aceștia sunt îngrijiți corespunzător și beneficiază de condiții corespunzătoare unei dezvoltări armonioase, specialiștii apreciind că nu se impune luarea față de aceștia a vreunei măsuri de protecție specială. Situația minorilor va rămâne totuși în atenția autorităților publice locale în vederea monitorizării evoluției acestora în cadrul familiei.

Cu privire la utilizarea substanțelor destinate tratării afecțiunilor care se pot achiziționa fără rețetă din farmaciile veterinare, apreciem că se impune luare de măsuri la nivel local pentru ca populația să fie conștientizată cu privire la riscurile utilizării unor astfel de substanțe cu precădere la interdicțiile de a fi folosite în tratarea unor afecțiuni întâlnite la grupurile vulnerabile de minori.

În acest context, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 146/2024**, adresată primarului comunei Lipnița, județul Constanța, pentru ca în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare să dispună măsurile legale pentru:

- implementarea și punerea în aplicare a dispozițiilor art. 118 din Legea nr.272/2004, respectiv să fie asigurată consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local;
- desfășurarea unor campanii de conștientizare a locuitorilor comunei cu privire la drepturile minorilor la ocrotirea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor, la riscurile și interdicțiile utilizării substanțelor cu destinație veterinară în tratarea unor afecțiuni întâlnite în rândul grupurilor vulnerabile de minori, la obligația părinților de a asigura copiilor cea mai bună stare de sănătate pe care aceștia o pot atinge și pentru a preveni situațiile care pun în pericol viața, creșterea și dezvoltarea minorilor.

Primarul comunei Lipnița, județul Constanța ne-a comunicat că structura de Asistență Socială și Autoritate Tutelară din cadrul primăriei are în evidență și monitorizarea familiei prin vizite frecvente la domiciliul acesteia, consilierea și informarea familiei despre utilizarea substanțelor de uz veterinar.

În urma incidentului, s-au purtat discuții cu reprezentanții farmaciilor veterinare, crescătorii de animale, medicul veterinar pentru a nu comercializa astfel de produse, substanțe toxice, în vederea utilizării pe propria persoană.

De asemenea, se menționează faptul că se va demara procedura de angajare a unui asistent medical comunitar pentru desfășurarea unor campanii de conștientizare a locuitorilor comunei cu privire la drepturile minorilor, la ocrotirea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor, la riscurile și interdicțiile utilizării substanțelor cu destinație veterinară în tratarea unor afecțiuni întâlnite în rândul oamenilor.

Dosar nr. 13396/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Un cetățean străin a fost tâlhărit de doi minori, pe faleză, în plină zi. Cei doi au fost arestați pentru 30 de zile.* În scopul verificării și clarificării situației expuse în articolul de presă, au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, Serviciul de Asistență Socială din cadrul UAT Tulcea și Inspectoratul de Poliție Județean Tulcea.

Urmare demersurilor efectuate, minorii implicați în săvârșirea faptelor de sustragere prin violență de bunuri provin dintr-o familie vulnerabilă, dezorganizată și care astfel nu beneficiază de supraveghere permanentă. Minorii sunt neșcolarizați și nu beneficiază de servicii medicale prin înscrierea pe listele unui medic de familie, fiindu-le astfel încălcate dreptul la educație și dreptul la sănătate. În vederea prevenirii unor astfel de evenimente viitoare, s-a apreciat faptul că nu sunt suficiente recomandările oferite de reprezentanții autorității publice locale referitoare la creșterea, educarea și supravegherea minorilor, cu atât mai mult cu cât de la decesul bunicii paterne, minorii au rămas fără reprezentant legal și fără nicio monitorizare din partea adulților ce compun familia acestora.

Ca atare, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 162/2024**, adresată primarului municipiului Tulcea și directorului general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea.

Primarul municipiului Tulcea ne-a comunicat următoarele:

Direcția de Asistență și Protecție Socială Tulcea realizează periodic instruirii ale personalului referitoare la prevederile legale referitoare la protecția și promovarea drepturilor copilului, a asistenței sociale, privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie, Normelor metodologice privind întocmirea Planului de servicii și a Normelor metodologice privind întocmirea Planului individualizat de protecție. Consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local sunt oferite tuturor beneficiarilor de către responsabilul de caz prevenire.

Serviciile de informare și consiliere acordate familiei sunt prevăzute în Planul de servicii întocmit conform modelului Anexei nr. 1 din Ordinul nr. 286/2006.

Prin personalul compartimentului Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului se aplică Fișa de identificare a riscurilor la toate familiile cu copii din municipiul Tulcea. Prin aplicarea Fișei de identificare a riscurilor sunt depistate cazurile de excluziune socială sau a altor situații de necesitate a membrilor comunității, iar dacă se constată faptul că familia se află în risc, în funcție de situațiile identificate, se întocmește Planul de servicii adaptat pentru fiecare caz în parte, ținându-se cont de interesul superior al copilului. Planurile de servicii sunt întocmite în urma evaluării situației familiei și cuprind serviciile și beneficiile oferite acestora

necesare pentru punerea în practică a planului, conform legislației în vigoare și sunt aprobate prin dispoziția primarului.

Personalul din cadrul Compartimentului Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului Tulcea desfășoară astfel de campanii de informare a părinților în privința conștientizării riscurilor asumate prin plecarea la muncă în străinătate și la obligațiile ce le revin în situația în care intenționează să plece la muncă în străinătate. În acest sens, a fost întocmit de personal un ghid cu toate informațiile necesare părintelui care intenționează să plece la muncă în străinătate. Toate campaniile și persoanele care au fost informate sunt consemnate într-un tabel de evidență a campaniilor de informare desfășurate.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea ne-a comunicat următoarele:

- în scopul identificării minorilor, evaluării situației și nevoilor acestora, angajații instituției au realizat mai multe vizite la adresa specificată, însă minorii nu au fost găsiți la domiciliu;

- toate încercările de a lua legătura cu mama minorilor sau de a verifica buna lor stare au fost fără succes;

- informațiile obținute de la membrii familiei nu confirmă prezența minorilor în țară, și se pare că aceștia se află în afara țării, în Marea Britanie.

- DGASPC Tulcea va continua să monitorizeze situația minorilor și va întreprinde toate măsurile necesare pentru a verifica bunăstarea acestora.

În anul 2024, autoritățile/instituțiile publice din județele Constanța și Tulcea au răspuns solicitărilor adresate de reprezentanții Biroului Teritorial Constanța, **au fost mai deschise** la colaborare, inclusiv în momentul desfășurării anchetelor la sediul acestora, și-au însușit Recomandările primite de la Avocatul Poporului și au fost mai active în ceea ce privește drepturile cetățenilor. În concret, după solicitările primite au căutat soluții pentru problemele sesizate și în cele mai multe cazuri au găsit diverse modalități de sprijin, stăruind în soluționarea problemelor acestora.

Biroul Teritorial Craiova

- **Biroul Teritorial Craiova:** a soluționat un număr de 111 petiții, a acordat 177 de audiențe, a înregistrat 182 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 7 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 249 de cazuri, dintre care 129 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 24 anchete și a formulat 6 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 6037/2024 Petentul a sesizat faptul că Primăria comunei Peștișani, județul Gorj, refuză să pună în aplicare o hotărâre definitivă, pronunțată de către Judecătoria Târgu Jiu, prin care instanța a obligat Comisia Locală de aplicare a Legii nr. 18/1991 să întocmească și să înainteze Comisiei Județene Gorj documentația necesară în vederea emiterii titlului de proprietate pentru un teren situat pe raza comunei Peștișani.

Ca urmare a demersurilor Biroului Teritorial Craiova, autoritatea locală ne-a informat că a fost pus în executare dispozitivul hotărârii judecătorești, fiind emis titlul de proprietate pentru terenul respectiv în favoarea moștenitorilor existenți, solicitarea petentului fiind soluționată favorabil.

Dosar nr. 29094/2024 Petentul ne-a solicitat intervenția la Casa Județeană de Pensii Dolj, pentru a i se comunica răspuns la o cerere, prin care a sesizat faptul că nu a mai încasat pensia din luna februarie 2024, pentru perioada de muncă prestată în România.

În urma demersurilor la Casa Județeană de Pensii Dolj, instituția ne-a informat că a emis o decizie, prin care a fost reluată plata pensiei către petent și au fost achitate drepturile de pensie retroactiv, începând cu data de 01.02.2024, prin ordin de plată.

Dosar nr. 20676/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la posibila încălcare a prevederilor art. 26 din Constituție, privind dreptul la viață intimă, familială și privată. Astfel, printr-o petiție adresată Biroului Teritorial Craiova, petenta, în calitate de parteneră a unui deținut din Penitenciarul Drobeta Turnu Severin, ne-a solicitat sprijinul pentru transferarea acestuia la Penitenciarul Craiova - Pelendava, în vederea executării restului de pedeapsă.

Petenta a susținut că locuiește, împreună cu doi copii minori, într-un sat de lângă Craiova, fiind în imposibilitate de a se deplasa cu aceștia la Penitenciarul Drobeta Turnu Severin, pentru a-și vizita partenerul.

În vederea soluționării acestei sesizări au fost efectuate demersuri la Administrația Națională a Penitenciarelor, care ne-a informat că a fost aprobat transferul persoanei private de libertate la Penitenciarul Craiova - Pelendava, în vederea executării pedepsei, conform dispoziției Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Dosar nr. 21437/2024 Petentul a solicitat în vederea încheierii situației școlare a fiului său minor, aflat în Centrul de Detenție Craiova.

Ca urmare a demersurilor la Centrul de Detenție Craiova, autoritatea ne-a informat următoarele: minorul arestat preventiv pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă de omor calificat - în baza mandatului de arestare preventivă emis de Tribunalul Mehedinți, a fost depus la Centrul de Detenție Craiova; din informațiile obținute, rezultă faptul că minorul a finalizat nouă clase, iar la momentul arestării era elev în clasa a zecea la Colegiul Național Traian din Drobeta Turnu Severin.

Demersuri întreprinse la Centrul de Detenție Craiova, în plan educațional:

- cu ocazia depunerii în centru, în perioada de carantină și observare (30.04.2024 - 21.05.2024) minorul a fost inclus într-un program multidisciplinar în vederea cunoașterii și evaluării inițiale a nevoilor, riscurilor și resurselor individuale din perspectivă educativă, psihologică și socială, precum și pentru informarea acestuia cu privire la regulamentul de ordine interioară, familiarizarea cu prevederile cadrului legislativ care reglementează executarea pedepselor privative de libertate, precum și pentru stimularea în sensul adoptării unui comportament dezirabil din punct de vedere social, încă de la începutul executării măsurii educative privative de libertate.

- minorul a beneficiat de asistență moral religioasă, prin participarea la două activități derulate de către preotul instituției.

- de asemenea a beneficiat de o activitate de consiliere suportivă și de orientare în vederea auto-cunoașterii, auto-înțelegerii, clarificării, optimizării relațiilor cu mediul său, construirii unei strategii personale de viață, în cadrul căreia i-au fost aduse la cunoștință și condițiile de înscriere la școala în sistemul penitenciar precum și o serie de argumente necesare în vederea creșterii motivației acestuia privind continuarea studiilor.

- a participat în calitate de spectator la o activitate interpenitenciară în data de 31.05.2024, iar în perioada 12.06.2024-05.07.2024, a participat la un cerc de lectură în cadrul căruia a manifestat implicare bună în cadrul discuțiilor și o însușire bună a informațiilor prezentate.

- în prezent, minorul este inclus la o activitate cu caracter sportiv și la două activități de difuzare a culturii.

Demersuri întreprinse la Centrul de Detenție Craiova, în plan psihologic:

- minorul a beneficiat de trei activități de consiliere psihologică, care au avut ca scop informarea, într-un limbaj coerent și comprehensibil cu privire la beneficiile asistenței psihologice asupra stării de sănătate mentale și fizice, dezvoltarea capacității decizionale, monitorizarea stării de spirit.

- în prezent, este inclus într-un program de asistență psihologică pentru reducerea manifestărilor agresive/violente.

Demersuri întreprinse la Centrul de Detenție Craiova, în plan social:

- minorul a fost inclus la două activități pe baza de proiect de activitate cu privire la lupta împotriva abuzului și traficului ilicit de droguri și împotriva traficului de persoane, iar în prezent este inclus la un grup de progres, creștere și dezvoltare.

- ulterior transmiterii, de către reprezentanții legali ai minorului, a acordului privind solicitarea de informații referitoare la situația școlară a acestuia, Centrul de Detenție Craiova a contactat Colegiul Național Traian din Drobeta Turnu Severin și Inspectoratul Școlar Județean Mehedinți, solicitând clarificări privind posibilitatea încheierii situației școlare a acestuia.

Centrul de Detenție Craiova ne-a adus la cunoștință faptul că Inspectoratul Școlar Județean Mehedinți a transmis că: *„situația școlară a minorului va fi încheiată până la sfârșitul anului școlar actual de către unitatea de învățământ în care este încă înscris, respectiv Colegiul Național ”Traian” Drobeta Turnu Severin”.*

Centrul de Detenție Craiova precizează și faptul că, în conformitate cu art. 79 din Legea nr. 254/ 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare „în cursul procesului penal, persoanele condamnate pot participa, în funcție de posibilitățile penitenciarului, la cursuri de instruire școlară sau universitare, în condițiile protocolului de colaborare încheiat cu Ministerul Educației Naționale, ținându-se cont de nevoile prioritare de intervenție identificate, de starea de sănătate, de tipul regimului de executare și de măsurile de siguranță aplicate”.

De asemenea, în articolul 66 alin. (3) din Ordinul nr. 1322/ 2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, se precizează faptul că „arestații preventivi pot participa doar la susținerea sesiunilor de evaluare națională sau a examenului de bacalaureat”.

Referitor la situația particulară a minorilor arestați preventiv și aflați în custodia unităților din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, articolul 274 alin. (8) al Hotărârii de Guvern nr. 157/ 2016 prevede faptul că: „Minorii arestați preventiv pot fi incluși ca asistenți în colectivele școlare constituite, cu acordul unității de învățământ. Aceștia nu vor figura în documentele școlare specifice și nu vor înregistra modificări în situația școlară”.

Astfel, având în vedere prevederile legislative în vigoare, anterior menționate, reprezentanții Centrului de Detenție apreciază că, în prezent, la nivelul Centrului de Detenție Craiova, nu pot fi întreprinse alte demersuri specifice în vederea încheierii situației școlare a minorului aflat în stare de arest preventiv, iar continuarea studiilor în stare de detenție va fi posibilă după pronunțarea definitivă, de către instanța de judecată, a unei pedepse/ măsuri privative de libertate.

Totodată, Centrul de Detenție Craiova face și mențiunea că în cadrul instituției se asigură dreptul la învățământ al persoanelor internate prin unitatea de învățământ colaboratoare, Liceul Tehnologic Special Pelendava Craiova, care organizează cursuri de instruire școlară de la nivelul clasei 0 până la nivelul clasei a- XII-a, cu respectarea prevederilor legislative în vigoare.

Reprezentanții Centrului de Detenție Craiova menționează și faptul că sunt asigurate și sunt permanent preocupați de promovarea unui climat optim și a unei stări de spirit pozitive în rândul persoanelor custodiate, precum și de promovarea și respectarea drepturilor persoanelor internate și arestate preventiv, aflate în custodia Centrului de Detenție Craiova.

Față de cele mai sus expuse, având în vedere că prin prisma răspunsului oferit autoritățile (Centrul de Detenție Craiova, Colegiul Național „Traian” din Drobeta Turnu Severin) depun diligențele necesare pentru ca minorul să beneficieze în continuare de școlarizare, situația acestuia școlară urmând a fi încheiată și sunt întreprinse măsuri privind diminuarea riscurilor de recidivă, minorul fiind inclus în diverse programe pentru a îi spori șansele de reabilitare și reintegrare socială, printr-o colaborare a autorităților împreună prin activitățile desfășurate cu minorul din domeniul psiho-social și terapeutic, ceea ce denotă o implicare pentru a asigura minorului condiții optime de relaționare educațional- terapeutică fiind înțeleasă ca o modalitate esențială, un cadru de desfășurare a procesului recuperativ la capătul căruia minorul va fi apt de a se reintegra în viața socială, în perspectiva unei exercitări comune și eficiente a dreptului acestuia la educație.

Dosar nr. 28377/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Copilă scoasă din clasă de învățătoare pe criterii etnice. Elevă exclusă din colectiv în prima zi de școală*, context în care au fost solicitate informații Inspectoratului Școlar Județean Mehedinți și Liceului de Arte „I. Șt. Paulian” Drobeta Turnu Severin.

Inspectoratul Școlar Județean Mehedinți ne-a comunicat următoarele:

- urmare solicitării instituției noastre, prin ordin de serviciu s-a constituit o echipă de analiză a cazului petrecut la Liceul de Arte „I. Șt. Paulian”.

- echipa ISJ Mehedinți s-a deplasat la Liceul de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin unde au fost solicitate puncte de vedere persoanelor implicate în situația respectivă.

- din declarațiile celor prezenți s-au constatat următoarele: Comisia de înscriere și distribuire a copiilor în învățământul primar pentru anul școlar 2024-2025 din Liceul de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin, numită prin decizie a înscris copiii în aplicația SIIIR în perioada prevăzută în Calendarul înscrierii în învățământul primar pentru anul școlar 2024-2025, aprobat prin ordin al Ministrului Educației, înregistrând un număr de 59 de cereri.

- după prima etapă de înscriere au fost admiși, conform aplicației SIIIR, 45 de copii, iar cei 14 au fost respinși. În procesul de selecție, Comisia de înscriere și distribuire a copiilor în învățământul primar pentru anul școlar 2024-2025 din Liceul de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin nu a respectat art. 10 din Metodologia de înscriere a copiilor în învățământul primar aprobată prin ordin al Ministrului Educației.

- în urma selecției, Comisia de înscriere și distribuire a copiilor în învățământul primar pentru anul școlar 2024-2025 din Liceul de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin a respins anumiți copii care îndeplineau criteriul general prevăzut la art. 10 alin. (d) din OME nr. 4019/15.03.2024.

- prin adresa Liceului de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin, înregistrată la ISJ Mehedinți, s-a solicitat aprobarea suplimentării numărului copiilor cu 4 locuri pentru cei care îndeplinesc criteriul general art. 10 alin (d) existența unui frate/unei surori înmatriculat/înmatriculate în unitatea de învățământ respectivă.

- ISJ Mehedinți a aprobat solicitarea unității de învățământ, astfel încât la finalul perioadei de înscriere au existat 49 de copii admiși în clasa pregătitoare.

- Inspectoratului Școlar Județean Mehedinți nu i s-a comunicat faptul că mai există copii care nu au fost cuprinși în clasa pregătitoare pentru anul școlar 2024-2025.

- în data de 09.09.2024, la ISJ Mehedinți s-au prezentat 3 părinți care au reclamat verbal faptul că nu au fost cuprinși în clasa pregătitoare la Liceul de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin, dar nici nu li s-a anunțat motivul pentru care au fost respinși.

- unul din părinți a menționat că are în clasa a VIII-a încă un copil la această școală și nu înțelege motivul pentru care i s-a respins înscrierea preșcolarului la clasa pregătitoare, deși îndeplinește criteriul general prevăzut la art. 10 alin.(d) din OME nr. 4019/ 15.03.2024.

- un alt părinte a menționat că a depus cerere la direcțiunea Liceului de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr, Severin, mai precis i-a înmănat dosarul/cererea domnului director, iar din nota de relație a domnului director efectuată de ISJ Mehedinți reiese faptul că acest părinte a depus cererea în data de 06.06.2024, iar dosarul nu a fost depus la secretariatul unității de învățământ, astfel că preșcolarul a rămas neînscris în aplicația SIIIR pentru anul școlar 2024-2025.

- cel de-al treilea părinte menționează că, deși fiul său nu îndeplinește criteriile generale, acesta are aptitudini muzicale demonstrate prin medaliile și premiile obținute la concursuri de gen și dorește ca fiul său să urmeze cursurile acestei școli vocaționale.

- urmare acestei situații, ISJ Mehedinți a hotărât înscrierea în clasa pregătitoare a unuia dintre preșcolari la Colegiul Național Pedagogic „Șt. Odobleja” Dr. Tr. Severin, pe locurile rămase libere. Pentru ceilalți doi preșcolari care îndeplinesc criteriile generale prevăzute în OME nr. 4019/15.03.2024 și criteriile specifice avizate de consilierul juridic al ISJ Mehedinți s-a solicitat unității de învățământ o notă de fundamentare în vederea înaintării documentației pentru aprobarea locurilor suplimentare de către Ministerul Educației.

- până la primirea aprobării Ministerului Educației privind suplimentarea numărului de locuri la cele două clase pregătitoare ale Liceului de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin, elevii au fost introduși în clasa pregătitoare B.

În concluzie, Inspectoratul Școlar Județean Mehedinți a precizat că va aplica următoarele măsuri: monitorizarea activității manageriale a directorului și directorului adjunct de la Liceul de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin; constituirea unei comisii de analiză a activității Comisiei de înscriere și distribuire a copiilor în clasa pregătitoare și întocmirea unui raport cu măsurile dispuse; monitorizarea permanentă a relației profesor-elev pentru clasele pregătitoare de la Liceul de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin; integrarea tuturor copiilor, indiferent de etnie, în activitățile educative și extrașcolare de la nivelul claselor pregătitoare și unității de învățământ; distribuirea echitabilă a copiilor aflați pe locurile suplimentare (4 locuri aprobate ISJ Mehedinți, 4 locuri aprobate ME).

Liceul de Arte „I. Șt. Paulian” Dr. Tr. Severin ne-a transmis faptul că unitatea de învățământ a luat la cunoștință despre acuzațiile aduse cadrului didactic din unitatea de învățământ prin intermediul articolului menționat, iar aceste acuzații au fost tratate cu maximă seriozitate și responsabilitate.

Imediat după apariția articolului, unitatea de învățământ a menționat că a demarat o verificare internă pentru a stabili veridicitatea acuzațiilor. După investigațiile efectuate, acuzațiile de discriminare pe criterii etnice aduse cadrului didactic angajat al instituției nu au putut fi confirmate.

De asemenea, unitatea de învățământ precizează faptul că, în urma discuțiilor cu părinții și cu personalul implicat avute în data de 12.09.2024, în cadrul ședinței cu părinții elevilor din clasa Pregătitoare A, la care a participat și vicepreședinta Federației Naționale a Asociațiilor de Părinți, s-a concluzionat că incidentul reclamat nu s-a întâmplat conform descrierilor făcute.

Până în prezent, rezultatele anchetei interne nu au confirmat aspectele semnalate. Ancheta a inclus interviuri cu martori, analiza documentelor relevante și consultarea cu părinții implicați.

Referitor la reglementările și procedurile interne, unitatea de învățământ precizează că are implementate proceduri clare privind asigurarea egalității de tratament și prevenirea discriminării, iar acestea includ sesiuni de instruire periodice pentru personalul didactic și elevi, precum și mecanisme de raportare și investigare a incidentelor.

În acest sens funcționează în cadrul liceului Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție, discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității care întocmește periodic rapoarte privind aspectele monitorizate.

În contextul celor mai sus-menționate, la nivelul Consiliului de Administrație al școlii organizat pentru evaluarea/analiza aspectelor apărute în media s-a stabilit că nu se impune constituirea unei comisii de cercetare disciplinară a cadrului didactic în cauză.

Cu privire la instruirea cadrelor didactice și a elevilor, unitatea de învățământ precizează că ultimele sesiuni de instruire privind interzicerea comportamentului abuziv/violent a avut loc în perioada februarie - aprilie 2024, iar profesorul în cauză a participat la acestea.

Totodată, unitatea de învățământ a precizat și faptul că, până în prezent, nu au fost raportate alte incidente similare implicând cadrul didactic în cauză. Evaluările profesionale din ultimii trei ani au indicat performanțe foarte bune (calificativ „Foarte Bine”).

Ne-a fost adus la cunoștință de către unitatea de învățământ faptul că procesul instructiv-educativ este monitorizat constant prin evaluări periodice și feedback din partea elevilor și părinților, obținut pe parcursul orelor de Consiliere și Orientare și în cadrul sedințelor cu părinții organizate în timpulul anului școlar.

În ceea ce privește măsurile luate de către unitatea de învățământ pentru prevenirea unor situații similare, aceasta menționează că promovează cu fermitate valorile egalității și respectului pentru diversitate. În cadrul Liceului de Arte „I. Șt Paulian”, respectarea drepturilor elevilor și evitarea oricărui tip de discriminare reprezintă priorități absolute.

Astfel că, urmare a acestui incident neconfirmat, unitatea de învățământ a intensificat măsurile de prevenire a discriminării și de asigurare a unui mediu școlar sigur și incluziv, care includ sesiuni de consiliere, proiecte educaționale, parteneriate cu alte instituții, workshop-uri și campanii de conștientizare.

Având în vedere informațiile comunicate, din care rezultă că toate instituțiile implicate au intervenit cu celeritate privitor la incidentul prezentat, urmare a anchetei efectuate atât de către unitatea de învățământ cât și de către Inspectoratul Școlar Județean Mehedinți rezultă că acuzațiile de discriminare pe criterii etnice aduse cadrului didactic nu se confirmă, CNCD nu a considerat că ar exista indicii cu privire la existența unor fapte de discriminare, câtă vreme nu a demarat procedura de autosesizare nici ca urmare a materialului prezentat în mass-media, ISJ Mehedinți a hotărât înscrierea în clasa pregătitoare a preșcolarului la Colegiul Național Pedagogic „Șt. Odobleja” Dr. Tr. Severin, pe locurile rămase libere, unitatea de învățământ a adoptat măsuri pentru prevenirea unor incidente similare și au fost luate măsuri de monitorizare a activității unității de învățământ de către Inspectoratul Școlar Județean Mehedinți.

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 10113/2024 - Sesizare din oficiu în urma unor informații apărute în mass-media, potrivit cărora o femeie din comuna Șimnicu de Sus, județul Dolj, a fost lovită cu un corp dur, în mod repetat, de către concubinul său, până a decedat.

În vederea soluționării acestei sesizări au fost efectuate demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Dolj, Primăria comunei Șimnicu de Sus, județul Dolj, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj și Parchetul de pe lângă Tribunalul Dolj.

Urmare demersului efectuat, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj ne-a informat că nu a fost sesizată și nu deține nicio informație în legătură cu situația relatată în presă. În urma verificărilor efectuate în baza de date a rezultat faptul că, anterior decesului, victima nu s-a aflat în atenția instituției. La nivelul direcției funcționează Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Victimele Violentei în Familie, care asigură protecția acestora și a minorilor aflați în îngrijire, găzduirea și asigurarea hranei pe perioadă determinată, precum și servicii de asistență (consiliere socială, psihologică, asistență juridică, sprijin pentru reinserție profesională) pentru depășirea situației de dificultate.

Inspectoratul de Poliție Județean Dolj ne-a informat că a fost întocmit dosar penal, aflat la Parchetul de pe lângă Tribunalul Dolj. În anii anteriori (2022, 2023) au existat sesizări ale victimei, având ca obiect violență în familie, toate formulate împotriva concubinului acesteia. În unele dintre sesizări s-a constatat că nu există risc iminent, în altele faptele nu s-au confirmat sau victima și-a retras plângerea.

Primăria comunei Șimnicu de Sus, județul Dolj ne-a înștiințat că situația relatată în presă este cunoscută la nivelul autorității locale, anterior incidentului în cauză nu s-au înregistrat alte sesizări ale victimei, având ca obiect violența domestică. Agresorul nu era cunoscut în comunitate ca fiind o persoană agresivă sau violentă. În cadrul primăriei se desfășoară permanent activități de informare, în colaborare cu organele de poliție, în scopul prevenirii violenței domestice.

Parchetul de pe lângă Tribunalul Dolj ne-a informat că cercetările au fost finalizate, prin rechizitoriu dispunându-se trimiterea în judecată a inculpatului, pentru săvârșirea infracțiunii de loviri sau vătămări cauzatoare de moarte asupra unui membru de familie.

Având în vedere informațiile comunicate de către instituții, ținând cont de sesizările repetate ale victimei, încheiate cu concluzia de neconfirmare a faptelor, fapte care au condus în final la decesul persoanei respective, în scopul eficientizării activității de prevenire a unor astfel de situații, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 124/2024**, către Inspectoratul General al Poliției Române.

În acest sens, s-a recomandat ca inspectorul general al Inspectoratului General al Poliției Române, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună măsurile necesare pentru: colaborarea interinstituțională cu reprezentanții DGASPC/DAS/SPAS, cu atribuții în prevenirea violenței domestice, prin comunicarea imediată a oricărui caz de violență ori posibilă violență în familie, în vederea monitorizării de către aceștia a climatului familial; monitorizarea situațiilor în care există sesizări repetate ale victimelor, având ca obiect violența domestică, indiferent de confirmarea sau nu a acestora; instruirea personalului din subordine, cu privire la insistarea în aflarea adevărului, indiferent de starea de moment a victimei, precum și la prevenirea agresorului, referitor la consecințele faptelor sale.

Inspectoratul General al Poliției Române ne-a informat că și-a însușit recomandarea, în sensul că organele de poliție colaborează, atât la nivel național, cât și local, cu reprezentanții DGASPC/DAS/SPAS, conform prevederilor Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice. Poliția Română acționează proactiv pentru identificarea riscurilor și a vulnerabilităților, în privința repetabilității sau escaladării unor evenimente care să conducă la producerea unor infracțiuni grave. Referitor la instruirea organelor de poliție cu privire la insistarea în aflarea adevărului, acest aspect este stabilit prin art. 5 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală. În cadrul cursurilor și sesiunilor de instruire a

polițiștilor sunt abordate teme care prelucrează și dezbat prevederile Codului penal și ale Codului de procedură penală.

Dosar nr. 1246/2024 - Sesizare din oficiu în urma unui caz de moarte suspectă, produs în arestul Inspectoratului de Poliție Județean Dolj, unde un tânăr a fost găsit spânzurat în celulă, context în care a fost efectuată o **anchetă** la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Dolj.

În urma discuțiilor purtate în cadrul anchetei, coroborat cu informațiile cuprinse în documentele studiate s-a reținut că, deși persoana privată de libertate, atât pe perioada escortării cât și la introducerea în centru avusese un comportament recalcitrant și necooperant, nu a fost evaluată, consiliată și asistată din punct de vedere psihologic, motivarea fiind lipsa din schema de personal a angajaților cu specializarea psihologie, se desprinde necesitatea remedierii deficienței constatate.

Prin adresa emisă am informat conducerea Inspectoratului General al Poliției Române cu privire la această situație, și am solicitat să ni se comunice soluțiile adoptate pentru remedierea aspectelor constatate.

Inspectoratul General al Poliției Române ne-a comunicat că se urmărește modificarea schemei organizatorică a tuturor Centrelor de Reținere și Arestare Preventivă existente la nivel național, prin înființarea posturilor de psihologi.

În acest context, s-a emis **Recomandarea nr. 102/2024**, către inspectorul general al Inspectoratului General al Poliției Române, prin care s-a recomandat ca, în vederea eficientizării sistemului de reținere și arestare preventivă, și pentru a răspunde în timp real și constant nevoilor psihologice ale persoanelor private de libertate, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună toate măsurile necesare pentru modificarea organizatorică a tuturor Centrelor de Reținere și Arestare Preventivă existente la nivel național, prin înființarea posturilor de psihologi.

Urmare recomandării emise, ni s-a comunicat că în situația în care se constată că pe linie de reținere și arestare preventivă, prezența polițistului psiholog în cadrul Centrelor de reținere și arestare preventivă, este benefică pentru persoanele private de libertate și în funcție de fondurile financiare alocate de către Guvernul României, Ministerului Afacerilor Interne, se va avea în vedere extinderea și implementarea noului concept și la nivelul celorlalte Inspectorate de Poliție Județene.

Toate autoritățile sesizate au fost **deschise la colaborare**, au dat curs demersurilor efectuate, în acest sens fiind de menționat cu titlu de exemplu, Penitenciarul Craiova, Administrația Națională a Penitenciarelor, Inspectoratele Școlare Județene Dolj, Gorj, Olt și Mehedinți, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Olt, Dolj, Gorj și Mehedinți, Direcțiile de Sănătate Publică Dolj, Olt, Gorj și Mehedinți, Inspectoratele de Poliție Județene Dolj, Gorj, Olt, Mehedinți, spitalele județene și municipale, inspectoratele teritoriale de muncă județene, primăriile orașelor și comunelor.

Biroul Teritorial Galați

● **Biroul Teritorial Galați:** a soluționat un număr de 146 de petiții, a acordat un număr de 192 de audiențe, a înregistrat un număr de 376 apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 100 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 144 de cazuri, dintre care 90 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 9 anchete și a formulat 5 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 27921/2024 Petentul și-a exprimat nemulțumirea față de modul în care i-a fost recalculată pensia în august 2024, în baza dispozițiilor Legii nr. 360/2023. În această decizie a fost reținut un stagiul de cotizare realizat de 23 de ani, 6 luni și 25 de zile, cu un stagiul contributiv de doar 9 ani, 11 luni și 25 de zile, un stagiul necontributiv de 12 ani și 3 luni și un stagiul asimilat de 1 an, 4 luni și 12 zile (fără niciun punct de stabilitate).

Potrivit Deciziei inițiale privind acordarea pensiei pentru munca depusă și limită de vârstă din 26.11.2010, petentul a beneficiat inițial de un stagiul total de 50 de ani, 1 lună și 8 zile, din care numai în condiții speciale 33 de ani, 7 luni și 27 de zile. Ulterior, potrivit Deciziei din 13.11.2019, stagiul de cotizare a fost calculat la 57 de ani, 6 luni și 4 zile.

În urma demersului efectuat la Casa Județeană de Pensii Galați, instituția a revizuit calculul cuantumului pensiei petentului și a emis o nouă decizie de pensionare în data de 23.09.2024, în cadrul căreia a fost reținut un stagiul de cotizare realizat de 57 de ani, 3 luni și 4 zile, cu un stagiul contributiv de 43 ani, 8 luni și 6 zile, un stagiul necontributiv de 12 ani și 3 luni și un stagiul asimilat de 1 an, 3 luni și 28 de zile, ajungând astfel la un stagiul de cotizare contributiv pentru care s-au calculat și s-au acordat puncte de stabilitate de 11 ani, 5 luni și 28 de zile, adică 7,74449 puncte de stabilitate.

Dosar nr. 30824/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Tobogan rupt la locul de joacă din Grădina Publică*, context în care au fost întreprinse demersuri la Primăria Municipiului Focșani, pentru a afla dacă locurile de joacă pentru copii sunt verificate periodic, dacă se efectuează reparații pentru a se evita rănirea copiilor și dacă au fost primite sesizări privind deteriorarea echipamentelor din locurile de joacă pentru copii, în cursul anilor 2023-2024.

Primăria Municipiului Focșani ne-a transmis următoarele informații:

- în urma sesizării s-au luat imediat măsuri de securizare a zonei afectate și de izolare a toboganului, pentru a preveni orice risc de accidentare până la finalizarea procesului de comandare și de înlocuire a echipamentului defect, care ulterior a fost înlocuit;

- toate echipamentele din locurile de joacă aflate pe raza municipiului Focșani sunt verificate periodic de către lucrătorii Serviciului Control Edilitar - Compartimentul Întreținere Fond Locativ din cadrul Direcției de Dezvoltare Servicii Publice Focșani; aceste verificări se fac atât în baza sesizărilor primite, cât și în urma verificărilor efectuate lunar, prin rotație;

- toate locurile de joacă sunt supuse unor inspecții regulate, iar defecțiunile apărute sunt soluționate în cel mai scurt timp posibil;

- în ceea ce privește locul de joacă din Grădina Publică, s-au efectuat următoarele acțiuni:

- o toate băncile defecte au fost reparate sau înlocuite, în funcție de gradul de deteriorare;
- o s-au realizat inspecții suplimentare, pentru a se asigura că toate băncile sunt sigure și utilizabile;
- o echipamentele de joacă au fost verificate în detaliu, iar șuruburile desprinse au fost strânse sau înlocuite;
- o s-au efectuat reparații și ajustări suplimentare pentru a garanta siguranța copiilor care folosesc aceste echipamente;
- o în continuare se monitorizează starea mobilierului urban și a echipamentelor de joacă pentru copii, pentru a preveni situații similare în viitor.

Având în vedere informațiile primite și faptul că situația sesizată a fost rezolvată în scurt timp, dosarul a fost închis, siguranța spațiilor de joacă fiind atent monitorizată de către angajații Primăriei Municipiului Focșani.

Dosar nr. 8468/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Drepturile persoanelor cu dizabilități, călcate din nou în picioare!*, context în care au fost întreprinse demersuri la Primăria Municipiului Galați și ulterior, la Clubul Sportiv Municipal Galați, instituția care administrează bazele sportive aflate în proprietatea Primăriei Municipiului Galați.

Conducerea acestei instituții ne-a comunicat faptul că, în urma demersurilor Avocatului Poporului, prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Galați nr. 282/25.04.2024 a fost modificat **Regulamentul de organizare și funcționare** pentru Clubul Sportiv Municipal Galați.

Potrivit acestei decizii, în cadrul Clubului a fost înființat **Compartimentul Sporturi individuale** (șah, natație și pentatlon modern, atletism, karate tradițional, dans sportiv, **sportul pentru toți și sportul pentru persoane cu nevoi speciale**).

În Regulamentul de organizare și funcționare al Clubului au fost aduse, printre altele, următoarele modificări și completări: „Bazele sportive, terenurile de sport și sălile de sport aflate în proprietatea Municipiului Galați și în administrarea Clubului Sportiv Municipal Galați vor fi puse la dispoziția cetățenilor gratuit, de cel puțin 3 ori pe săptămână, minimum 2 ore, în vederea practicării de activități recreative-sportive și a sportului pentru toți, în condițiile legii...”.

În urma demersurilor ulterioare ale Avocatului Poporului, acest document a fost încărcat pe site-ul Clubului Sportiv Municipal Galați. De asemenea, a fost încărcată și Decizia nr. 78/02.10.2024 a Directorului CSM Galați, prin care se stabilește că bazele sportive aflate în proprietatea Municipiului Galați și în administrarea CSM Galați vor fi puse la dispoziția cetățenilor gratuit, de cel puțin 3 ori pe săptămână, minim 2 ore, în vederea practicării sportului pentru toți și a sportului pentru persoane cu nevoi speciale, conform unui program stabilit în anexa la decizie.

Dosar nr. 1654/2024 Petentul își exprima nemulțumirea că nu au fost îndeplinite măsurile prevăzute în Hotărârea nr. 74/15.06.2023 a Comisiei județene Vrancea pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor: scrierea titlului de proprietate pentru suprafața de 3,36 ha teren arabil extravilan (amplasament identic cu cel înscris în titlul de proprietate nr. 58415/1995), drept de proprietate validat în anexa nr. 3 din Legea nr. 18/1991, precum și înscrierea (de către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Vrancea) la cotorul titlului de proprietate nr. 58415/1995 a mențiunii privind anularea acestuia, având în vedere faptul că titlul de proprietate în cauză nu a fost predat de către deținător.

OCPI Vrancea ne-a comunicat că s-a conformat prevederilor art. 3 din Hotărâre și a procedat în data de 04.07.2023 la anularea titlului de proprietate nr. 58415/1995, astfel cum rezultă din Registrul de evidență a titlurilor de proprietate anulate, precum și la înscrierea la cotorul titlului de proprietate a mențiunii privind anularea acestuia.

Primarul comunei Bălești, județul Vrancea, ne-a informat că, urmare a demersului nostru, a fost transmisă către OCPI Vrancea documentația privind eliberarea unui nou titlu de proprietate.

Dosar nr. 11566/2024 - Sesizare din oficiu privind o minoră care a plecat de la școală și nu a mai ajuns acasă. Mama copilului a sesizat reprezentanții Poliției în legătură cu această dispariție, iar minora a fost căutată la nivel național și internațional. A doua zi mama a fost înștiințată că tânăra a fost identificată de către Poliție în timp ce cobora dintr-un tren care sosea în gara Brăila de la București.

În baza demersului pe Biroul Teritorial Galați l-a realizat la Direcția de Asistență Socială a Municipiului Brăila, reprezentanții acestei instituții au evaluat situația minorei și a familiei sale și au oferit serviciile specializate necesare: consiliere și mediere. Din discuțiile purtate cu mama minorei s-a concluzionat faptul că serviciile oferite de consilierul școlar au

avut efecte benefice asupra relației dintre copil și mama, iar mama a concluzionat că va continua ședințele de consiliere încă o perioadă de timp. Minora a revenit la școală și a participat și la două olimpiade. Cazul a rămas în monitorizare, potrivit legii, în vederea reevaluării situației minorei și prevenirii apariției unei situații de risc pentru aceasta.

Dosar nr. 18489/2024 - Sesizare din oficiu ca urmare a informațiilor potrivit cărora un bărbat din Galați și-ar fi agresat concubina însărcinată, pe holurile Spitalului Județean Galați, context în care au fost efectuate demersuri inițial, Direcției de Asistență Socială Galați și Poliției Municipiului Galați.

Din analiza răspunsurilor primite, a rezultat că pentru acest caz nu a avut loc o evaluare din partea serviciilor sociale, deoarece polițiștii nu au comunicat informații niciunui serviciu specializat. În acest context, ne-am adresat Inspectoratului de Poliție Județean Galați și Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați.

După solicitarea noastră, DGASPC Galați a inițiat demersuri, astfel încât victima violenței domestice, dacă acceptă, să fie inclusă într-un program de consiliere pentru a fi ajutată să prevină și să combată situațiile conflictuale cu concubinul său.

În adresa către IPJ Galați am subliniat că în astfel de situații, calitatea intervenției și cooperarea interdisciplinară și interinstituțională sunt determinante pentru scoaterea victimei din relația violentă și, în final, pentru capacitatea acesteia de a lua decizii pertinente în legătură cu securitatea și viitorul ei. În plus, și la nivel normativ, printre principiile enunțate în art. 2 din Legea nr. nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată, se regăesc principiul celerității, principiul parteneriatului și principiul abordării integrate.

Ca rezultat, instituția sesizată ne-a comunicat că pentru buna cooperare interinstituțională cu reprezentanții DGASPC/ DAS/ SPAS, precum și pentru a fi evitată pe viitor o situație similară celei descrise în acest caz, la nivelul instituției au fost dispuse măsuri de prelucrare cu toți polițiștii care au atribuții de asigurare a ordinii și liniștii publice, intervenție la evenimente și cercetare a cazurilor de violență domestică de orice natură.

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 5007/2024 - Sesizare din oficiu privind o situație conflictuală între două eleve de clasa a XI-a din cadrul Liceului Teoretic „Sfânta Maria” din Galați, context în care s-a efectuat o anchetă la unitatea școlară.

Concluziile acestei anchete au fost că la nivelul unității de învățământ nu au fost luate măsurile adecvate de prevenire și eliminare a violenței, potrivit prevederilor Ordinului nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarelor / preșcolarelor /elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar.

Drept urmare, a fost emisă **Recomandarea nr. 55/2024**, către directorul Liceului Teoretic Sfânta Maria din Galați, în sensul următor:

- instruirea personalului pentru a pune corect în aplicare prevederile Ordinului nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarelor/preșcolarelor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar;
- sesizarea imediată a DGASPC Galați, prin utilizarea numărului 119 - Telefonul Copilului și a IPJ Vrancea / Serviciul Unic de Urgență 112, în cazurile grave de violență în școală;
- solicitarea desemnării managerului de caz din partea DGASPC, desemnarea responsabilului de caz din partea unității școlare și colaborarea celor doi specialiști în identificarea celor mai bune soluții pentru copii;

- convocarea Comisiei pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (CPEV) și discutarea situației conflictuale în toate cazurile de violență între elevi;
- intervenția multidisciplinară în situațiile de violență și situații corelate să se realizeze interinstituțional și în rețea, prin acțiuni de cooperare între instituțiile prevăzute în reglementările legale: școală, DGASPC / DAS, poliție, ISJ / CJRAE etc.

Directorul Liceului Teoretic „Sfânta Maria” din Galați ne-a adus la cunoștință faptul că a fost realizată instruirea personalului didactic, auxiliar și nedidactic privind aplicarea prevederilor ordinului 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar. De asemenea, a fost prezentată procedura de management privind cazurile de violență asupra elevilor, în cadrul orelor de dirigenție desfășurate în unitatea școlară.

De asemenea, la avizierul școlii și pe căile de acces ale elevilor au fost afișate materiale vizuale de informare disponibile pe site-ul https://www.edu.ro/management_cazuri_violenta. Aceste materiale au fost prezentate și elevilor, la clase.

Dosar nr. 8100/2024 - Sesizare din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în presă, potrivit cărora un bărbat a făcut scandal în comuna Slobozia Ciorăști, județul Vrancea, spărgând geamul casei părintești și amenințându-și mama.

Față de situația relatată, ne-am adresat autorităților competente în gestionarea acestor probleme, respectiv la Primăria comunei Slobozia Ciorăști și la Secția 5 Poliție Rurală Cotești, ambele din județul Vrancea, solicitând examinarea situației și transmiterea măsurilor luate pentru evaluarea victimei violenței domestice și pentru prevenirea unor astfel de situații.

Analizând răspunsurile primite de la autoritățile sesizate, raportat la prevederile legale în materie, s-a apreciat că disfuncționalitățile identificate la nivelul UAT Slobozia Ciorăști, județul Vrancea, denotă o cunoaștere insuficientă a legislației specifice pentru prevenirea și combaterea violenței domestice de către membrii echipei mobile constituite la nivelul comunei, de natură a împiedica aplicarea corectă și completă a dispozițiilor legale care au drept scop protecția victimelor și reducerea acestui răspândit fenomen.

Pentru aceste considerente, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 90/2024**, adresată primarului comunei Slobozia Ciorăști, care prin exercitarea atribuțiilor conferite de lege trebuia să dispună măsuri pentru instruirea membrilor echipei mobile care realizează intervenția de urgență în cazurile de violență domestică pentru respectarea tuturor dispozițiilor cuprinse în Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată, și în Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 2525/2018 privind aprobarea Procedurii pentru intervenția de urgență în cazurile de violență domestică și pentru ca echipa mobilă constituită la nivelul UAT Slobozia Ciorăști, jud. Vrancea, să completeze toate documentele prevăzute de legislația specifică pentru gestionarea cazurilor de violență domestică.

În răspunsul Primăriei comunei Slobozia Ciorăști s-a menționat faptul că membrii echipei mobile au fost instruiți privind intervenția de urgență în cazurile de violență domestică și că familia în cauză este luată în evidență la nivelul UAT.

Biroul Teritorial Iași

● **Biroul Teritorial Iași:** a soluționat un număr de 251 petiții, a acordat 274 de audiențe, a înregistrat 311 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 10 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 136 de cazuri, dintre care 72 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 10 anchete și a formulat 2 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 2015/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la cazul unui angajat al Școlii Gimnaziale „Mihai David” Negrești, județul Vaslui care a fost victima unui accident de muncă cauzat de starea de degradare a tavanului unei săli de clasă, eveniment care nu ar fi fost cercetat de către angajator și nici comunicat Inspectoratului Teritorial de Muncă Vaslui.

Urmare demersurilor întreprinse la Inspectoratul Școlar Județean Vaslui, Primăria Orașului Negrești și Inspectoratul Teritorial de Muncă Vaslui a reieșit faptul că în evenimentul relatat în articolul de presă, a fost implicat un angajat al Școlii Gimnaziale „Mihai David” Negrești, pe postul de muncitor. Astfel, tencuiala de pe o porțiune mică a tavanului din sala de clasă s-a desprins și a căzut peste acesta, în timp ce curăța tavanul după efectuarea unor lucrări de montare/demontare a unui videoproiector pe tavan. Evenimentul s-a produs seara, după orele de program școlar, în sala de clasă nu existau elevi. Angajatul în cauză a fost transportat la Spitalul de Urgență Vaslui unde a primit îngrijiri medicale și concediu medical pentru perioada 16-31 ianuarie 2024.

Angajatorul cercetează evenimentul susmenționat în temeiul art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 319/2006, l-a comunicat la Inspectoratul Teritorial de Muncă Vaslui, solicitând prelungirea termenului de cercetare. Inspectoratul Teritorial de Muncă Vaslui nu a formulat propunere de cercetare penală, cu privire la posibila neluare a măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă, faptă prevăzută de art. 349 Cod penal.

Totodată, instituțiile competente sesizate au dispus relocarea elevilor într-o altă sală de clasă până la finalizarea lucrărilor de reparații, efectuarea unei expertize privind stabilirea siguranței tehnice a tuturor spațiilor unității de învățământ, reinstruirea angajaților privind protecția și securitatea în muncă. De asemenea, reparațiile necesare desfășurării în condiții de siguranță a actului educațional la unitatea școlară în cauză, au fost finalizate în data de 31 ianuarie 2024, fiind efectuate și demersuri de verificare a întregii clădiri pentru a se asigura astfel siguranța elevilor și a personalului.

Dosar nr. 2117/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la situația de necesitate a unei persoane vârstnice din comuna Erbiceni, județul Iași, aflată în dificultate din cauza distrugerii prin incendiere a imobilului în care locuia.

Urmare demersului întreprins la Primăria comunei Erbiceni, județul Iași, a reieșit faptul că incendiul s-a soldat cu distrugerea completă a locuinței și rănirea unei bătrâne.

Familia afectată a primit din partea Primăriei comunei Erbiceni suma de 25.000 lei, reprezentând ajutor de urgență. Totodată, s-au organizat acțiuni de sponsorizare pentru construirea unei noi locuințe, aflate în stadiu avansat de execuție. Pe perioada edificării noii locuințe, familia este cazată într-un apartament social al primăriei, complet mobilat și utilat, în aceeași locație aflându-se cabinetul medicului de familie care o monitorizează pe bătrâna afectată de incendiu, aflată în afara oricărui pericol în prezent. La nivelul comunei Erbiceni s-a constituit o echipă de pompieri voluntari echipați corespunzător, inclusiv cu mașină de intervenție care conlucrează sub directa supraveghere a ISU Iași.

Dosar nr. 4018/2024 Petentul, persoană privată de libertate aflată în custodia Penitenciarul Iași, a relatat faptul că este victima unor abuzuri săvârșite de către personalul penitenciarului, și a solicitat, în acest sens, acordarea unei audiențe de către reprezentanții instituției noastre pentru detalierea și dovedirea celor relatate.

În urma **anchetei** efectuate în data de 12 februarie 2024, la Penitenciarul Iași, a audienței acordate petentului în condițiile legii, din documentele puse la dispoziție, precum și din răspunsurile transmise de Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul Iași, au rezultat următoarele:

Referitor la situația juridică a petentului, în urma repetatelor abateri disciplinare comise la unitățile penitenciare unde a fost anterior custodiat, a fost transferat de la Penitenciarul Focșani la Penitenciarul Iași. Ulterior, a solicitat în trei rânduri, fiind avizat favorabil de către Penitenciarul Iași, transferul la un penitenciar situat cât mai aproape de localitatea de domiciliu, primele două solicitări au fost respinse de către Administrația Națională a Penitenciarelor, iar a treia a fost aprobată în 12.03.2024.

Referitor la indisponibilitatea camerelor de infirmerie și celor destinate refuzului de hrană, conducerea și personalul medical al penitenciarului au precizat faptul că, din cauza supraaglomerării penitenciarului în procent de aproximativ 160%, cele trei camere pe infirmerie cu câte 5 paturi sunt ocupate permanent de deținuți cu afecțiuni foarte grave și/sau în stadiu terminal, iar camerele de deținere destinate procedurii refuzului de hrană sunt ocupate de persoane de gen feminin și minori.

În privința îmbunătățirii condițiilor de detenție, creșterii capacității de cazare și prevenirii supraaglomerării, se precizează faptul că, începând cu trimestrul III/2015, în unitate se desfășoară un proces complex permanent de reparare și modernizare. Totodată, în data de 05.02.2024 a fost emis ordinul de începere a lucrărilor de investiție ”Consolidare, modernizare și extindere corp A” prin care se vor realiza 240 de locuri noi de deținere, regim închis, pe parcursul a 2 ani, cu respectarea condițiilor prevăzute de OMJ nr. 2772/2017. În același timp, există pe rolul instanței un litigiu cu Primăria Municipiului Iași prin care se solicită aprobarea PUZ în vederea executării unui pavilion de deținere cu capacitatea de 600 locuri, regim închis. Având în vedere capacitatea legală de cazare depășită a locului de deținere, directorul Penitenciarului Iași îl informează periodic pe directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor în vederea redistribuirii deținuților în alte locuri de detenție.

Dosar nr. 16704/2024 Petentul ne relatează că este pensionar, beneficiar al pensiei sociale minim garantate și își exprimă nemulțumirea legată de faptul că, s-a adresat Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Iași și Direcției de Asistență Socială Iași în vederea acordării unui ajutor de urgență, în baza prevederilor Legii nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune, cu modificările și completările ulterioare, pentru achiziționarea de medicamente, în valoare de 1.600 lei/an, necesare efectuării unor infiltrații la membrele inferioare, dar nu a primit niciun răspuns până în prezent.

În urma demersurilor întreprinse pe lângă Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Iași și Direcția de Asistență Socială Iași, petentului i-a fost acordat în cursul lunii aprilie 2024, prin Dispoziția Primarului, un ajutor de urgență din bugetul local în cuantum de 500 lei. Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Iași ne învederează că, din datele consemnate în Fișa de verificare în teren, ca urmare a evaluării efectuate de către asistentul social în data de 22.04.2024, în calitate de reprezentant al primăriei, a rezultat situația de urgență în care află petentul și se impune acordarea unui ajutor de urgență, conform prevederilor Legii nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune, cu modificările și completările ulterioare. Documentația cu propunerea de acordare a ajutorului de urgență a fost înaintată către Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială în data 29.04.2024. În

situația în care ajutorul de urgență va fi aprobat prin hotărâre de guvern, petentul va fi anunțat pentru a intra în posesia sumei acordate.

Dosar nr. 27697/2024 Petentul ne relatează că în anul 2023, după împlinirea vârstei de 65 de ani, a depus la Casa Județeană de Pensii Vaslui cerere de pensionare pentru limită de vârstă, iar în data de 11.07.2024 a fost emisă decizia privind acordarea drepturilor sale de pensie și își exprimă nemulțumirea legată de faptul că, nici până în prezent nu a primit suma de bani convenită conform deciziei menționate.

În urma demersurilor întreprinse pe lângă Casa Județeană de Pensii Vaslui, a rezultat că în luna septembrie 2024, prin mandat poștal, petentul a primit suma de 12.646 lei, reprezentând pensie de asigurări sociale pentru perioada 20.09.2023 - 31.08.2024, iar în luna octombrie 2024 va primi, tot prin mandat poștal, suma de 2.562 lei, reprezentând drepturi de pensie pentru lunile septembrie și octombrie, precum și un al doilea mandat poștal, cu indemnizația socială convenită pentru perioada 20.09.2023 - 31.08.2024. În același context, ne este subliniat că, plata drepturilor de pensie se face prin mandat poștal și nu în sistem centralizat, deoarece aplicația informatică nu a fost actualizată și nu permite calcularea și plata drepturilor de pensie pentru drepturile convenite începând cu data de 1 septembrie 2024.

Dosar nr. 31289/2024 Petenta își exprimă nemulțumirea legată de faptul că prin cererea depusă la Autoritatea Națională pentru Cetățenie a solicitat redobândirea cetățeniei române, iar pe 11 iulie 2023, prin intermediul adresei de e-mail a instituției a solicitat informații, privind stadiul de soluționare a dosarului său, dar nu a primit niciun răspuns până în prezent. În același context, petenta ne precizează că, a încercat de mai multe ori telefonic să obțină informații despre dosarul său, dar fără niciun rezultat.

În urma demersurilor efectuate pe lângă Autoritatea Națională pentru Cetățenie, cererea petentei de redobândire a cetățeniei române a fost avizată favorabil de Comisia pentru cetățenie referitor la ea și băiatul său minor. Așadar, cererea urmează să fie inclusă pe un ordin al Președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie, care i se va comunica din oficiu, prin scrisoare recomandată, în vederea depunerii jurământului de credință față de România. De asemenea, ne este precizat că, la dosar petenta nu a depus acordul celui alt părinte pentru fiica minoră, în vederea dobândirii cetățeniei române, conform prevederilor legale - ori hotărârea judecătorească de decădere din drepturile părintești a tatălui, dacă este cazul - astfel cum i s-a solicitat și petentei prin scrisoare cu confirmare de primire. Totodată, ne este învederat că, în acest context, Comisia pentru cetățenie a procedat la avizarea cererii potrivit actelor depuse de petentă la dosar. Cu privire la fiica minoră, petenta are posibilitatea să urmeze procedura ulterioară pentru emiterea unui ordin separat și pentru copilul minor, prevăzută de art. 11 alin. (2) raportat la art. 10 alin. (5) și (6) din Legea cetățeniei române nr. 21/1991, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandări implementate cu succes

Recomandarea nr. 74/2024, adresată primarului comunei Mironeasa, județul Iași, care și-a însușit conținutul acesteia.

În urma semnalării în presa locală a unui caz de dispariție a unei minore, ne-am sesizat din oficiu și ne-am adresat Inspectoratului de Poliție Județean Iași, Primăriei comunei Mironeasa, județul Iași, Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași.

Din analiza răspunsurilor primite a reieșit faptul că anterior plecării voluntare de la domiciliu, minora la care se făcea referire în presă s-a aflat în grija bunicii, fără delegarea autorității părintești, mama acesteia fiind plecată la muncă în străinătate de aproximativ 9 ani. Aceasta nu a contribuit financiar la creșterea și educarea copilului și nu a revenit niciodată în țară în această perioadă. Fișa de identificare a riscurilor a fost completată de către

compartimentul de asistență socială din cadrul primăriei de la domiciliul minorei la data semnalării dispariției acesteia, deși situația a fost cunoscută anterior acestei date.

Raportat la rezultatele evaluării situației minorei în cauză, întrucât la nivelul comunității locale nu au fost identificate rude/persoane resursă care să poată prelua responsabilitățile privind creșterea, educarea și supravegherea atentă a acesteia, în favoarea minorei în cauză a fost instituită o măsură de protecție specială. Potrivit Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, pe perioada măsurii de protecție specială, minora a înregistrat o evoluție favorabilă atât în familia asistentului maternal profesionist, cât și în mediul școlar. Totodată, aceasta a fost inclusă într-un program de consiliere personalizat.

Primarul comunei Mironeasa și-a însușit Recomandarea emisă și astfel anual, compartimentul de asistență socială solicită în scris date și informații cu privire la copiii cu părinți plecați în străinătate, conform Hotărârii Guvernului nr. 691/2015. Așadar, în urma listelor nominale primite de la unitatea de învățământ de pe raza comunei au fost identificați copiii cu părinte unic sau cu ambii părinți plecați la muncă în străinătate, iar în urma vizitelor la domiciliu acestora au fost desemnate rudele care să se ocupe de întreținerea copiilor pe perioada absenței părinților și au fost completate fișe de identificare a riscurilor. Astfel, în prezent, cazurile identificate sunt monitorizate și beneficiază de servicii primare (consiliere, informare, îndrumare), precum și de beneficii sociale.

Recomandarea nr. 130/2024 cu privire la respectarea prevederilor art. 62 alin. (1) și (1¹) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, adresată inspectorului general al Poliției Române, care și-a însușit conținutul acesteia.

În acest context, s-a dispus ca, inspectoratele județene de poliție vor transmite trimestrial începând cu anul 2025 către Inspectoratul General al Poliției Române datele de referință privind demersurile și activitățile specifice ce se impun a fi îndeplinite pentru adaptarea/dotarea și amenajarea clădirilor în care se regăsesc spațiile/zonile de relații cu publicul de la nivelul sediilor de inspectorat, de poliție municipală, de poliție orășenească, respectiv a secțiilor de poliție urbană.

Totodată, pentru imobilele ce nu sunt în patrimoniul unității (imobile utilizate de structurile de poliție în baza altor documente legale la care sunt constatate deficiențe în ceea ce privește problematica de referință, inspectoratelor județene de poliție le revine obligația de a comunica neconformitățile constatate către proprietarii/administratorii respectivelor imobile, în vederea implementării de către aceștia a măsurilor de adaptare a mediului fizic, informațional și comunicațional conform nevoilor persoanelor cu dizabilități.

Alte autorități din raza de competență teritorială a Biroul Teritorial Iași care au fost **deschise la colaborare** și au răspuns cu promptitudine la solicitările noastre: Primăria Municipiului Vaslui, Institutul de Psihiatrie „Socola” Iași, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului Iași și Vaslui, Casa Județeană de Pensii Iași, Inspectoratul de Poliție Județean Iași, Inspectoratul de Poliție Județean Vaslui și Inspectoratul Teritorial de Muncă Iași.

Biroul Teritorial Oradea

● **Biroul Teritorial Oradea:** a soluționat un număr de 203 de petiții, a acordat 197 de audiențe, a înregistrat 318 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 14 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 213 de cazuri, dintre

care 161 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 16 anchete și a formulat 12 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 27927/2024 Petenta a reclamat Primăria Municipiului Oradea pe motiv că refuză să o angajeze ca asistent personal pentru fiul ei, încadrat în grad de handicap grav cu asistent personal.

Față de aspectele sesizate, au fost întreprinse demersuri la Primăria Municipiului Oradea și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor.

Urmare acestor demersuri, la data de 4 noiembrie 2024, petenta ne-a comunicat că cererea de angajare ca asistent personal pentru fiul ei, a fost aprobată.

Dosar nr. 1830/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului potrivit căruia medicii și asistentele din centrele de permanență din județul Bihor nu și-au primit salariile începând din luna octombrie 2023.

În scopul verificării și clarificării situației expuse în articolul de presă, au fost efectuate demersuri la Casa de Asigurări de Sănătate Bihor.

În urma demersurilor efectuate, s-a constatat că situația prezentată în presă se confirmă. La finalul anului 2023, Casa de Asigurări Bihor înregistra plăți restante către centrele de permanență cu privire la drepturile aferente lunii octombrie (parțial) și drepturile aferente lunii noiembrie (integral).

Centrele de permanență sunt în relații contractuale cu casele județene de asigurări de sănătate, sursa de finanțare a acestor unități medicale fiind transferurile efectuate către Casa Națională de Asigurări de Sănătate, prin intermediul Ministerului Sănătății, Casa de Asigurări Bihor fiind ordonator terțiar de credite.

Casa de Asigurări de Sănătate Bihor a solicitat alocarea sumelor necesare efectuării plăților restante, iar în urma suplimentării bugetului acestei instituții de către Ministerul Sănătății, prin Casa Națională de Asigurări de Sănătate, în data de 30.01.2024 s-au efectuat plăți restante pentru toate centrele de permanență din Bihor.

Dosar nr. 3528/2024 O persoană deținută în Penitenciarul Timișoara ne-a sesizat cu privire la respingerea cererii sale de transfer de la Penitenciarul Timișoara, la Penitenciarul Oradea.

Petentul a solicitat transferul pentru a fi cât mai aproape de familia sa, arătând că are o fiică minoră, care locuiește în Oradea. De asemenea, a subliniat că faptul de a fi încarcerat la o distanță de peste 170 de km. față de adresa de domiciliu aduce o gravă și iremediabilă atingere interesului superior al minorei, având în vedere că, aceasta nu îl poate vizita cu regularitate din cauza distanței considerabile.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat faptul că a fost aprobat transferul deținutului de la Penitenciarul Timișoara, la Penitenciarul Oradea, în vederea executării pedepsei.

Dosar nr. 32388/2024 Petentul ne-a sesizează cu privire la faptul că, deși are o pensie de 355 lei, nu beneficiază de pensia minimă garantată prevăzută de Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 6/2009 privind instituirea indemnizației sociale pentru pensionari, cu modificările și completările ulterioare.

Potentul contestă răspunsul Casei Județene de Pensii Bihor, menționând că, alături de actele solicitate, a depus și o adeverință eliberată de Inspectoratul General pentru Imigrări Bihor privind starea sa locativă, domiciliul în România, atașând copie de pe actul de identitate german, din care rezultă că nu are domiciliul pe teritoriul statului german.

Față de demersurile întreprinse, Casa Județeană de Pensii Bihor ne-a comunicat faptul că îi vor fi achitate petentului drepturile restante aferente indemnizației sociale pentru pensionari începând cu luna septembrie 2024.

Dosar nr. 4103/2024 Petentul susținea că la data de 14.07.2020, a fost implicat într-un accident rutier ușor, fiind răspunzător de producerea acestuia. În anul 2023, la reînnoirea contractului RCA pentru perioada 2023-2024, a fost informat că figurează în sistem cu o penalizare, bonusul fiind redus de la clasa B8 la clasa B6. Se consideră nedreptățit și susține că penalizarea trebuia aplicată în perioada 2021-2022, nicidecum la contractul RCA pentru perioada 2023-2024.

Față de aspectele sesizate, ne-am adresat Autorității de Supraveghere Financiară. Urmare acestor demersuri, instituția sesizată ne-a comunicat că în urma verificărilor efectuate a reieșit faptul că reprezentanții societății de asigurare au reanalizat cazul petentului și au procedat la corectarea informațiilor din baza de date cu asigurările obligatorii de răspundere civilă din România. Prin urmare, petentul se poate adresa asiguratorului actual în vederea emiterii unei noi polițe RCA cu clasa bonus-malus B8 și restituirii diferenței de primă rezultată.

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 21067/2024 - Sesizare din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în mass-media potrivit cărora, *în data de 27 iunie 2024, un echipaj de poliție a fost alertat prin Serviciul Național Unic Apeluri de Urgență 112 de către o tânără din comuna Viile Satu Mare, care a raportat că un minor a fost mușcat de un câine al străzii. Incidentul a atras atenția asupra problemei câinilor fără stăpân din comuna Viile Satu Mare.*

În acest context, au fost efectuate demersuri la Primăria Comunei Viile Satu Mare, care ne-a comunicat următoarele:

- Primăria comunei Viile Satu Mare a început împreună cu alte comune procedura pentru înființarea unui adăpost pentru gestionarea câinilor fără stăpân;
- nu au avut sesizări prin care petenții să solicite intervenția autorității publice;
- s-a acordat sprijin pentru captivarea câinilor fără stăpân;
- nu a fost găsit câinele implicat în cazul relatat în presă.

Urmare analizării cazului prezentat în presă, a răspunsului transmis de către Primăria comunei Viile Satu Mare și a legislației incidente în speță, am constatat că se impune adoptarea, la nivelul consiliului local al comunei Viile Satu Mare, a unei hotărâri privind deținerea, creșterea și circulația câinilor cu și fără stăpân, pe raza acestei localități.

Având în vedere situația prezentată, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 133/2024**, către primarul comunei Viile Satu Mare pentru ca acesta, în virtutea prerogativelor sale, să efectueze, prin aparatul propriu de specialitate, demersurile necesare adoptării de către Consiliul local al comunei Viile Satu Mare a unei hotărâri privind deținerea, creșterea și circulația câinilor cu și fără stăpân, pe raza comunei, precum și a sancțiunilor contravenționale.

Ca răspuns la recomandarea Avocatului Poporului, primarul Comunei Viile Satu Mare ne-a comunicat că prin **Hotărârea Consiliului Local Viile Satu Mare a început procedura cu mai multe comune pentru a înființa un adăpost pentru gestionarea câinilor fără stăpân. Totodată, autoritatea locală ne-a informat că a fost adoptată Hotărârea Consiliului Local privind gestionarea câinilor fără stăpân și a fost încheiat un contract cu un medic veterinar autorizat pentru sterilizarea câinilor fără stăpân din comună.**

Dosar nr. 7408/2024 - Sesizare din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în mass-media potrivit cărora, *organele de poliție au fost sesizate de către o femeie despre faptul că soțul ei, pe fondul consumului de alcool, în urma unui scandal provocat de acesta, i-a aplicat*

mai multe lovituri la nivelul feței și spatelui și i-a amenințat cu acte de violență și pe copiii lor minori.

În vederea soluționării sesizării din oficiu, au fost efectuate demersuri la Primăria Orașului Tășnad și Inspectoratul de Poliție Județean Satu Mare, instituțiile sesizate confirmând informațiile prezentate în presă.

În acest caz, s-a întocmit formularul de evaluare a riscului, constatându-se că există risc iminent, fapt pentru care a fost emis ordin de protecție. Persoana vătămată a fost transportată și depusă la o locuință protejată din Municipiul Satu Mare, împreună cu cei doi copii.

A fost deschis un dosar penal pentru săvârșirea infracțiunii de violență în familie, însă, ulterior, cauza a fost clasată deoarece persoana vătămată și-a retras plângerea. Aceasta a refuzat să mai beneficieze de serviciile centrului maternal și a dorit să plece acasă la familia partenerului ei împreună cu cei doi copii, conform declarației date la centru asumându-și responsabilitatea pentru creșterea și îngrijirea minorilor.

Având în vedere situația prezentată, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 98/2024**, către primarul Orașului Tășnad pentru ca acesta, în virtutea prerogativelor sale să:

- întreprindă toate demersurile și măsurile pentru întocmirea unui plan de servicii în urma evaluării situației minorilor și a familiei acestora, în vederea asigurării respectării și realizării drepturilor lor;
- monitorizeze și să analizeze, în continuare, situația minorilor, asigurând respectarea și realizarea drepturilor lor,
- responsabilizeze și să îndrume părinții în ceea ce privește asigurarea creșterii și educării copiilor într-un mediu familial corespunzător.

Ca răspuns la recomandarea Avocatului Poporului, Primăria Orașului Tășnad ne-a comunicat că familia în cauză beneficiază de Venit minim de incluziune, aceasta se află în continuă monitorizare, iar pentru minori a fost întocmit Planul de servicii.

Dosar nr. 34779/2023 - Sesizare din oficiu cu privire la informațiile apărute în mass-media privind *o adolescentă care a fost găsită sub influența alcoolului, desculță pe stradă, în municipiul Satu Mare. Fata este elevă a unui liceu din municipiu și se află în grija celor de la Centrul de Asistență și Intervenție a Victimelor Traficului de Persoane, Abuzului, Neglijării și Exploatării „Andrei”, după ce a fugit de acasă.*

În vederea soluționării sesizării din oficiu, au fost efectuate demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare, Inspectoratul de Poliție Județean Satu Mare și Liceul Sportiv din Satu Mare.

Din analiza răspunsurilor primite, s-a constatat necesitatea emiterii **Recomandării nr. 85/2024**, către directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare, privind analizarea oportunității declanșării procedurii decăderii din exercițiul drepturilor părintești a mamei minorei.

Ca răspuns la recomandarea Avocatului Poporului, autoritatea ne-a comunicat că relația mamă-copil ar putea fi îmbunătățită semnificativ dacă mama ar accepta să participe la ședințe de consiliere/terapie în vederea dezvoltării abilităților parentale de comunicare și de rezolvare a problemelor. Astfel, s-a propus obligarea mamei de către instanță la participarea la ședințe de consiliere/terapie.

În data de 04.07.2024, a avut loc procesul civil cu propunerile menționate, context în care atât mama cât și minora au declarat în fața judecătorului faptul că doresc reintegrarea în familie.

Dosar nr. 1113/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la informațiile apărute în mass-media privind *o minoră, singura supraviețuitoare a gravului accident rutier de la Băbești*

(Satu Mare), în urma căruia i-au murit mama, fratele și bunica. Minora este orfană de tată din anul 2016.

În vederea soluționării sesizării din oficiu, au fost efectuate demersuri la Primăria comunei Turț, respectiv Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare.

Din analiza răspunsurilor primite s-a constatat necesitatea emiterii Recomandării nr. 49/2024 către Primarul comunei Turț, cu privire la următoarele aspecte:

- monitorizarea și analizarea, în continuare, a situației minorei, asigurând respectarea și realizarea drepturilor sale;
- acordarea, în continuare, de asistență și sprijin reprezentantului legal și bunicii paterne, urmărind ca aceștia să își poată asuma responsabilitățile și îndeplini obligațiile cu privire la minoră, pentru a preveni apariția altor situații ce pun în pericol securitatea și dezvoltarea acesteia.

Recomandarea nr. 49/2024 a fost însușită de către Primăria comunei Turț.

Pe parcursul anului 2024, Biroul Teritorial Oradea a avut o **bună colaborare** cu autoritățile din județele arondate, Bihor și Satu Mare, în special cu: Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor, Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare, Casa Județeană de Pensii Bihor, Primăria Municipiului Oradea, Inspectoratul de Poliție Județean Bihor, Inspectoratul de Poliție Județean Satu Mare, Inspectoratul Teritorial de Muncă Bihor, Inspectoratul Teritorial de Muncă Satu Mare, Instituția Prefectului Județul Bihor, Instituția Prefectului Județul Satu Mare, Inspectoratul Școlar Județean Bihor, Spitalul Județean de Urgență Satu Mare și Spitalul Clinic Județean de Urgență Bihor.

În cursul anului 2024, nu au existat cazuri de **colaborare deficitară** cu autoritățile publice cărora ne-am adresat.

Biroul Teritorial Pitești

● **Biroul Teritorial Pitești:** a soluționat un număr de 106 de petiții, a acordat 319 audiențe, a înregistrat 148 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 26 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 40 de cazuri, a efectuat 2 anchete și a formulat 2 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 8894/2024 Biroul Teritorial Pitești a înregistrat o petiție prin care se reclama faptul că Primăria Municipiului Pitești, prin Serviciul Coordonare al Asociațiilor de Proprietari, tergiversează efectuarea unor controale, din oficiu sau la cerere, asupra activității financiar-contabile din cadrul asociațiilor de proprietari înființate și funcționale pe raza UAT Pitești, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 198/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor.

Cu prilejul demersurilor care au fost făcute pentru soluționarea petiției am constatat că autoritatea locală, prin compartimentul de resort, manifestă o oarecare rezistență birocratică în ceea ce privește punerea în aplicare a atribuțiilor ce decurg din Legea nr. 196/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor. De asemenea, am constatat că sunt situații când unii președinți sau administratori ai asociațiilor de proprietari apreciază că nu ar trebui să existe un control din partea autorității locale pe care îl consideră o ingerință în organizarea unei entități private.

O altă problemă care ne-a atras atenția se referă la situațiile care reglementează calitatea de membru al asociației de proprietari, calitate care constituie un criteriu de selecție

obligatoriu prevăzut de Procedura operațională a Serviciului Coordonare Asociații de Proprietari din cadrul Primăriei Municipiului Pitești – „Controlul asupra activității financiar-contabile din cadrul asociațiilor de proprietari/chiriași din municipiul Pitești”.

Practic, legea reglementează două mijloace de dobândire a calității de membru – prin semnarea acordului de asociere sau prin depunerea unei cereri dar omite să precizeze, de exemplu, obligația de a completa o cerere în acest sens ulterior dobândirii dreptului de proprietate asupra locuinței în condițiile art. 33 alin. (6) din Legea nr. 196/2018.

Deși, petenții arată că au calitatea de succesori ai dreptului asupra locuinței, autoritatea locală se limitează, în răspunsul furnizat acestora, la procedura operațională care instituie un criteriu selectiv bazat pe dispozițiile legii. Autoritatea locală nu îndrumă petenții să formuleze o cerere la asociația de proprietari pentru dobândirea calității de membru pe cale succesorală. Pentru că președintele asociației nu a luat măsurile necesare în scopul facilitării accesului proprietarilor la documentele contabile, conform legii, petenții au fost nevoiți să solicite sprijinul Primăriei. Față de această situație, autoritatea locală nu a oferit nici explicații întemeiate pe dispozițiile legale deși, președintele sau administratorul asociației de proprietari, au obligația solicitării notării în cartea funciară a debitelor mai vechi de 3 luni și care depășesc valoarea salariului minim brut pe țară garantat în plată. Notarea în cartea funciară a acestor debite este scutită de taxa de timbru.

Obiectivul controlului financiar este acela de a reda erorile, deficiențele, lipsurile, pentru a fi remediate și evitate pe viitor iar rezultatele controalelor financiare trebuie afișate la avizierul asociației pentru a putea fi luate la cunoștință de orice proprietar interesat. În exercitarea atribuțiilor ce le revin, funcționarii publici din cadrul departamentelor specializate, efectuează controalele financiar-contabile atunci când acest lucru este solicitat de unul sau mai mulți membri ai asociației de proprietari sau din oficiu. Controalele din oficiu pot fi realizate și inopinat.

Având în vedere situația prezentată și cadrul legal de reglementare, Biroul Teritorial Pitești s-a **sesizat din oficiu**, și s-a adresat Primăriei Municipiului Pitești și Primăriei Municipiului Râmnicu Vâlcea.

Primăria Municipiului Pitești ne-a comunicat că în perioada ianuarie 2022-martie 2024, a efectuat 5 controale financiar-contabile precum și mai multe verificări tematice urmare a sesizărilor primite de la cetățeni. La Serviciul Coordonare Asociații de Proprietari, au fost înregistrate 2450 de petiții, majoritatea având ca obiect modul de organizare și funcționare a asociațiilor de proprietari precum și modul de calcul și repartizare al cheltuielilor asociațiilor în lista de plată. Cu prilejul controalelor au fost constatate, în principal, deficiențe referitoare la nerespectarea întocmai a prevederilor legale în ceea ce privește modul de organizare și funcționare, modul eronat de calcul și de repartizare al cheltuielilor. Au fost puse în vedere măsuri de îndreptare, s-a urmărit punerea lor în aplicare și au fost aplicate 2 sancțiuni contravenționale. *Activitatea Serviciului Coordonare Asociații de Proprietari se desfășoară cu personal subdimensionat. Se va reanaliza Procedura Operațională – „Controlul activității financiar-contabile din cadrul asociațiilor de proprietari/chiriași din municipiul Pitești” și vor fi avute în vedere observațiile Instituției Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Pitești.* De asemenea, Serviciul Coordonare Asociații de Proprietari va întreprinde demersurile privind efectuarea controlului financiar-contabil la asociația de proprietari reclamată având în vedere raportul cenzorului pus la dispoziția autorității locale de către reprezentanții asociației.

Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea ne-a comunicat că în intervalul de referință solicitat, la asociațiile de proprietari de pe raza municipiului Râmnicu Vâlcea, au fost efectuate

163 de controale la sesizările venite de la proprietari sau instituții, 32 de verificări semestriale anual ale situațiilor financiare periodice, 12 controale financiar-contabile și de gestiune din oficiu și 88 de acțiuni pentru acordarea de asistență/îndrumare. Au fost constatate deficiențe și se are în vedere, pentru viitor, verificarea și actualizarea documentațiilor care să certifice calitatea de membru al asociației de proprietari în dosarele constitutive ale acestor entități.

Dosar nr. 6236/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la accidentul rutier grav petrecut în cursul zilei de 29 aprilie 2024, pe raza localității Curtea de Argeș, pe drumul DN7C, la intrarea în municipiul Curtea de Argeș, în apropiere de sediul unei societăți comerciale, în care a fost implicată o conducătoare auto.

În acest context, au fost solicitate informații la Direcția Regională de Drumuri și Poduri București din cadrul Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA, Poliția Municipiului Curtea de Argeș, la Primăria Municipiului Curtea de Argeș și Primăria comunei Valea Iașului.

Direcția Regională de Drumuri și Poduri București ne-a menționat că în ceea ce privește cauzele producerii accidentului din data de 29.04.2024, și anume, intrarea tinerei conducătoare auto într-un rest de indicator rutier, în apropierea unei societăți comerciale, lucrătorii Secției de Drumuri Naționale Pitești nu au avut cunoștința de faptul că stâlpul indicatorului rutier „presemnalizare trecere pietoni”, a fost avariat.

Secția de Drumuri Naționale Pitești nu a fost informată de către Serviciul Rutier al Poliției Municipiului Curtea de Argeș, că ar fi existat un astfel de eveniment care să ducă la rețezarea stâlpului de susținere a indicatorului rutier și rămânerea de „resturi metalice” care să prezinte un pericol pentru participanții la trafic. La nivelul Secției de Drumuri Naționale Pitești nu au existat sesizări sau informări cu privire la existența unui indicator de circulație dezafectat sau distrus.

Direcția Regională de Drumuri și Poduri București ne-a precizat că pentru a preîntâmpina producerea unor evenimente rutiere viitoare, Secția de Drumuri Naționale Pitești, prin personalul propriu, va înlocui stâlpul indicator și va reamplasa indicatorul rutier „presemnalizare trecere pietoni”.

Primăria Municipiului Curtea de Argeș ne-a menționat că s-a solicitat Serviciului Public de Gospodărie Comunală Curtea de Argeș, societate aflată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Curtea de Argeș, care are în atribuții verificarea stării indicatoarelor rutiere de pe raza UAT Curtea de Argeș, stabilirea situației de fapt în ceea ce privește evenimentul rutier produs în data de 29 aprilie 2024.

Serviciul Public de Gospodărie Comunală Curtea de Argeș, a informat Primăria Municipiului Curtea de Argeș cu privire la faptul că, în urma verificării la fața locului și având în vedere planul de situație privind limitele teritoriale ale UAT Curtea de Argeș, document aflat la compartimentul Cadastru din cadrul Primăriei Municipiului Curtea de Argeș, s-a stabilit că zona în care s-a produs evenimentul rutier din data de 29 aprilie 2024, nu se află pe raza teritorială a Municipiului Curtea de Argeș.

De asemenea, în cadrul demersurilor întreprinse, Poliția Municipiului Curtea de Argeș ne-a comunicat informațiile referitoare la participanții la trafic implicați în evenimentul rutier din data de 29 aprilie 2024, precum și măsurile dispuse față de aceștia.

Totodată, Poliția Municipiului Curtea de Argeș ne-a precizat că a fost înștiințat administratorul drumului cu privire la producerea accidentului de circulație în urma căruia a fost avariat indicatorul de presemnalizare a unei treceri de pietoni, punându-i în vedere să îl înlocuiască.

În ceea ce privește demersurile întreprinse la Primăria comunei Valea Iașului, județul Argeș, prin răspunsul transmis, ni s-a comunicat că referitor la evenimentul rutier produs la data de 29.04.2024, nu au existat sesizări sau informații înregistrate la Primăria comunei Valea Iașului, cu privire la existența unui indicator de circulație dezafectat sau distrus în apropierea societății comerciale menționate anterior.

Primăria comunei Valea Iașului, a precizat că se află în imposibilitatea de a remedia astfel de situații, având în vedere că UAT Valea Iașului nu este administratorul în fapt, al respectivei porțiuni de drum.

Dosar nr. 7789/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la informațiile apărute în mass-media, la referitoare la dificultățile pe care le întâmpină persoanele cu dizabilități din județul Argeș, în ceea ce privește acordarea drepturilor care li se cuvin.

În aceste sens, pentru clarificarea modului în care se asigură accesul echitabil al persoanelor cu dizabilități la servicii și facilități, din județul Argeș, au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș ne-a menționat că referitor la accesul în incinta instituției, având în vedere numărul mare de beneficiari (34.577 la data de 31.03.2024), care se pot prezenta în vederea solicitării de drepturi și facilități, pentru a se asigura buna desfășurare a activității și a se evita aglomerația, accesul persoanelor cu dizabilități se face pe baza unui bon de ordine oferit de personalul de pază, fiecărui beneficiar, astfel încât toate solicitările să fie soluționate în timpul programului de lucru cu publicul, respectiv: luni-joi, în intervalul orar 8.00-14.00 și vineri, în intervalul orar, 8.00-13.00.

În ceea ce privește eliberarea rovinietelor de către Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, în baza unei convenții încheiate cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș, este necesar ca dosarul fiecărui solicitant (persoană cu handicap/reprezentant legal/asistent personal), să fie complet și să conțină și o copie de pe certificatul de încadrare în grad de handicap pe lângă celelalte acte prevăzute în convenție.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș precizează faptul că, în fiecare lună, la nivelul instituției se prezintă un număr aproximativ de 400 de solicitanți care doresc eliberarea rovinietei.

În vederea acordării drepturilor la transportul interurban, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 43/2024 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.1017/2018 pentru aprobarea normelor metodologice de acordare a drepturilor la transport interurban gratuit persoanelor cu handicap, beneficiarii (29.368 de beneficiari care au dreptul la transport interurban), au posibilitatea să opteze pentru: acordarea gratuității la transportul interurban, decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul, acordarea bonurilor de carburant pe suport de hârtie, acordarea de bonuri valorice pe suport electronic (card carburant).

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș a menționat că opțiunea se exprimă în baza unei cereri, care poate fi depusă prin mijloace electronice, prin poștă, pe adresa instituției, sau la registratură, inclusiv de către persoana cu handicap, reprezentantul legal al acesteia, asistentul personal, asistentul personal profesionist sau însoțitorul, părintele, tutorele, asistentul maternal sau persoana care se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului cu handicap grav sau accentuat în baza unei măsuri de protecție specială, stabilită în condițiile legii.

În ceea ce privește accesibilitatea informațiilor destinate persoanelor cu dizabilități, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș a precizat că pe site-ul

instituției sunt afișate formularele necesare decontului de carburant și cele necesare acordării rovinietei.

Totodată, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș a menționat faptul că implementează toate programele privitoare la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, pledând pentru îmbunătățirea calității vieții beneficiarilor, accesul la servicii de sprijin integrat, reducerea situațiilor de discriminare și a scăderii ponderii persoanelor cu dizabilități aflate în situație de risc de sărăcie și excluziune socială.

De asemenea, aplică Strategia Națională privind drepturile persoanelor cu Dizabilități „O Românie echitabilă 2022-2027”, prevederile Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, care promovează conceptul „Acces pentru toți”, pentru a împiedica crearea de noi bariere și apariția unor surse de discriminare și pledează pentru principiul nediscriminării, egalității de șanse, autonomiei individuale, participării și integrării depline în societate a persoanelor cu dizabilități.

Recomandare implementată cu succes

Dosar nr. 17918/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la cu privire la producerea unui accident rutier grav, în luna iunie 2024, în care un conducător auto a accidentat grav un tânăr care se angajase în traversarea străzii pe marcajul pietonal, situat pe DN 73, la intersecția cu drumul județean 227A, spre Purcăreni, comuna Micești, județul Argeș.

Au fost solicitate informații de la Direcția Regională de Drumuri și Poduri București, Serviciul Rutier Argeș din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție Argeș și Primăria comunei Micești, județul Argeș.

Serviciul Rutier Argeș din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție Argeș, ne-a menționat în răspuns că trecerea de pietoni unde s-a produs accidentul rutier este semnalizată corespunzător, atât cu indicatoare rutiere de presemnalizare și semnalizare, fiind montat și indicatorul rutier „limitare de viteză”, cu inscripția 30 km/h, ce se găsește aplicată și pe partea carosabilă.

Totodată, Serviciul Rutier Argeș din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție Argeș ne-a menționat că Secția Drumuri Naționale urmează să notifice UAT Micești, de obligația ce îi revine, conform prevederilor legale menționate anterior.

În vederea asigurării climatului de siguranță rutieră pe raza județului Argeș, inclusiv pe sectorul de drum național DN 73, care tranzitează comuna Micești, la nivelul Serviciului Rutier Argeș sunt organizate acțiuni pentru combaterea cauzelor generatoare de accidente rutiere, respectiv impunerea respectării regimului legal de viteză, sancționarea neacordării priorității de trecere față de pietoni și a indisciplinei pietonale.

Întrucât Primăria comunei Micești, județul Argeș nu a transmis un răspuns în termen legal, am solicitat Instituției Prefectului Județul Argeș, luarea măsurilor legale, ca primarul comunei Micești, județul Argeș, să ne formuleze un răspuns la solicitarea transmisă.

Instituția Prefectului Județul Argeș ne-a menționat că, a supus atenției primarului comunei Micești, județul Argeș, adresa Avocatului Poporului Biroul Teritorial Pitești, solicitând urgentarea soluționării acesteia.

Având în vedere faptul că, demersurile întreprinse atât de către Instituția Prefectului Județul Argeș cât și de către Biroul Teritorial Pitești al Avocatului Poporului, au rămas fără răspuns, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 139/2024**, către primarul comunei Micești, județul Argeș.

Primăria comunei Micești ne-a comunicat că fiind vorba de drumul național DN73 C, administratorul acestuia este Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere București, prin Secția Drumuri Naționale București, care are în aria de atribuții, întreținerea,

repararea, modernizarea, întreținerea în condiții de iarnă, instalarea de marcaje și echipamente, extinderea părții carosabile, ampriza drumului și intersecțiile cu alte categorii de drumuri, inclusiv pe o lungime de 50 metri, ale acestora.

În ceea ce privește măsurile necesare pentru siguranța circulației, Primăria comunei Micești consideră că acestea trebuie identificate de către specialiștii din cadrul Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere București și puse în aplicare, respectând procedura specifică pentru lucrări pe drumurile naționale.

Astfel, față de aspectele sesizate, Primăria comunei Micești, a propus relocarea trecerii de pietoni, cu aproximativ 50 metri către sud (în zona bornei kilometrice), unde ampriza drumului este mai largă oferind mai multă siguranță și montarea unui semafor cu buton, la îndemâna pietonilor.

Biroul Teritorial Ploiești

● **Biroul Teritorial Ploiești:** a soluționat un număr de 377 petiții, a acordat un număr de 651 de audiențe, a înregistrat un număr de 761 apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 197 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 191 de cazuri, dintre care 146 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 33 de anchete și a formulat 1 recomandare. De asemenea, au fost derulate în continuare activități de conștientizare în rândul elevilor a drepturilor, responsabilităților minorilor, consecințelor juridice ale comportamentelor agresive, răspunderii juridice a minorilor, în parteneriat cu Școala Gimnazială „Sfânta Vineri” Ploiești, Colegiul Național „Nicolae Iorga” Vălenii de Munte și Colegiul Național „Nichita Stănescu” Ploiești.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 30023/2024 Petenta s-a adresat Biroului Teritorial Ploiești precizând că deși a formulat repetate cereri la Primăria Municipiului Buzău pentru reatribuirea locuinței sociale în care trăiește de mai mult de 40 de ani și pentru care este la zi cu plata chiriei, nu se identifică o soluție pentru încheierea unui contract de închiriere, în formă scrisă, mai ales că are o vârstă înaintată, fiind diagnosticată cu multiple afecțiuni și se teme să nu fie nevoită să ajungă să locuiască pe străzi.

Având în vedere că de mai mulți ani petenta a formulat cereri pentru încheierea unui contract de închiriere în formă scrisă, fiind cu plata chiriei la zi, raportat la prevederile art. 11 din anexa II a HCL Buzău nr. 180/2023 privind repartizarea și închirierea locuințelor din fondul locativ de stat aflate în administrarea Consiliul Local al Municipiului Buzău potrivit cărora ”aprobarea cererilor privind redistribuirea/reatribuirea locuinței către solicitanții și/sau membrii familiei de gradul I ai acestora (soț, soție, copii care locuiesc și gospodăresc împreună) care nu au fost evacuați în urma rezilierii contractului de închiriere prin sentință civilă și la data formulării cererii nu mai înregistrează debite restante, pentru care a operat tacita relocațiune”, am solicitat Primăriei Municipiului Buzău reanalizarea cererilor petentei și dispunerea cu celeritate a măsurilor legale ce se impun în acest caz.

Primăria Municipiului Buzău ne-a informat cu privire la faptul că s-a constatat că cererea petentei îndeplinește toate criteriile necesare pentru încheierea unui contract de închiriere. Astfel, la data de 17.10.2024, a fost întocmit pe numele petentei contract de închiriere pentru locuința socială în care trăiește alături de familia sa, contract semnat de toate părțile contractante.

Dosar nr. 31180/2024 Petentul a solicitat sprijinul Biroului Teritorial Ploiești, arătând că se află într-o situație disperată întrucât, deși a primit încă din luna iunie 2024, decizia de pensionare anticipată parțială, emisă în baza Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, nici după 4 luni nu a fost pusă în plată această decizie, fiindu-i tot mai greu să își asigure traiul zilnic, fără nicio sursă de venit.

Față de aspectele reclamate de petent, ne-am adresat Casei Județene de Pensii Prahova cu solicitarea de a fi analizată situația cu care se confruntă petentul și de a fi dispuse cu celeritate măsurile legale ce se impun.

Casa Județeană de Pensii Prahova ne-a precizat faptul că în data de 15.10.2024, au fost achitate petentului, prin mandat poștal, drepturile de pensie aferente perioadei 26.06.2024-31.10.2024.

Dosar nr. 2055/2024 Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Ploiești, sesizând faptul că Primăria comunei Gura Teghii, județul Buzău, nu soluționează cererile sale privind eliberarea unui aviz negativ, necesar pentru realizarea unui bransament electric și nu eliberează un certificat fiscal necesar la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Buzău pentru actualizarea datelor tehnice ale proprietății sale.

Urmare demersurilor întreprinse, Primăria comunei Gura Teghii, județul Buzău, a rezolvat solicitările petentului.

Dosar nr. 1869/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Bătrân găsit mort în casă. Fiul său, cu probleme psihice, l-a mutilat după deces*, context în care s-a efectuat o **anchetă** la Primăria comunei Văcărești, județul Dâmbovița și au fost întreprinse demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Dâmbovița.

În urma **anchetei** efectuate la Primăria comunei Văcărești, s-au desprins următoarele aspecte referitoare la fiul persoanei decedate: acesta a fost identificat în interiorul locuinței, lângă cadavrul tatălui său, decedat în condiții neclare, și a fost preluat de ambulanță și transportat la Spitalul Județean de Urgență Târgoviște - Secția Psihiatrie Adulți.

Bărbatul beneficiază de pensie de invaliditate și indemnizație de handicap prin Casa Județeană de Pensii Dâmbovița, are încadrare în grad de handicap grav cu însoțitor, dar a optat din anul 2011 pentru indemnizație de însoțitor. Acesta a locuit cu ambii părinți până la decesul mamei, aceasta ocupându-se de îngrijirea și supravegherea fiului. Ulterior, a rămas doar cu tatăl său care se ocupa singur de el, nedorind internarea fiului său într-un centru. Bărbatul cu probleme psihice se afla în evidența unui cabinet individual medic de familie și urma tratament specific, în anul 2016 a fost pus sub interdicție și i-a fost numit un tutore, prin hotărâre judecătorească. Cazul persoanei cu handicap psihic s-a aflat de-a lungul timpului, în atenția autorității locale, prin compartimentul de asistență socială efectuându-se anchete sociale periodice.

După ancheta reprezentanților instituției Avocatul Poporului, compartimentul de specialitate al Primăriei comunei Văcărești a efectuat anchetă socială privind situația familiei persoanei cu handicap, care fost transferată la Spitalul de Psihiatrie Cronici Gura Ocnitei, județul Dâmbovița, asistentul social menținând legătura cu asistentul social al spitalului. S-a realizat consilierea și informarea fratelui persoanei cu handicap cu privire la drepturile persoanelor cu handicap în ceea ce privește punerea sub interdicție, fratele dorind să fie numit tutore pentru persoana cu handicap, care să fie internată într-un centru specializat. Asistentul social al Primăriei comunei Văcărești a îndrumat familia în vederea depunerii unei cereri pentru punerea sub interdicție a persoanei cu handicap grav și numirea unui tutore. S-au efectuat demersuri la poliție, cabinetul medical unde este înscrisă persoana cu handicap, obținându-se informații referitoare la istoricul comportamental și medical al acestuia. S-a luat legătura cu tutorele persoanei cu handicap (persoană în vârstă, bolnavă care nu își mai poate

îndeplini obligațiile de tutore), reieșind că în anul 2023 a formulat o cerere de reexaminare punere sub interdicție.

În cazul persoanei cu handicap, Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgoviște a dispus efectuarea evaluării medicale și psihologice.

Compartimentul de asistență socială din cadrul Primăriei comunei Văcărești a întocmit Planul de intervenție (perioada de desfășurare 6 luni) și fișa de monitorizare actualizată pentru persoana cu handicap, cazul rămânând în monitorizarea Compartimentului de asistență socială. Au fost reanalizate cazurile persoanelor adulte cu handicap psihic aflate în monitorizare, identificându-se cu ocazia acestor verificări un nou caz care impune monitorizare.

Inspectoratul de Poliție Județean Dâmbovița a informat că în cauză a fost întocmit dosar penal sub aspectul săvârșirii infracțiunii de ucidere din culpă, faptă prevăzută de art. 192 alin. (1) și alin. (3) lit. b) din Codul penal, ulterior s-a dispus extinderea urmăririi penale în cauză și cu privire la infracțiunea de profanare de cadavre sau morminte, faptă prevăzută de art. 383 alin. (1) Cod penal. Dosarul se află în lucru la Secția 1 Poliție Rurală Târgoviște, cercetările fiind în curs, sub supravegherea Parchetului de pe lângă Judecătoria Târgoviște.

Dosar nr. 14990/2024 - Sesizare din oficiu privind cazul unui pacient care a decedat după ce s-a aruncat de la primul etaj al Spitalului Județean de Urgență Târgoviște.

Pentru clarificarea aspectelor relatate în presă, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei anchete la Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, în urma căreia au rezultat următoarele:

- pe parcursul spitalizării și chiar din momentul prezentării la Camera de Gardă, pacientul a manifestat fenomene psihotice care au fost tratate cu medicație specifică, cu evoluție favorabilă. În foaia de observație clinică generală s-a consemnat agitație psihomotorie, autoagresiune fizică și episod psihotic, însă medicii care au efectuat evaluarea și au decis internarea pacientului, nu au recomandat și evaluare psihiatrică, recomandând doar medicație psihotropă și conținție.

- la nivelul spitalului nu exista o procedură operațională privind evaluarea psihologică/psihiatrică, monitorizarea și intervenția pentru pacienți care sunt internați în orice secție a spitalului ca urmare a unor situații de risc (alcoolici, cu tentative de suicid/automutilare, consum de substanțe interzise etc.). În urma discuțiilor ce au avut loc cu ocazia efectuării anchetei, conducerea spitalului a precizat că înțelege necesitatea unei astfel de proceduri și că va proceda de îndată la elaborarea acesteia.

- față de faptul că registrul special de conținționare nu era completat corespunzător, iar foaia de observație analizată nu conținea informațiile corespunzătoare privind aplicarea și încetarea măsurii conținționării pacientului, respectiv informații cu privire la monitorizarea funcțiilor vitale, potrivit legislației specifice, în urma discuțiilor care au avut loc cu ocazia anchetei, s-a concluzionat că se impune revizuirea procedurii operaționale existente la nivelul spitalului și reinstruirea întregului personal medical implicat în aplicarea măsurilor de conținționare.

- niciun salon nu era prevăzut cu sisteme antidefenestrare, pentru a permite cazarea pacienților internați ca urmare a unor situații de risc, aspect ce se impunea a fi analizat la nivelul conducerii spitalului.

Ulterior anchetei, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște ne-a comunicat măsurile dispuse în urma verificărilor interne, avându-se în vedere și concluziile discuțiilor ce au avut loc cu ocazia anchetei reprezentanților instituției Avocatului Poporului, respectiv: *revizuirea Procedurii operaționale privind conținționarea și izolarea pacientului și reinstruirea personalului medical; elaborarea Procedurii operaționale privind evaluarea, monitorizarea*

și intervenția pentru pacienții internați ca urmare a unor situații de risc (consumul nociv de alcool, tentative de suicid/automutilare, consum de substanțe interzise) și prelucrarea acestora cu personalul medical; montarea unor sisteme antidefenestrare la nivelul fiecărei structuri funcționale din cadrul spitalului (cel puțin un salon/structură), fiind demarate procedurile necesare în vederea montării acestor sisteme.

Dosar nr. 1718/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Părinți care refuză să-și mai trimită copiii la școală din cauza unui elev bătăuș. Se întâmplă la Școala Gimnazială „Elena Doamna” din Ploiești.*

În vederea clarificării aspectelor mediatizate, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei **anchete** la Școala Gimnazială „Elena Doamna” Ploiești și a unor demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Prahova, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova, Administrația Serviciilor Sociale Comunitare.

În urma discuțiilor ce au avut loc cu ocazia anchetei, precum și din documentele puse la dispoziție de Școala Gimnazială „Elena Doamna” din Ploiești, dar și de instituțiile anterior amintite, s-au reținut următoarele aspecte:

Conducerea unității școlare a precizat că minorul despre care se face vorbire în presă este elev în clasa a IV-a, ca urmare a transferului efectuat la începutul anului școlar 2023-2024. După începerea cursurilor școlare, respectiv în data de 11.10.2023, conducerea școlii a primit un memoriu prin care părinții clasei respective reclamă fapte de violență ale elevului asupra unora dintre colegi, memoriu discutat în ședința Consiliului de administrație, informându-se Inspectoratul Școlar Județean Prahova care a recomandat anunțarea DGASPC Prahova și luarea măsurilor privind situația disciplinară a elevului.

Drept urmare, conducerea școlii a informat DGASPC Prahova, solicitând sprijin pentru gestionarea situației acestui copil, și formulându-se răspuns scris și către reprezentanții părinților elevilor clasei.

De asemenea, cu privire la comportamentul respectivului elev au fost informate în scris următoarele autorități: Inspectoratul Școlar Județean Prahova, Inspectoratul de Poliție Județean Prahova și Secția 1 Poliție Ploiești, DGASPC Prahova și Administrația Serviciilor Sociale Comunitare Ploiești solicitându-se sprijin.

Consilierul școlar a elaborat un Plan de măsuri de sprijin pentru elevii școlii, fiind inclus și elevul respectiv în program de consiliere individuală. Totodată, s-au desfășurat activități de prevenție violență școlară de către Biroul Siguranță Școlară din cadrul IPJ Prahova și de către consilierul școlar la nivelul clasei respective.

Comisia de violență din cadrul școlii a analizat incidentul, propunând măsuri de sprijin la nivelul clasei, consilierea elevilor implicați (agresor, victimă), dar și măsuri ce urmează a fi luate de cadrele didactice la clasă pentru detensionarea climatului.

În zilele 8, 9, 10 ianuarie 2024, părinții clasei respective au declanșat un protest, refuzând să-și lase copiii la cursuri până ce nu se identifică o soluție. În data de 8.01.2024, s-a formulat solicitare de sprijin către DGASPC Prahova, identificare soluții pentru școlarizarea acestui elev, evaluare multidiscplinară a elevului respectiv. Conducerea școlii a informat Inspectoratul Școlar Județean Prahova despre protestul părinților.

În data de 10.01.2024, a avut loc ședința cu părinții clasei, la care au participat: învățătorul, consilierul școlar, reprezentanți ai CJRAE Prahova și conducerea școlii, părinții solicitând excluderea elevului din colectivul clasei sau trecerea elevului în sistemul de învățământ online. În urma discuțiilor purtate, s-a conchis că părinții își vor trimite copiii la cursuri doar dacă aceștia vor fi supravegheați permanent pe parcursul pauzelor, iar la primul incident cauzat de acest elev, vor relua protestul. Elevii au revenit la cursuri din data de

11.01.2024, fiind asigurată supravegherea permanentă a elevilor clasei, pe parcursul pauzelor (cu personal didactic, monitorizare video).

În data de 18.01.2024, la nivelul școlii s-a primit Certificatul de orientare școlară (valabilitate 2 ani), prin care se recomandă învățământ de masă, cu profesor itinerant și de sprijin și consiliere școlară. La nivelul școlii există profesor itinerant și de sprijin de la CJRAE Prahova, care va include elevul în program individualizat, învățătorul împreună cu acest profesor urmează să întocmească planul de servicii (intervenție specializată) adaptate nevoilor acestui copil. La data efectuării anchetei, elevul frecventa cursurile școlare, alături de ceilalți colegi, nemaifiind înregistrate incidente, beneficia de consiliere individuală din partea consilierului școlar și a profesorului de sprijin.

La nivelul școlii, este constituită Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, fiind elaborat un Plan de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar și se realizează periodic activități de prevenire a actelor de violență școlară.

Inspectoratul Județean de Poliție Prahova ne-a informat că la nivelul Biroului Siguranță Școlară se află în curs de instrumentare un dosar penal ca urmare a incidentelor produse. Totodată, s-a procedat la informarea DGASPC Prahova, în vederea analizării situației minorului, constatându-se că pentru acesta nu se impune instituirea unei măsuri de protecție. Minorul a rămas în monitorizarea ofițerului psiholog din cadrul Biroului Siguranță Școlară, dar și a reprezentanților ASSC Ploiești.

Administrația Serviciilor Sociale Comunitare ne-a comunicat că s-au purtat discuții cu mama și minorul respectiv, cu cadrele didactice, s-au analizat actele medicale, s-a efectuat anchetă socială, iar în data de 5.01.2024, s-a solicitat DGASPC Prahova constituirea unei echipe multidisciplinare pentru identificarea soluțiilor în acest caz. Mama minorului a fost consiliată și informată cu privire la existența la nivel local a serviciilor și prestațiilor sociale de care ar putea beneficia.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova ne-a precizat că s-au realizat evaluările specifice, reprezentanții legali ai elevului primind recomandări pentru întocmirea documentelor necesare pentru evaluarea complexă și pentru asigurarea unei atenții sporite supravegherii acestuia pentru prevenirea situațiilor de violență, dar și pentru includerea acestuia în programe specifice. DGASPC Prahova a colaborat atât cu familia, cât și cu școala pentru găsirea modalităților potrivite de evitare, depășire și rezolvare a situației conflictuale a copilului în relaționarea cu ceilalți colegi la școală. S-a realizat informarea și consilierea părinților cu privire la îndatoririle părintești pentru asigurarea condițiilor optime de creștere și dezvoltare a fiului lor, necesitatea colaborării cu specialiștii, fiindu-le adus la cunoștință un plan de recomandări în privința evaluării complexe și educaționale a copilului. Asistentul social al direcției a menținut permanent legătura cu familia copilului, sprijinind părinții în demersurile pe care le aveau de îndeplinit. Echipa multidisciplinară a direcției s-a deplasat la sediul școlii, purtându-se discuții cu directorul și învățătorul respectiv, abordându-se aspecte referitoare la gestionarea situațiilor de criză și găsirea unor soluții potrivite de rezolvare și depășire a conflictelor la nivelul clasei. În data de 16.01.2024, minorul a reluat cursurile școlare.

La nivelul școlii, s-a stabilit un program de activități cu copiii și cadrele didactice având ca scop informarea și prevenirea violenței. Părinții elevilor din clasa respectivă care au depus sesizări la nivelul direcției au primit răspunsuri conform cărora li se pot asigura servicii de consiliere psihologică și parentală, în funcție de nevoile identificate. Situația comportamentală a copilului s-a mai ameliorat de când beneficiază de profesor de sprijin și nu au mai fost semnalate agresiuni fizice.

Dosar nr. 13273/2024 Petentul a solicitat sprijinul Biroului Teritorial Ploiești arătând faptul că deși a întreprins numeroase demersuri la autoritatea locală, a formulat repetate cereri solicitând includerea în contractul de închiriere și a suprafeței aferente parterului imobilului primăriei în care locuiește cu chirie, familia sa fiind numeroasă, **fiica sa complet nevăzătoare având nevoie de un spațiu accesibil tipului și gradului său de handicap, fiind vizibil afectată de dificultățile întâmpinate zilnic, fiind nevoită să urce treptele pentru a ajunge la etajul 1 și fiind continuu dependentă de un membru al familiei, cererile sale nu au fost soluționate nici după 3 ani.**

Deși Consiliul Local al Municipiului Buzău a adoptat HCL nr. 180/28.09.2023 care în Anexa II Regulament privind repartizarea și închirierea locuințelor din fondul locativ de stat aflate în administrarea Consiliului Local al Municipiului Buzău, la art. 11 reglementează situația expusă de petent, respectiv, Comisia socială propune Consiliului Local „aprobarea cererilor de extindere a spațiului de locuit, la solicitarea titularilor contractelor de închiriere, în următoarele condiții: suprafața locuibilă disponibilă este în același condominiu cu locuința deținută de solicitantul extinderii, iar prin alipire se poate constitui o singură unitate locativă; se are în vedere asigurarea exigențelor minimale din Anexa 1 la Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare”, cererile persoanei cu handicap grav au rămas nesoluționate.

În urma demersurilor întreprinse, Primăria Municipiului Buzău ne-a precizat că solicitarea petentului a intrat în Comisia socială pentru analiza solicitărilor și atribuirilor locuințelor cu chirie din fondul locativ de stat aflate în administrarea Consiliului Local al Municipiului Buzău, **dar Comisia nu a luat o hotărâre finală în ceea ce privește această cerere.**

Luând în considerare prevederile art. 43 din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, dar și dispozițiile art. 20 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, am revenit la Primăria Municipiului Buzău, însă nu au fost primite informațiile solicitate. Astfel, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei **anchete** la Primăria Municipiului Buzău.

În urma discuțiilor ce au avut loc cu ocazia anchetei, precum și din documentele puse la dispoziție de Primăria Municipiului Buzău, s-au desprins următoarele aspecte:

Cererea persoanei cu handicap grav a fost analizată în Comisia socială de analiză a solicitărilor și atribuire a locuințelor din fondul locativ de stat, aflate în administrarea Consiliului Local al Municipiului Buzău, **primind aviz favorabil.**

Ulterior efectuării anchetei, Primăria Municipiului Buzău ne-a comunicat faptul că **situația locativă a persoanei cu handicap grav, cu asistent personal, nerevizibil, va fi rezolvată în sensul extinderii suprafeței locative deținută cu contract de închiriere**, conform prevederilor art. 43 din Legea locuinței, republicată, dar și dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată.

Recomandare implementată cu succes

Dosar nr. 10564/2024 Petenta ne-a sesizat cu privire la faptul că unei persoane private de libertate, aflate în custodia Penitenciarului Ploiești, nu i se asigură medicația recomandată de medicul neurolog.

Având în vedere aspectele expuse și luând în considerare faptul că sesizarea era formulată de o altă persoană decât cea lezată în drepturi și libertăți, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, iar pentru clarificarea aspectelor sesizate, a dispus efectuarea unei anchete la Penitenciarul Ploiești.

În urma verificărilor întreprinse, a discuțiilor ce au avut loc cu ocazia anchetei, precum și din documentele puse la dispoziție de către conducerea Penitenciarului Ploiești, au reieșit următoarele aspecte:

Pentru medicamentul recomandat de către medicul specialist neurolog în data de 13.03.2024, medicul unității penitenciare a eliberat rețeta în data de 14.03.2024, fiind întocmit în aceeași zi, referatul de necesitate pentru achiziționare prin SEAP, însă lista ce conținea acest medicament (dar și altele) a fost postată în aplicația SEAP în data de 26.03.2024, pentru efectuarea unei achiziții directe; întrucât a existat o neconcordanță cu privire la unul din medicamentele din listă, întreaga ofertă a fost refuzată, iar solicitarea de achiziție a fost postată din nou în data de 02.04.2024. La momentul efectuării anchetei de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului, această achiziție nu era finalizată.

Reprezenții Penitenciarului Ploiești au motivat întârzierea în achiziționarea acestui medicament, susținând că la nivelul instituției există un volum mare de activitate și postarea achizițiilor în SEAP nu se poate realiza pentru fiecare medicament/articol în parte. Totodată s-a precizat că Procedura operațională de realizare a achizițiilor publice prin achiziție directă, existentă la nivelul Penitenciarului Ploiești, nu conține precizări sau termene stabilite pentru achiziționarea medicamentelor.

În urma verificărilor efectuate, s-a constatat că la nivelul Penitenciarului Ploiești, procedura de achiziție directă a medicamentelor prin SEAP se realizează cu întârziere, fapt ce aduce atingere dreptului la ocrotirea sănătății prevăzut de art. 34 din Constituție.

Pentru remedierea acestei deficiențe și pentru evitarea unor situații similare, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 86/2024**, către conducerea Penitenciarului Ploiești, pentru ca aceasta, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de legislația în vigoare, să dispună măsurile legale necesare cu privire la identificarea unei soluții care să asigure achiziționarea la timp a medicamentelor prescrise persoanelor private de libertate, aflate în custodia Penitenciarului Ploiești.

Recomandarea a fost însușită în totalitate. Potrivit conducerii Penitenciarului Ploiești, au fost luate măsuri din punct de vedere logistic, fiind modificată fișa postului agentului achizitor, în sensul că acesta nu mai desfășoară și atribuții în cadrul sectorului cazarmare, iar într-un interval de 3 ore/zi acesta achiziționează strict medicamente, astfel încât în prezent nu există medicamente neachiziționate pentru persoanele private de libertate, custodiate în cadrul Penitenciarului Ploiești.

Dintre autoritățile care au fost **deschise la colaborare** amintim: Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova, Buzău, Dâmbovița, Consiliul Județean Prahova, Consiliul Județean Buzău și Consiliul Județean Dâmbovița, Instituția Prefectului Județul Prahova, Inspectoratul Județean de Poliție Prahova, Inspectoratul Județean de Poliție Buzău, Inspectoratul Județean de Poliție Dâmbovița, Primăria Municipiului Buzău, Penitenciarul Ploiești, Penitenciarul Mărgineni, Penitenciarul Găești, Colegiul Național „Nichita Stănescu” Ploiești, Școala Gimnazială „Sfânta Vineri” Ploiești, Școala Gimnazială „Sfântul Vasile” Ploiești.

Biroul Teritorial Slobozia

● **Biroul Teritorial Slobozia:** a soluționat un număr de 56 petiții, a acordat un număr de 87 de audiențe, a înregistrat un număr de 117 apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 56 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în

181 de cazuri, dintre care 97 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 2 anchete și a formulat 17 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 1906/2024 Petenta s-a adresat Biroului Teritorial Slobozia, arătând că deține o proprietate în comuna Bucu, județul Ialomița, racordată la serviciul de alimentare cu apă și canalizare, furnizat până în anul 2022 (inclusiv) prin intermediul unității administrativ-teritoriale.

Ulterior, gestiunea serviciului a fost atribuită unui operator regional. Se arată că până la momentul preluării gestiunii de către operatorul regional, persoana ce trebuia să citească consumul de apă nu efectua citirea, astfel că petenta plătea mereu sume mai mari pentru a fi sigură că nu se va sista furnizarea apei.

În acest fel, au fost achitați aproximativ 270 m³ de apă neconsumați. În vederea recuperării sumelor achitate în avans (aprox. 411 lei), petenta s-a adresat Primăriei comunei Bucu, prin cererea nr. 4064/22.11.2023, la care nu a primit un răspuns.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de Biroul Teritorial Slobozia, unitatea administrativ-teritorială a comunicat faptul că petenta poate ridica suma de 411 lei de la casierie.

Dosar nr. 18818/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *O tânără imobilizată a fost scoasă din casa în flăcări de rude și vecini*, context în care au fost solicitate informații de la Primăria comunei Stănești, județul Giurgiu.

Autoritatea locală ne-a comunicat că familia cu trei minori s-a mutat după incendiu într-o altă locuință. Primăria a solicitat sprijinul Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Giurgiu pentru a acorda acestei familii un ajutor financiar de urgență. Ca urmare a evaluării situației socio-familiale, autoritatea locală a recomandat luarea unor măsuri de protecție specială în beneficiul minorilor, menționând totodată că fiica minoră cu dizabilități nu fusese niciodată evaluată medical până la data respectivei vizite. Pentru lămurirea situației copiilor, Avocatul Copilului a solicitat extinderea demersurilor către alte autorități.

Astfel, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Giurgiu ne-a transmis că solicitarea familiei de a beneficia de ajutor de urgență a fost înaintată către Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, cu propunerea de a i se acorda o sumă de 7.000 de lei, cuantumul maxim al acestui sprijin în cazul unui incendiu.

Totodată, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu a efectuat o vizită la domiciliul familiei, constatând că situația igienico-sanitară a locuinței era precară. Tatăl minorilor a fost informat că trebuie să remedieze această situație și că minora imobilizată la pat, cu dificultăți în a se exprima verbal, are dreptul de a fi încadrată într-un grad de handicap.

Ulterior, vizitând din nou familia, specialiștii DGASPC Giurgiu au constatat că **situația locativă și condițiile igienico-sanitare s-au remediat** (camerele erau zugrăvite, aerisite, podelele erau acoperite cu covoare, iar igiena în locuință era una corespunzătoare), iar copiii aveau un aspect îngrijit și erau îmbrăcați corespunzător vârstei, sexului și anotimpului. Tatăl minorilor a declarat că a efectuat demersurile necesare încadrării în grad de handicap a fiicei sale și că își va asuma menținerea condițiilor unui trai decent pentru copiii săi. Astfel, s-a apreciat că, în atare condiții, minorii pot fi menținuți în familie, neimpunându-se luarea unei măsuri de protecție specială în beneficiul acestora.

Cazul a rămas în atenția DGASPC Giurgiu, dar și în monitorizarea Primăriei comunei Stănești, care va verifica bilunar situația minorilor.

Dosar nr. 27654/2024 Petenta s-a adresat instituției Avocatul Poporului cu o petiție privind refuzul fostului angajator, în speță o autoritate publică locală, de a-i elibera o adeverință privind vechimea în muncă, precum și alte aspecte ce țin de raportul de muncă.

În vederea soluționării petiției, au fost întreprinse demersuri către fostul angajator al petentei, autoritate publică, pentru a lua măsuri în vederea restabilirii drepturilor încălcate persoanei în cauză.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, a fost emisă adeverința petentei din care rezultă elemente ce țin de funcția îndeplinită, salariul, precum și modificările intervenite pe parcursul profesional al acesteia în instituția respectivă.

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 365/2021 - Sesizare din oficiu cu privire la situația semnalată de un cotidian național, respectiv la condițiile precare din Maternitatea Spitalului Municipal Oltenița.

În urma demersurilor scrise, precum și a **anchetei** efectuate la Spitalul Municipal Oltenița și la Primăria Municipiului Oltenița, având în vedere faptul că situația față de care Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu nu fusese remediată, a fost emisă **Recomandarea nr. 33/2024**, prin care s-a dispus ca Managerul Spitalului Municipal Oltenița să întreprindă toate demersurile necesare ca, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin, să acceseze finanțările disponibile cu scopul de a moderniza spațiile medicale ale maternității.

Spitalul Municipal Oltenița a comunicat faptul că Recomandarea nr. 33/2024 a fost însușită. Astfel, conducerea unității medicale împreună cu personalul subordonat a realizat următoarele demersuri:

- s-a finalizat proiectul de modernizare a Ambulatoriului integrat prin POR 2014-2021;
- se află în curs de derulare proiectul pentru creșterea eficienței energetice a clădirii unității medicale, proiect finanțat prin PNRR Componenta C5 – Valul renovării;
- a fost obținută o sponsorizare de 50 000 Euro de la Asociația Salvați Copiii pentru modernizarea grupurilor sanitare din secția Pediatrie;
- în prezent se pregătește documentația pentru a fi depusă în vederea obținerii finanțării prin programul Sănătate 2021-2027. Prin acest program se urmărește obținerea finanțării în vederea modernizării tuturor interioarelor spitalului, inclusiv maternitatea, achiziționarea unui aparat RMN și altele.

În contextul unor demersuri mai recente la Spitalul Oltenița pentru soluționarea unui alt dosar, managerul Spitalului a informat instituția Avocatul Poporului cu privire la faptul că Maternitatea Spitalului Oltenița, a fost reabilitată în regim propriu, iar o asociație a achiziționat echipamente medicale în valoare de 400.000 Euro. De asemenea, printr-un program cu fonduri europene, unitatea sanitară a fost reabilitată energetic și policlinica a fost renovată.

Dosar nr. 2718/2024 - Sesizare din oficiu în vederea verificării informațiilor apărute în mass-media locală, referitoare la faptul că în comuna Ciolănești, județul Teleorman, nu a fost înființat Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență.

În urma demersului efectuat, s-a constatat că situația față de care Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, se confirmă parțial. Așadar, la nivelul comunei Ciolănești a fost înființat Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență, dar acesta nu era dotat conform standardelor prevăzute de legislația în vigoare.

Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 75/2019 pentru aprobarea Criteriilor de performanță privind constituirea, încadrarea și dotarea serviciilor voluntare și a serviciilor

private pentru situații de urgență, prevede dotările necesare serviciilor voluntare de la nivelul unităților administrativ-teritoriale în funcție de numărul de gospodării de la nivelul acestora.

Prin urmare, având în vedere importanța existenței Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență pentru siguranța populației, serviciu care nu ar putea funcționa eficient în lipsa dotărilor obligatorii prevăzute de legislația în vigoare, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 46/2024**, prin care a dispus conducerii Primăriei comunei Ciolănești să întreprindă toate demersurile pentru a asigura fondurile necesare în vederea dotării Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență conform prevederilor legale în vigoare.

Primăria comunei Ciolănești a comunicat faptul că, în bugetul de venituri și cheltuieli aferent anului 2024 au fost prevăzute o parte din sumele necesare pentru procurarea materialelor prevăzute de legislație pentru dotarea Serviciului Voluntar Pentru Situații de Urgență, precum și că restul sumelor necesare vor fi solicitate de la instituțiile abilitate.

Dosar nr. 16578/2024 - Sesizare din oficiu cu privire la faptul că un adolescent din comuna Bărbulești, județul Ialomița, a fost descoperit în trafic de polițiști, în timp ce conducea o mașină.

În urma corespondenței purtate cu autoritățile sesizate în acest caz, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 118/2024**, către inspectorul-șef al Inspectoratului de Poliție Județean Ialomița, pentru ca acesta să întreprindă demersurile necesare care să conducă la aplicarea cu celeritate a prevederilor art. 53 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, respectiv la aplicarea prevederilor art. 505 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Inspectoratul de Poliție Județean Ialomița și-a însușit Recomandarea, transmitând că prin dispoziția scrisă a inspectorului-șef s-a dispus prelucrarea prevederilor art. 53 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, astfel încât toate cazurile de abuz, neglijare, exploatare sau violență de orice fel, exercitate asupra copiilor să fie sesizate direcției generale de asistență socială și protecția copilului, pentru luarea măsurilor prevăzute de lege.

De asemenea, s-a dispus prelucrarea prevederilor art. 505 alin. (1) din Codul de procedură penală, astfel încât la audierea minorilor ce dobândesc calitatea de suspect sau inculpat să fie citată direcția generală de asistență socială și protecție a copilului din localitatea unde se desfășoară audierea.

Totodată, s-a dispus includerea aspectelor anterior precizate în cadrul programelor de formare profesională ale structurilor cu competențe specifice în domeniul de referință, prin grija Biroului de Pregătire Profesională și a șefilor nemijlociți.

Dosar nr. 18483/2024 - Sesizare din oficiu referitoare la folosirea gazelor iritant-lacrimogene împotriva unui grup de persoane care protestau în stradă cu privire la închiderea unei alei pietonale, în satul Novaci, județul Giurgiu.

Inspectoratul Județean de Poliție Giurgiu a comunicat că în urma verificărilor efectuate asupra modului de intervenție al polițiștilor, aceștia au acționat conform prevederilor legale în vigoare.

Însă, din analiza actelor normative incidente în cauză a rezultat că Serviciul pentru Acțiuni Speciale din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție Giurgiu a acționat cu încălcarea prevederilor legale, nesocotind efectele nocive pe care gazele iritant-lacrimogene le au asupra sănătății persoanelor.

Situația a fost tratată în mod formal de către Inspectoratul Județean de Poliție Giurgiu, fără a se evalua consecințele utilizării gazelor iritant-lacrimogene asupra sănătății persoanelor participante. Totodată, nu a fost făcută o analiză obiectivă a situației de fapt din care să rezulte eventualele deficiențe în desfășurarea operațiunii de intervenție, pentru a se putea dispune

măsurile în așa fel încât personalul implicat să acționeze cu profesionalism, cu respectarea procedurilor de lucru și a eticii profesionale, dar mai ales în interesul apărării vieții și integrității corporale a persoanei.

În raport de aspectele constatate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 119/2024**, către Inspectoratul de Poliție Județean Giurgiu, vizând instruirea personalului privind metodele de intervenție conform legislației în vigoare și a procedurilor de lucru, pentru a interveni în mod adecvat, iar acțiunea acestora să fie motivată de necesitatea apărării vieții și integrității corporale a persoanei și de menținerea climatului de siguranță publică.

Inspectoratul Județean de Poliție Giurgiu a comunicat faptul că recomandarea a fost prelucrată tuturor polițiștilor din cadrul instituției, pe bază de semnătură, și că fiecare șef de structură va urmări respectarea normelor legale în vigoare de către polițiștii aflați în subordine.

Dosar nr. 4656/2024 Petenta ne-a sesizat susținând că în luna februarie 2024, a solicitat Primăriei comunei Ghimpați angajarea ca asistent personal pentru fiica sa minoră, încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal, în temeiul art. 42 alin. (4) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, petenta afirmă că a depus o cerere în luna ianuarie la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu (DGASPC) prin care opta pentru angajarea unui asistent personal pentru fiica dumneai, motiv pentru care a solicitat acordul scris al DGASPC.

Cu ocazia demersurilor efectuate, s-a constatat că Primăria comunei Ghimpați nu a dat curs solicitării petentei, refuzând angajarea acesteia ca asistent personal, din considerente de ordin financiar, iar DGASPC Giurgiu a eliberat acordul pentru opțiunea petentei de a angaja un asistent personal pentru fiica sa abia în luna martie 2024, nu în termenul de 5 zile prevăzut de art. 42 din Legea nr. 448/2006.

În urma corespondenței purtate cu DGASPC Giurgiu, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 131/2024**, către directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu pentru a întreprinde toate demersurile necesare care să conducă la respectarea termenului de 5 zile instituit prin art. 42 alin. (6) din Legea nr. 448/2006, astfel încât acordul DGASPC Giurgiu pentru opțiunea exprimată de persoanele interesate, în condițiile prevăzute la art. 42 alin. (4) și (5) din același act normativ, să fie comunicat angajatorului în interiorul acestui termen.

DGASPC Giurgiu și-a însușit recomandarea și a analizat cauzele care au condus la întârzierea emiterii și comunicării acordului către primărie, în cazul prezentat, monitorizând totodată activitatea Compartimentului Evidență și Plată a Beneficiilor Sociale.

Dosar nr. 15345/2024 - Sesizare din oficiu privind situația unui pacient neoperat, internat la Spitalul Județean de Urgență Slobozia, context în care s-au efectuat demersuri la Spitalul Județean de Urgență Slobozia, precum și la Direcția de Sănătate Publică Ialomița.

Din răspunsul Spitalului Județean de Urgență Slobozia, au rezultat următoarele:

- evenimentul față de care Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu se confirmă din perspectiva întârzierii programării pacientului;
- potrivit legii, doar pacientul are acces la datele medicale personale, precum și dreptul de a alege o altă persoană care să fie informată în locul său;
- motivele principale ale întârzierii se datorează lipsei de comunicare a medicului curant cu pacientul și colegii din secția ATI cu privire la întârzieri în programul operator și oferirea unei soluții alternative pentru pacient, obligatorii în acest caz.

Din răspunsul Direcției de Sănătate Publică Ialomița, a rezultat faptul că nu a fost depusă nicio petiție/sesizare cu privire la acest caz de către pacient sau rudele acestuia și nici din partea instituțiilor menționate în adresa Avocatului Poporului.

Față de informațiile comunicate de către Spitalul Județean de Urgență Slobozia și de către Direcția de Sănătate Publică Ialomița, a fost emisă **Recomandarea nr. 136/2024**, către conducerea Spitalului Județean de Urgență Slobozia, respectiv conducerea Direcției de Sănătate Publică Ialomița.

Direcția de Sănătate Publică Ialomița a comunicat faptul că pentru implementarea Recomandării Avocatului Poporului s-au dispus verificări la Spitalul Județean de Urgență Slobozia, în urma acestora stabilindu-se că motivele principale ale întârzierii intervenției chirurgicale sunt cauzate de lipsa de comunicare a medicului curant cu pacientul și al angajaților din ATI, precum și faptul că la internare pacientul era în tratament anticoagulant.

Spitalul Județean de Urgență Slobozia a transmis faptul că în vederea implementării Recomandării Avocatului Poporului a prelucrat Recomandarea cu personalul responsabil de comunicare în relația cu autoritățile. A fost întocmită o procedură operațională privind soluționarea petițiilor, reclamațiilor și comunicarea cu autoritățile (PO-02-CRP) și s-a instruit personalul.

Dosar nr. 30786/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Un bărbat din Beciu și-a lovit mama cu bastonul în cap/Polițiștii au emis ordin de protecție provizoriu.*

Pentru clarificarea aspectelor relatate în presă, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unor demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Teleorman, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, precum și la Primăria comunei Beciu.

În urma demersurilor efectuate, s-a constatat faptul că la nivelul Primăriei comunei Beciu nu era organizată echipa mobilă prevăzută de art. 51 din Legea nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată. Astfel, în comuna Beciu nu se poate realiza intervenția de urgență în cazurile de violență domestică.

Prin urmare, având în vedere atât importanța existenței echipei mobile pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, pentru sprijinirea imediată a victimelor, cât și obligația prevăzută în sarcina autorităților publice locale de a înființa echipa mobilă, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 170/2024**, adresată primarului comunei Beciu, care în exercitarea atribuțiilor legale, să întreprindă toate demersurile pentru a constitui echipa mobilă pentru intervenția în cazurile de violență domestică, astfel cum prevede legislația în vigoare.

Primăria comunei Beciu a comunicat faptul că prin Hotărârea Consiliului Local Beciu nr. 49/05.12.2024, a fost înființată echipa mobilă pentru intervenție în cazurile de violență domestică.

Recomandare ignorată de autorități

Dosar nr. 4656/2024 Petenta ne-a semnalat refuzul primăriei de domiciliu de a o angaja pe aceasta ca asistent personal pentru o persoană minoră încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal. Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 71/2024**, către primarul comunei Ghimpați din județul Giurgiu, pentru ca acesta să întreprindă demersurile necesare care să conducă la angajarea petentei în funcția de asistent personal a copilului încadrat în grad de handicap grav cu asistent personal, conform Legii nr. 448/2006, și la cuprinderea în bugetul local a sumelor necesare din care se suportă salarizarea și transportul asistenților personali, potrivit legii, în contextul prevederilor art. 6 din Anexa la Hotărârea de Guvern nr. 427/2001.

Recomandarea nr. 71/2024 nu a fost însușită, autoritatea administrației publice locale menținându-și punctul de vedere cu privire la refuzul de a angaja reprezentantul legal al

minorei ca asistent personal, cu plata în continuare a indemnizației lunare, aceasta din urmă fiind considerată o formă eficientă de soluționare a problemei.

Cu toate acestea, Primăria comunei Ghimpați județul Giurgiu a precizat că *urmează a analiza problema în cauză, și să dispună măsurile legale, ținând cont atât de Recomandare, cât și de disponibilitățile bugetare în acest sens.*

În raport cu demersurile efectuate la nivelul Biroului Teritorial Slobozia și față de faptul că situația petentei nu a fost soluționată favorabil, dosarul a fost repartizat Biroului contencios administrativ și juridic în vederea analizării oportunității de a se promova o acțiune în contencios administrativ.

Dintre autoritățile care **au fost deschise la colaborare** și care au acordat sprijinul lor în exercitarea atribuțiilor noastre legale amintim: Direcția de Asistență Socială a municipiului Giurgiu, Inspectoratul Școlar Județean Teleorman, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Călărași, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Ialomița, Primăria comunei Bucu din județul Ialomița, Consiliul Județean Călărași și Primăria Municipiului Giurgiu.

Unitățile administrativ-teritoriale din județele Călărași, Ialomița, Giurgiu și Teleorman au susținut procesul de mediatizare a activității Biroului Teritorial Slobozia, prin diseminarea datelor de contact și a informațiilor privind competențele instituției Avocatul Poporului, publicându-le fie la sediile autorităților, fie pe site-urile oficiale ale acestora.

Biroul Teritorial Suceava

● **Biroul Teritorial Suceava:** a soluționat un număr de 104 petiții, a acordat 158 de audiențe, a înregistrat 105 apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, s-a sesizat din oficiu în 260 de cazuri, dintre care 120 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 7 anchete și a formulat 22 de recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 393/2024 Petenta și-a exprimat nemulțumirea față de faptul că, deși a solicitat expres, Primăria Municipiului Dorohoi refuză să o angajeze ca asistent personal al mamei sale, motivul invocat fiind acela că *„în momentul de față, bugetul instituției nu ne permite a face angajări”*.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat Primăriei Municipiului Dorohoi și Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani.

Urmare demersurilor întreprinse, Primăria Municipiului Dorohoi ne-a comunicat că a fost încheiat și semnat contractul individual de muncă, din care reiese că petenta are calitatea de salariat începând cu data de 15.02.2024, pe o perioadă nedeterminată, iar Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani ne-a informat că și-a exprimat acordul conform art. 42 alin. (6) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap pentru încadrarea cu contract individual de muncă a unui asistent personal al persoanei încadrate în grad de handicap grav cu asistent personal.

Dosar nr. 1957/2024 Petenta și-a exprimat nemulțumirea față de faptul că, deși a solicitat expres, Primăria comunei Dumbrăveni, județul Suceava, refuză să o despăgubească pentru concediul de odihnă neefectuat, pentru perioada cât a fost angajată ca asistent personal al persoanei cu handicap grav, la încetarea raporturilor de muncă prin împlinirea vârstei standard de pensionare și a stagiului de cotizare, pe motiv că *„potrivit legislației în vigoare*

autoritățile publice locale nu au voie să compenseze în bani concediile de odihnă neefectuate sau orele lucrate suplimentar”.

În vederea verificării aspectelor sesizate, s-au întreprins demersuri la Primăria comunei Dumbrăveni, județul Suceava, care ne-a comunicat următoarele:

„angajatorul nu a fost de rea credință, cu privire la programarea concediului de odihnă, acesta nu s-a realizat din motive financiare, instituția administrativă nu dispune de fonduri financiare care să susțină executarea acestor plăți, deoarece sumele alocate pentru plata asistentului personal al persoanei cu handicap se asigură de la bugetul de stat, din sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată, în baza numărului de beneficiari comunicat de unitățile administrativ-teritoriale, către Ministerul Finanțelor și Ministerul muncii și solidarității sociale, deci nu pot fi bugetate în bugetul local alte sume decât cele alocate de bugetul de stat.

*Astfel în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 421/2023 a bugetului de stat pe anul 2024, art.5, alin. 1, pct. a care menționează modul de finanțare al asistentului personal al persoanei cu handicap, (...) ordonatorul de credite (...), **nu poate să prevadă în buget alte sume decât cele primite de la bugetul de stat. În consecință sumele care au fost emise de la bugetul de stat alocate pentru plata asistentului personal al persoanei cu handicap, salariu stabilit potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 actualizată, au fost plătite.**”*

Raportat la cele mai sus prezentate, având în vedere existența unor elemente privind posibila încălcare a normelor constituționale care reglementează dreptul la muncă și protecția socială a muncii, petiția a fost înaintată Biroului contencios administrativ și juridic în vederea analizării și eventual, a promovării unei acțiuni în instanță în vederea acordării drepturilor salariale reprezentând plata concediului de odihnă neefectuat de către asistentul personal al persoanei cu handicap grav.

Avocatul Poporului a formulat o acțiune în contencios administrativ în obligarea UAT comuna Dumbrăveni, județul Suceava, la compensarea în bani a concediului de odihnă cuvenit și neefectuat pentru întreaga perioadă lucrată de salariat până la încetarea contractului individual de muncă (obligație scadentă la încetarea contractului individual de muncă).

Recomandări implementate cu succes

Dosar nr. 3503/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Scandal monstru, cu amenințări cu moartea, provocat de un elev problemă, la un liceu din Câmpulung*, context în care au fost solicitate informații de la Colegiul Silvic „Bucovina” Câmpulung Moldovenesc, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Suceava, Inspectoratul Școlar Județean (IȘJ) Suceava, Inspectoratul de Poliție Județean (IPJ) Suceava, ulterior fiind obținute lămuriri și de la unitățile medicale la care minorul a fost prezentat.

În esență, răspunsurile primite au relevat comportamentul necorespunzător al elevului, constând în amenințări adresate unor cadre didactice, dar și colegilor săi, precum și acte de distrugere a unor bunuri în incinta școlii, însă, contrar informațiilor transmise de unitatea școlară, nu s-a confirmat înregistrarea unor acte de violență fizică exercitate asupra persoanelor.

Pe de altă parte, a rezultat că, în urma verificărilor efectuate, unitatea școlară a luat măsura exmatriculării elevului în cauză cu drept de înscriere, în anul școlar următor, în altă unitate de învățământ, conform art. 107 alin. (5) lit. h) din Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar, însă Colegiul Silvic „Bucovina” Câmpulung Moldovenesc nu a respectat dreptul la apărare al elevului pentru sancțiunea aplicată, drept prevăzut expres de art. 107 alin. (3) din Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar.

Totodată, unitatea școlară nu a respectat nici dreptul la contestație al elevului și al părinților acestuia, atât cu privire la sancțiunea aplicată la data de 22.01.2024, dar și în cazul

celorlalte trei sancțiuni ce au fost aplicate anterior aceluiași elev, în cursul anului școlar 2023-2024, obligație ce incumbă unității de învățământ care aplică o sancțiune, în temeiul art. 107 alin. (6), potrivit căruia orice sancțiune aplicată trebuie să fie comunicată individual, în scris, atât elevilor, cât și părinților/tutorilor legali.

Or, dincolo de faptul că nu au fost respectate procedurile care să garanteze dreptul la apărare și contestație la aplicarea sancțiunii din 22.01.2024 - „exmatriculare fără drept de reînmatriculare în cadrul unității de învățământ”, această sancțiune nici nu putea fi aplicată elevului în cauză, fiind înscris la liceu - formă a învățământului obligatoriu, pentru care legiuitorul stabilește la art. 107 alin. (10) din Legea nr. 198/2023 limitele maxime ale sancțiunilor ce pot fi aplicate în cazuri grave elevilor din învățământul obligatoriu: „Sancțiunile prevăzute la alin. (5) lit. f) și g) se pot aplica în învățământul obligatoriu numai în situații foarte grave, când prezența elevului în școală pune în pericol siguranța elevilor sau a personalului din școală, afectând dreptul la educație, respectiv la muncă.” Așadar, în acest caz, elevului respectiv i se putea aplica cel mult sancțiunea prevăzută de art. 107 alin. (5) lit. g) - exmatricularea cu drept de reînscris, în anul școlar următor, în aceeași unitate de învățământ.

De asemenea, deși s-a remarcat preocuparea constantă a Colegiului Silvic „Bucovina” Câmpulung Moldovenesc pentru desfășurarea unor acțiuni/proiecte/activități vizând recunoașterea și combaterea comportamentelor agresive și de tip bullying, pentru gestionarea unor asemenea situații, precum și în realizarea unor campanii de informare în rândul elevilor, încheierea de parteneriate cu alte instituții, vizând prevenirea actelor de violență și a comportamentelor de tip bullying în această unitate de învățământ, producerea acestui eveniment în școală, în contextul în care elevul în cauză a manifestat în mod repetat de-a lungul timpului un comportament ce se încadrează în sfera formelor grave de violență, nu a făcut decât să confirme faptul că nu au fost identificate cele mai bune soluții al căror rezultat să conducă la stoparea/prevenirea unor astfel de comportamente în școală.

De altfel, chiar dacă conducerea Colegiului Silvic „Bucovina” Câmpulung Moldovenesc a solicitat sprijinul organelor de poliție, a specialiștilor din cadrul Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Suceava și a informat Inspectoratul Școlar Județean Suceava cu privire la acest caz, s-a stabilit că nu a respectat și obligația de a sesiza imediat DGASPC Suceava, având în vedere că, prin natura profesiei, a avut cunoștința despre manifestarea formelor de violență psihologică (bullying), aspect ce a condus la concluzia că la nivelul acestei unități de învățământ nu sunt cunoscute dispozițiile ce le revin cadrelor didactice, instituite prin dispozițiile art. 52 alin. (4) - obligația de a referi centrelor județene de resurse și asistență educațională și de a semnaliza serviciului public de asistență socială sau, după caz, direcției generale de asistență socială și protecția copilului cazurile de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copilului identificate în timpul desfășurării activității, și nici cele ale art. 89 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În acest context, în vederea remedierii deficiențelor constatate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 76/2024**, adresată conducerii Colegiului Silvic „Bucovina” Câmpulung Moldovenesc, precum și ministrului educației.

Referitor la însușirea Recomandării emise cu nr. 76 din 4 aprilie 2024, au fost primite următoarele răspunsuri:

I. Ministerul Educației ne-a transmis, în esență, că această instituție încurajează și sprijină principiile care guvernează Legea Învățământului Preuniversitar nr. 198/2023 cu modificările și completările ulterioare, printre care se numără și „principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare” și condamnă orice formă de

discriminare, precizând că, până la elaborarea metodologiilor, regulamentelor și a altor acte normative necesare pentru punerea în aplicare a Legii nr. 198/2023 se aplică dispozițiile privind organizarea, funcționarea sistemului de învățământ preuniversitar și desfășurarea procesului de învățământ aflate sau intrate în vigoare la data de 1 septembrie 2023. Așadar, drepturile, obligațiile și sancțiunile aplicabile elevilor se regăsesc în ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 4742/2016 pentru aprobarea Statutului Elevului, cu modificările și completările ulterioare, valabil până la intrarea în vigoare a noului Statut al Elevului, aflat la momentul comunicării răspunsului în procedura de aprobare, care urmează a fi aplicat în noul an școlar.

II. Colegiul Silvic „Bucovina” Câmpulung Moldovenesc ne-a comunicat, în principal, următoarele:

- directorul a dispus însușirea și aplicarea de către toate cadrele didactice din unitatea școlară a dispozițiilor legale instituite prin Legea nr. 198/2023, art. 107 alin. (5) și art. 106 alin. (2)-(5) privind garantarea dreptului la apărare și contestație;

- Consiliul Profesoral al Colegiului Silvic Bucovina dispune exmatricularea cu drept de reînmatriculare în unitatea școlară — Colegiul Silvic Bucovina a elevului în cauză;

- directorul a dispus cunoașterea și respectarea de către cadrele didactice ale unității de învățământ a dispozițiilor art. 52 alin. (4) și ale art. 89 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele instituite de art. 65 alin. (7) din Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar și prin Ordinul Ministerului Educației nr. 6235/2023, astfel încât, în cazul identificării unor cazuri de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra minorilor, să asigure cu prioritate sesizarea și să colaboreze cu DGASPC Suceava pentru managementul acestora, în interesul superior al copilului.

Dosar nr. 10122/2024 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Minoră fugită de acasă, găsită într-un parc din Botoșani. Ce le-a spus polițiștilor!*, context în care au fost efectuate demersuri la Poliția Locală Botoșani și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Botoșani.

Printre altele, concluziile reținute în urma analizei răspunsurilor comunicate, în raport cu normele legale în vigoare aplicabile, au relevat următoarele:

- posibila cauză a plecării voluntare de la domiciliu a minorei a constituit-o, din cele relatate de aceasta, faptul că este abuzată fizic și verbal de mătușa și de mama sa, astfel încât au fost dispuse măsuri de protecție specială pentru aceasta (plasamentul în regim de urgență la Centrul de Primire a Copilului în Regim de Urgență, iar ulterior înlocuirea acestei măsuri cu măsura plasamentului la Complexul de Apartamente „Casa Mea” Dorohoi);

- familia din care face parte minora în cauză, alături de ceilalți frați minori, nu are niciun venit și nici nu beneficiază de vreo prestație socială, cu excepția alocației de stat pentru copii, în cuantum de 292 lei/lună/copil;

- deși toți copiii din familie sunt minori, fiind totodată elevi în cadrul învățământului primar sau gimnazial al școlii din localitate, niciunul dintre aceștia nu beneficiază de bursă socială, în ciuda faptului că atât lipsa veniturilor, cât și condițiile locative ar fi îndreptățit familia din care provin să beneficieze de venitul minim de incluziune (VMI), condiție *sine qua non* pentru acordarea unor drepturi conexe, precum cel la bursă socială, în cuantum de 300 de lei/copil/lună;

- planificarea acordării serviciilor, a beneficiilor, precum și modul de acompaniere a familiei pe o perioadă de cel puțin 12 luni în vederea prevenirii separării copilului de familie ar trebui să fie făcută prin întocmirea planului de servicii, iar identificarea unor vulnerabilități la care fac referire dispozițiile art. 5, analizate în raport cu: situația economică și condițiile de locuit

ale familiei (alin. 1) , situația socială (alin. 2) , starea de sănătate (alin. 3) și nivelul de educație al acesteia (alin. 4), din Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie, impuneau/impun pentru acest caz întocmirea planului de servicii pentru familia din care face parte minora;

- autoritatea publică locală nu și-a îndeplinit obligația de a informa familia în legătură cu drepturile pe care membrii acesteia le au, precum și asupra modalității de acordare a drepturilor de asistență socială și de asigurări sociale, obligație prevăzută expres atât de art. 48 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cât și de art. 8 alin. (7) din Anexa 2 la H.G. nr.797/2017 (Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al direcției de asistență socială organizate în subordinea consiliilor locale ale municipiilor și orașelor);

- în vederea asigurării informațiilor necesare pentru accesul la venitul de incluziune al tuturor persoanelor și familiilor fără venituri sau cu venituri reduse, Primăria orașului Darabani nu a procedat la informarea cetățenilor cu domiciliul în această localitate asupra aplicării de la 1 ianuarie 2024 a măsurilor adoptate la nivel național privind aplicarea Legii nr. 196/2016 referitoare la venitul minim de incluziune, deși avea această obligație stabilită expres prin dispozițiile art. 68 din Hotărârea Guvernului României nr. 1154/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune, de a acorda gratuit consultanță de specialitate prin îndrumarea persoanelor și familiilor în vederea întocmirii actelor necesare, de a identifica persoanele și familiile îndreptățite să beneficieze de venit minim de incluziune și de a realiza activități de informare a populației și de mediatizare a prevederilor legii.

În vederea remedierii deficiențelor constatate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 93/2024**, prin care i s-a recomandat primarului Orașului Darabani că ar trebui să procedeze la:

1. întocmirea planului de servicii, atât pentru familia la care face referire cazul analizat, în scopul prevenirii separării copiilor de familie, luând în considerare inclusiv faptul că nerespectarea acestei obligații constituie contravenția prevăzută de dispozițiile art. 23 din Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie, dar și pentru alte situații asemănătoare din comunitate în care sunt identificate vulnerabilitățile prevăzute de art. 5 din aceeași lege;

2. realizarea unor activități de informare a locuitorilor Orașului Darabani și de mediatizare a prevederilor Legii nr. 196/2016 referitoare la venitul minim de incluziune (inclusiv prin postarea informațiilor necesare pe site-ul oficial al Primăriei Orașului Darabani), beneficiu aplicabil de la 1 ianuarie 2024, precum și identificarea persoanelor și familiilor îndreptățite să beneficieze de venit minim de incluziune și acordarea gratuită a consultanței de specialitate în vederea întocmirii actelor necesare acordării acestui drept;

3. asigurarea sprijinului necesar/îndrumarea familiei respective la întocmirea actelor necesare acordării venitului minim de incluziune (VMI), precum și acordarea consilierii corespunzătoare în vederea dobândirii dreptului la bursă socială pentru copiii acestei familii;

4. dispunerea măsurilor necesare cunoașterii și aplicării corespunzătoare, de către angajații serviciului public de asistență socială organizat în cadrul Primăriei Orașului Darabani a normelor referitoare la protecția copilului prevăzute atât de Legea nr. 272/2004, privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și în legislația conexasă.

Recomandarea Avocatului Poporului nr. 89 din 24 aprilie 2024 a fost însușită parțial de Primăria Orașului Darabani, prin adresa nr. 12117/25.07.2024 (însoțită de copiile unor

documente, printre care și Planul de servicii întocmit pentru familia în cauză), comunicată instituției Avocatul Poporului, din care rezultă următoarele:

- mama minorei în cauză a fost consiliată de serviciul de asistență socială din cadrul autorității publice locale cu privire la prevederile Legii nr. 196/2016 referitoare la venitul minim de incluziune și alte drepturi de care ar putea beneficia, însă aceasta a menționat că mai pleacă din țară și nu depune dosar, refuzând totodată sprijinul oferit pentru a putea depăși situația în care se află, refuz întemeiat prin faptul că ar fi ajutată de sora acesteia din străinătate, care îi trimite diferite sume de bani lunar;
- mama nu a solicitat bursă socială pentru copii, însă nici nu ar putea fi obținută în lipsa acordării venitului minim de incluziune (VMI), dar și din cauza faptului că aceștia au înregistrat mai multe absențe nemotivate, aspect ce rezultă și din corespondența purtată cu Școala „Leon Dănăilă” Darabani, unde aceștia învață.

Dosar nr. 5625/2024 Mama a doi elevi de la Școala Gimnazială „Octav Băncilă” Corni, județul Botoșani, și-a exprimat nemulțumirea cu privire la faptul că, deși a depus la unitatea școlară, în termenul legal prevăzut, o cerere prin care a solicitat ca celor doi copii ai săi să li se elibereze tichete sociale pe suport electronic, a constatat că aceștia nu le-au primit, deși astfel de tichete sociale au fost distribuite celorlalți beneficiari de la această unitate de învățământ.

Din cele relatate, s-a reținut faptul că cei doi copii ai săi îndeplinesc condițiile de eligibilitate prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2023 privind unele măsuri pentru susținerea preșcolărilor și elevilor dezavantajați care beneficiază de sprijin educațional pe bază de tichete sociale pe suport electronic acordate din fonduri externe nerambursabile și luarea unor măsuri în domeniul educației, precum și faptul că petenta a depus la unitatea școlară, în termen, o cerere prin care a solicitat ca celor doi copii ai săi să li se elibereze tichete sociale pe suport electronic.

Constatând că ceilalți elevi beneficiari de la Școala Gimnazială „Octav Băncilă” Corni au primit tichetele sociale pe suport electronic, însă nu și cei doi copii ai săi, petenta a solicitat lămuriri cu privire la această situație, atât de la unitatea școlară, cât și de la Inspectoratul Școlar Județean Botoșani, dar nu a primit încă tichetele educaționale, deși au trecut mai mult de 30 de zile din momentul în care a solicitat sprijinul inspectoratului.

Dat fiind faptul că aspectele semnalate de petentă indicau o posibilă încălcare a normelor constituționale referitoare la protecția copiilor și a tinerilor și a dreptului la învățătură, au fost efectuate demersuri la Școala Gimnazială „Octav Băncilă” Corni, județul Botoșani, dar și la Inspectoratul Școlar Județean Botoșani.

Potrivit răspunsului comunicat de Inspectoratul Școlar Județean Botoșani, la data de 15.12.2023, au fost înregistrate de către unitățile de învățământ în platforma S.I.I.R., un număr de 22.075 cereri de acordare a sprijinului financiar, conform OUG nr. 83/2023. După verificarea condițiilor de eligibilitate de către aplicația informatică dezvoltată în acest sens de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, au fost transmise următoarele rezultate: 20695 cereri eligibile, 1332 cereri neeligibile și 48 cereri invalide.

Referitor la situația petentei care a semnalat faptul că cei doi copii ai săi nu au primit tichetele educaționale, IȘJ Botoșani a confirmat faptul că aceasta a solicitat explicații prin cererea nr. 412/17.01.2024, în aceeași zi comunicându-i-se că cei doi elevi sunt înregistrați în platforma S.I.I.R., ca beneficiari eligibili de tichete sociale pe suport electronic pentru sprijin educațional, conform OUG nr. 83/2023, în valoare de 500 de lei.

Școala Gimnazială „Octav Băncilă” Corni, județul Botoșani, prin adresa înregistrată la Biroul teritorial Suceava al instituției Avocatul Poporului cu nr. 7434/5.03.2024, confirmă că petenta a depus, la data de 23.10.2023, cerere de acordare a sprijinului educațional sub

formă de tichet social pe suport electronic, înregistrată la secretariatul școlii și implementată în S.I.I.R., tichete ce au fost distribuite acesteia la data de 26.02.2024, așa cum rezultă din declarația dată de mama celor doi elevi în momentul remiterii celor două carduri.

Nu au existat cazuri de ignorare a Recomandărilor emise de Avocatul Poporului în anul 2024, **însă pentru implementarea Recomandărilor nr. 24/2024 și 36/2024, a fost necesară o corespondență susținută** cu Primăria Municipiului Suceava și Primăria Orașului Dolhasca, județul Suceava, care, inițial, nu au înțeles că trebuie să întreprindă un set de măsuri minime pentru aplicarea corespunzătoare a legislației privind deținerea, creșterea și circulația câinilor cu sau fără stăpân pe raza Unității Administrativ Teritoriale Suceava și inițierea unui proiect de hotărâre prin care să propună Consiliului Local al Orașului Dolhasca demolarea lucrărilor efectuate fără obținerea unei autorizații de construire valabilă la corpul de clădire al Școlii Gimnaziale „Petru Mușat” Probota care, din cauza stării avansate de degradare, reprezenta un grad ridicat de pericol pentru elevi și nefiind îndeplinite condițiile tehnice de utilizare, în final, în luna octombrie 2024, respectiv iulie 2024, autoritățile au comunicat că au întreprins demersurile necesare însușirii recomandărilor.

În anul 2024, pot fi remarcate pentru **celeritatea de care au dat dovadă**, dar și prin modul în care au colaborat în corespondența purtată de Biroul Teritorial Suceava al instituției Avocatul Poporului, următoarele autorități publice: Inspectoratul de Poliție Județean Botoșani, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava, Inspectoratul Școlar Județean Botoșani, Consiliul Județean Suceava, Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, Parchetul de pe lângă Judecătoria Fălticeni, Judecătoria Fălticeni.

În cursul anului 2024 am remarcat o **colaborare instituțională dificilă** cu o parte dintre autoritățile cărora ne-am adresat. În acest sens, exemplificăm următoarele autorități publice/instituții: Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava, Inspectoratul Teritorial de Muncă Suceava, Primăria Municipiului Fălticeni, Inspectoratul de Poliție Județean Suceava, Direcția de Asistență Socială Rădăuți, Direcția de Asistență Socială Dorohoi, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, Ministerul Sănătății.

Biroul Teritorial Târgu-Mureș

● **Biroul Teritorial Târgu-Mureș:** a soluționat un număr de 92 de petiții, a acordat 519 audiențe, a înregistrat 430 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 30 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 114 de cazuri, dintre care 78 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 3 anchete și a formulat 1 recomandare.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 3580/2024 Petenta arăta faptul că este pensionară, iar în perioada 01.08.1968-01.11.2005 și-a desfășurat activitatea ca asistentă medicală în cadrul Spitalului Municipal Sighișoara. Aceasta preciza că la data de 13.12.2023, prin cererea înregistrată cu nr.4386 s-a adresat Spitalului Municipal Sighișoara, solicitând o adeverință din care să rezulte „*orele de sâmbătă, duminică, în timpul activității mele neîntrerupte în această activitate*”, iar până la data sesizării instituției noastre, unitatea spitalicească nu i-a eliberat adeverința solicitată și nici nu i s-a comunicat un răspuns în scris la cererea respectivă.

În urma demersului întreprins, Spitalul Municipal Sighișoara ne-a comunicat că situația semnalată de petentă, a fost soluționată prin emiterea adeverinței înregistrate la nr.3600/17.10.2024, documentul fiind înmănat petiționarului personal aceasta semnând de primire în data de 18.10.2024.

Dosar nr. 6341/2024 Petenta ne-a sesizat arătând că este persoană încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal conform certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 3136/08.03.2019, valabilitatea permanent, nerevizuibil.

Petenta arăta faptul că locuiește împreună cu mama sa - persoană vârstnică, care până la acest moment s-a ocupat în permanență de îngrijirea sa, însă vârsta înaintată și starea de sănătate a mamei nu îi mai permite realizarea acestui efort, astfel că petenta a solicitat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș acordul pentru opțiunea de angajare a unui asistent personal, conform prevederilor art. 42 alin. (5) și (6) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată și la care instituția mai sus menționată emite și transmite Primăriei comunei Ghindari, opțiunea de a beneficia de asistent personal.

Mama petentei s-a adresat cu cerere scrisă înregistrată cu nr. 848/13.02.2024, în sensul aducerii la cunoștința autorității administrației publice locale a intenției de a beneficia de angajarea unui asistent personal. Totodată, petenta adresează o cerere în același sens, Primăriei comunei Ghindari înregistrată cu nr. 400/23.01.2024. Răspunsul primit la cererile formulate este identic în sensul că cererea de angajare unui asistent personal a fost dezbătută în ședința Consiliului Local Ghindari în data de 8 februarie 2024 și că este respinsă „*din lipsa de fonduri suficiente pentru achitarea drepturilor salariale cuvenite pentru această funcție. Menționăm că cererea va fi luată în considerare în cazul în care bugetul comunei Ghindari va fi suplimentat în cursul anului bugetar 2024 cu noi sume de la bugetul de stat.*”

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat în repetate rânduri Primăriei comunei Ghindari precum și Instituției Prefectului Județul Mureș, pentru a analiza și verifica situația prezentată și de a asigura protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, în sensul îndeplinirii obligației autorității administrației publice locale de a prevedea în bugetul local sumele necesare din care se suportă salarizarea și celelalte drepturi cuvenite asistentului personal al persoanei încadrate în grad de handicap, respectiv încheierea contractului de muncă al asistentului personal în termen de maxim 30 de zile de la data înregistrării cererii.

Urmare demersurilor realizate, UAT comuna Ghindari a procedat la rectificarea bugetului local pentru anul 2024, aprobată prin hotărâre a Consiliului Local, s-au transferat sumele necesare în buget pentru asigurarea salariului asistentului personal pentru persoana încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal până la data de 31 decembrie 2024. În consecință, s-a emis Dispoziția Primarului pentru angajarea cu contract individual de muncă a asistentului personal și s-a încheiat contractul individual de muncă aferent, înregistrat în registrul de evidență general al salariaților.

Dosar nr. 16809/2024 Petentul ne-a solicitat sprijinul arătând că la data de 29.06.2023, Tribunalul Mureș-Secția Civilă a pronunțat o sentință civilă, prin care s-a admis în parte cererea de chemare în judecată formulată de acesta, obligând Casa Județeană de Pensii Mureș, să emită în favoarea sa o decizie de recalculare a pensiei prin care să valorifice, ca stagiu de cotizare realizat în condiții speciale de muncă, perioadele 01.08.1980-20.01.1999 și 06.12.2000-20.04.2021, precum și la plata diferențelor de pensie rezultate în urma recalculării.

Acesta preciza că deși sentința civilă este executorie nu o poate pune în executare având în vedere că aceasta nu a fost motivată și comunicată, de la data pronunțării trecând aproximativ 11 luni.

Petentul arăta faptul că în toată această perioadă a depus la Tribunalul Mureș 5 cereri de urgentare a motivării sentinței civile mai sus menționate, dar până la data sesizării instituției noastre nu a primit niciun rezultat.

Față de cele expuse de petent, ne-am adresat Tribunalului Mureș pentru a analiza și verifica situația prezentată și a ne comunica un răspuns cu modul de soluționare a aspectelor sesizate de petent.

Tribunalul Mureș ne-a comunicat că în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că sentința civilă respectivă nu este redactată. Astfel, „s-a procedat la notificarea, în scris, a domnului A. A., care a avut calitatea de asistent judiciar la Tribunalul Mureș și care a fost desemnat să redacteze hotărârea menționată, să procedeze, de urgență, la motivarea acesteia.”

Dosar nr. 31725/2024 Petentul arăta că în data de 13.06.2024, a depus o comandă online la o societate comercială în vederea expedierii a două acumuloare gel, an fabricație 2024. Comanda a fost onorată, acumuloarele au fost recepționate, iar contravaloarea acestora a fost achitată, conform documentelor atașate, însă acumuloarele nu erau din anul 2024, ci din anul 2022 și cu o durată de viață de 78%, respectiv 80%.

Petentul preciza că s-a adresat societății comerciale în cauză, atât telefonic cât și prin poșta electronică în vederea clarificării situației prezentate și s-a făcut returul acestor acumuloare, conform cerințelor politicii de retur, postate pe site-ul acestei societăți.

De asemenea, a susținut că având în vedere cele de mai sus, coroborat cu nerestituirea contravalorii produselor achitate, a apelat la Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Mureș. Petiția respectivă a fost expediată, pentru o competență soluționare, către ANPC București, iar cu această instituție „*telefonic nu se poate lua legătura, la email-uri nu răspund, iar termenul de soluționare este demult depășit*”.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat Comisariatului pentru Protecția Consumatorilor Sector 6 București, pentru a analiza și verifica situația prezentată.

În urma demersului întreprins, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor - Direcția Generală Control și Supraveghere Piață - Direcția Management Reclamații On-Line, Analize și Sinteze ne-a comunicat că a fost demarată acțiunea de cercetare a petițiilor transmise de petent, însă administratorul societății reclamate nu a dat curs invitațiilor emise. Totodată, se preciza faptul că a fost sesizat Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Informatică pentru verificări privind legalitatea funcționării site-ului și stabilirea măsurilor ce se impun, potrivit competențelor acestuia.

În încheiere se arăta faptul că ulterior acțiunii de cercetare a reclamației, în caz de neprezentare a operatorului economic la noul termen comunicat, se va declanșa procedura de închidere a actului de control în lipsă și se va sesiza Serviciul de Investigare a Criminalității Economice din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București.

Pentru anul 2024, o parte semnificativă a activității Biroului Teritorial Târgu-Mureș a fost reprezentată de demersuri referitoare la cazuri în care minorii au dispărut de la domiciliu/centre de plasament, minori care au săvârșit infracțiuni - furt, tâlhărie, lovire și alte violențe, minori care au fost victime ale unor abuzuri. Pentru situațiile care au făcut obiectul sesizărilor din oficiu, autoritățile publice vizate cu care am derulat o **colaborare** interinstituțională **bună**, în unele cazuri, chiar cu maximă celeritate, au fost: Inspectoratul de Poliție Județean Mureș, Inspectoratul Județean de Poliție Harghita, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita.

În anul 2024, au fost cazuri în care unele autorități publice **nu au respectat** prevederile art. 8 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2020 aprobată prin Legea nr. 233/2002 privind

reglementarea activității de soluționare a petițiilor, astfel că s-a revenit cu adrese scrise la aceste autorități, fie ne-am adresat instituțiilor ierarhic superioare, pentru a ne comunica un răspuns la demersurile realizate, pe cale de consecință, termenul de soluționare a dosarelor s-a prelungit. De exemplu, Inspectoratul Teritorial de Muncă Mureș, Casă Județeană de Pensii Mureș, Primăria comunei Ceuășu de Câmpie, județul Mureș, Primăria comunei Ghindari, județul Mureș, Primăria comunei Chibed, județul Mureș.

Biroul Teritorial Timișoara

• **Biroul Teritorial Timișoara:** a soluționat un număr de 207 de petiții, a acordat 136 de audiențe, a înregistrat 293 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 43 activități de mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 125 de cazuri, dintre care 77 vizează protecția copiilor și a tinerilor, a efectuat 19 anchete și a formulat 2 recomandări.

Autorități deschise la colaborare

Dosar nr. 8467/2024 Petentul a reclamat faptul că, deși este beneficiar eligibil al voucherelor sociale în valoare de 250 de lei, până în prezent nu a primit ajutorul prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/2022 privind unele măsuri temporare pentru acordarea de sprijin material categoriilor de persoane aflate în situații de risc de depravare materială și/sau risc de sărăcie extremă, suportate parțial din fonduri externe nerambursabile, precum și unele măsuri de distribuire a acestuia.

Potentul relatează că este beneficiar al deciziei de pensionare nr. xxx din 23.03.2023, emisă de Casa Județeană de Pensii Timiș, al cărei quantum se încadrează în prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/2022.

În urma demersurilor întreprinse, Casa Națională de Pensii ne-a comunicat că situația petentului a fost transmisă spre analiză și verificare Direcției Generale Documente de Plată, Stagii de Cotizare și Evidență Informatizată, fiind identificate următoarele date:

➤ pentru tranșele: iunie, august, octombrie și decembrie 2023, conform informațiilor transmise de către ANAF, corespunzător veniturilor din declarația D112 pentru anul 2022-2023, petentul a figurat cu un venit lunar în quantum de 1.101 lei, 734 lei, 550 lei, respectiv 440 lei, venit care adunat, conform specificațiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/2022 modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 72/2022 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 165/2022, la venitul din pensie depășește 1.700 lei.

➤ pentru tranșele februarie și aprilie 2024, **petentul a fost inclus pe listele cu beneficiarii eligibili pentru sprijinul material**, trimise de Casa Națională de Pensii Publice către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

Dosar nr. 16727/2024 Petentul a reclamat refuzul Primăriei Municipiului Craiova de a continua acordarea scutirii de la plata impozitului pe clădire și teren, conform prevederilor art. 456 lit. t) și art. 464 lit. t) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, întrucât în urma dobândirii calității de curator pentru fiul său, încadrat în grad de handicap, nu ar mai avea calitatea „de reprezentant legal pentru îngrijirea, supravegherea și întreținerea persoanei cu handicap grav sau accentuat”, potrivit prevederilor art. 5, pct. 26 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Petentul mai arăta că anterior ridicării acestei scutiri a beneficiat de scutirea prevăzută de lege în virtutea faptului că este reprezentant legal al fiului său, persoană încadrată în grad de handicap grav. Astfel, calitatea de reprezentant legal al fiului său, lipsit de capacitate juridică, nu a încetat după desemnarea sa în calitate de curator al persoanei, conform încheierii Judecătorei Craiova, emise tocmai pentru a întări această calitate și a asigura protecția juridică a tuturor drepturilor și intereselor legitime ale fiului său.

În urma demersurilor întreprinse, autoritatea publică locală sesizată ne-a comunicat că în urma reanalizării dosarului fiscal al petentului, a fost acordată scutirea de la plata impozitului pe terenul și clădirea situate în Craiova.

Dosar nr. 29448/2024 Petentul a criticat modul de calcul care a stat la baza emiterii noii decizii de pensionare de către Casa Județeană de Pensii Arad prin aplicarea prevederilor Legii nr. 360/2023, având ca efect stabilirea unui stagiou de cotizare incorect și un punctaj total diminuat.

Urmare demersurilor întreprinse, Casa de Pensii Arad a emis Decizia nr. 282119/02.12.2024, prin care s-a procedat la revizuirea recalculării drepturilor la pensie ale petentului. Astfel, stagiul total realizat de petent a fost de 44 ani, 4 luni și 19 zile, cu un stagiou contributiv de 34 ani, 3 luni și 2 zile, din care s-au acordat puncte de stabilitate pentru 3 ani, 10 luni și 24 zile, respectiv 1,95006 puncte.

Ca atare, numărul total de puncte (94,09338 puncte) înmulțit cu valoarea punctului de referință (81 lei) a condus la un quantum al pensiei de 7.622 lei, mai mare decât quantumul pensiei aflate în plată în luna august 2024.

Dosar nr. 8510/2024 - sesizare din oficiu privind lipsa locurilor de parcare pentru persoane cu dizabilități în cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Arad.

Conform art. 65 alin. (1) din Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap:

„(1) În spațiile de parcare de pe lângă clădirile de utilitate publică, precum și în cele organizate vor fi adaptate, rezervate și semnalizate prin semn internațional cel puțin 4% din numărul total al locurilor de parcare, dar nu mai puțin de două locuri, pentru parcare gratuită a mijloacelor de transport pentru persoane cu handicap.”

Față de cele expuse, au fost efectuate demersuri către Spitalul Clinic Județean de Urgență Arad, cu solicitarea de a ni se comunica dacă cele reclamate se confirmă, respectiv modul de îndeplinire a obligației legale privind **rezervarea și semnalizarea locurilor de parcare destinate mijloacelor de transport pentru persoane cu handicap, aferente Spitalului Clinic Județean de Urgență Arad.**

Întrucât instituția sesizată nu a răspuns demersului nostru inițial, la data de 11 iulie 2024, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei anchete la Spitalul Clinic Județean de Urgență Arad.

În urma discuțiilor cu directorul Gestiune Patrimoniu și Achiziții Publice din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Arad și a verificărilor efectuate, s-a constatat că la sediul instituției nu existau locuri de parcare rezervare și semnalizate pentru parcare gratuită a mijloacelor de transport pentru persoane cu handicap. Abia la data de **9 iulie 2024**, a fost publicat în Sistemul Electronic de Achiziții Publice, anunțul SCJU Arad, ca autoritate contractantă, privind achiziție *”Marcaj rutier loc parcare persoane cu dizabilități 14 BUC + marcaje rutiere transversale 110 mp”*.

Contractul a fost atribuit unui operator economic de drept privat, pentru valoarea de 1.232 lei (marcaje parcare persoane cu dizabilități), respectiv 3.520 lei (marcaje transversale), urmând ca execuția lucrărilor să înceapă în perioada imediat următoare.

Ulterior, prin adresa nr. 26067/17.07.2024, Spitalul Clinic Județean de Urgență Arad ne-a comunicat faptul că în locația din str. Andrenyi Karoly, nr. 2-4 (sediul central al SCJU Arad), **au fost rezervate și semnalizate 14 locuri de parcare pentru parcare gratuită a mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități**, fiind depuse în anexă fotografii ca dovadă a executării lucrărilor de marcaj rutier.

Recomandare implementată cu succes

Dosar nr. 26018/2023 Petentul a reclamat nelivrarea de către Oficiul Județean de Poștă și Curierat Timiș (OJP Timiș) a tichetelor de călătorie CFR pe anul 2023.

Urmare demersurilor întreprinse, s-a constatat faptul că la nivelul OJPC Timiș există proceduri de lucru privind distribuirea taloanelor speciale pentru călătoriile pe calea ferată cu trenuri regio R și trenuri interregio IR fără regim de rezervare clasa a II-a, cu mijloace auto sau cu navele de călători clasa a II-a, la transportul intern în comun, între localități, însă aceste proceduri de lucru nu sunt respectate sau nu asigură urmărirea eficientă a traseului de distribuire până la beneficiarul final.

Mai mult, deși petentul a depus o reclamație privind nedistribuirea taloanelor speciale de călătorie pentru anul 2023, sesizarea sa nu a fost soluționată în termenul legal, iar reclamația sa a fost clasată fără a se verifica dacă pretențiile sale sunt întemeiate și fără a se oferi petentului un răspuns în scris.

Astfel, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 65/2024**, către directorul Oficiului Județean de Poștă și Curierat Timiș, în sensul dispunerii măsurilor legale pentru respectarea:

- procedurii privind evidența distribuirii taloanelor speciale de călătorie, separat de taloanele de plată a drepturilor de pensie, în sensul identificării și remedierii situațiilor în care taloanele speciale de călătorie nu sunt distribuite beneficiarilor;
- termenului de 3 luni pentru soluționarea reclamațiilor, de la data introducerii acestora și formularea unui răspuns către petenți privind rezultatul verificărilor.

Oficiul Județean de Poștă și Curierat Timiș ne-a comunicat că începând cu data de 01.03.2024, au fost modificate clauzele la Convenția nr. 4412/MMSSF/23.12.2003, nr. 652/CNPAS/22.12.2003, respectiv 100/555/CNPR/22.12.2003, în sensul ca procedura de distribuire a taloanelor mov a fost simplificată.

Referitor la respectarea termenelor de soluționare a reclamațiilor, prevederi stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale și Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 privind soluționarea petițiilor, salariații implicați în soluționarea nemulțumirilor prezentate de către utilizatorii de servicii poștale au fost prelucrați cu privire la prevederile legale în materie.

Exemple unde ne-am lovit de opoziția autorităților

Dosar nr. 639/2024 Petentul arăta că în perspectiva modificărilor aduse legislației pensiilor prin Legea nr. 360/2003 (art. 139¹) privind sistemul public de pensii, care urma să intre în vigoare începând cu luna septembrie 2024, a încercat la sfârșitul anului 2023 să obțină de la foștii săi angajatori adeverințe privind drepturile sale salariale pentru plata cu ora - Liceul Tehnologic de Vest și Liceul Tehnologic „Gheorghe Atanasiu” din Timișoara, însă prin răspunsurile primite i s-a adus la cunoștință că aceste venituri nu au făcut parte din baza de calcul a contribuției la pensie.

În urma demersurilor noastre, Casa Județeană de Pensii Timiș ne-a comunicat că potrivit art. 139 alin. (1) din Legea nr. 360/2003 privind sistemul public de pensii, la determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează venitul total lunar realizat, brut sau net, după caz, asupra cărui s-a datorat, potrivit legii, contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat, iar în conformitate cu prevederile art.

155 alin. (1) din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, pensiile se recalculează din oficiu, prin valorificarea din adeverințele care îndeplinesc condițiile de valabilitate și legalitate, prevăzute la art. 4 alin. (1) (pensionarii sistemului public de pensii pot prezenta casei teritoriale de pensii competente adeverințe eliberate de către unitatea angajatoare ori de către deținătorul legal al arhivei, prin care se certifică venitul lunar realizat, brut sau net, după caz, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001) din Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 487/2021 privind efectuarea operațiunilor de evaluare a pensiilor din sistemul public stabilite până la data de 1 septembrie 2023, a sporurilor/veniturilor nepermanente sau a veniturilor lunare, brute sau nete, după caz, realizate anterior datei de 1 aprilie 2001, plătite din fondul de salarii, asupra cărora s-a datorat, potrivit legii, contribuția de asigurări sociale de stat, nevalorificate la calculul drepturilor de pensie cuvenite sau aflate în plată.

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale ne-a comunicat că Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, va intra în vigoare la data de 1 septembrie 2024, cu excepția art. 46 alin. (2), art. 84 alin. (6), art. 127, art. 168 alin. (2) și art. 169, care au intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează venitul total lunar realizat, brut sau net, după caz, asupra căruia s-a datorat, potrivit Legii, contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat în conformitate cu dispozițiile art. 139 din Legea nr. 360/2023. Venitul total lunar realizat, brut sau net, după caz, se dovedește prin adeverință întocmită conform modelului prevăzut în anexa nr. 6, eliberată pe baza statelor de plată, de către angajatori, deținătorii legali de arhive sau operatorii economici autorizați de Arhivele Naționale pentru prestarea serviciilor arhivistice, care au dreptul de a certifica aceste date, în original.

La pct.VI, Secțiunea - Mențiuni din Anexa nr. 14 la HG nr. 181/2024 se menționează: „pentru situațiile prevăzute la art.139 alin. (3) din Legea nr. 360/2023, la determinarea punctajelor lunare, sumele reprezentând: formele de retribuire în acord sau cu bucată, în regie ori după timp, pe bază de tarife sau cote procentuale; premiile anuale și premiile acordate în cursul anului pentru realizări deosebite; recompensele cu caracter limitat, acordate personalului din unele sectoare de activitate; al treisprezecelea salariu; formele de retribuire pentru „orele suplimentare” realizate peste programul normal de lucru; sporul acordat pentru personalul didactic care îndrumă practica psihopedagogică și care asigură perfecționarea de specialitate a învățătorilor și educatorilor; indemnizațiile de muncă nenormată; alte sporuri care nu au avut caracter permanent pentru care s-a datorat contribuția de asigurări sociale, se valorifică numai în situația dovedirii acestora prin adeverință întocmită conform modelului prevăzut în anexa nr. 6 la lege.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 141 alin. (1) și (2) din Legea nr. 360/2023, la determinarea punctajelor lunare se utilizează venitul brut lunar realizat care a constituit, conform legii, baza de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, așa cum acesta a fost înscris în declarația nominală de asigurare, pentru perioada cuprinsă între 1 aprilie 2001 și data de 1 ianuarie 2018, respectiv baza de calcul a contribuției de asigurări sociale după data de 1 ianuarie 2018.

Se mai menționează că, în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (5) din Codul Muncii, la solicitarea salariatului sau a unui fost salariat, angajatorul este obligat să elibereze un document care să ateste activitatea desfășurată de acesta, durata activității, salariul, vechimea în muncă, în meserie și în specialitate.

Dosar nr. 7788/2023 Petenta s-a adresat Avocatului Poporului reclamând sistarea, începând cu luna aprilie 2023, ajutorului prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.

63/09.05.2022 privind unele măsuri temporare pentru acordarea de sprijin material categoriilor de persoane aflate în situații de risc de deprivare materială și/sau risc de sărăcie extremă, suportate parțial din fonduri externe nerambursabile, precum și unele măsuri de distribuire a acestuia.

Din corespondența purtată cu Casa Națională de Pensii Publice - CNPP, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială - ANPIS, respectiv cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale - MMSS, au reieșit următoarele:

1. Din verificarea bazei de date a CNPP, prin adresa nr. A60094/N8415/02.10.2024, CNPP ne-a comunicat că:

- „Pentru tranșa aprilie 2023, petenta a figurat pe lista cu posibillii beneficiari ai OUG nr. 63/2022, listă transmisă de CNPP către MMSS;

- Pentru celelalte tranșe aferente anului 2023 și 2024, petenta a figurat cu pensie din sistemul public, dar și în evidența ANPIS, cu grad de handicap, conform informațiilor transmise de această entitate către CNPP/DGDPSOP.”

2. Din verificarea bazei de date a ANPIS, prin adresa nr. 14855/29.10.2024, ni s-a comunicat că, în evidențele ANPIS, ”petenta a fost inclusă pe listele transmise ca beneficiară de tichete sociale în perioadele iulie 2022-decembrie 2022, februarie 2023, iunie 2023-decembrie 2023, februarie 2024-august 2024.

În luna aprilie 2023 petenta nu a figurat pe listele cu beneficiari eligibili, întrucât nu a fost inclusă de către DGASPC Timiș pe lista beneficiarilor eligibili pentru sprijinul material.”

3. Prin adresa nr. 1386/DGPAS/15.11.2024, MMSS a precizat următoarele: ”în urma verificărilor efectuate pe listele transmise de ANPIS, confirmăm existența petentei, în calitate de persoană cu handicap, în tranșele a 2-a, a 3-a și a 4-a de acordare a tichetelor sociale emise pe suport electronic aferente anului 2022. De asemenea, se regăsește pe listele transmise de Agenția Națională pentru Plăți și Inspectie Socială (ANPIS) în luna februarie 2023, iunie 2023 - decembrie 2023 și februarie 2024 - august 2024, cu excepția lunii aprilie 2023.”

Prin adresa nr. 14629/21.11.2024, am solicitat verificarea bazelor de date aflate la nivelul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene referitoare la petentă, privind acordarea tichetelor sociale aferente anilor 2023 și 2024, însă până în prezent nu am primit răspuns.

CAPITOLUL VIII

SERVICIUL CONTENCIOS CONSTITUȚIONAL, RECURS ÎN INTERESUL LEGII, CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI JURIDIC, ANALIZĂ ACTE NORMATIVE, RELAȚII EXTERNE ȘI COMUNICARE

Avocatul Poporului coordonează direct activitatea în domeniul controlului de constituționalitate al legilor și ordonanțelor Guvernului (simple sau de urgență), al unificării practicii judiciare și al contenciosului administrativ, care se realizează prin intermediul Biroului contencios constituțional, recurs în interesul legii și al Biroului contencios administrativ și juridic.

De asemenea, Avocatul Poporului își realizează competențele în domeniul relațiilor externe, al mass-media, al comunicării etc. cu sprijinul Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare.

La nivelul Biroului contencios constituțional și recurs în interesul legii au fost analizate și soluționate un număr total de **1419 petiții**, după cum urmează: **1289 petiții** având ca obiect exclusiv declanșarea controlului de constituționalitate al legilor și ordonanțelor, **70 petiții** având ca obiect controlul de constituționalitate, soluționate în colaborare cu domeniile de activitate, și **59 de petiții** având ca obiect unificarea practicii judiciare neunitare. Astfel, raportat la anul anterior (când au fost analizate **1034 petiții**), observăm că s-a înregistrat o **creștere a numărului de petiții soluționate**, precum și o creștere a numărului de petiții care abordează aspecte complexe, de interes general, aspect evidențiat de sporirea numărului de răspunsuri colective întocmite. (**11 răspunsuri colective** față de 5 în anul anterior).

Secțiunea 1. Activitatea Biroului contencios constituțional și recurs în interesul legii

1.1. Sesizarea directă a Curții Constituționale

Pe parcursul anului 2024, Avocatul Poporului a formulat un număr de **6 sesizări ale Curții Constituționale**, atât în vederea declanșării controlului prealabil de constituționalitate (**2 obiecții**), cât și în vederea realizării controlului ulterior de constituționalitate (**4 excepții**).

Compatibilitatea cu normele Constituției este analizată din punct de vedere **extrinsec** (respectarea procedurii parlamentare, a normelor de tehnică legislativă din perspectiva respectării principiului securității juridice) și **intrinsec**, care presupune verificarea, de regulă, a încălcării prevederilor constituționale privind drepturile și libertățile.

Din totalul de **6 sesizări de neconstituționalitate** (obiecții și excepții) ridicate direct de Avocatul Poporului în cursul anului 2024, **1 sesizare a fost respinsă**, **2 sesizări** au termen stabilit pentru februarie 2025, iar restul de **3 sesizări** sunt în **fază de raport**.

Totodată, în anul 2024, au fost soluționate de către Curtea Constituțională **10 sesizări** formulate de Avocatul Poporului în perioada 2019-2023. Dintre aceste 10 sesizări, 3 au fost admise, 4 respinse ca devenite inadmisibile ca urmare a modificării/abrogării soluțiilor legislative criticate și 3 respinse ca neîntemeiate. Analizând cadrul legislativ în privința căruia Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională, remarcăm că ulterior sesizărilor formulate de Avocatul Poporului, legiuitorul este receptiv la argumentele Avocatului Poporului, modificând legislația astfel încât aceasta să fie în acord cu exigențele

constituționale. Aceasta este rațiunea pentru care sesizările Avocatului Poporului devin inadmisibile.

1.1.1. Controlul anterior de constituționalitate

În cadrul *controlului anterior promulgării*, au fost formulate 2 obiecții de neconstituționalitate:

✓ *Legea pentru completarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat (PL-x nr. 540/2024)*

În opinia Avocatului Poporului, îndeplinirea formală de către inițiator a obligației de a solicita fișa financiară, fără a aștepta împlinirea termenului de 45 de zile care să permită Guvernului să întocmească fișa financiară, echivalează cu nerespectarea art. 138 alin. (5) din Constituție. De asemenea, s-a apreciat că sunt nesocotite dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție, deoarece majorarea pensiilor militare se realiza prin exceptarea de la un principiu general valabil în sistemul public de pensii, potrivit căruia cuantumul pensiei nu poate depăși venitul în mod obligatoriu asigurat în cadrul asigurărilor sociale de stat. Și nu în ultimul rând, prin faptul că legiuitorul primar a stabilit ca noile dispoziții legale să nu se aplice pensionarilor militari care exercită funcția de membru al Guvernului, secretar de stat, subsecretar de stat sau funcții asimilate acestora, cât și celor care au calitatea de parlamentar, pe perioada exercitării acestor funcții, se creează, în mod evident, un tratament juridic diferențiat, în cadrul aceleiași categorii, și anume pensionarii militari. Avocatul Poporului a reținut și încălcarea principiului legalității și a principiului securității raporturilor juridice prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție, prin reglementarea unui termen nerezonabil, de doar 30 de zile, pentru punerea în aplicare a legii de către casele sectoriale de pensii, cu atât mai mult cu cât determinarea resurselor financiare presupune adoptarea unor acte administrative de suplimentare a bugetelor instituțiilor din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională care implică respectarea unor termene legale.

Soluția Curții Constituționale: Obiecția de neconstituționalitate a fost înaintată Curții Constituționale în data de 7 noiembrie 2024 (dosar nr. 3458AI/2024), dosarul având termen de judecată pe data de 4 februarie 2025.

✓ *Legea pentru modificarea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (Pl-x nr. 435/2024)*

Avocatul Poporului a apreciat că reglementarea prin lege a unui termen de minim 7 ani pentru încheierea contractului de arendă reprezintă o măsură restrictivă disproporționată de natură să afecteze exercițiul dreptului de proprietate privată. Soluțiile legislative adoptate vizează în mod direct exercitarea dreptului de proprietate - prin intervenții asupra dreptului de dispoziție, ca atribut al dreptului de proprietate, inclusiv în ceea ce privește moștenitorii, dar și restrângerea sferei libertății contractuale a proprietarilor de terenuri agricole în situația arendării acestora.

Raportat la art. 53 din Constituție, măsurile propuse prin actul normativ criticat - instituirea unei durate minime a contractului de arendare, implicit restrângerea exercițiului dreptului de proprietate - aduc atingere acestor dispoziții constituționale din perspectiva respectării caracterului necesar și adecvat al măsurilor luate și a proporționalității acestora cu scopul legitim invocat de inițiatori (dezvoltarea domeniului agriculturii, dezvoltare care este condiționată de accesarea de fonduri europene, de contractarea de credite bancare, de investiții pe termen lung și mediu, controlul asupra lucrărilor agricole, culturilor și recoltelor etc.).

Totodată, Avocatul Poporului a apreciat că măsurile dispuse prin actul normativ nu asigură un just echilibru între cerințele de interes general (care de altfel nici nu sunt enumerate

în expunerea de motive) și protecția dreptului de proprietate privată a individului. În speță, nu sunt îndeplinite condițiile referitoare la interesul general și proporționalitatea cu scopul propus. Interesul general este mai degrabă unul particular, unul privat (al arendașilor), iar limitarea exercitării dreptului nu este proporțională cu scopul propus.

Soluția Curții Constituționale: *obiecția se află în fază de raport.*

1.1.2. Controlul ulterior de constituționalitate

În cadrul **controlului ulterior**, Avocatul Poporului a formulat **4 excepții de neconstituționalitate**, după cum urmează:

✓ **Excepția de neconstituționalitate având ca obiect prevederile art. 108 alin. (12) lit. a) din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar**, din perspectiva încălcării art. 1 alin. (5) și art. 32 din Constituția României;

Din analiza articolului 108 alin. (12) lit. a) din Legea nr. 198/2023, reiese că aceasta, prin conținutul său normativ, deturneză natura juridică a bursei de merit, creând premisele ca elevii cu performanțe slabe să beneficieze de o bursă de merit. Bursa de merit este definită de art. 108 alin. (4) din lege ca fiind **o formă de stimulare a performanței elevilor**. Or, în pofida acordării unei burse pentru stimularea performanței, dispozițiile criticate reglementează neconstituțional posibilitatea ca elevii cu note scăzute la învățătură să obțină bursă de merit, singura performanță a acestora fiind aceea că se înscriu în procentul de 30% din fiecare clasă de gimnaziu și liceu.

În ceea ce privește acordarea bursei de merit pe baza apartenenței la un procent de elevi dintr-o clasă, Avocatul Poporului a apreciat că această soluție legislativă intră într-o vădită contradicție cu organizarea generală a învățământului prevăzută de Legea nr. 198/2023, care prevede la art. 2 că sistemul de învățământ preuniversitar are la bază o valoare esențială și anume **exelența**, iar la art. 3 prevede printre principiile care guvernează învățământul preuniversitar și principiul calității - în baza căruia activitățile de învățământ se raportează la standarde de calitate și la bune practici naționale, europene și internaționale. Astfel, neconstituționalitatea legii derivă și din faptul că se realizează o confuzie cu privire la valorile pentru care se acordă bursa de merit.

Soluția Curții Constituționale: *excepția se află în fază de raport.*

✓ **Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, cu referire la sintagma „în condiții de handicap”**

Sesizarea Curții Constituționale a reprezentat o consecință firească a demersurilor întreprinse de către Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii, în anul 2023 (cărora autoritățile publice nu au dat curs) și a avut ca punct de plecare faptul că la nivelul subiectelor de drept chemate să aplice legea, sintagma „în condiții de handicap” a primit o interpretare și aplicare sistematică neconstituțională.

Avocatul Poporului a apreciat că normele criticate **sunt constituționale prin raportare la prevederile art. 1 alin. (5), art. 50 și art. 147 alin. (4) din Constituție, doar în măsura în care sintagma „în condiții de handicap” se referă la data ivirii/dobândirii handicapului (afecțiunii medicale invalidante), iar nu la data emiterii certificatului de încadrare în grad de handicap.**

În acest context, Curtea Constituțională urmează să se pronunțe asupra dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, cu referire la sintagma „în condiții de handicap” în interpretarea pe care autoritățile publice implicate o conferă și să constate că acestea sunt constituționale doar în măsura în care sintagma „în

condiții de handicap” se referă la data ivirii/dobândirii handicapului (afecțiunii medicale invalidante), iar nu la data emiterii certificatului de încadrare în grad de handicap.

Soluția Curții Constituționale: Excepția de neconstituționalitate a fost înaintată Curții Constituționale în data de 3 iunie 2024 (dosar nr. 1825D/2024), dosarul fiind în fază de raport.

✓ ***Excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 328/2023 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2023 pentru completarea art. 24 din Legea drepturilor pacienților nr. 46/2003, față de art. 34 alin. (3) și art. 44 din Constituția României;***

Avocatul Poporului a considerat că soluția legislativă, potrivit căreia furnizarea informațiilor către succesorii persoanei decedate se poate realiza doar pe baza certificatului de calitate de moștenitor, implică un efort financiar notabil pentru majoritatea persoanelor, doar pentru a obține un certificat de calitate de moștenitor. Astfel, a apreciat că se poate vorbi despre o restrângere a drepturilor membrilor familiei pacientului decedat de a intra în posesia unor informații medicale, întrucât pentru a obține aceste informații este necesară parcurgerea unei proceduri notariale anevoioase care implică resurse financiare și umane, aspect care creează o sarcină administrativă cu impact economic semnificativ asupra membrilor familiei pacientului.

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 667 din 3 decembrie 2024, Curtea Constituțională a respins excepția invocată de Avocatul Poporului. Până la data întocmirii prezentului raport, decizia Curții Constituționale nu fusese publicată.

✓ ***Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (1) teza finală din Legea nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, cu modificările și completările ulterioare***

Avocatul Poporului a considerat că exceptarea spațiilor de deținere în care sunt cazate persoanele private de libertate de la reglementările Legii nr. 349/2002, permițând fumatul în camerele de deținere, creează premisele încălcării drepturilor fundamentale ale persoanelor nefumătoare și constituie, în același timp o încălcare a art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit căruia ”Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”.

Reglementarea dreptului de fuma necondiționat în spațiile de cazare este incompatibilă cu măsurile de protecție pe care statul este obligat să le ia pentru protejarea generală a vieții, integrității și sănătății persoanelor nefumătoare, indiferent că acestea sunt persoane private de libertate, cu atât mai mult cu cât ele se află în custodia statului, ce nu trebuie să le supună unei împovărări care să excedă nivelului inevitabil de suferință inerent detenției.

Soluția Curții Constituționale: Dosarul se află în fază de raport.

1.1.3 Decizii de admitere pronunțate în anul 2024 de Curtea Constituțională cu privire la sesizări formulate anterior anului de referință

În anul 2024, au fost admise două dintre sesizările formulate de către Avocatul Poporului în anii anteriori, respectiv în anul 2019 și în anul 2022, astfel:

✓ ***Excepția de neconstituționalitate referitoare la prevederile pct. 12 și pct. 13 din Legea nr.144/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010, privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local.***

În opinia Avocatului Poporului, emiterea unei decizii de restituire, retragerea sumelor consemnate sau restituirea de către expropriati a sumelor plătite cu titlu de despăgubire stabilite în mod unilateral de expropriator, fără ca expropriatul să fie consultat sau notificat în vreun fel referitor la aceste hotărâri, sunt neconstituționale din perspectiva încălcării dispozițiilor art. 1 alin. (5) și art. 44 din Constituție. În principal, a apreciat pe de o parte, că respectarea drepturilor fundamentale ale fostului proprietar - expropriat, dependentă exclusiv de voința/decizia expropriatorului, este de natură să afecteze esențial securitatea circuitului civil, iar pe de altă parte, că reglementarea criticată reprezintă o îndatorire oneroasă, care implică anumite obligații, cheltuieli sau sarcini pentru aceasta, afectându-i interesele individuale, inclusiv dreptul de proprietate privată.

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 482 din 17 octombrie 2024, Curtea Constituțională a **admis** excepția de neconstituționalitate, reținând în esență, că prevederile legale criticate constituie o încălcare a dispozițiilor constituționale referitoare la principiul securității juridice și dreptul de proprietate privată întrucât echivalează cu o expropriere sui generis - decizie în faza de redactare.

✓ ***Obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (1) și (3) cu referire la sintagma „adunare generală” și ale art. 33 alin. (3) și (4) din Legea tinerilor***

Avocatul Poporului a susținut că prevederile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea tinerilor, care permit autorităților administrației publice, societăților comerciale al căror acționar majoritar este statul prin autoritățile sale, societăților comerciale ai căror acționari majoritari sunt societățile comerciale la care statul prin autoritățile sale este acționar majoritar, precum și persoanelor juridice de drept privat care dețin statut de utilitate publică să *schimbe destinația bunurilor* pe care le dețin sau le administrează, sunt neconstituționale.

Avocatul Poporului a apreciat că prevederile legale criticate sunt susceptibile de „interpretări arbitrare care pot avea ca efect schimbarea totală a destinației bunurilor (de exemplu, în scop comercial), în detrimentul intereselor tinerilor și contrar dezvoltării personale și profesionale a acestora.” Astfel, sunt nesocotite prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr.146/2002, potrivit cărora patrimoniul este administrat în folosul tinerilor și al structurilor de tineret interesate, și sunt lăsate fără efecte juridice dispozițiile art. 49 alin. (5) din Constituție, care prevăd obligația autorităților publice să contribuie la asigurarea condițiilor pentru participarea liberă a tinerilor la viața politică, socială, economică, culturală și sportivă a țării.

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 79 din 14 februarie 2024, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului și a constatat că dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea tinerilor **sunt neconstituționale**. Curtea a reținut că reglementarea unui act normativ, precum Legea tinerilor, ca expresie a obligației constituționale prevăzute de art. 49 alin. (2), trebuie să ofere un cadru normativ clar prin care drepturile tinerilor să fie valorificate concret și efectiv. În acest scop, legea trebuie să stabilească în mod clar și predictibil care sunt motivele pentru care se poate desființa sau modifica parțial destinația actualelor baze materiale de tineret și să ofere aceleași garanții sau garanții suplimentare pentru realizarea obligației corelative a statului raportat la dreptul prevăzut de art. 49 alin. (5) din Constituție.

1.1.4. Soluționarea petițiilor prin care se solicită sesizarea Curții Constituționale

În anul 2024, a fost analizat și soluționat **un număr de 1289 de petiții** prin care a fost solicitată sesizarea Curții Constituționale în privința actelor normative apreciate de petenți ca fiind neconstituționale. În plus față de acestea, un număr de **70 de petiții** au fost soluționate în urma **colaborării** cu domeniile de activitate, rezultând un **total de 1359 de petiții**.

Soluționarea petițiilor adresate Biroului contencios constituțional prin care se solicită sesizarea Curții Constituționale presupune realizarea analizei de constituționalitate a actelor normative invocate de petenți, prin raportare la textele constituționale pretins încălcate, astfel cum au fost acestea dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție și în doctrină. Urmare analizei de constituționalitate, petenții care solicită sprijinul Avocatului Poporului primesc un răspuns detaliat cuprinzând argumentele care întemeiază decizia Avocatului Poporului de a sesiza sau nu Curtea Constituțională.

Pentru a veni în sprijinul persoanelor care solicită sesizarea Curții Constituționale, pe site-ul instituției există un model orientativ de petiție.

1.1.5. Sesizarea Comisiilor de specialitate din Parlament

În anumite situații, în vederea soluționării petițiilor s-a impus sesizarea Comisiilor de specialitate din Parlament pentru că au fost identificate fie necorelări legislative, fie necesitatea unor intervenții legislative, Avocatul Poporului solicitând acestora următoarele demersuri:

✓ ***Analizarea oportunității prioritizării dezbaterii proiectului de lege (PL-x 763/2023), în scopul implementării în legislația națională a considerentelor hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în Cauza Cegolea, în sensul modificării condițiilor de acordare a statutului de utilitate publică, în scopul atenuării puterii discreționare a Guvernului*** (Comisia juridică, de disciplină și imunități din cadrul Camerei Deputaților).

✓ ***Reexaminarea situației salariale a asistenților personali și inițierea unei proiect de act normativ în scopul soluționării problemelor cu care se confruntă aceștia, având în vedere majorările salariale prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2024 privind unele măsuri referitoare la salarizarea personalului din sănătate, asistență socială și alte sectoare de activitate bugetară*** (Camera Deputaților - Comisia pentru drepturile omului, culte și probleme pentru minoritățile naționale și Comisia pentru muncă și protecție socială, respectiv Senat - Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități și Comisia pentru muncă, familie și protecție socială);

✓ ***Propunerea de înlăturare, în cadrul procesului legislativ de modificare a Legii nr. 360/2023 sau a Codului muncii, a paralelismului legislativ între art. 46 alin. (2) din Legea nr. 360/2023 și art. 56 alin. (4) din Codul muncii*** (Comisia pentru muncă și protecție socială, Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale - din cadrul Camerei Deputaților, precum și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, Comisia pentru muncă, familie și protecție socială și Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități - din cadrul Senatului);

✓ ***Amendarea art. III din Legea nr. 210/2022, modificat prin art. XXIII din capitolul I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2023, în sensul acordării indemnizațiilor copiilor persoanelor care s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. c) și g) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru copiii prevăzuți la art. 3¹ alin. (1) din aceeași ordonanță, începând cu data de 1 iulie 2024*** (Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, Comisia juridică, de disciplină și imunități, Comisia pentru buget, finanțe și bănci și Comisia pentru muncă și protecție socială din cadrul Camerei Deputaților).

1.1.6. Adrese către autoritățile publice

În anumite situații, în vederea soluționării petițiilor s-a impus sesizarea autorităților publice care au competență în a iniția proiecte de acte normative, Avocatul Poporului solicitând acestora inițierea următoarelor proiecte de lege:

✓ **Inițierea un proiect de lege în sensul modificării prevederilor Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare astfel încât și pensionarii din sistemul pensiilor militare de stat să poată beneficia de scutirea de la recuperarea debitelor, care nu au drept cauză culpa debitorului, constituite sau care urmează a fi constituite, reprezentând sume încasate necuvenit cu titlu de pensie** (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Român de Informații);

✓ **Reexaminarea situației salariale a asistenților personali și inițierea unei proiect de act normativ în scopul soluționării problemelor cu care se confruntă aceștia, având în vedere majorările salariale prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2024 privind unele măsuri referitoare la salarizarea personalului din sănătate, asistență socială și alte sectoare de activitate bugetară** (Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse);

✓ **Propunerea de înlăturare, în cadrul procesului legislativ de modificare a Legii nr. 360/2023 sau a Codului muncii, a paralelismului legislativ între art. 46 alin. (2) din Legea nr. 360/2023 și art. 56 alin. (4) din Codul muncii** (Ministerul Muncii și Solidarității Sociale).

* Totodată, cu prilejul soluționării mai multor petiții prin care s-a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului în privința prevederilor **art. 336 din Codul penal**, reglementând conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, astfel cum au fost interpretate prin Decizia nr. 48/2021 referitoare la pronunțarea unei hotărâri prealabile privind sfera de cuprindere a sintagmei "substanțe psihoactive" din cadrul art. 336 alin. (2) din Codul penal, respectiv prin Decizia Curții Constituționale nr. 101/2019, Avocatul Poporului s-a adresat ministrului afacerilor interne, precum și ministrului sănătății.

În adresele formulate, Avocatul Poporului a solicitat realizarea **unei campanii de informare a populației cu privire la lista substanțelor și preparatelor care impun interzicerea conducerii vehiculelor de către persoanele care primesc acest tratament, utilizând o terminologie accesibilă**. Solicitarea a fost realizată în considerarea faptului că unele substanțe și preparate prevăzute în tabelele I, II și III din anexa care face parte integrantă din Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, sunt deseori prescrise în medicația unor persoane care se află sub supraveghere medicală, persoane care conduc autovehicule și care nu sunt întotdeauna informate cu privire la posibilele efecte ale consumului acestor substanțe și nici cu privire la angajarea răspunderii penale în condițiile art. 336 din Codul penal.

1.1.7 Recomandări

La începutul anului 2024, a fost emisă **Recomandarea nr. 3/2024**, adresată directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, referitoare la *modalitatea de acordare graduală a recompenselor, reevaluarea ponderii adecvate a creditelor în procesul de recompensare raportat la capacitatea efectivă de realizare a activităților educative sau lucrative, instituirea unui sistem de creditare diferențiat în funcție de regimul de executare a pedepselor și dinamizarea acordării recompensei permisiunii de ieșire din penitenciar*.

1.1.8 Răspunsuri la petiții colective

Având în vedere interesul general și complexitatea problemelor de drept sesizate, precum și numărul mare de petiții având același obiect, în anul 2024, au fost întocmite și publicate pe site-ul instituției Avocatul Poporului un **număr de 11 răspunsuri la petiții colective**:

- ✓ Răspuns colectiv privind petițiile având ca obiect contestarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 6 decembrie 2024 privind anularea procesului electoral cu privire la alegerea Președintelui României din anul 2024;
- ✓ Răspuns colectiv referitor la petițiile prin care se solicită Avocatului Poporului sesizarea Curții Constituționale cu privire la procesul electoral, aflat în desfășurare;
- ✓ Răspuns colectiv privind modul de soluționare a petițiilor referitoare la scutirea de la plata unor debite provenite din pensii militare;
- ✓ Răspuns colectiv la petițiile având ca obiect sesizarea Curții Constituționale asupra Legii pentru completarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat (Pl-x nr. 540/2024);
- ✓ Răspuns colectiv privind petițiile având ca obiect recalcularea pensiilor în baza Legii 360/2023 privind sistemul public de pensii;
- ✓ Răspuns colectiv privind petițiile având ca obiect dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2024 pentru modificarea și completarea unor acte normative în scopul creșterii siguranței rutiere;
- ✓ Răspuns colectiv privind modul de soluționare a petițiilor înregistrate la instituția Avocatul Poporului având ca obiect dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2024 privind unele măsuri referitoare la salarizarea personalului din sănătate, asistență socială și alte sectoare de activitate bugetară;
- ✓ Răspuns colectiv la sesizările primite din partea petenților cu privire la Ordonanța Guvernului nr.105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Răspuns colectiv la petițiile având ca obiect modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 46 alin. (2) din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii;
- ✓ Răspuns colectiv privind modul de soluționare a petițiilor înregistrate la instituția Avocatul Poporului având ca obiect dispozițiile Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare și ale Metodologiei-cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar în anul școlar 2024-2025, aprobată prin Ordinul nr. 6877/2023 al ministrului educației;
- ✓ Răspuns colectiv privind modul de soluționare a petițiilor înregistrate la instituția Avocatul Poporului având ca obiect Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2019 privind activitățile de transport alternativ cu autoturism și conducător auto, Legea nr. 204/2019 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2019 privind activitățile de transport alternativ cu autoturism și conducător auto și Legea nr. 38/2003 privind transportul în regim de taxi și în regim de închiriere.

1.2. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recursul în interesul legii

În cursul anul 2024, în exercitarea atribuției sale privind unificarea practicii judiciare, Avocatul Poporului a formulat **2 recursuri în interesul legii**:

✓ *Interpretarea și aplicarea neunitară a dispozițiilor art. 75 alin. (1) și art. 278 alin. (1) din Codul muncii, raportate la prevederile art. 2553 alin. (1) din Codul civil și ale art. 181 alin. (1) pct. 2 și alin. (2) din Codul de procedură civilă având ca obiect modalitatea de calcul al termenului de preaviz, în sensul de a se stabili modalitatea de calcul al termenului de preaviz, respectiv dacă acesta include sau nu și ziua în care a fost comunicată notificarea privind încetarea contractului individual de muncă, respectiv ziua în care s-a împlinit termenul.*

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție: Prin Decizia nr. 8 din 20 mai 2024, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii promovat de Avocatul Poporului și a stabilit că în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 75 alin. (1) și art. 278 alin. (1) din Codul muncii, termenul de preaviz începe să curgă din ziua următoare comunicării notificării de preaviz și se împlinește în ultima zi a termenului, dispozițiile art. 181 alin. (1) pct. 2 și alin. (2) din Codul de procedură civilă, precum și cele ale art. 2.553 alin. (1) din Codul civil nefiind aplicabile.

✓ *Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 3 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2011 privind înființarea Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, modificată și completată, în sensul de a se stabili dacă procentul de 30% din suma cu titlu de amendă contravențională reprezintă venit la bugetul ISCTR și se poate executa prin intermediul executorilor judecătorești sau se face venit la bugetul general consolidat și se execută prin intermediul executorilor fiscali.*

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție: Prin Decizia nr. 20 din 11 noiembrie 2024, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii declarat de Avocatul Poporului și a decis că în interpretarea și aplicarea unitară a prevederilor art. 3 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2011 privind înființarea Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 18/2012, cu modificările și completările ulterioare, procentul de 30% din suma încasată cu titlu de amendă contravențională reprezintă o creanță bugetară care se execută prin intermediul executorilor fiscali potrivit dispozițiilor art. 220 și următoarele din Codul de procedură fiscală.

1.2.1 Soluționarea petițiilor prin care se solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea unificării practicii judiciare neunitare

În perioada analizată, a fost soluționat un număr de **59 de petiții** prin care petenții au solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Soluționarea petițiilor din analiza cărora se conturează sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție presupune: (i) identificarea dispozițiilor legale a căror interpretare și aplicare a determinat practica judiciară neunitară; (ii) identificarea aceleiași probleme de drept care a primit o soluționare diferită; (iii) sesizarea celor 15 curți de apel.

Din cele 59 de petiții:

a) în **6 dosare** s-a impus formularea solicitărilor către curțile de apel de la nivelul întregii țări, în vederea comunicării hotărârilor judecătorești privind practica judiciară neunitară. În urma analizării hotărârilor judecătorești transmise în **2 dosare**, a fost sesizată instanța supremă, așa cum am arătat mai sus.

b) în **2 dosare**, întrucât practica judiciară neunitară nu se regăsea la nivelul întregii țări, ci doar la nivelul unei singure curți de apel, s-a solicitat respectivelor curți de apel unificarea practicii judiciare neunitare prin intermediul întâlnirilor lunare ale judecătorilor, în

care să fie discutate problemele de drept care au condus la pronunțarea unor soluții diferite sau probleme de drept de mare noutate, care ar putea genera practică neunitară.

Secțiunea a 2-a Activitatea Biroului contencios administrativ și juridic

Pentru perioada de referință, activitatea acestui birou se prezintă în sinteză, în cele ce urmează.

Informările publice cu privire la activitatea biroului se regăsesc pe *site*-ul instituției, la Secțiunea „*Activitate contencios administrativ*”, indicată pe ani (acțiunile promovate în contencios administrativ și diverse alte activități specifice biroului).

2.1. Analizarea sesizărilor repartizate spre soluționare Biroului contencios administrativ și juridic

În activitatea specifică contenciosului administrativ desfășurată în cadrul biroului au fost soluționate un număr de **79 de lucrări**. Cu privire la sesizările avute în analiză, acestea au fost examinate și soluționate, prin raportare la legislația incidentă, Constituția României, precum și la jurisprudența instanțelor de judecată, Curtea Constituțională, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, precum și alte convenții aplicabile în domeniul avut în vedere. Răspunsurile formulate au fost transmise, argumentat, petenților în cauză.

Suplimentar, în cazul unor situații speciale, au fost realizate și demersuri la autoritățile competente (din perspectiva contenciosului administrativ) în vederea soluționării petițiilor repartizate, cu privire la:

1. Modul de interpretare și aplicare al dispozițiilor legale cuprinse în Ordinul nr. 762/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap, emis de către Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, respectiv, modalitatea de acordare a gradului de handicap a persoanelor cu diabet zaharat tip I, în funcție de vârstă, în situația în care, anterior, pe durata minoratului, o persoană a primit un grad de handicap - „grav cu asistent personal”, având așteptarea legitimă, în contextul în care boala și starea de sănătate nu s-au ameliorat, să primească măcar același grad de handicap constatat anterior. Instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri în vederea revizuirii/modificării Ordinului ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1.992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap, astfel încât condițiile de încadrare în grad de handicap să fie reapreciate în cazul minorilor, beneficiari ai unor certificate de încadrare în grad de handicap emise în temeiul Ordinului nr. 1306/1883/2016 din 17.11.2016 pentru aprobarea criteriilor biopsihosociale de încadrare a copiilor cu dizabilități în grad de handicap și a modalităților de încadrare a acestora.

2. Măsurile legale având ca scop protejarea drepturilor foștilor salariați de a-și valorifica drepturile dobândite privind calculul pensiei.

Instituția Avocatul Poporului s-a adresat Ministerului Muncii și Solidarității Sociale în vederea dispunerii măsurilor legale având ca scop protejarea drepturilor foștilor salariați de a-și valorifica drepturile dobândite privind calculul pensiei prin obținerea fără restricții excesive a documentelor referitoare la evoluția profesională, respectiv, adeverința de grupă de muncă, certificatul privind sporurile, reconstituirea vechimii și altele asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție și art. 34 alin. (5) și art. 40 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, republicat, precum și înlăturarea tratamentului discriminatoriu aplicat cetățenilor care

ajung la vârsta de pensionare, respectiv, cei care au fost angajați ai unei societăți care nu s-a dizolvat nu plătesc taxe, pe când ceilalți, care au actele păstrate în arhiva unor operatori privați, plătesc tarifele astfel stabilite, fiind lezat principiul constituțional al egalității în drepturi. Totodată, s-au mai realizat demersuri la Arhivele Naționale Române și Consiliul Concurenței în același sens. Astfel, la sesizarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, *Consiliul Concurenței a declanșat o investigație^[1] privind o posibilă înțelegere pentru fixarea prețurilor de către companiile care furnizează servicii arhivistice cetățenilor care solicită eliberarea documentelor necesare recalculării pensiilor.*

3. Realizarea unor demersuri cu privire la asigurarea condițiilor de siguranță și securitate privind obiectivul funcțional „Carieră pentru exploatarea nisipului și a pietrișului”, situat în localitatea Sălătrucu, sat Văleni, județul Argeș, în urma cărora Direcția de Sănătate Publică Argeș a dispus realizarea de către beneficiar a Studiului de evaluare a impactului asupra sănătății și confortului populației, ce a stabilit o serie de condiții și recomandări pentru diminuarea impactului pe care activitatea desfășurată în amplasamentul analizat o poate avea asupra populației rezidente.

4. Cuantumul chiriei stabilit pentru terenurile aferente locuințelor aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice conform Anexei nr. 3 a Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr. 209/29.06.2023 privind aprobarea contractului cadru de închiriere a terenurilor, a raporturilor contractuale și a tarifelor pentru terenurile cu destinația de curte, aferente locuințelor, aflate în administrarea Administrației Fondului Imobiliar.

Cu privire la modul de redactare al dispoziției din Anexa nr. 3 a HCMB nr. 209/2023, care prevede că: „Începând cu data intrării în vigoare a (...), tariful lunar al chiriei (lei/mp) practicat pentru curțile și grădinile aferente suprafețelor locative aparținând domeniului public sau privat al statului ori al unității administrative - teritoriale Municipiul București este de 0,50 lei/mp.”, deși în art. 1 al hotărârii se precizează că închirierea privește terenurile aferente locuințelor aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice, proprietate dobândită în baza legislației speciale de vânzare a locuințelor, s-a apreciat că acesta poate crea confuzie în interpretarea și aplicarea textului de lege criticat, întrucât nu face distincție între această categorie și chiriașii, care dețin în folosință imobile aparținând statului pentru care plătesc tarife lunare diferite pentru curțile și grădinile aferente suprafețelor locative aparținând domeniului public sau privat al statului ori al unității administrative - teritoriale Municipiul București. Astfel, situația proprietarilor de locuințe care dețin în chirie terenul aferent locuinței este diferită de situația chiriașilor de locuințe, care dețin în chirie terenul aferent locuinței închiriate, motiv pentru care **instituția Avocatul Poporului a efectuat demersuri la Consiliul General al Municipiului București în vederea analizării posibilității modificării legislative în vederea clarificării situației privind categoria vizată prin hotărârea criticată.** În acest sens, a fost inițiat proiectul de hotărâre al Consiliului General al Municipiului București, pentru modificarea corespunzătoare a HCMB nr. 209/2023, urmând ca acesta să fie analizat de comisiile de specialitate.

5. Includerea medicamentului Voxzogo în sistemul de asigurări de sănătate. Medicamentul Vosoritidum (Voxzogo) nu figurează în lista medicamentelor compensate în sistemul de asigurări de sănătate, conform Hotărârii de Guvern nr. 720/2008. Prin Decizia ANMDM nr. 210/2023, s-a aprobat includerea condiționată a acestuia pe baza contractelor cost-volum/cost-volum-rezultat, însă Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) a decis neînceperea negocierilor prin Decizia nr. 68/2023, invocând lipsa fondurilor necesare conform prevederilor legale. **Instituția Avocatul Poporului a realizat demersuri în vederea sesizării cu privire la situația medicamentului Voxzogo, precum și a suplimentării fondurilor**

[1] Potrivit comunicatului disponibil la adresa: <<https://www.consiliulconcurenței.ro/wp-content/uploads/2024/06/investigatie-servicii-arhivistice-iun-2024.pdf>>.

necesare decontării acestuia pentru 20 de copii bolnavi, care aveau nevoie urgentă de acest medicament.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate a comunicat că, prin două ordonanțe de urgență emise de Guvernul României, s-a majorat limita plafonului până la care CNAS este autorizată să negocieze și să încheie contracte cost-volum/cost volum rezultat în anul 2024, iar negocierea contractelor cost-volum/cost-volum-rezultat se inițiază pentru medicamentele pentru care deținătorul de autorizație de punere pe piață, direct sau prin reprezentantul său legal, în termen de 60 de zile de la emiterea deciziei de includere condiționată în lista prevăzută la alin. (1), își exprimă intenția de a intra în procesul de negociere. În acest caz, Comisia de negociere a contractelor cost volum/cost volum-rezultat reanalizează cererile depuse în acord cu suma suplimentată de stat. În situația în care, suma suplimentată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2024 nu va permite inițierea procesului de negociere pentru toate medicamentele cu decizii de includere condiționată în Listă, CNAS va solicita fundamentat Ministerului Finanțelor, la elaborarea bugetului FNUASS pe anul 2025, o limită rezonabilă pentru negocierea și încheierea contractelor cost volum/cost volum rezultat. În răspunsul preliminar întocmit de instituția Avocatul Poporului au fost oferite informații cu privire la practica judiciară în materia asigurării unui medicament neinclus în lista prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 720/2008, pe calea ordonanței președințiale, întemeiată pe art. 997 din Codul de procedură civilă.

În consecință, a fost constituit un dosar pe rolul Curții de Apel București, în care a fost pronunțată o hotărâre, prin care Guvernul României, Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor și Casa Națională de Asigurări de Sănătate, au fost obligați să pună la dispoziție sumele necesare și să asigure reclamanților, pe bază de prescripție medicală, în regim de compensare 100%, fără contribuție personală, medicamentul „VOSORITIDUM” - denumire comercială „VOXZOGO”.

6. Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Sibiu nr. 366/2021 cu privire la actualizarea Regulamentului privind administrarea, gestionarea și exploatarea fondului locativ aflat în proprietatea sau administrarea Municipiului Sibiu, potrivit căruia au acces la locuință socială, în vederea închirierii doar familiile sau persoanele care nu dețin în proprietate / folosință autoturism / motocicletă cu o vechime mai mică de 10 ani.

În urma demersurilor efectuate în acest caz de instituția Avocatul Poporului, prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Sibiu nr. 244/2024, a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei Sociale constituită la nivelul Consiliului Local al Municipiului Sibiu, conținând completările solicitate în sensul respectării principiilor prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială și egalității de șansă a persoanelor cu dizabilități.

Astfel, potrivit art. 10 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei Sociale constituită la nivelul Consiliului Local al Municipiului Sibiu, aprobat prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Sibiu nr. 244/2024, **au fost exceptate de la condiția nedeținerii unui autoturism/motocicletă cu o vechime mai mică de 10 ani, cele adaptate pentru persoanele cu handicap sau destinate transportului acestora sau persoanelor dependente, precum și persoanele cu dizabilități, beneficiare ale Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată cu modificările și completările ulterioare.**

Totodată, o parte dintre sesizările repartizate Biroului contencios administrativ și juridic au vizat și sesizări privind promovarea unor acțiuni în contencios administrativ referitoare la ilegalitatea unor acte administrative emise de către autoritățile publice centrale și/sau locale sau al refuzului autorităților de a-și îndeplini atribuțiile legale.

Referitor la posibilitatea formulării unei acțiuni la instanța competentă de contencios administrativ, menționăm că aceasta poate fi făcută în cazul în care Avocatul Poporului, în urma controlului realizat, potrivit legii sale organice, apreciază că ilegalitatea actului sau refuzul autorității administrative de a-și realiza atribuțiile legale nu poate fi înlăturat decât prin justiție. În acest caz, în urma introducerii acțiunii la instanța competentă, petiționarul dobândește de drept calitatea de reclamant și urmează a fi citat în această calitate. În situația în care petiționarul nu își însușește acțiunea formulată de Avocatul Poporului până la primul termen de judecată, instanța de contencios administrativ anulează cererea. În acest context, subliniem și faptul că Avocatul Poporului nu are posibilitatea legală să asiste sau să reprezinte petenții în instanță, această atribuție revenind doar avocaților înscriși în barou.

2.2. Promovarea acțiunilor în contencios administrativ în anul 2024

În cadrul Biroului contencios administrativ și juridic, în cursul anului 2024, au fost formulate un număr de **17 acțiuni în contencios administrativ**, după cum urmează:

(1) Acțiune având ca obiect constatarea inexistenței juridice a actului denumit „Instrucțiune nr. 3 din 13.11.2019 privind aplicarea prevederilor art. 58 și art. 59 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare”, emis de către Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, motivat, pe de o parte de nepublicarea actului normativ în Monitorul Oficial, constatarea inexistenței juridice a documentului denumit „Instrucțiune metodologică nr. 2/16.12.2021 a Comisei Superioare”, emis de către Comisia Superioară din cadrul Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, iar pe de altă parte, de nepublicarea actului normativ în Monitorul Oficial, constatarea refuzului nejustificat al Comisiei de evaluare persoane adulte cu handicap. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Consiliul Local al Sectorului 6 Municipiul București de a constata că „data ivirii handicapului” reclamantei este „congenital/la naștere”.

Soluția instanței: Acțiunea a fost **admisă în parte** pe fondul cauzei, constatându-se inexistența instrucțiunilor atacate.

(2) Acțiune având ca obiect constatarea refuzului nejustificat al U.A.T. Municipiul Brașov privind atribuirea unui loc de veci unei petente, în calitate de beneficiară a Legii nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, și, prin urmare, obligarea autorității administrative la recunoașterea dreptului legitim al reclamantei, prin atribuirea, în mod gratuit, a unui loc de veci.

Soluția instanței: Acțiunea a fost **admisă** pe fondul cauzei, pârâta fiind obligată la atribuirea unui loc de veci în mod gratuit către reclamantă.

(3) Acțiune având ca obiect anularea unei decizii de impunere pentru anul 2023 pentru stabilirea impozitelor/ taxelor datorate de persoanele fizice, emise de către Primăria Orașului Ștefănești și, în consecință, emiterea unei noi decizii de impunere ținând cont de faptul că, în raport de ierarhizarea funcțională a localităților urbane și rurale, satul Valea Mare-Podgoria, ca sat ce aparține orașului Ștefănești, deține rangul V.

Soluția instanței: Acțiunea este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

(4) Acțiune având ca obiect anularea dispoziției privind aprobarea plății indemnizației lunare pentru persoane cu handicap grav, emisă de către Primarul comunei Costești, și subsecvent anulării actului administrativ contestat, obligarea pârâtei U.A.T. Comuna Costești, prin primar, la plata către reclamantă a sumei reprezentând

indemnizația prevăzută de dispozițiile art. 37 alin. (3), raportat la art. 43 alin. (1) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **actualizată cu indicele de inflație, precum și la plata dobânzii legale de la data scadenței fiecărei sume lunare și până la data restituirii efective.**

Soluția instanței: Acțiunea este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

(5) Acțiune având ca obiect anularea Dispoziției privind aprobarea plății indemnizației lunare pentru persoane cu handicap grav, emisă de către Primarul comunei Costești, și subsecvent anulării actului administrativ contestat, obligarea pârâtei U.A.T. Comuna Costești, prin primar, la plata către reclamantă a sumei reprezentând indemnizația prevăzută de dispozițiile art. 37 alin. (3), raportat la art. 43 alin. (1) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **actualizată cu indicele de inflație, precum și la plata dobânzii legale de la data scadenței fiecărei sume lunare și până la data restituirii efective.**

Soluția instanței: Acțiunea a fost admisă, hotărârea judecătorească fiind definitivă. Instanța de judecată a anulat dispoziția atacată și a dispus plata indemnizației solicitată, actualizată cu indicele de inflație, la care se adaugă dobânda legală de la data scadenței fiecărei obligații, până la data plății efective.

(6) Acțiune având ca obiect constatarea refuzului Inspecției Judiciare de a-și realiza atribuțiile legale privind soluționarea sesizării petentului și, în consecință, desființarea rezoluției de clasare a sesizării reclamantului, emisă de Inspectorul-șef al Inspecției Judiciare și obligarea pârâtei la soluționarea acesteia. Prin rezoluția inspectorului-șef al Inspecției Judiciare, sesizarea petentului, semnată olograf și transmisă prin poștă electronică, a fost clasată motivat de faptul că nu au fost îndeplinite condițiile de formă, respectiv, pentru lipsa semnăturii petentului. Sub acest aspect, petentul a subliniat faptul că, potrivit datelor publicate pe pagina oficială a Inspecției Judiciare, anual, aproximativ 1000 de sesizări sunt clasate pentru lipsa semnăturii.

Soluția instanței: Acțiunea a fost anulată pentru neplata taxei judiciare, în cuantum de 50 de lei, de către petent.

(7) Acțiune având ca obiect anularea unor dispoziții Anexa 3 la Hotărârea Consiliului Local Constanța nr. 325/30.09.2021 referitoare la stabilirea unei penalizări de 0,5% asupra sumei datorate, pentru fiecare zi de întârziere, în caz de neplată în termen a chiriei și, respectiv, stabilirea unei penalizări de 0,5% asupra sumei datorate, pentru fiecare zi de întârziere, în caz de neplată în termen a cheltuielilor de întreținere (energie electrică și apă), precum și plata despăgubirilor cauzate în acest context.

Soluția instanței: Acțiunea a fost anulată pentru neplata taxei judiciare aferente de către petentă.

(8) Acțiune având ca obiect constatarea refuzului nejustificat al primarului comunei Dumbrăveni, județul Suceava, privind compensarea în bani a concediului de odihnă convenit și neefectuat de către petentă, pentru întreaga perioadă lucrată, în calitate de asistent personal, în baza contractului de muncă încheiat cu Primăria comunei Dumbrăveni, județul Suceava, și să se dispună obligarea pârâților, primarul comunei Dumbrăveni, județul Suceava, și Unitatea administrativ teritorială comuna Dumbrăveni, județul Suceava, la compensarea în bani a concediului de odihnă convenit și neefectuat pentru întreaga perioadă lucrată de către petentă, până la încetarea contractului individual de muncă.

Soluția instanței: Acțiunea este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

(9) Acțiune având ca obiect să se constate refuzul nejustificat al primarului comunei Ghimpați, județul Giurgiu, privind angajarea reclamantei ca asistent personal pentru fiica sa, minoră, încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal și, astfel, să se dispună obligarea primarului comunei Ghimpați, județul Giurgiu și a U.A.T. comuna Ghimpați, județul Giurgiu la angajarea reclamantei ca asistent personal pentru fiica sa, cu toate consecințele legale ce decurg din încheierea contractului de muncă.

Soluția instanței: Acțiunea este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

(10) Acțiune având ca obiect constatarea inexistenței juridice a două acte emise de către Comisia Superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, motivat de nepublicarea actelor normative în Monitorul Oficial, anularea Deciziei de încadrare în grad de handicap în ceea ce privește mențiunea inserată la rubrica III „data dobândirii handicapului”, anularea Certificatului de încadrare în grad de handicap în ceea ce privește mențiunea inserată la rubrica III „data dobândirii handicapului”, obligarea Comisiei de evaluare la emiterea unui nou certificat de încadrare în grad de handicap mediu în care să fie menționată ca dată a ivirii handicapului: „data nașterii”, anularea Deciziei privind respingerea pensiei pentru limită de vârstă.

Soluția instanței: Acțiunea este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

(11) Acțiune privind refuzul autorităților administrative de a-și realiza atribuțiile legale cu privire la formalitățile prevăzute de lege în vederea restituirii în natură a terenurilor revendicate de către foștii proprietari, respectiv viceprimarul cu atribuții de primar al comunei Dobromir, jud. Constanța de a înainta spre soluționare Comisiei locale de fond funciar cererea petentului de fi înscris în Anexa nr. 22 și de a fi radiat din Anexa nr. 23 la Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005 și Comisia locală de fond funciar a comunei Dobromir de a înainta Comisiei județene de fond funciar Constanța propunerea de înscriere în Anexa 22 și radierea corespunzătoare din Anexa 23, fiind dovedită existența terenului în rezerva comisiei locale.

Soluția instanței: Acțiunea este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

(12) Acțiune referitoare la anularea prevederilor Regulamentului privind procedura de atestare a persoanelor fizice în vederea dobândirii calității de administrator de condominii în municipiul Slobozia, aprobat prin HCL Slobozia nr. 71/2020, cu modificările și completările aduse prin HCL nr. 281/2023, care contravin sau depășesc limitele de reglementare ale dispozițiilor legale în executarea cărora a fost emis. Totodată, s-a solicitat obligarea Primarului municipiului Slobozia la emiterea unui atestat de administrator condominii, în baza documentelor enumerate de art. 10 alin. (6) din Legea nr. 196/2018.

Soluția instanței: Acțiunea a fost admisă pe fondul cauzei, instanța constatând nelegalitatea dispozițiilor atacate din Regulamentul privind procedura de atestare a persoanelor fizice în vederea dobândirii calității de administrator de condominii în mun. Slobozia, aprobat prin Hotărârea Consiliului Local al municipiului Slobozia nr. 71 din 29.04.2020, modificată și completată prin Hotărârea Consiliului Local al municipiului Slobozia nr. 281 din 26.10.2023, fiind dispusă în acest sens anularea parțială a actelor administrative menționate emise de autoritatea locală, și anume, cu referire la condiția adăugată, respectiv, aceea ca domiciliul solicitantului să fie pe raza municipiului Slobozia. A fost obligat Primarul Municipiului Slobozia la emiterea către reclamantă a atestatului de administrator condominii.

(13) Acțiune referitoare la constatarea refuzului nejustificat al UAT Municipiul Brașov privind atribuirea unui loc de veci unui beneficiar al Ordonanței Guvernului nr. 105/1999, aprobată prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, și a Decretului-Lege nr. 118/1990,

republicat, cu modificările și completările ulterioare și, în consecință, obligarea UAT Municipiul Brașov la recunoașterea acestui drept legitim.

Soluția instanței: Acțiunea este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

(14) - (16) Trei acțiuni privind anularea parțială a unor Hotărâri ale Consiliilor Locale prin care au fost stabilite obligații de plată ale taxelor de salubritate în sarcina persoanelor fizice care au domiciliul în afara comunei, localității sau județului, dar dețin un imobil pe raza localității.

În cazul în care petenții au făcut dovada că au achitat deja aceste taxe, au fost formulate suplimentar cereri privind repararea pagubei cauzate prin adoptarea acestor hotărâri, reprezentând sumele achitate de către reclamantii (petenți), cu titlu de taxa de salubritate, percepute în mod abuziv în temeiul prevederilor actelor administrative atacate, pentru anii 2022 și 2023. Principiul avut în vedere în acest caz este acela care menționează că doar în temeiul unui contract de prestări servicii încheiat între părți poate fi percepută o taxă de salubritate pentru imobile.

Soluțiile instanțelor: În aceste cauze, două dintre acțiuni sunt în curs de soluționare pe rolul instanțelor sesizate, iar în cel de-al treilea dosar, instanța s-a pronunțat în sensul admiterii acțiunii în contradictoriu cu pârâțul Consiliul Local. Astfel, instanța de judecată a anulat hotărârea Consiliului Local privind instituirea taxei pe habitat pentru persoanele fizice, astfel cum a fost solicitat.

(17) Acțiune având ca obiect constatarea nulității de drept a Hotărârilor Consiliului Local al Municipiului Craiova, Județul Dolj, în ceea ce privește interdicția de creștere a animalelor și păsărilor în curțile proprii, precum și stabilirea contravenției aferente.

Soluția instanței: Acțiunea este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

2.3. Soluțiile pronunțate de instanțele de judecată/stadiul de soluționare pentru acțiunile în contencios administrativ formulate în anul 2023

În ceea ce privește soluțiile pronunțate de instanțele de contencios administrativ în anul 2024 pentru cele **5 cereri de chemare în judecată, formulate** de instituția Avocatul Poporului, în numele și pentru petenți, **în anul 2023**, acestea au fost soluționate de instanțele competente sau se află în curs de soluționare, după cum urmează:

✓ **Acțiune cu privire la anularea Hotărârii Consiliului Local Azuga nr. 61/2023 și demolarea mijloacelor de publicitate, în condițiile legii.**

Soluția instanței: Acțiunea a fost admisă în parte pe fondul cauzei. Instanța de fond, respectiv Tribunalul Prahova - Secția a II-a civilă de Contencios Administrativ și Fiscal a admis în parte cererea de chemare în judecată formulată de instituția Avocatul Poporului în numele petentei, în contradictoriu cu Unitatea Administrativ Teritorială a orașului Azuga, Consiliul Local al orașului Azuga și Primarul în calitate de reprezentant legal al Primăriei orașului Azuga și a obligat primarul să emită dispoziția de aprobare a demolării mijlocului de publicitate, în conformitate cu prevederile art. VII din Legea nr. 154/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.185/2013 privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate.

✓ **Acțiune în anularea parțială a Hotărârilor nr. 77/2022 și nr. 81/2021, ambele emise de Consiliul Local al Comunei Romanu, Județul Brăila, referitoare la taxa de habitat, prin care au fost stabilite obligații de plată a taxelor de salubritate inclusiv pentru persoanele fizice care au domiciliul în afara comunei, localității sau județului, dar dețin un imobil pe raza comunei, localității sau județului, și, respectiv, restituirea sumelor încasate nelegal în baza acestor hotărâri.**

Soluția instanței: Acțiunea formulată a fost **admisă atât pe fond, cât și în recurs**, hotărârile judecătorești rămânând definitive prin respingerea recursului. Instanța a dispus anularea parțială a hotărârilor Consiliului Local atacate, prin care au fost aprobate taxele menționate mai sus, obligând autoritățile locale să restituie sumele achitate de reclamant / petent privind taxa de salubritate plătită pentru imobilul nelocuit.

✓ **Acțiune în constatarea refuzului nejustificat al Consiliului Local Municipiul Slatina, referitor la transcrierea unui certificat de căsătorie, emis pentru o persoană transgender.**

Soluția instanței: Acțiunea formulată este în curs de soluționare pe rolul instanței sesizate.

✓ **Acțiune în anularea parțială a Hotărârii nr. 366/2015, emisă de Consiliul Local al Municipiului Botoșani, respectiv a dispozițiilor art. 1 pct. 2 lit. d) din această hotărâre, precum și a unor acte subsecvente, încheiate în temeiul acestor prevederi.**

Soluția instanței: Acțiunea a fost **admisă în parte** pe fondul cauzei. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ având ca obiect anularea unei hotărâri a Consiliului Local Botoșani, prin care au fost încălcate drepturile unor persoane cu handicap privind acordarea unei locuințe sociale, Tribunalul Botoșani a admis, în parte, acțiunea, și a dispus anularea parțială a HCL nr. 366 din data de 21.12.2015 referitor la condiționarea aprobării extinderii de achitarea la zi a sumelor destinate chiriei și plata furnizorilor de utilități, în măsura în care condiționarea se referă la debitele altor chiriași decât cei cărora li se aprobă extinderea. De asemenea, s-a dispus anularea parțială a Dispoziției emise de către primarul municipiului Botoșani, referitor la condiția achitării la zi a sumelor destinate chiriei și plata furnizorilor de utilități, în măsura în care condiționarea se referă la debitele altor chiriași.

✓ **Acțiune în anularea Hotărârii Consiliului local al municipiului Craiova nr. 293/26 mai 2022, privind modificarea Regulamentului referitor la stabilirea unor măsuri pentru gospodărirea municipiului Craiova.**

Soluția instanței: Acțiunea a fost suspendată pe fondul cauzei, în baza art. 413 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, până la rămânerea definitivă a hotărârii prin care se va soluționa cauza ce face obiectul dosarului nr. 8243/63/2022, aflat în recurs pe rolul Curții de Apel Craiova - Secția Contencios Administrativ și Fiscal.

2.4. Soluționarea plângerilor prelabile

În decursul anului trecut, Biroul contencios administrativ și juridic a soluționat un număr de **10 plângeri prelabile**.

Plângerile prelabile formulate de către petenți vizează, în principal, nemulțumirea acestora, fie față de răspunsul transmis la o petiție adresată instituției Avocatul Poporului, care nu s-a concretizat cu demersuri la autoritățile publice vizate, întrucât situația expusă de petenți nu intra în sfera de activitate a instituției Avocatul Poporului, fie față de rezultatul demersurilor întreprinse, cazuri în care aspectele semnalate de petenți nu s-au finalizat în sensul dorit de aceștia.

Plângerile prelabile au avut ca obiect sesizări cu privire la: dreptul la petiționare, dreptul la un mediu sănătos, nemulțumirea față de modul de instrumentare a unor dosare aflate pe rolul instanțelor de judecată, desfășurarea ședințelor comisiilor de specialitate ale Consiliului Local Sector 3 București, revocarea unor decizii ale comisiei de stabilire a recompenselor din cadrul unui penitenciar, urgentarea emiterii unei autorizații de construire depusă la Primăria Sectorului 1 a Municipiului București, refuzul Primăriei Municipiului București de a elibera un certificat de atestare a unei construcții, aferent unui imobil situat în Sectorul 2 al Municipiului București,

Legea apărării naționale a României și Proiectul privind Legea privind Sistemul Național de Management Integrat al Situațiilor de Criză.

2.5. Managementul dosarelor, aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor de judecată/cercetare penală, în care Avocatul Poporului are calitatea de parte și actele procedurale aferente întocmite în acest sens

În anul 2024, la nivelul Biroului contencios administrativ și juridic au fost instrumentate un număr de **41 de dosare** (dosare nou înregistrate și dosare din anii precedenți, care se află în diferite faze procesuale) pentru care s-au întocmit, după caz, actele de procedură aferente, respectiv: a) 30 întâmpinări; b) 9 note scrise; c) 5 note precizatoare; d) 2 puncte de vedere; e) 11 concluzii scrise; f) 4 alte cereri/note/recurs; g) reprezentări în 25 de dosare, aflate în soluționare pe rolul instanțelor/organelor competente.

În context, amintim că Biroul contencios administrativ și juridic a formulat și transmis o serie de informații, respectiv înscrisuri la organele de cercetare/urmărire penală, la solicitarea acestora.

2.6. Formularea unor puncte de vedere în activitatea desfășurată la nivelul Biroului contencios administrativ și juridic

În cursul anului 2024, au fost formulate un număr de **22 de puncte de vedere**, dintre care le menționăm pe cele referitoare la: Regulamentul-Cadru de organizare și funcționare al unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 5726 din 6 august 2024, începând cu anul școlar 2024-2025 și Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, cu modificările ulterioare, încheierea unor Protocoale de colaborare între Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați, Asociația Nevăzătorilor din România, Asociația Națională a Surzilor din România și instituția Avocatul Poporului, Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 11 ianuarie 2024, pronunțată în cauza C-252/22, procedura de afiliere a instituției Avocatul Poporului la Rețeaua europeană a instituțiilor naționale pentru drepturile omului, solicitarea Ombudsmanului Republicii Letonia cu privire la informații referitoare la dreptul la libera asociere în vederea efectuării unor cercetări referitoare la posibile încălcări ale acestui drept, competența Avocatului Poporului de a sesiza instanța de contencios administrativ, activitatea Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial, obligația impuse beneficiarilor unui loc de parcare de reședință în Sectorul 3 București de către Primăria Sectorului 3 București și Direcția Generală de Salubritate Sector 3 de a elibera locul de parcare, la data și ora programată, în vederea executării operațiunilor specifice serviciului public de salubritate.

2.7. Activități referitoare la soluționarea petițiilor privind comunicarea de informații de interes public de către alte autorități decât Avocatul Poporului (art. 31 din Constituție și art. 7 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare)

În cursul anului 2024, au fost soluționate un număr total de **73 de petiții privind comunicarea de informații de interes public**, formulate în temeiul art. 31 din Constituție și art. 7 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, dintre care amintim pe cele referitoare la: o posibilă încălcare a dispozițiilor art. 22 privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 31 referitor la dreptul la informație și art. 34 privind dreptul la ocrotirea sănătății, în legătură cu două cereri formulate în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații publice, cu modificările

și completările ulterioare; publicarea de urgență de către Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” și Consiliul Superior de Medicină Legală a rapoartelor asupra activității de medicină legală pentru anii 2020, 2021 și 2022; modul neunitar în care Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Afacerilor Interne au făcut aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, precum și informații cu privire la aplicabilitatea dispozițiilor Ordinului Ministrului Sănătății nr. 1551/22.03.2024; refuzul de comunicare a unor informații de interes public de către Primăria comunei Boldur; demersuri întreprinse la Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne pentru a se comunica statistica referitoare la numărul pensionarilor aflați în plată la Casa de Pensii Sectorială MAI care au domiciliul în județul Gorj etc.

2.8. Alte activități

Pe lângă activitățile menționate mai sus, la punctele 2.1.-2.7., în cadrul biroului au fost realizate și alte activități juridice specifice, respectiv: a) întocmire/modificare/completare, după caz, și viză de legalitate pentru toate ordinele, regulamentele, metodologiile, sau alte acte emise de către Avocatul Poporului; b) formularea unor puncte de vedere sau note cu privire la diverse acte sau fapte, sau întocmite la solicitarea Avocatului Poporului; c) avizarea juridică a tuturor protocoalelor, contractelor și a actelor adiționale încheiate de instituția Avocatul Poporului, precum și a altor acte juridice încheiate de instituție, după caz; d) informări zilnice privind actele normative cu incidență în materia drepturilor omului, publicate în Monitorul Oficial; e) activități de dispecerat și audiențe; f) participări în diverse comisii (concurș, contestații, de verificare, de cercetare prealabilă disciplinară); g) cursuri de formare/perfecționare profesională și sesiune de formare interprofesională și schimb de bune practici în materia contenciosului administrativ; h) diverse împuterniciri și cereri de acces la dosare electronice etc.

Secțiunea a 3-a Activitatea Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare

Pentru perioada de referință, activitatea poate fi sintetizată astfel:

3.1. Pe plan extern, Avocatul Poporului, adjunctii săi și reprezentanții instituției au participat la reuniuni internaționale, organizate de: Institutul Internațional al Ombudsmanului, Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, Consiliul European, Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului European, alte instituții europene cu care colaborăm.

- Conferința finală a proiectului *Sprijinirea instituțiilor naționale pentru drepturile omului în monitorizarea drepturilor fundamentale și a aspectelor legate de drepturile fundamentale în statul de drept*, organizată de Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale;

- vizita de studiu, organizată de Agenția Națională Pentru Egalitate de Șanse pentru Femei și Bărbați, în cadrul Proiectului VERA - *Schimbare pozitivă prin acțiuni integrate în vremuri dificile!*;

- Conferința Mondială a Institutului Internațional al Ombudsmanului, cu tema *Să acționăm împreună pentru ziua de mâine*, organizată de Ombudsmanul Național al Olandei, în colaborare cu IOI;

- vizita comună de monitorizare a situației respectării drepturilor și libertăților ambelor minorități naționale (comunități), respectiv minoritatea română din Ucraina și minoritatea ucraineană din România în Ucraina, la inițiativa domnului dr. Dmytro Lubinets, Comisar Parlamentar Ucrainean pentru Drepturile Omului (Ombudsman). Prima vizită a avut loc în orașul Cernăuți, în data de 28 mai 2024, unde au avut loc întâlniri cu membrii comunității de

români, iar în data de 29 mai 2024, delegația comună româno-ucraineană s-a deplasat la Sighetul Marmăției, unde au avut loc întâlniri cu membrii comunității de ucraineni;

- webinariile cu teme: *Stăpânirea abilităților de servicii pentru clienți: furnizarea constantă de servicii de bună calitate și gestionarea așteptărilor; Promovarea drepturilor omului: Rolul instituțiilor Ombudsman; Asigurarea echității de gen: Rolul Ombudsmanului; Promovarea rolului Ombudsmanului: creșterea gradului de conștientizare și recunoaștere a importanței instituției*, organizate de African Ombudsman Research Centre, în colaborare cu Institutul Internațional al Ombudsmanului;
- seminarul anual al Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței cu organismele de egalitate.

3.2. Din manifestările care au avut loc pe *plan intern*, amintim:

- Conferința națională *Bune-practici în cooperarea interinstituțională pentru executarea hotărârilor CEDO*, organizată de Asociația ACCEPT și Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
- Conferința internațională *privind bunele practici în protecția drepturilor omului*, organizată de Fondul Român de Dezvoltare Socială;
- interviu online al Avocatului Poporului cu reprezentanții Ombudsmanului Național al Olandei *privind documentul de bune practici IOI – Outreach*, în vederea pregătirii Conferinței mondiale IOI de la Haga.
- întâlnirea online, organizată la solicitarea OCDE între ANI, Ministerul Justiției și Avocatul Poporului, în ceea ce privește protecția avertizorilor în interes public (Proiectul 23RO06 - Sprijinul în implementarea integrității și anti-corupției în sfera cadrului legal din România, inclusiv în reducerea riscului de corupție în domeniul achizițiilor publice, finanțat prin instrumentul de sprijin tehnic (TSI) al Comisiei Europene;
- întrevederea Avocatului Poporului cu doamna Simona Pavel, magistrat de legătură francez în România, Bulgaria și Moldova;
- reuniunea Platformei de cooperare a autorităților independente și a instituțiilor anticorupție, organizată de Ministerul Justiției;
- întâlnirea online privind elaborarea și implementarea politică în domeniile guvernării deschise, transparenței și accesului la informații de interes public, consultării publice și creșterii capacității operaționale a organizațiilor neguvernamentale, proiect derulat de Secretariatul General al Guvernului;
- webinarul *Societatea civilă și inteligența artificială: a apărut regulamentul european, ce urmează?*, organizat de Centrul European pentru Drept Nonprofit;
- întrevederea Avocatului Poporului cu domnul Pablo Zapata, reprezentantul UNHCR în România;
- workshop-ul *Recomandări și orientări pentru punerea în aplicare a Directivei UE privind protecția avertizorilor de integritate*, organizat de Agenția Națională de Integritate, în parteneriat cu Ministerul Justiției;
- întâlnirea Avocatului Poporului, cu Nathen Huang, consilier superior - Biroul Reprezentantului Special pentru Promovarea Drepturilor Persoanelor LGBTQI+ din cadrul Departamentului de Stat;
- conferința națională *Îngrijirea paliativă-tradiție și viitor*, organizată de Asociația Națională de Îngrijiri Paliative;
- prima ediție a Dezbaterilor „*Pe Drept Cuvânt*”, eveniment organizat de avocatul Florentin Țuca.

3.3 Informarea cu privire la actele normative cu incidență în materia drepturilor cetățenilor

În contextul fluctuației legislative, în scopul informării publice, în timp real, a cetățenilor, dar și a personalului instituției Avocatul Poporului, au fost întocmite la nivelul birului, **33 de informări**.

3.4. Analiză proiect act normativ

Considerentele Avocatului Poporului la propunerile de modificare ale art. 66 din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar - instalarea unui sistem de supraveghere audio-video în vederea asigurării pazei și protecției persoanelor, bunurilor și valorilor, precum și în scopul prevenirii actelor de violență fizică și/sau psihică care pot apărea în spațiul școlar

Dat fiind dezbaterile publice din primăvara anului trecut, pe marginea modificării art. 66 din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, care referea la *instalarea unor sisteme de supraveghere audio-video în vederea asigurării pazei și protecției persoanelor, bunurilor și valorilor, precum și în scopul prevenirii actelor de violență fizică și/sau psihică care pot apărea în spațiul școlar*, **Avocatul Poporului a emis un punct de vedere pe care l-a transmis Ministerului Justiției și care se regăsește și pe site-ul instituției noastre**, din care rezultă în esență, că documentele legale examinate **nu conțin elemente care să justifice modificarea și completarea textului legal menționat** în sensul arătat, și sunt de natură să aducă atingere dispozițiilor constituționale prevăzute de art. 1 alin. (5) privind **principiul legalității**, art. 26 alin. (1) referitor la **obligația autorităților publice de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată**, art. 49 privind **protecția tinerilor cu referire specială la regimul minorilor** și art. 53 din Constituție privind **restrângerea exercițiului unor drepturi**, precum și art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale care consfințește **respectarea vieții private și de familie a oricărei persoane, inclusiv protejarea datelor cu caracter personal și interesul superior al copilului**, respectiv **dispozițiilor specifice protecției datelor cu caracter personal ale copiilor din Regulamentul nr. 679 din 27 aprilie 2016** privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) acordă o atenție specială și specifică prelucrării datelor cu caracter personal ale copiilor.

În principal, în argumentele formulate, Avocatul Poporului a avut în vedere regimul special de protecție al copiilor, din care se reține în speță, *interzicerea oricărei acțiuni de natură să afecteze imaginea publică a copilului sau dreptul acestuia la viață intimă, privată și familială*, respectiv *nevoia copiilor de o protecție specifică a datelor lor cu caracter personal, întrucât pot fi mai puțin conștienți de riscurile, consecințele, garanțiile în cauză și drepturile lor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal*.

Succint, criticile Avocatului Poporului au vizat în mod special, următoarele aspecte:

1. Referitor la posibilitatea acordată unității de învățământ preuniversitar, de a decide instalarea unui sistem de supraveghere audio-video

Art. 8 din Regulamentul (UE) 2016/679 prevede condițiile aplicabile în ceea ce privește consimțământul copiilor în legătură cu serviciile societății informaționale. Alin. (1) al acestui articol distinge situația copiilor cu vârsta de cel puțin 16 ani, caz în care, *este legală prelucrarea datelor cu caracter personal ale acestuia, făcută în temeiul consimțământului*

minorului vizat. Pentru minorii cu vârsta până la 16 ani, respectiva prelucrare este legală pe baza consimțământului acordat sau autorizat de reprezentantul legal.

În speță, textul legal criticat nu făcea nicio referire la consimțământ, aspect esențial pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, acesta stabilind în mod expres că, entitatea care decide instalarea unui sistem de supraveghere audio-video este unitatea de învățământ preuniversitar.

Referitor la acest aspect, din jurisprudența CEDO, s-a reținut că, „***simpla înregistrare a datelor referitoare la viața privată a unui individ constituie o ingerință în sensul art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței ... Utilizarea ulterioară a informațiilor stocate nu are niciun impact asupra acestei constatări (...)*** (S. și Marper împotriva Regatului Unit, hotărâre (Marea Cameră) din 4 decembrie 2008, pct. 67]. (...) Totodată, ***Curtea a afirmat că imaginea unei persoane constituie una din principalele caracteristici ale personalității sale, deoarece exprimă caracteristicile sale unice și o diferențiază de semenii săi. Prin urmare, dreptul unei persoane la protecția imaginii sale constituie una dintre componentele esențiale ale dezvoltării personale. [Von Hannover împotriva Germaniei (nr. 2) (MC), pct. 103]. Dreptul unei persoane la protecția imaginii sale este unul dintre elementele esențiale ale dezvoltării sale personale și presupune, în principal, că persoana respectivă deține controlul asupra imaginii sale (Reklos și Davourlis împotriva Greciei, 2009, pct. 40-43). În cazul în care o persoană nu sa expus, cu bună știință sau accidental, obiectivului unui fotograf în contextul unei activități posibil să fie înregistrată sau raportată public, protecția efectivă a imaginii sale presupune, în principiu, consimțământul persoanei de îndată ce s-a realizat captura, nu doar în momentul posibilei sale difuzări către public (ibidem, pct. 37, 40).***

În aceste condiții, s-a apreciat că prin reglementarea criticată, se aduce atingere vieții intime a copiilor/tinerilor și protecției speciale de care aceștia se bucură și se restrânge în mod nejustificat, neadecvat și disproporționat exercițiul drepturilor și libertăților acestora.

2. În ceea ce privește asumarea de către unitățile de învățământ a răspunderii cu privire la respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679, asigurarea accesului la înregistrări numai prin vizualizarea înregistrărilor, desemnarea unei/unor persoană/persoane cu atribuții de monitorizare a funcționării sistemului de supraveghere audio -video, respectiv posibilitatea de stocare și păstrare a înregistrărilor audiovideo

Examinând textele propuse, am observat că, instalarea sistemelor de supraveghere audio-video în clasele de curs, respectiv în cămine internate - *în acest din urmă caz, nu se făcea nicio distincție a spațiilor supravegheate, și prin urmare, putea fi și dormitoarele și băile, lucru de neacceptat -*, presupune o supraveghere permanentă a copiilor/tinerilor, or, acest aspect este în totală contradicție cu dreptul la respectarea vieții private a acestora și cu interesul superior al copilului care, are dreptul la protejarea imaginii sale publice și a vieții sale intime, fiind interzisă orice acțiune de natură să afecteze imaginea publică a copilului sau dreptul acestuia la viață intimă, privată și familială.

În aceste condiții, ***în vederea asigurării***, pe de o parte, a unui climat de ordine, guvernat de principiile unui stat de drept și democratic, iar, pe de altă parte, a protecției copiilor/tinerilor față de riscurile la adresa vieții private, am apreciat că accesul, stocarea și folosirea datelor cuprinse în înregistrările din sistemul de supraveghere audio-video, ***trebuie să conțină norme clare și să se facă în condiții de maximă securitate, pentru a se înlătura diseminarea, chiar și accidentală, a oricăror date personale care ar putea aduce prejudicii de orice fel copiilor/tinerilor.***

3. Cât privește **scopul** urmărit prin modificarea propusă *de asigurare a pazei și protecției persoanelor, bunurilor și valorilor, precum și în scopul prevenirii actelor de violență fizică și/sau psihică care pot apărea în spațiul școlar*, am apreciat că deși poate fi legitim și răspunde nevoii de prevenire a faptelor de violență în școli, totuși instalarea de sisteme de supraveghere audio-video, nu reprezintă o măsură adecvată și necesară atingerii scopului menționat (*înregistrarea este folosită post factum realizării faptei de violență*).

În aceste condiții, s-a considerat că **trebuie să fie reglementate mecanisme de natură să permită realizarea scopului urmărit, fără a impune sarcini sau restrângeri excesive ale drepturilor și libertățile copiilor/tinerilor.**

Dat fiind cele prezentate, s-a apreciat că instalarea sistemelor de supraveghere audio-video, nu este necesară scopului vizat, întrucât acesta poate fi atins și pe altă cale decât cea prin care se aduce atingere drepturilor fundamentale invocate. În acest sens, pot fi avute în vedere, *cu titlu de exemplu*, mijloace alternative, cum ar fi: **creșterea numărului cadrelor didactice care efectuează serviciul pe unitatea de învățământ; angajarea de personal de pază; implicarea activă și eficientă a părinților; intensificarea mediatizării conduitei de urmat în unitățile de învățământ și în societate; cooperarea cu ONG-urile active și specializate în materie și alte asemenea.**

Acțiuni de natura celor mai sus enumerate ar contribui în mod semnificativ în educarea și însuflarea valorilor compatibile cu o viață armonioasă și lipsită de violență. În condițiile în care, caracterul unei persoane se formează în timp, încă din copilărie, fiind un proces complex și de durată, se poate reține, fără nicio rezervă că, un rol hotărâtor în această privință, îl au în egală măsură, atât educația, cât și modul în care aceasta a fost prezentă în viața de copil. Or, **instalarea sistemelor de supraveghere audio-video în unitățile școlare, în modul arătat, nu face parte din procesul educațional, ci este mai degrabă o preconstituire de probe în cazul în care s-ar săvârși o faptă contrară ordinii sociale sau valorilor morale (penală sau de altă natură), iar în aceste condiții măsura ar putea fi excesivă și neadecvată.**

În opinia noastră, accentul trebuie pus pe educația copiilor/tinerilor și nu pe supravegherea permanentă a acestora, care, pe termen lung poate avea consecințe negative asupra dezvoltării psihice a acestora, în sensul în care obișnuința de a fi supravegheat conduce la nerespectarea dreptului la viață intimă, familială și privată.

În atare condiții, se poate concluziona că, normele legale care reglementează prelucrarea datelor cu caracter personal în cazul copiilor/tinerilor, **trebuie:**

- **să respecte principiul reducerii la minimum a datelor**, statuat de articolul 5 lit. c) din Regulamentul nr. 679 din 27 aprilie 2016, potrivit căruia, datele cu caracter personal trebuie să fie „*adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopurile pentru care sunt colectate și prelucrate ulterior și*

- să țină cont de faptul că, **simplică înregistrare a datelor referitoare la viața privată constituie o ingerință în sensul art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.**

Divulgarea de informații privind identitatea copiilor/tinerilor (chiar și accidentală) pune în pericol demnitatea și bunăstarea acestora într-o manieră extrem de gravă având în vedere vulnerabilitatea mare a acestora.

Față de aceste aspecte, **statul are obligația pozitivă de a lua în considerare vulnerabilitatea specifică copiilor și tinerilor și de a institui măsurile necesare, rezonabile și eficiente pentru protecția și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale acestora.**

În urma argumentelor aduse prin punctul de vedere exprimat și prin participarea la dezbaterile organizată de Ministerul Educației, parte din dispozițiile criticate au fost amendate s-au eliminate, în sensul în care s-a reglementat **acordul majorității simple a**

părinților sau reprezentanților legali ai elevilor minori și a elevilor majori și salariaților unității de învățământ, respectiv s-au enumerat spațiile în care se pot instala sisteme de supraveghere audio-video și excepțiile de la această supraveghere.

*

Pentru a veni în sprijinul studenților care au solicitat efectuarea unor stagii de practică în cadrul instituției Avocatul Poporului, ***stagiile de practică*** au fost derulate în format fizic, dar și online, prin intermediul Platformei Zoom:

Astfel, de-a lungul anului au fost efectuate **5** stagii de practică, de către **47 de studenți** din cadrul Facultății de Drept - Universitatea din București, Facultății de Drept din cadrul Universității „Titu Maiorescu” din București și Facultății de Drept din cadrul Academiei de Științe Economice din București.

De asemenea, au fost semnate acorduri/convenții de practică cu mai multe universități, în vederea efectuării stagiilor de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență sau masterat:

- Acordul-cadru de colaborare privind efectuarea stagiului de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență și master, încheiat între Instituția Avocatul Poporului și Academia de Studii Economice.

- Convenție de colaborare pentru practica studenților/masteranzilor, încheiată între Instituția Avocatul Poporului și Universitatea „Titu Maiorescu” din București.

Acțiuni și evenimente organizate împreună cu instituții de învățământ superior

- întâlnirea cu 17 studenți din cadrul Facultăților de Drept – Universitatea din București, Universitatea „Nicolae Titulescu” din București, Universitatea „Titu Maiorescu” din București și Academia de Științe Economice, organizată în cadrul evenimentului *Freshers’ Week*.

- întâlnirea cu 13 studenți din cadrul Facultății de Drept – Universitatea din București, organizată în cadrul proiectului *Insights*.

*

În ceea ce privește ***pregătirea profesională***, la nivelul Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare, au fost derulate **6** activități:

- Sesiunea de formare pentru juriștii din instituțiile publice cu rol relevant în implementarea hotărârilor CEDO privind standardele Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniul nediscriminării privind persoanele LGBTI în materie civilă, organizată de Asociația ACCEPT, în colaborare cu Institutul Național al Magistraturii.

- Seminarul *Jurisprudența CEDO în materia drepturilor fundamentale - aspecte civile*, organizate de Institutul Național al Magistraturii, în cadrul Proiectului „Formarea profesională și consolidarea capacității la nivelul sistemului judiciar”.

- Reinstruirea personalului privind confidențialitatea informațiilor de care personalul instituției ia cunoștință în exercitarea atribuțiilor de serviciu și prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date.

- Cursul *Consolidarea utilizării Cartei la nivel național - România*, organizat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA). Activitatea a promovat aplicarea Cartei în România și este în conformitate cu „Strategia de consolidare a aplicării Cartei Drepturilor Fundamentale în UE” a Comisiei Europene.

- Cursul de perfecționare profesională *Formarea funcționarilor publici privind standardele de drept european și de drepturile omului în domeniul nediscriminării persoanelor LGBTI*, organizat de Asociația ACCEPT.
- *Sesiunea de formare interprofesională și schimb de bune practici în materia contenciosului administrativ*, organizată de Biroul contencios administrativ și juridic.

**

Pentru a veni în sprijinul cetățenilor interesați de activitatea domeniilor de activitate și a birourilor teritoriale, încă din anul 2022, au fost create rubrici dedicate pe site-ul instituției - **Activitate** - unde sunt postate săptămânal, exemple din cauzistica relevantă.

√ Alte activități specifice la nivelul Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare: întocmirea Raportului de activitate al instituției Avocatul Poporului pentru anul 2023; primirea, analizarea și verificarea rezumatelor elaborate de domeniile de activitate și cele 15 birouri teritoriale, în legătură cu demersuri relevante ale instituției și transmiterea pentru postarea pe site-ul instituției; verificarea, corectarea, elaborarea, documentarea, expedierea rapoartelor speciale; gestionarea documentelor primite/transmise prin Poșta specială; traducerea tuturor invitațiilor și solicitărilor primite de la Ombudsmeni sau alte organizații cu care colaborează instituția Avocatul Poporului; întocmirea comunicatelor de presă; răspunsuri la solicitările primite din partea mass-media/ONG-uri; gestionarea rubricilor: *Noutăți, Știri, Documente adoptate de organismele internaționale*, prin transmiterea pentru postare pe site-ul instituției/actualizare a tuturor demersurilor Avocatului Poporului, respectiv răspunsurilor primite, precum și a documentelor adoptate de organismele internaționale în care instituția Avocatul Poporului este membră/colaborează; participări în diverse comisii (concurs, de verificare).

De asemenea, șeful Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare este și secretarul raportor al Comisiei de monitorizare din cadrul instituției Avocatul Poporului, realizând o serie de activități în acest sens: pregătirea ședințelor Comisiei, întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor, întocmirea Situației centralizatoare anuale privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la data de 31 decembrie 2023, precum și Raportul asupra sistemului de control intern managerial la data de 31 decembrie 2023, documentele întocmite în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

Totodată, unul din angajații biroului asigură implementarea dispozițiilor legale privind declarațiile de avere și interese la nivelul instituției Avocatul Poporului; primirea, înregistrarea și soluționarea raportărilor interne privind încălcări ale legii în cadrul instituției Avocatul Poporului; activitatea de prevenire și soluționare a conflictelor de interese, precum și transmiterea, prin intermediul platformei securizate dedicate, a solicitărilor de certificare de semnătură electronică, Serviciului de Telecomunicații Speciale.

3.5. Comunicarea și relațiile instituției Avocatul Poporului cu mass-media

În scopul întăririi relației cu mass-media din întreaga țară, Avocatul Poporului a acordat, în 2024, o atenție deosebită monitorizării, la nivel central, a aspectelor sesizate de către presa de la nivel local. În același timp, reprezentanții birourilor teritoriale au manifestat și ei o atitudine pro-activă, menținând constant legătura cu mass-media locale, prin participarea la emisiuni, acordarea de interviuri sau declarații.

*

§ În data de 23 ianuarie 2024, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, o întâlnire cu reprezentanți ai autorităților publice și ai mass-media, în cadrul căreia au fost prezentate concluziile *Raportului special privind monitorizarea implementării deciziilor CEDO în cazul internărilor nevoluntare în spitalele de psihiatrie*. (AGERPRES, Euronews, Prima TV, Antena3, Medika TV, Europa Liberă)

§ În data de 12 martie 2024, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, o întâlnire cu reprezentanți ai autorităților publice și ai mass-media, în cadrul căreia au fost prezentate concluziile *Raportului special privind dificultățile pe care le întâmpină persoanele cu dizabilități, respectiv pacienții a căroră situație socială determină prelungirea spitalizării*. (AGERPRES, Radio România Actualități, TVR, Radio România Cultural, PRO Tv, Antena 3, Euronews, revista Politici de Sănătate, Sănătatea Tv, Viața Medicală)

§ În data de 18 iulie 2024, a avut loc la întâlnirea Avocatului Poporului cu reprezentanții Media Freedom Rapid Response (MFRR), o coaliție a organizațiilor care militează pentru libertatea presei, care lucrează pentru a crește gradul de conștientizare și militează pentru un jurnalism liber și independent în toată Europa. În cadrul întrevederii, s-a discutat pe marginea situației jurnalismului și mass-mediei din România.

**

În anul 2024, activitatea instituției Avocatul Poporului a fost reflectată în *65 emisiuni radio-TV, 909 articole în presa centrală și locală*.

Comunicarea și relațiile birourilor teritoriale cu mass-media s-a concretizat în publicarea în presa locală a 392 de *articole*, referitoare la activitatea birourilor teritoriale, iar reprezentanții acestora au participat la 85 de *emisiuni de radio și televiziune*.

În finalul acestui capitol, subliniem faptul că la nivelul Serviciului contencios se realizează și activitatea de difuzare a informațiilor de interes public și soluționarea petițiilor, inclusiv pentru mass-media, formulate în temeiul Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, (activitate ce face obiectul unui raport distinct care va fi postat pe pagina de internet a instituției Avocatului Poporului) respectiv de soluționare a petițiilor întemeiate pe art. 31 din Constituție privind dreptul la informație.

CAPITOLUL IX

RESURSE UMANE, MATERIALE ȘI BUGETARE

Secțiunea 1 – Resurse umane

Instituția este condusă de Avocatul Poporului, asistat de 6 adjuncți, care au calitatea de secretar de stat, specializați pe șase domenii de activitate din cele șase existente.

În cadrul instituției Avocatul Poporului funcționează, în subordinea directă a Avocatului Poporului, Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analizează acte normative, relații externe și comunicare, fiind compus din trei structuri, având competențe bine delimitate: Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii, Biroul contencios administrativ și juridic și Biroul analizează acte normative, relații externe și comunicare.

În teritoriu, activitatea se desfășoară prin cele 15 birouri teritoriale, organizate pe criteriul geografic al Curților de apel, precum și prin cele 3 centre zonale ale Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție. Centrul Zonal București este cuprins în structura centrală a instituției.

Personalul existent în instituție de 145 salariați, este format din: 7 demnitari, 1 director coordonator, 1 șef serviciu, 5 șefi de birou, 111 consilieri, 4 experți, 3 referenți, 11 șoferi la care se adaugă 2 consilieri la cabinetul demnitarului. Dintre aceștia, 100 sunt femei și 45 sunt bărbați.

Structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției și reflectă domeniile de activitate, astfel cum sunt stabilite prin lege.

În cadrul instituției funcționează Consiliul Consultativ, în componența căruia intră Avocatul Poporului, adjuncții acestuia, directorul coordonator, șeful de serviciu, șefii de birouri, precum și alte persoane desemnate prin ordin al Avocatului Poporului. Consiliul se convoacă de către Avocatul Poporului lunar sau ori de câte ori este necesar.

Activitatea economică și administrativă a instituției este coordonată de directorul coordonator.

Instituția Avocatul Poporului și-a desfășurat activitatea în anul 2024 cu o schemă de personal ce a cuprins un număr de 165 de posturi finanțate, din care 157 de posturi repartizate la sediul central și la birourile din teritoriu, precum și la cele patru centre zonale, iar 8 posturi la Cabinetul Avocatului Poporului.

La începutul anului 2024, au fost înregistrați 145 salariați și 20 posturi vacante din care 0 posturi de conducere și 20 posturi de execuție. Potrivit prevederilor art. 546 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, astfel cum acesta a fost modificat de art. XVII punctul 1 litera d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2023 privind unele măsuri fiscal bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, menționează că numărul maxim de posturi din cadrul cabinetului ministrului este de 4 posturi.

În cursul anului 2024, numărul angajaților intrați și ieșiți în/din activitate a fost de 8.

La sfârșitul anului 2024 au fost înregistrate 20 posturi vacante de execuție după cum urmează: 14 posturi contractuale durată nedeterminată și 6 posturi contractuale durată determinată la Cabinetul Avocatului Poporului.

Personalului instituției Avocatul Poporului îi sunt aplicabile prevederile Statutului personalului din structurile de specialitate ale Parlamentului.

Referitor la pregătirea profesională a personalului din cadrul Instituției Avocatul Poporului conform art. 43 alin. (5) din Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului *personalul instituției are atât dreptul, cât și obligația de a-și perfecționa permanent pregătirea profesională, inclusiv prin participarea la cursuri de pregătire profesională.*”

Pentru realizarea Planului anual de formare și pregătire profesională, personalul instituției a participat la o serie de cursuri/seminarii/webinarii/ de instruire care au contribuit la:

- dezvoltarea abilităților profesionale și îmbunătățirea cunoștințelor;
- dobândirea unor cunoștințe avansate, necesare pentru realizarea activităților profesionale;
- actualizarea cunoștințelor specifice postului;
- asimilarea de cunoștințe utile în contextul profesional;
- dobândirea unor abilități de relaționare și la folosirea cu eficiență a timpului de lucru;
- atingerea obiectivelor stabilite în raportul de evaluare.

Pentru verificarea realizării obiectivelor profesionale stabilite pentru anul 2023, la începutul anului, întreg personalul contractual al instituției a fost evaluat și i-au fost comunicate obiectivele pentru anul 2024. Personalul al cărui contract individual de muncă a fost încetat/suspendat/ modificat, a fost evaluat pentru perioada de până la data încetării/suspendării/modificării contractului individual de muncă.

Secțiunea a 2-a – Resurse materiale și bugetare

Prezenta secțiune analizează resursele financiare ale instituției, modul în care au fost consumate, baza legală și modificările legislative privind creditele bugetare puse la dispoziția instituției.

Situația creditelor bugetare și de angajament alocate și consumate de instituția Avocatul Poporului în anul 2024 este prezentată în tabelul următor:

Titlul	Buget inițial aprobat prin Legea nr. 421/2023	Influențe rectificare bugetară conform HG 919/2024	Influențe disponibilizare conform OUG nr. 113/2024	Influențe disponibilizare art. 54 din Legea nr. 500/2002	Buget rămas de executat	Buget consumat la data de 31.12.2024	Realizat %
Total general, din care:	24.841.000	+1.500.000	-630.000	-256.000	25.455.000	25.238.900	99,15
Total 2024, din care:	24.841.000	+1.500.000	-630.000	-256.000	25.455.000	25.370.420	99,67
Cheltuieli personal	20.425.000	+600.000	-	-207.000	20.818.000	20.783.816	99,84
Bunuri și servicii	4.000.000	+900.000	-570.000	-45.000	4.285.000	4.236.654	98,87
Alte transferuri	16.000		-	-1.000	15.000	13.625	90,83
Alte cheltuieli	200.000		-20.000	-3.000	177.000	176.508	99,72
Capital	200.000		-40.000	-	160.000	159.817	99,89
<i>Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent</i>	-		-	-	-	-131.520	-

În anul 2024, instituției Avocatul Poporului i s-au alocat credite bugetare și de angajament în valoare de **24.841.000 lei** prin Legea nr. 421/2023 a bugetului de stat pe anul 2024.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 919/2024 privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2024, pentru suplimentarea bugetului instituției Avocatul Poporului, creditele bugetare și de angajament alocate inițial au fost suplimentate cu suma de **1.500.000 lei**.

Instituția Avocatul Poporului a realizat, pe parcursul anului 2024, economii în valoare de **886.000 lei**, sumă pe care a restituit-o bugetului de stat cu ocazia disponibilizărilor bugetare, rămânând astfel de executat credite bugetare și de angajament în sumă de **25.455.000 lei**.

Instituția Avocatul Poporului s-a încadrat în creditele bugetare rămase de executat în cursul anului 2024.

Execuția bugetară a anului 2024 s-a realizat în proporție de **99,67%** din bugetul alocat.

Titlul I „Cheltuieli de personal” a avut ponderea cea mai mare în totalul creditelor de angajament și bugetare, respectiv **20.818.000 lei**, reprezentând un procent de **87,78% din total buget**.

La finele anului 2024, cheltuielile cu salariile au fost în valoare de **20.783.816 lei**, rezultând o execuție bugetară de **99,84%** din bugetul rămas de executat la Titlul I „Cheltuieli de personal”.

Consumarea fondurilor privind cheltuielile de personal s-a făcut cu respectarea prevederilor Legii nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fondurile publice, potrivit cărora s-a efectuat încadrarea personalului instituției Avocatul Poporului.

Economiile înregistrate la cheltuielile de personal s-au datorat, în principal, ieșirilor din activitate în această perioadă, precum și limitarea deplasărilor care necesitau alocații de cazare.

Instituția Avocatul Poporului nu înregistrează datorii și nici întârzieri la plata salariilor sau a contribuțiilor la bugetul de stat.

La **Titlul II Bunuri și servicii**, bugetul executat a fost în sumă de **4.236.654 lei**, reprezentând un procent de **98,87%** din total credite de angajament și bugetare pentru acest titlu.

Utilizarea creditelor bugetare s-a efectuat în baza Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, atât prin achiziții directe, efectuate prin intermediul SEAP, cât și prin contracte subsecvente la acordurile-cadru de furnizare/prestări servicii atribuite de Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate (ONAC), ca urmare a desfășurării procedurilor de achiziții, la care instituția Avocatul Poporului este parte.

În cadrul cheltuielilor cu bunuri și servicii, ponderea cea mai mare o dețin cheltuielile cu închirierea spațiilor pentru desfășurarea activității curente, rezultate din încheierea:

- Acordului-cadru nr. 3920 din 2 martie 2020 pentru sediul central;
- Acordului-cadru nr. 12759 din 24 mai 2022, pentru sediul Biroului Teritorial Oradea.
- Acordului-cadru nr. 29300 din 25 octombrie 2023, pentru sediul Biroului Teritorial Timișoara.

În anul 2024, cheltuielile cu chiria au însumat 3.020.408 lei, reprezentând 71,29% din totalul creditelor de angajament și bugetare consumate la Titlul II „Bunuri și servicii”.

Sumele neexecutate la Titlul II „Bunuri și servicii” până la finele anului se datorează, în principal restricțiilor impuse pe parcursul anului 2024 prin diverse acte normative care au limitat fie achizițiile, fie plățile de la acest titlu.

La **Titlul VII Alte transferuri**, s-au alocat prin Legea bugetului de stat nr. 421/2023 credite bugetare și de angajament în sumă de 16.000 lei, din care a fost restituită suma de 1.000 lei în urma disponibilizărilor bugetare.

Instituția Avocatul Poporului este afiliată la o serie de organisme internaționale fiind obligată prin lege să achite cotizații anuale, astfel:

- Legea nr. 170/1999 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni (1.100 euro/an);

- Legea nr. 206/1998 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Institutul Internațional al Ombudsmanului (1.500 euro/an) și la Institutul European al Ombudsmanului (350 euro/an).

În cursul anului 2024, au fost efectuate plăți în sumă de **13.625 lei**, suma fiind în totalitate destinată achitării contribuției de membru al instituției Avocatul Poporului la organismele internaționale la care aceasta este afiliată. Execuția bugetară a fost în procent de **90.83 %**.

La **Titlul XI „Alte cheltuieli”**, s-au alocat, prin Legea bugetului de stat nr. 421/2023 credite bugetare și de angajament în sumă de **200.000 lei**, pentru plata fondului aferent persoanelor cu handicap neîncadrate.

Bugetul de executat în anul 2024, rezultat în urma disponibilizărilor bugetare a fost de **177.000 lei**, cheltuielile pentru plata fondului aferent persoanelor cu handicap neîncadrate fiind, la finele anului 2024, în valoare de **176.508 lei**, rezultând o execuție bugetară de **99,72%**. Economii realizate la acest titlu s-au datorat faptului că pe parcursul anului 2024, instituția Avocatul Poporului a avut 2 salariați care au beneficiat de certificat de încadrare în grad de handicap.

La **Titlul XV „Active nefinanciare”** ponderea cea mai mare a cheltuielilor efectuate, în procent de **68,68%** o reprezintă achiziționarea de echipamente (17 calculatoare, 5 laptopuri, 4 multifuncționale), în valoare totală de **109.448 lei**, echipamentele fiind necesare pentru înlocuirea celor existente, care prezentau un grad mare de uzură fizică și morală. Achiziționarea calculatoarelor și a laptopurilor a implicat și achiziționarea licențelor/softwarelor aferente, în valoare de **50.639 lei**.

La finele anului 2024, cheltuielile totale realizate au fost, în valoare de **159.817 lei**, execuția bugetară fiind în procent de **99,89 %**.

Sumele neexecutate la XV „Active nefinanciare” și restituite până la finele anului se datorează, în principal restricțiilor impuse pe parcursul anului 2024 prin diverse acte normative care au limitat achizițiile în cadrul acestui titlu.

În cursul anului 2024 a fost recuperată suma de **131.520 lei**, reprezentând **sume provenite din finanțarea bugetară a anilor precedenți**, care au fost restituie, în condițiile legii, la finele anului 2024, bugetelor din care au fost acordate, astfel:

- 44.657 lei - sume de recuperat de la FNUASS, reprezentând concedii medicale aparținând perioadei noiembrie - decembrie 2022;

- 86.863 lei - sume de recuperat de la FNUASS, reprezentând concedii medicale aparținând perioadei ianuarie - martie, mai 2023.

CAPITOLUL X

AUDIT ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR

În anul 2024, activitatea de audit public intern s-a desfășurat în baza prevederilor Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, a Normelor Generale privind exercitarea activității de audit public intern aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1086/2013 și a Planului anual de audit public intern pentru anul 2024, aprobat de Avocatul Poporului.

Planificarea misiunilor de audit public intern desfășurate a vizat respectarea principiului periodicității și a avut în vedere, cu prioritate, solicitările Avocatului Poporului, recomandările Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern din cadrul Ministerului Finanțelor și ale Curții de Conturi a României.

În acest sens, au fost desfășurate următoarele misiuni de audit public intern:

- **Misiune privind „Evaluarea sistemului IT”**, ocazie cu care s-au constatat următoarele:
 - La nivelul instituției este dezvoltată o strategie IT ce asigură un sistem informațional modern care gestionează fluxul mare de informații primit din partea cetățenilor și a autorităților, astfel încât întregul proces desfășurat conduce la atingerea obiectivului strategic al instituției și la obiectivele specifice fiecărui departament din componența organizațională;
 - Atât resursele hardware cât și cele software asigură managementul volumului de date utilizate/gestionate de utilizatorii interni precum și procesarea documentelor care fac obiectul corespondenței cu cetățenii și autoritățile statului;
 - Asigurarea și menținerea integrității informațiilor și protejarea bunurilor de resortul IT se manifestă printr-un proces dinamic al controlului intern managerial, coroborat cu asumarea responsabilităților individuale, politicilor, standardelor și procedurilor aferente.
- **Misiune privind „Evaluarea sistemului de control financiar preventiv (CFP)”**

Având în vedere că structura organizațională, modul de desemnare a responsabilităților, politicile și practicile de resurse umane, gradul de competență a personalului, monitorizarea realizată asupra activităților aferente CFP de către controlorul delegat din cadrul Ministerului Finanțelor, oferă o bază de asigurare rezonabilă că procedurile de CFP operează eficient în practică, s-a concluzionat că modul de organizare și exercitare a CFP asigură atingerea obiectivelor instituției Avocatul Poporului.
- **Misiuni privind „Evaluarea sistemelor de conducere și control intern” la nivelul Domeniului drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap și al Domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare**

Cu ocazia desfășurării celor două misiuni, s-au desprins următoarele concluzii:

 - sistemele de conducere/coordonare sunt bazate permanent pe o bună gestionare a riscurilor iar buna administrare a proceselor privind implementarea sistemului de control intern managerial a condus la atingerea obiectivelor specifice;
 - politica instituțională implementată la nivelul domeniilor precum și monitorizarea permanentă a criteriilor de performanță profesională au asigurat conformitatea rezultatelor obținute cu obiectivele specifice.
- **Misiuni privind „Evaluarea activității Biroului Teritorial Slobozia” și „Evaluarea activității Biroului Teritorial Alba”**

Prin raportare la scopul declarat al acestor misiuni, au fost formulate următoarele concluzii:

- Activitatea desfășurată s-a bazat permanent pe o bună gestionare a riscurilor iar administrarea proceselor privind implementarea sistemului de control intern managerial a condus la atingerea obiectivelor specifice;

- Coroborat cu aceste aspecte, asigurarea suportului logistic, financiar și a condițiilor de muncă, au concurat la atingerea obiectivelor specifice ale structurilor auditate.

Pe lângă misiunile de audit public intern planificate, în anul 2024 au fost desfășurate și activități de consiliere cu caracter informal, fără asumarea responsabilităților manageriale privind:

- participarea în Grupul de lucru constituit în baza Hotărârii Guvernului nr. 599/2018 pentru aprobarea Metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție, precum și pentru aprobarea Metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate;
- participarea în cadrul Consiliului Consultativ al instituției Avocatul Poporului;
- activitatea de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale personalului instituției;
- participarea la ședințele Comisiei de monitorizare;
- implementarea SCIM;
- implementarea recomandărilor Curții de Conturi a României.

Astfel, prin activitatea de audit public intern desfășurată, s-a realizat o evaluare privind desfășurarea proceselor de management al riscului, de control și guvernare, oferind asigurare Avocatului Poporului că activitățile auditate au contribuit într-o manieră eficace și eficientă la atingerea obiectivelor instituției.